

КРАЛЕТЕ НА ТРИЛЪРА®

ДЪГЛАС ПРЕСТЪН & ЛИНКЪЛН ЧАЙЛД

В търсене на изгубения град на анасазите...

ЗЛАТОТО НА КИВИРА

ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА БАРД

**ДЪГЛАС ПРЕСТЪН, ЛИНКЪЛН
ЧАЙЛД
ЗЛАТОТО НА КИВИРА**

Превод: Крум Бъчваров

chitanka.info

Това е зло място. Оставете руините на Кивира непокътнати и в забвение. Изгубеният град на анасазите е красиво място да умреш. Нощното небе е обсипано със звезди, наоколо вият койоти, а съкровищата на легендарния град стоят непокътнати.

Всички, които знаят местонахождението на града, са отдавна мъртви. А малцината оцелели ще пазят тайните, докато са живи! Всяка експедиция дотам е обречена на провал и смърт!

Златото на Кивира е роман, който се заиграва със свръхестественото — изключително увлекателно четиво за приключения и отдавна извършени престъпления.

Ню Йорк Таймс.

Линкълн Чайлд посвещава тази книга на дъщеря си Вероника и на компанията на деветимата.

Дъглас Престън посвещава тази книга на Стюарт Уудс.

Линкълн Чайлд изказва благодарност на Брус Суонсън, д-р Брай Бенджамин, д-р Ли Сукноу, Ирене Зодерлунд, Мери Елън Микс, Боб Уинкот, Серджо и Мила Непомучено, Джим Къш, Крие Янго, Джим Дженкинс, Марк Мендел, Джулиет Квернланд, Хартли Кларк и Денис Кели за тяхното приятелство и помощта им, техническа или от друг вид. Благодаря и на жена си Лучи за нейната обич и безгранична подкрепа. Особено държа да изразя своята признателност към баба си Нора Кюби. Художничка, писателка, археоложка, независим дух, биографка на разкопвача на Ниневия Остин Хенри Лейърд, тя от съвсем ранна възраст ми вдъхна любов към писането и археологията и е участвала в разкопки на далечни места, като Масада и Камелот, и на близки, като собствения ѝ заден двор в Ню Хампшир. Макар че почина преди десет години в процеса на работа върху „Златото на Кивира“, тя никога не е далеч от мислите ми.

Дъглас Престън изказва благодарност на следните хора: Уолтър Уинингс Нелсън, спътник в ездата из безкрайните пустини, каньони и планини в търсене на Седемте златни града, Лари Бърк, капитан на „Емералд Сън“, домакин на паметната експедиция в езерото Пауъл, Форест фен, който откри своя изчезнал град, фондацията „Котънууд Гълч“ в Ню Мексико и Тим Максвел, директор на Службата за археологически проучвания при Музея на Ню Мексико. Благодаря също на жена си Кристин и своите деца Селен, Алетия и Айзък. Искам още веднъж да благодаря на двама души, на които никога няма да мога да изразя признателността си — майка ми и баща ми Дороти и Джером Престън.

Благодарим също на Рон Блом и Даян Еванс от Лабораторията за реактивно движение на НАСА за помощта им при написването на

статията на Дъглас Престън, в която се обяснява употребата на космически радары за локализиране на древни пътища. Извиняваме се за създаването на неприятния и напълно измислен герой Лиланд Уоткинс. В ЛРД не работят и не са работили хора като него и Питър Холройд. Изказваме най-искрена признателност на Фарук Ел-Баз, директор на Центъра за дистанционно сканиране при Бостънския университет за помощта му за отразяване на техническите аспекти при дистанционното сканиране на Земята от космоса. Благодарим и на Юрис Заринс, археолога, който откри изчезналия град Убар в Саудитска Арабия.

Най-искрена благодарност изказваме на Бони Мауър, който неколккратно препрочете ръкописа и ни даде чудесни съвети. Благодарим и на Ерик Симоноф, Лин Несбит и Матю Снайڈър за постоянната им помощ, съвети и окуражаване. Специална благодарност на Морт Джанклоу за това, че ни разказа една изненадваща и извънредно трогателна лична история, която има отношение към нашето повествование. И на Клифърд Тървинг за съветите му по ръкописа, както и на Ким Гатон за любезната ѝ подкрепа с някои технически аспекти на скалното катерене. Благодарим на Бетси Мичел, Джейми Ливайн, Джими Франко, Морийн Игън и Лари Кършбаум от „Уорнър“ за това, че ни повярваха. Благодарим и на Деби Елфенбийн.

Бързаеме да прибавим, че всички престъпления, извършени в името на антропологията и археологията по страниците на тази книга, са измислени и съществуват единствено във въображението на авторите.

1.

Наскоро асфалтираният път излезе от Санта Фе и се насочи на запад сред пиниите.

Кехлибареното слънце потъваше зад завесата на мръсносивите облаци, стелещи се зад снежните върхове на планината Хемес, и покриваше земята със сумрак. Нора Кели шофираше раздрънкания форд сред хълмове и сухи дерета. През последните три месеца за трети път идваше тук.

Когато излезе от Бъкманс Уош в Джакрабит Флатс, тя видя зад пиниите ярка светлина. След минути пикапът се носеше край добре поддържани зелени морави. Недалечната пръскачка намигаше и кимаше на слънцето, разпръсквайки водните струи в равномерен ритъм. На съседното възвишение се издигаше новият клуб „Фокс Рън“, масивна сграда от фалшив кирпич. Нора се извърна.

Фордът с дрънчене преодоля лежащия полицай в отсрещния край на „Фокс Рън“ и асфалтът внезапно свърши. Колата заподскача покрай няколко стари пощенски кутии и грубо скована табела с надпис „РАНЧО ДЕ ЛАС КАБРИЛЯС“. За миг Нора си спомни един летен ден преди двадесет години: как стоеше на жегата, държеше кофа и помагаше на баща си да боядиса табелата; „Кабриляс“, беше й казал тогава, на испански означава „водни бръмбари“. Но така наричали и съзвездието Плеяди, което приличало на кълкьори, плъзгащи се по искрящо замръзнало езеро. „По дяволите добитъка — бе казал той, докато изписваше дебели букви с четката. — Купих това ранчо заради звездите.“

Пътят започна да се изкачва и Нора намали скоростта. Слънцето вече се бе скрило и високото пустинно небе бързо помръкваше. В един тревист дол се издигаше старата къща. А до нея — мъглявите очертания на плевника и оборите, които някога бяха семейното им ранчо.

Прозорците бяха заковани с дъски. От пет години тук не живееше никой. Не е голяма загуба, каза си тя: сглобяемата къща от

средата на петдесетте години се рушеше още в детството ѝ. Баща ѝ беше вложил всичките си пари в земята.

Нора отби от пътя точно под хребета на хълма и отправи поглед към недалечното дърво. Някой незаконно бе изхвърлил купчина натрошени тухли. Може би брат ѝ имаше право и тя трябваше да продаде имота. Данъците се покачваха и къщата отдавна беше безвъзвратно порутена. Защо я държеше? Не можеше да си позволи да си построи там нова къща — поне не с асистентската си заплата.

Прозорците в къщата на Гонзалес на няма и половин километър оттам светнаха. Тяхното ранчо си бе съвсем истинско, а не само за хоби като това на баща ѝ. Тереса Гонзалес, заедно с която бяха израснали, сега го стопанисваше сама. Едра, интелигентна, безстрашна жена. През последните години се бе заела да се грижи и за ранчото на Кели. Всеки път щом хлапетии вдигнеха купон или пияни ловци решаха да пострелят, Тереса ги изритваше от имота и оставяше съобщение на телефонния секретар на Нора. Този път през последните три-четири нощи беше видяла слаби светлини в къщата и около нея точно след залез и ѝ се струвало, че наоколо дебнат големи зверове.

Нора изчака няколко минути, като наблюдаваше за признаци на живот, ала ранчото беше тихо и пусто. Тереса навярно си бе въобразила. Ако изобщо бе имало някой, той очевидно си беше отишъл.

Тя вкара пикапа през вътрешната порта и продължи още двестатина метра нататък, паркира отзад и угаси двигателя. Извади фенерче от жабката и тихо слезе от колата. Вратата на къщата висеше на един-единствен оцелял винт на горната панта. Ключалката отдавна беше разбита. На двора повя вятър, вдигна облак прах и с неспокоен шепот разклати вратата.

Нора включи фенерчето и се качи на верандата. Бутна вратата и тя се отмести, но после упорито се залюля обратно на мястото си. Нора ядосано я ритна и тя се стовари върху дъските е трясък, оглушителен в пустинната тишина. Младата жена влезе вътре.

Закованите прозорци не пропускаха светлина, и все пак бе ясно, че къщата представлява жалка останка от спомените ѝ за дома, в който беше израснала. По пода се въргаляха бирени шишета и натрошени стъкла, уличен бандит бе написал със спрей графити на стената. Някои от дъските на прозорците бяха отковани. Килимът беше разкъсан,

възглавниците на дивана бяха нарязани на парчета и разхвърляни из стаята. По стените имаше следи от ритници и дупки от куршуми.

Май не бе много по-зле от предишния път. Възглавниците бяха накъсани напоследък, дупките също бяха нови, но иначе всичко си беше като при предишното ѝ идване. Нейният адвокат я бе предупредил, че в сегашното си състояние сградата е незаконна. Ако успееше да стигне до ранчото, всеки градски инспектор щеше да я обяви за подлежаща на разрушаване. Единственият проблем бе, че това щеше да струва повече, отколкото имаше Нора — освен ако не продадеше имота, разбира се.

Тя влезе в кухнята. Лъчът на фенерчето се плъзна по стария хладилник, все още прекагурен на пода. Чекмеджетата наскоро бяха извадени и пръснати из помещението. Линолеумът се бе издул и някой беше ускорил процеса, като бе отпорил ивици от него и дори беше отковал дъски от пода. „Вандалщината си е трудна работа“ — помисли Нора. Когато отново се озърна наоколо, нещо започна да я гризе. Този път беше различно.

Излезе от кухнята и се заизкачва по стълбището, като разритваше настрани вълма дюшелък и се опитваше да се съсредоточи. Нарязани възглавници, дупки в стените, разпорен килим и линолеум. Тези опустошения някак си не ѝ се струваха случайни като предишните. Като че ли някой беше търсил нещо. Стигна до средата и се закова на място в мрака.

Наистина ли бе чула изхрущяване на стъкло под нечий крак?

Неподвижно зачака. Нямаше друг шум, освен тихия шепот на вятъра. Ако беше пристигнала кола, щеше да я чуе. Тя продължи нагоре.

Там бе още по-тъмно, тъй като всички дъски на прозорците си бяха на място. Нора се обърна надясно и насочи лъча на фенерчето към някогашната си спалня. Отново усети познатата болка, когато плъзна поглед по розовите тапети, сега увиснали на ивици и покрити с петна като стара карта. Дюшекът приличаше на гигантско гнездо на плъх, стойката на обоя ѝ беше счупена и ръждясала, дъските на пода бяха разковани. На тавана изписука прилеп и тя си спомни, че веднъж се бе опитала да опитоми прилепче. Майка ѝ така и не беше разбрала детското ѝ увлечение по тези животинчета.

Нора стигна до стаята на брат си, също цялата в развалини. Почти като сегашния му дом. Но в тежката миризма долови съвсем слабо ухание на смачкани цветя. „Странно, прозорците са заковани.“ Тя продължи към спалнята на родителите си.

Този път нямаше грешка: тихо издрънчаване на строшено стъкло от долния етаж. Нора отново спря. Дали беше плъх, пробягал по пода на дневната?

Безшумно се върна на площадката. Отдолу се разнесе глух звук. Докато чакаше в мрака, чу ново изхрущяване, вече по-високо, сякаш нещо тежко бе стъпило върху стъкло.

Тя бавно си пое дъх. Гърдите ѝ се бяха свили. Досадната задача се бе превърнала в нещо съвсем различно.

— Кой е? — извика младата жена.

Отговори ѝ само вятърът.

Нора насочи лъча към пустото стълбище. Хлапетиите бягаха още щом зърнеха пикапа ѝ. Не и този път.

— Това е частна собственост! — с възможно най-решителния си глас извика тя. — Извиках полиция!

В последвалата тишина се разнесоха нови стъпки, по-близо до стълбището.

— Тереса? — в отчаяна надежда попита Нора.

И тогава чу нещо друго: заплашителен гърлен звук, почти ръмжене.

„Кучета“ — с внезапно облекчение си каза тя. Наоколо имаше подивели кучета и явно си бяха направили бърлога в къщата. Предпочете да не се пита защо тази мисъл ѝ действа успокоително.

— Чибя! — кресна Нора и размаха фенерчето. — Махайте се! Вървете си!

Отново ѝ отговори тишина.

Можеше да се справя с помияри. Тя затрополи надолу по стълбището, като говореше високо и решително. Когато слезе долу, Нора насочи лъча на фенерчето си към дневната.

Нямаше никой. Кучетата явно бяха избягали.

Тя дълбоко си пое дъх. Въпреки че не бе видяла спалнята на родителите си, реши, че е време да си върви.

Когато се запъти към вратата, чу предпазливи стъпки, мъчително бавни и внимателни.

Насочи светлината натам и в този момент долови тихо гърлено хриптене, монотонно мъркане. В тежкия въздух се разнесе същата миризма на цветя, този път по-силна.

Застана неподвижно, вцепенена от непознатото усещане за заплаха. Чудеше се дали трябва да изключи фенерчето и да се скрие, или просто да избяга.

И тогава с периферното си зрение видя огромна космата фигура да тича покрай стената. Тя се обърна натам и в същия миг върху гърба ѝ се стовари нещо тежко.

Просна се по очи и усети, че към тила ѝ се притиска груба козина. Разнесе се безумно ръмжене, като от пръскащи лиги и биещи се бесни хрътки. Нора нанесе силен ритник по посока на противника си. Фигурата изръмжа, ала поотпусна хватката и ѝ даде възможност да се освободи. Докато скачаше на крака обаче, в нея се блъсна втора фигура, повали я обратно на земята и се стовари отгоре ѝ. Нора се опита да се извърти и усети, че в кожата ѝ се забива натрошено стъкло. Тъмната фигура я прикова към пода. Зърна гол корем с лъскави петна, ивици на ягуар, космати лапи с нокти, гърди с влажна, сплъстена козина и колан от сребърни раковини. От мръсните прорези на кожената маска я зяпаха тесни очи, ужасяващо червени и блестящи.

— Къде е? — изхриптя в лицето ѝ дрезгав глас и я облъхна със сладникава смрад на разлагащо се месо.

Нора бе онемяла.

— Къде е? — повтори гласът, груб, странен, като на звяр, имитиращ човешка реч. Яки като менгемета лапи грубо я стиснаха за шията и дясната ръка.

— Кое? — успя да промълви тя.

— Писмото — отвърна гласът и лапите стегнаха хватката си. — Иначе ще ти откъснем главата.

Нора рязко се дръпна в трескава съпротива, ала лапата още по-силно стисна шията ѝ. Започна да се задушава от болка и страх.

Изведнъж в мрака проблесна светлина и се разнесе оглушителен изстрел. Тя усети, че лапата се отпуска, и мигновено се отскубна, претърколи се настрани и в този момент втори куршум проби дупка в пода и отгоре се посипа мазилка. Нора отчаяно скочи на крака, като разритваше парчета стъкло по пода. Беше изпуснала фенерчето си и сега дезориентирано се завъртя.

— Нора? — чу тя. — Ти ли си, Нора? — На входа се очертаваше силует на пълна жена с насочена напред пушка.

— Тереса! — изхлипа Нора и с олюляване се хвърли към светлината.

— Добре ли си? — попита Тереса, хвана я за ръката и ѝ помогна да запази равновесие.

— Не знам.

— Да се махаме оттук.

Навън Нора се свлече на земята, трескаво напълни гърдите си с прохладен въздух и се опита да успокои бясно туптящото си сърце.

— Какво стана? — попита Тереса. — Чух шум, боричкане, видях фенерчето ти.

Нора задъхано поклати глава.

— Май че бяха някакви отвратителни диви кучета. Големи почти колкото вълци.

Нора отново поклати глава.

— Не. Не бяха кучета. Едното ми говореше.

Тереса я огледа внимателно.

— Ей, ръката ти май е ухапана. Може би трябва да те закарам в болницата.

— Категорично не.

Сключила вежди, Тереса се взираше в тъмния силует на къщата.

— Определено са изчезнали набързо. Първо хлапетиите, сега дивите кучета. Но що за кучета могат да избягат толкова...

— Тереса, едното ми говореше.

Другата жена я погледна, този път въпросително, и в погледа ѝ се прокрадна съмнение.

— Сигурно е било ужасно — накрая каза тя. — Трябваше да ми кажеш, че пристигаш. Щях да те чакам тук със сеньор Уинчестър. — Тереса гальовно поглади пушката.

Нора погледна солидната ѝ фигура, грубоватото ѝ, но симпатично лице. Знаеше, че приятелката ѝ се съмнява, ала нямаше сили да спори.

— Другия път непременно ще те предупредя.

— Надявам се да няма друг път — нежно отвърна Тереса. — Или разруши къщата, или продай имота и остави някой друг да я разруши вместо вас. Започва да става проблем, и то не само за теб.

— Знам, че е грозна, но просто сърце не ми дава да я съборя. Съжалявам, че ти създава главоболия.

— Помислих си, че този случай ще промени отношението ти. Искаш ли да се отбиеш да хапнем по нещо?

— Не, благодаря ти, Тереса — колкото може по-твърдо отказа Нора. — Добре съм.

— Възможно е — беше отговорът. — Обаче най-добре си направи ваксина против бяс.

Нора проследи с поглед съседката си, която се отдалечи по тясната пътека нагоре по склона. После седна зад волана и с трепереща ръка заключи всички врати. Известно време седя неподвижно, заслушана в собственото си дишане и загледана в бавно стопяващата се в мрака фигура на Тереса. Когато най-после реши, че напълно владее крайниците си, тя се пресегна към ключа и потръпна от внезапно пронизалата я болка в тила.

Двигателят не запали и Нора изруга. Имаше нужда от нов автомобил. И изобщо трябваше да обнови живота си.

Опита отново и след като протестира с мъчително давене, двигателят най-после запали. Тя изключи фаровете, за да пести акумулатора, отпусна се назад на седалката и леко натисна газта в очакване двигателят да заработи равномерно.

Отстрани зърна сребърен проблясък. Тя се завъртя и видя грамадна фигура, черна и космата, да се носи към нея на фона на гаснещата слънчева светлина на западния хоризонт.

Нора бързо включи на скорост, натисна бутона на фаровете и настъпи газта. Двигателят изрева и пикапът изхвърча от двора. Докато профучаваше през вътрешната порта, с ужас видя, че съществото тича успоредно на форда.

Натисна педала до дупка. Колата поднесе по черния път и като вдигаше кал във всички посоки, помете един крайпътен кактус. И после съществото изчезна. Ала Нора продължи да увеличава скоростта. Накрая лъчите на фаровете осветиха лежащия полицай и старите пощенски кутии, заковани за дълга хоризонтална дъска. Тя със закъснение удари спирачка. Пикапът излетя във въздуха, тежко се приземи, плъзна се по пясъка и се блъсна в старата дъска. Разнесе се прашене на трошачо се дърво и кутиите се сгромолясаха на земята.

Задъхана, Нора остана в кабината. Фаровете осветяваха стелеция се прах. Тя превключи на задна и форсира двигателя. Колелата свободно се завъртяха в дълбокия пясък. Обзе я паника.

На светлината на фаровете виждаше щетите. Пощенските кутии по начало си бяха паянтови и неотдавна бяха докарали нови лъскави кутии, които бяха оставени наблизко. Но не можеше да върне назад: нямаше друг избор, освен да продължи напред.

Нора изскочи навън и се озърна за фигурата, заобиколи пред пикапа, хвана дъската с изгнилите изоставени пощенски кутии и я замъкна настрани в храстите. На земята лежеше плик и тя го вдигна. Когато се обърна, за да се качи в колата, фаровете осветиха предната страна на плика. Нора се вцепени за миг и ахна от изненада.

После го пхна в джоба на ризата си, хвърли се зад волана, излезе на пътя и се понесе към далечните мамещи светлини на града.

2

Археологическият институт в Санта Фе се издигаше върху ниско плато между подножието на хълмовете Сангре де Кристо и самия град Санта Фе. Към института нямаше обществен музей и лекциите се свеждаха до семинари и факултативни колоквиуми. Гостуващите учени и професорите бяха повече от студентите. Кампусът обхващаше тридесет акра и ниските кирпичени сгради почти не се виждаха зад оградените със стени градини, кайсии, лехи с лалета и стари, натежали от цветове люляци.

Институтът се занимаваше предимно с научноизследователска дейност, разкопки и консервация и притежаваше една от най-богатите сбирки от праисторически артефакти на индианците от Югозапада в света. Богат, затворен и верен на традициите си — археолозите в цялата страна изпитваха благоговение и завист само при вида му.

Нора изчака и последният от студентите ѝ да напусне кирпичената аудитория, после събра бележките си и ги напъха в огромната си кожена чанта. Това бе последната лекция от семинара „Изоставянето на Чако: причини и условия“. За пореден път я бе поразило необичайното отношение на студентите в института тихи, почтителни, сякаш неспособни да повярват на късмета си, че са спечелили десетседмични стипендии.

Тя излезе от прохладния сумрак и под утринните слънчеви лъчи бавно закрачи по чакълената алея. С кирпичените си обли стени и щръкнали напред тавански греди сградите в стил пуебло-възраждане^[1] бяха боядисани в топъл ръждив цвят. Над планината се събираха буреносни облаци, тъмни отдолу, но покрити с разширяваща се яркочерна корона. Когато вдигна глава нагоре, остра болка прониза ожулената ѝ шия и Нора се пресегна да я разтрие. В небето тъмна сянка скри слънцето.

Тя подмина паркинга и продължи по заобиколен път до края на кампуса. После зави по настлана с плочи алея, от двете страни на която се издигаха пирамидални тополи и стари китайски брястове. Пътеката

свършваше при безлична сграда, на чиято дървена табелка пишеше просто „АРХИВ“.

Показа служебната си карта на пазача, разписа се в книгата и спря пред нисък портал с бетонно стълбище, което водеше надолу в мрака. Надолу в Картографското хранилище.

За миг се напрегна — мракът отново ѝ донесе неканен спомен от предишната вечер. Пак усети забиващото се в кожата ѝ строшено стъкло, стискащите я лапи, отвратителната сладникава смрад...

Нора се отърси от спомена и се спусна по тесните стъпала.

В колекциите на института имаше безброй безценни артефакти. И все пак нищо в кампуса не беше толкова строго охранявано, колкото съдържанието на Картографското хранилище. Въпреки че нямаше съкровища, там се пазеше нещо далеч по-ценно: местонахожденията на всички известни археологически обекти в Югозапада. Те бяха над триста хиляди — от обикновени кремъчни находища до грамадни руини със стотици помещения, всички грижливо обозначени в картографската сбирка на института. Нора знаеше, че са разкопани съвсем малка част от тези обекти — останалите лежаха и чакаха под пясъка или скрити в пещери. Всеки номер на обект отговаряше на запис в институтската база данни, който съдържаше от подробни инвентарни списъци до проучвания и дигитализирани скици и писма — електронни карти на съкровища, водещи до праисторически артефакти на стойност милиони долари.

На Нора винаги ѝ се бе струвало странно, че такова място се пази от Оуен Смолс. Блестящ в изтърканите си кожени дрехи, мускулестият Смолс винаги изглеждаше така, сякаш току-що се връща от експедиция до най-далечното кътче на света. Малцина знаеха, че е момче от богато семейство от източните щати, че е завършил с пълно отличие университета „Браун“ и че ако го оставят в пустинята, моментално ще се изгуби.

Стълбището водеше до метална врата с прозорче, над което светеше червена лампа. Нора бръкна в чантата си, извади служебната си карта и я пъкна в прореза. Когато лампичката светна в зелено, тя отвори вратата и влезе вътре.

Смолс имаше невероятно малък офис извън самото хранилище, разположен над читалнята. Когато я видя да влиза, той се изправи и внимателно остави някаква книга на бюрото си.

— Доктор Кели — каза Смолс. — Нора, нали?

— Добро утро! — колкото може по-небрежно поздрави тя.

— Отдавна не съм ви виждал — отвърна Смолс. — Жалко. Ей, какво ви е на ръката?

Нора хвърли поглед към превръзката.

— Драскотина. Оуен, трябва ми две карти.

Смолс въпросително я погледна.

— В квадранти С-3 и С-4 на щата Юта. Платото Кайпаровиц.

Той продължаваше да я наблюдава с присвити очи и пристъпи на другия си крак. Скърцането на кожа отекува в хранилището.

— Кой е номерът на проекта ви?

— Още нямаме проект. Това е предварително проучване.

Смолс опря огромните си космати ръце върху бюрото, наведе се напред и още по-напрегнато се вторачи в нея.

— Съжалявам, доктор Кели. Трябва да имате одобрен номер на проект, за да търсите каквото и да било.

— Но това е обикновено предварително проучване!

— Правилникът ви е известен — с презрителна усмивка заяви Смолс.

Нора отчаяно се замисли. Нямаше начин Блейкууд, директорът на института и неин началник, да ѝ даде номер на проект въз основа на оскъдната информация, която можеше да му представи. Но преди две години беше работила върху проект в друга част на Юта. Проектът продължаваше да е в сила, макар и да се намираше в застои — тя имаше лошия навик да не довършва нещата. Какъв беше номерът му?

— Д-40012 — отвърна Нора.

Смолс повдигна рунтавите си вежди.

— Извинявай, бях забравила. Виж, ако не ми вярваш, обади се на професор Блейкууд. — Знаеше, че шефът ѝ е на конференция в Уиндоу Рок.

Смолс се обърна към компютъра на бюрото си и затрака на клавиатурата. След малко вдигна поглед.

— Очевидно е одобрен. С-3 и С-4 ли казахте? — Той продължи да пише. Клавишите изглеждаха смешно малки в сравнение с ръцете му. После изчисти екрана и излезе иззад бюрото.

Нора го последва до хранилището.

— Почакайте тук — каза Смолс.

— Правилата са ми известни.

Вътре имаше две редици метални сейфове, окъпани в хладна флуоресцентна светлина Смолс се приближи до един от тях, набра кода и вдигна капака. Вътре бяха закачени безброй карти, поставени между пластове предпазен найлон.

— В тези квадранти има шестнайсет карти — извика той. — Кои ви трябват?

— Всичките, моля.

Смолс се закова на мястото си.

— И шестнайсетте ли? Това са две хиляди двеста и осемдесет квадратни километра.

— Нали ти казах, правя проучване. Винаги можеш да се обадиш на професор...

— Добре де, добре. — Хванал картите за краищата на металните им релси, Смолс излезе от хранилището и ѝ кимна с глава към читалнята. Изчака я да седне и внимателно остави картите върху надрасканата ламинирана повърхност на масата. — Сложете си ръкавици — посочи кутията с памучни ръкавици за еднократна употреба той. — Имате два часа. Когато свършите, повикайте ме. Ще прибера картите и ще ви пусна да излезете. — Уредникът я проследи с поглед, докато си сложи ръкавиците, ухили се и се върна в хранилището.

Нора остана на масата, докато той заключи сейфа и хранилището и се върна в кабинета си. „Ще разбереш, когато свърша“ — помисли си тя. „Читалнята“ се състоеше от голяма маса с един-единствен стол, поставен така, че ясно да се вижда през стъклените прозорци на офиса на Смолс. Мястото беше тясно и изобщо не бе подходящо за онова, което беше намислила.

Младата жена пое дълбоко дъх и сви пръсти. После внимателно подреди картите една до друга. Това бяха най-подробните карти, изработени от Управлението за геоложки проучвания на САЩ, и обхващаха изключително отдалечен район в южните части на Юта между езерото Пауъл на юг и запад и каньона Брайс на изток. Тази територия почти изцяло принадлежеше на Бюрото за управление на земята: федерална собственост, която никой не желаше да използва. Нора имаше доста добра представа как изглежда районът: пясъчникови

скали, разполовени от диагонал — лабиринт от дълбоки каньони, стръмни склонове и гола пустош.

Именно в този пустинен триъгълник преди шестнадесет години беше изчезнал баща ѝ.

С болезнена яснота си спомняше как като дванадесетгодишна умоляваше да отиде със спасителите. Ала майка ѝ категорично отказа. Прекара две мъчителни седмици в слушане на новини по радиото и разглеждане на карти, същите, като тези. Но не откриха нито следа. После майка ѝ подаде документи официално да го обявят за мъртъв. И оттогава Нора не бе поглеждала карта на района.

Отново си пое дъх. Сега започваше най-трудното. Тя се увери, че е с гръб към Оуен Смолс, пъкна два пръста в джоба си и извади писмото. Не беше оставяла никъде, откакто само преди няколко кошмарни часа го бе намерила.

Пликът бе пожълтял и чуплив, написаният с молив адрес беше избелял. Също като на светлината на фаровете предишната вечер, Нора прочете името на майка си, мъртва от шест месеца, и адреса на ранчото, изоставено от пет години. Бавно и почти неохотно тя премести поглед към обратния адрес. „ПАДРЕЙК КЕЛИ — гласеше той с широкия почерк със завъртулки, който отлично си спомняше. — Някъде на запад от Кайпаровиц.“

Писмо от мъртвия ѝ баща до мъртвата ѝ майка, написано и подпечатано преди шестнадесет години.

Във флуоресцентната тишина на Картографското хранилище Нора внимателно извади трите листа пожълтяла хартия от плика и ги приглади до картите, като ги скри с тяло от Смолс. И за пореден път погледна най-странното: новата пощенска марка и пощенското клеймо, които показваха, че писмото е пратено от Ескаланте, Юта, само преди пет седмици.

Тя прокара пръсти по лекьосаната хартия, червеното пощенско клеймо и силно избелялата десетцентова марка. Пликът като че ли бе преседял известно време във вода. Може да го бяха намерили в езерото Пауъл, довлечен по каньоните по време на наводненията, с които бе известен този район.

Може би за стотен път, откакто предишната вечер бе прочела писмото, Нора си наложи да сподави прилива на надежда. Нямаше

начин баща ѝ да е жив. Очевидно някой беше намерил писмото и го бе пратил.

Но кой? И защо?

И още по-страшно: това писмо ли търсеха съществата в изоставената къща?

Тя мъчително преглътна. Чувстваше гърлото си болезнено сухо. Трябваше да е така — нямаше друг отговор.

Силно изскърцване наруши тишината — Смолс се беше размърдал на стола си. Нора се сепна, после пъкна плика под най-близката карта и се върна към писмото.

Четвъртък, 2 август (струва ми се) 1983 г.

Скъпа Лиз,

Макар че съм на сто и петдесет километра от най-близката пощенска станция, нямах търпение да ти пиша. Ще пратя това писмо веднага щом стигна в някое селище. Още по-хубаво ще е лично да го донеса заедно с още много други.

Знам, че ме смяташ за лош съпруг и баща и може би си права. Но моля те, моля те, дочети писмото до края. Знам, казвал съм ти го и преди, но сега мога да ти обещавам, че всичко ще се промени. Пак ще сме заедно, Нора и Скип отново ще имат баща. И ще сме богати. Знам, знам. Но, мила, този път е истина. Скоро ще стигна до изчезналия град Кивира.

Спомняш ли си училищния доклад на Нора за Коронадо, който търсил Кивира, легендарния златен град? Аз ѝ помогнах да събере материала. Прочетох сведенията, легендите на някои пуеблоиндиански племена. И се замислих. Ами ако всички истории, които е чул Коронадо, са верни? Я виж Омировата Троя — археологията изобилства с легенди, които са се оказали факт. Може там някъде да има истински град, непокътнат, натъпкан с баснословни съкровища от злато и сребро. Намерих някои интересни документи, които хвърляха неочаквана светлина върху легендите. И се озовах тук.

Не очаквах да открия нещо. Ти ме познаваш, все витая из облаците. Но наистина го открих, Лиз.

Нора прелисти втората страница, най-важната. Почеркът ставаше насечен, сякаш баща ѝ се беше задъхал от вълнение и бе бързал да изпише думите.

Продължих на изток от Олд Пария, минах покрай Рамис Хол и стигнах в Хардскрабъл Уош. Не съм сигурен по кой страничен каньон съм поел. Стана съвсем случайно, може да е бил Мюлшу. Там открих призрачни следи от древен път на анасазите и тръгнах по него. Едва се забелязваше, не беше като пътищата до каньона Чако.

Нора погледна картите. Тя намери Олд Пария до река Пария и обходи с очи осеяната с каньони област. Имаше десетки дерета и каньончета, много от които безименни. След няколко минути сърцето ѝ се разгуптя: видя Хардскрабъл, късо дърво, което стигаше до каньона Скууп. Бързо проучи района и откри Рамис Хол, голяма кръгла падина, образувана от завой на дерето.

Той водеше на североизток. Излезе от каньона Мюлшу, не съм сигурен точно къде, и по една стара пътека, изсечена в пясъчника, прекосих може би още три каньона. Ще ми се да бях внимавал повече, обаче бях страшно развълнуван и започваше да става късно.

Нора прокара въображаема линия на североизток от Рамис Хол, като продължаваше да следва Мюлшу. Къде излизаше пътеката? Тя преброи три каньона оттам и пръстът ѝ стигна до изключително тесен и дълбок безименен каньон.

На другия ден тръгнах по този каньон, който зави на северозапад. От време на време губех пътя, после пак го намирах. Преходът беше тежък. Пътеката премина в съседния каньон през нещо като пролом. И там се изгубих, Лиз.

Задъхана, Нора проследи безименния каньон, продължи през ъгъла на следващата карта и стигна до трета — километри пътуване в смъртоносната пустиня за всеки сантиметър, който изминаваше показалецът ѝ. Докъде можеше да е стигнал баща ѝ? Нямаше как да разбере, докато сама не видеше каньона. И къде се намираше този пролом?

Пръстът ѝ спря до плетеница от каньони, разположени на площ от почти две хиляди и петстотин квадратни километра. Обзе я разочарование. Обясненията в писмото бяха неясни, можеше да е тръгнал в каквато ѝ да е посока.

Каньонът се раздвои, после пак, Бог знае още колко пъти. Вървах цели два дни. Този район е невероятно отдалечен от цивилизацията, Лиз, и когато си на дъното на каньон, не можеш да се ориентираш. Сякаш си в тунел. Въпреки влудяващите завои кой знае защо ми се струваше, че пътят е останал от анасазите. Но едва когато стигнах до Дяволския гръбнак, както нарекох това място, и каньона отвъд него, най-после се уверих, че съм прав.

Тя обърна последната страница.

Защото открих града. Когато видиш колко находчиво са го скрили, разбираш защо досега никой не го е намерил. Каньонът водеше до друг каньон, много дълбок. Във вертикалната скала бяха изсечени опасни стъпала, които стигаха до нещо като тайна ниша. Все още се различаваха следи от употреба. Виждал съм такива пътеки под скалните

комплекси при Меса Верде^[2] и Бетатакин и съм сигурен, че тази също води до скален комплекс. При това голям. Сега ще тръгна по пътеката, но е изключително стръмна, а започва да се стъмва. Ако успея да се изкача по скалата без катераческо снаряжение, утре ще се опитам да стигна до града.

Имам храна за още няколко дни и тук има вода, слава Богу! Мисля, че съм първият човек в този каньон от осемстотин години насам.

Всичко ще бъде твое, ако го искаш. Можем да прекратим развода и да върнем часовника назад. Това е минало. Единственото ми желание е да си върна семейството.

Скъпа моя Лиз, страшно много те обичам. Целуни Нора и Скип милион пъти от мое име.

Пат

Това беше.

Нора внимателно прибра писмото в плика, което отне повече време, отколкото би трябвало — тя забеляза, че ръцете ѝ треперят.

Отпусна се назад, обзета от противоречиви чувства. Винаги беше знаела, че баща ѝ си пада малко иманяр, но сега се срамуваше, че изобщо е могъл да си помисли да ограби такъв изключителен обект за собствена изгода.

И все пак знаеше, че не е бил алчен човек. Парите не го интересуваха. Най-много го бе привличало самото търсене. А повече от всичко друго на света беше обичал децата си.

Нора отново погледна картите. Ако обектът наистина бе толкова важен, колкото твърдеше той, определено трябваше да е неизвестен. Защото точно в този район на картите нямаше нищо. Най-близкото човешко селище бе едно изключително далечно индианско село с надпис НАНКОУИП, което се намираще поне на няколко дни път по отсрещния край на плетеницата от каньони. Според картата до него дори нямаше пътища, а само пътека.

Археоложката у нея изпита странно вълнение. Ако откриеше Кивира, в известен смисъл щеше да реабилитира името на баща си и

най-после да узнае какво се е случило с него. Освен това, малко унило си помисли тя, нямаше да е излишно и за кариерата ѝ.

Нора се произправи на стола си. Очевидно картите нямаше да ѝ помогнат да установи къде е отишъл той. Ако искаше да намери Кивира и да разгадае загадката на неговото изчезване, трябваше лично да отиде в този район.

Когато надникна в кабинета му, Смолс вдигна поглед от книгата.

— Свърших, благодаря ти.

— Моля — отвърна той. — Ей, станало е време за обяд. Отивам да мушна едно бурито^[3]. Ще дойдете ли с мен?

Нора поклати глава.

— Трябва да се връщам в кабинета си, благодаря. Следобед имам много работа.

— Е, тогава някой друг път.

Докато се изкачваше по тъмното стълбище, тя усети превръзката на ръката си и си спомни за премеждието от предишната вечер. Логиката изискваше да съобщи в полицията. Но заради следствието, съмненията, времето, което щеше да ѝ отнеме, не можеше да си наложи да го направи. Нищо, абсолютно нищо не биваше да попречи на онова, което ѝ предстоеше.

[1] Пуебло — тип селище на някои индиански народи в Югозапада на САЩ и части от Южна Америка. — Б. пр. ↑

[2] Меса — малко високо плато със стръмни склонове в югозападните щати. — Б. пр. ↑

[3] Мексиканска палачинка с пълнеж от месо, сирене, пържен фасул и др. — Б. пр. ↑

3.

Мъри Блейкууд, директор на Археологическия институт в Санта Фе, завъртя рошавата си посивяла глава към Нора. Както обикновено, лицето му изразяваше разсеяна учтивост, дланите му бяха отпуснати върху палисандровата маса, погледът му бе уверен и спокоен.

Осветлението в кабинета беше меко и покрай стените имаше дискретно осветени стъклени витрини, пълни с артефакти от музейната сбирка. Точно зад бюрото му лъщеше позлатен мексикански олтарен параван от XVII в., а на отсрещната стена висеше одеяло на вожд от племето навахо с така наречените „ослепителни“ мотиви — може би едното от общо две в целия свят. Обикновено Нора не можеше да откъсне очи от безценните реликви. Днес обаче не им обърна никакво внимание.

— Ето карта на района — каза тя, извади подробна карта на платото Кайпаровиц от огромната си чанта и я разгърна пред професора. — Виж те, обозначила съм известните обекти.

Блейкууд кимна с глава и Нора дълбоко пое дъх. Нямахше да е лесно.

— Кивира, градът на Коронадо, е тук — припряно каза тя. — В тези каньони на запад от платото Кайпаровиц.

Последва мълчание, след това директорът се отпусна назад на стола си.

— Тук липсват няколко стъпки, доктор Кели — с добродушия ирония каза той. — Обърквате ме.

Нора бръкна в чантата си и извади ксерографирана страница.

— Ще ви прочета откъс от съобщението за един от походите на Коронадо, написано към хиляда петстотин и четирийсета година. — Тя се прокашля.

„Индианците чикуйе доведоха при генерала роб, когото пленили в далечна земя. Генералът го разпита с помощта на преводачи.

Робът му разказа за далечен град на име Кивира. Той бил свещен и там живеели жреците на дъжда, които пазели записи за историята им

от началото на времето. В този град имало голямо богатство. Обикновените съдове за маса били от най-чисто злато и каните, блюдата и паниците също били от злато, пречистено, полирано и орнаментирано. Той наричаше златото «акочис». Каза, че презирали всички други метали.

Генералът разпита този човек къде се намира градът. Индианецът отговори, че бил на много седмици път през най-дълбоките каньони и най-високите планини. В онази далечна земя имало змии, наводнения, земетръси и пясъчни бури и оттам не се бил завръщал никой. На техния език «кивира» означавало «домът на кървавата скала».

Нора прибра листа в чантата си.

— Навсякъде другаде в текста се говори за „древните“. Очевидно става дума за анасазите. Думата „анасази“ означава...

— „Древни врагове“ — меко я прекъсна Блейкууд.

— Да — кимна с глава тя. — Така или иначе, името „дом на кървавата скала“ предполага, че се отнася за някакъв скален комплекс, несъмнено в района с червени пясъчници в южните части на Юта. Когато вали, тези скали лъщят като кръв. — Нора посочи картата. — А къде другаде може да се скрие голям град, освен в тези каньони? Нещо повече, областта е известна със своите неочаквани наводнения, които идват изневиделица и отнасят всичко по пътя си. Освен това тя се намира във вулканичния окръг Кайбаб, характерен със слабата си сеизмична активност. Всички други райони са грижливо проучени. Тези каньони са били твърдина на анасазите. Трябва да е там, доктор Блейкууд. Имам още едно съобщение, в което се казва... — Нора видя, че професорът се смръщи, и замълча.

— Имате ли доказателства? — попита той.

— Това са доказателствата ми.

— Ясно — въздъхна Блейкууд. — И искате да организирате експедиция със средства на института, за да проучите този район.

— Точно така.

Директорът я погледна.

— Доктор Кели, това не са доказателства — посочи картата той. — Това са си чисти предположения.

— Но...

Блейкууд вдигна ръка.

— Оставете ме да довърша. Районът, който описвате, сигурно е две хиляди и петстотин квадратни километра. Даже да има големи руини, как мислите да ги намерите?

Нора се поколеба. Какво можеше да му разкрие?

— Имам едно старо писмо, в което се описва път на анасазите из тези каньони — започна тя. — Според мен този път води до руините.

— Писмо ли? — повдигна вежди професорът.

— Да.

— От археолог ли е написано?

— Засега предпочитам да не отговарям на този въпрос.

На лицето му плъзна сянка на раздразнение.

— Доктор Кели... Нора... ще изтъкна няколко практически проблема. Даже с това ваше тайнствено писмо доказателствата не са достатъчно, за да оправдаят издаването на разрешение за теренно обхождане, още по-малко за разкопки. И както сама отбелязахте, районът е известен с изключително суровите си летни бури и наводнения. По-конкретно, платото Кайпаровиц и областта на запад от него обхващат най-сложната система от каньони на планетата.

„Идеалното място да скриеш град“ — помисли си Нора.

Блейкууд за миг се втрени в нея, после се прокашля.

— Ще ви дам един професионален съвет, Нора.

Тя преглътна мъчително. Не така си бе представяла развитието на разговора.

— Съвременната археология не е като преди сто години. Всичко голямо вече е открито. Нашата работа е да напредваме по-бавно, да събираме дребните детайли, да анализираме. — Той се наведе към нея. — Вие винаги търсите легендарните руини, най-старото или най-голямото. Такива неща вече не съществуват, Нора, даже около платото Кайпаровиц. Откакто братя Уедърил^[1] за пръв път са проучили тези каньони, там са проведени поне десет теренни обхода.

Докато го слушаше, Нора се бореше със собствените си съмнения. Естествено, не можеше да е сигурна, че баща ѝ е стигнал до града. Ала увереността му ясно личеше в писмото. Имаше още нещо: нещо, което постоянно я гризеше. Онези хора... онези същества, които я бяха нападнали в ранчото, знаеха за писмото. Това означаваше, че и те имат основание да вярват в Кивира.

— В Югозапада има много изчезнали градове, погребани под пясъка или скрити под скали — чу се да отвърща тя. — Например изчезналият град Сенеку. Испанците видели грамадните руини, които впоследствие изчезнали.

Последва мълчание. Блейкууд почукваше с молив по бюрото.

— Искан да обсъдя с вас още нещо, Нора — вече с явно раздражение накрая каза той. — Вие сте тук от пет години, нали?

— От пет и половина, доктор Блейкууд.

— Когато ви назначихме за асистент, вие знаехте какви са изискванията към вас, нали така?

— Да. — Тя разбра какво предстои.

— След шест месеца ще атестираме работата ви. И честно казано, не съм сигурен, че резултатът ще е положителен.

Нора не отговори.

— Доколкото си спомням, специализацията ви беше отлична. Тъкмо затова ви назначихме. Но после ви трябваша три години, за да напишете дисертацията си.

— Но, доктор Блейкууд, не си ли спомняте, че работех в Рио Пуерко?...

Директорът вдигна ръка и я накара да млъкне.

— Да. Подобно на всички сериозни научни институции ние имаме изисквания към стипендиантите. Изисквания за публикации. Може ли да попитам къде е отчетът за разкопките на Рио Пуерко?

— Ами, веднага след това открихме онзи необикновен изгорен чакал в Галегос...

— Нора! — остро я прекъсна Блейкууд. — Истината е, че вие просто скачате от проект на проект — продължи той в последвалото мълчание. — През следващите шест месеца имате да отчетете две големи експедиции. Нямате време да гоните някакъв призрачен град, който е съществувал единствено във въображението на испанските конквистадори.

— Но градът наистина съществува! — възкликна Нора. — Баща ми го е открил!

Изумлението, което се изписа на лицето на Блейкууд, не подходеше на иначе невъзмутимия професор.

— Баща ви ли?

— Да. Открил е древен път на анасазите, който водел към района на каньоните. Стигнал е до самия обект, до изсечената в скалите пътека, изкачваща се към града. Документирал е цялото пътуване.

Директорът въздъхна.

— Сега разбирам въодушевлението ви. Не искам да критикувам баща ви, но той не е най...

Блейкууд провлачи глас, ала Нора знаеше какво иска да каже. „Най-благонадеждният източник.“ Побиха я тръпки. „Внимавай, иначе още сега ще изгубиш работата си“ — помисли си тя и мъчително преглътна.

Професорът сниши глас.

— Знаете ли, че познавах баща ви, Нора?

Тя поклати глава. Много хора бяха познавали баща ѝ: Санта Фе беше малък град, поне за археолозите. Пат Кели винаги бе поддържал връзки с тях, понякога им беше давал ценни сведения, друг път самият той бе разкопавал руини.

— В много отношения той беше забележителен човек, блестяща личност. Но беше мечтател. Фактите изобщо не го интересуваха.

— Но той пише, че е намерил града.

— Казахте, че е намерил праисторическа пътека, изсечена в скалите — прекъсна я Блейкууд. — Каквито има хиляди из каньоните. Пише ли, че е намерил самия град?

Нора не отговори веднага.

— Не точно, обаче...

— Тогава повече няма какво да кажа по въпроса за тази експедиция... и за вашето атестиране. — Професорът склучи старческите си длани. Ситната мрежа от бръчици бе почти прозрачна на фона на полираното бюро. — Нещо друго? — вече по-любезно попита той.

— Не — отвърна Нора. — Няма нищо друго. — Тя прибра документите в чантата си, завъртя се на пети и излезе.

[1] Първооткриватели на много от археологическите обекти в този район. — Б. пр. ↑

4.

Нора стъписано зяпаше разхвърляния апартамент. Определено изглеждаше по-зле, отколкото си го спомняше. Мръсните чинии в мивката като че ли не бяха мити, откакто ги бе видяла предишния месец — толкова опасно натрупани една върху друга, че отгоре не можеше да се остави нищо повече. Долните пластове бяха покрити със зелен мухъл. След като беше напълнил мивката, обитателят на жилището очевидно бе започнал да си поръчва пици и китайска храна в картонени кутии: от кошчето се издигаше малка пирамида, после кутиите описваха пътека по пода като булчински шлейф. Около протритите мебели и по тях лежах безброй списания и стари вестници. От тонколониите, които едва се виждаха зад купчините чорапи и мръсни пуловери, се лееше „Удобно вцепенен“ на Пинк Флойд. На една лавица имаше занемарен аквариум. Водата беше мътнокафява. Нора се извърна. Нямахше желание да види обитателите на аквариума.

Брат ѝ се закашля и подсмръкна. Изпружил мръсните си боси крака върху масата, Скип седеше на разпадащата се оранжева кушетка и я наблюдаваше. По челото на все още гладкото му юношеско лице падаха бронзови къдрици. Щеше да е много красив, помисли си тя, ако не бяха сприхавото му инфантилно изражение и мръсните му дрехи. Трудно — всъщност мъчително — можеше да мисли за него като за възрастен. Предишната година беше завършил физика в Станфорд и сега не се занимаваше с абсолютно нищо. Сякаш едва до миналата седмица се бе грижила за това диво безотговорно хлапе с невероятната способност да я влудява. Вече не я влудяваше — просто я изпълваше с тревога. Скоро след смъртта на майка им преди шест месеца той беше преминал от бира на текила — по пода се въргаляха няколко празни бутилки. С нацупено изражение на зачервеното си лице той изля остатъка от нова бутилка в голям буркан. В буркана плуваше жълто червейче. Скип го извади и го хвърли в пепелника — там лежах още

няколко подобни червея, от които след изпаряването на алкохола бяха останали само съсухрени люспи.

— Отвратително! — каза Нора.

— Съжалявам, че не оценяваш колекцията ми от *Nadomonas sonogaii* — отвърна Скип. — Ако по-рано бях открил ползата от безгръбначните, изобщо нямаше да следвам физика.

Той се пресегна към масата, отвори чекмеджето, извади продълговатото парче шперплат и със сумтене го подаде на сестра си. От едната му страна като пеперуди бяха забити тридесетина-четиридесет кактусови червея, напомнящи дебели кафяви запетаи. Нора безмълвно му го върна.

— Виждам, че си поразкрасил апартамента, откакто идвах предишния път. Онази красота там например е нова — кимна тя към широка пукнатина, която минаваше по стената от пода до тавана и разкриваше отдолу летви и мазилка.

— От крака на съседа е — поясни Скип. — Не му харесват музикалните ми вкусове, еснафът му с еснаф. Някой път трябва да си донесеш обоя, съвсем ще го вбесиш. Между другото, какво те накара толкова бързо да си промениш мнението? Мислех, че никога няма да се откажеш от онова старо ранчо.

Той отпи голяма глътка от буркана.

— Снощи там ми се случи нещо. — Нора намали звука.

— Нима? — смътно заинтригуван, попита брат й. — Пак ли някой е претарашил къщата?

Тя втренчено го погледна.

— Нападнаха ме.

Нацупеното му изражение се стопи и Скип се понадигна.

— Какво? Кой?

— Хора, облечени като зверове, струва ми се. Не съм сигурна.

— И са те нападнали, така ли? Добре ли си?

Лицето му се зачерви от гняв и тревога. Въпреки че бе по-малък, негодуваше, когато му се бъркаше, и винаги беше готов да се обиди, той инстинктивно изпитваше закрилнически чувства към нея.

— Тереса ме спаси с пушката си. Нищо ми няма, само тази драскотина на ръката.

Скип се отпусна назад. Енергията му изчезна също толкова бързо, колкото се бе появила.

— Тереса натъпка ли гадовете с олово?

— Не. Избягаха.

— Жалко. Обади ли се на ченгетата?

— Не. Какво можех да им кажа? Щом Тереса не ми вярваше, и тях нямаше да убедя. Щяха да ме помислят за шантава.

— Май че си права. — Скип никога не беше изпитвал доверие към полицията. — Какво са искали според теб?

Нора не отговори веднага. Все още се колебаеше дали да му разкаже за писмото. Страхът от онази вечер и смайването от писмото все още не я напускаха. Как щеше да реагира той?

— Искаха едно писмо — накрая отвърна тя.

— Какво писмо?

— Ето това, струва ми се.

Нора внимателно извади пожълтения плик от джоба на гърдите си и го остави на масата. Брат ѝ се надвеси над него, после ахна, вдигна го и мълчаливо го прочете. Тя чу тиктакането на часовника в кухнята, далечен автомобилен клаксон, шумолене в мивката. Сърцето ѝ бясно туптеше.

Скип отпусна писмото.

— Къде го намери? — без да пуска плика и да откъсва очи от него, попита той.

— Беше до старата ни пощенска кутия. Пратено е преди пет седмици. Поставили са нови кутии, само че нашият адрес го няма и предполагам, че пощальонът просто го е пъхнал в старата ни кутия.

Брат ѝ вдигна лице към нея.

Боже мой! — промълви той и очите му се напълниха със сълзи.

Прониза я болка: тъкмо от това се беше страхувала. Точно сега Скип не се нуждаеше от това бреме.

— Не мога да си го обясня. Сигурно някой го е намерил някъде и го е пратил.

— Но човекът, който го е намерил, вероятно е открил и тялото на татко... — Скип мъчително преглътна и избърса лице. — Мислиш ли, че е жив?

— Не. Не е възможно. Ако беше жив, за нищо на света нямаше да ни изостави. Той ни обичаше, Скип.

— Но това писмо...

— Това писмо е написано преди шестнайсет години. Той е мъртъв, Скип. Трябва да го приемем. Но сега поне имаме представа къде може да е умрял. Можем да научим какво му се е случило.

Брат й стискаше плика, сякаш не искаше да се откъсне от тази неочаквана нова връзка с баща му. При последните думи обаче той внезапно отдръпна ръка и се отпусна назад на кушетката.

— Ония хора, които са искали писмото... Защо не са проверили в пощенската кутия?

— Всъщност аз го намерих на пясъка. Помислих си, че е изхвърчало от кутията — вратичката липсваше. Пък и онези стари кутии имаха такъв вид, сякаш не са използвани от години. Но не съм сигурна. Аз ги съборих с пикапа.

Брат й отново погледна плика.

— Щом са знаели за къщата, смяташ ли, че знаят къде живеем?

— Опитвам се да не мисля за това — отвърна Нора. Ала мислеше. Постоянно.

Вече по-спокоен, Скип допи текилата от буркана.

— Как изобщо са научили за това писмо, по дяволите?

— Кой знае? Много хора са чували легендите за Кивира. Татко имаше някои доста неприятни познати...

— Така казваше мама — прекъсна я той. — Какво възнамеряваш да правиш?

— Мислех си... — Нора замълча. Сега идваше трудната част. — Мислех си, че за да научим какво му се е случило, трябва да намерим Кивира. А за това са нужни пари. И тъкмо затова искам да продам „Лае Кабриляс“.

Скип поклати глава и пиански се засмя.

— Господи, Нора, аз се задушavam в тая дупка без пукната пара и те умолявам да продадеш ранчото, за да си стъпя на краката. А сега ти искаш да профукаш мизерното ни наследство, за да търсиш татко. Въпреки че е мъртъв.

— Скип, винаги можеш да си стъпиш на краката, като си намериш работа... — започна Нора, после замълча. Не беше дошла за това. Брат й седеше на кушетката, провесил нос, и тя усети, че сърцето й се свива. — За мен означава много да узная какво се е случило с татко.

— Виж, продай ранчото. От години ти го повтарям. Обаче не използвай моя дял от парите. Имам други планове.

— Организирането на археологическа експедиция може да отнеме малко повече от моя дял.

Той се отпусна назад.

— Ясно. Значи институтът няма да финансира проучването, нали така? Не мога да кажа-, че съм изненадан. Та той пише, че изобщо не е видял града! Само е вървял по някаква пътека. Искане много богата фантазия, за да повярваш, Нора. Нали знаеш какво щеше да каже мама за това?

— Да! Че пак е витаел в облаците. И ти ли твърдиш същото?

Скип потръпна.

— Не. Не заставам на страната на мама — презрително заяви той. — Просто не искам да изгубя и сестра си така, както изгубих баща си.

— Стига, Скип. Нищо подобно няма да се случи. В писмото татко казва, че вървял по древен път. Ако го намерим, това ще докаже правотата му.

Той смъкна крака на пода и намръщено опря лакти върху коленете си. После внезапно се изправи.

— Хрумна ми нещо. Как да откриеш този път, без изобщо да ходиш там. В Станфорд имах един професор по физика, Лиланд Уоткинс. Сега работи в ЛРД.

— Какво е това?

— Лабораторията за реактивно движение в Калифорнийската политехника. Тя е клон на НАСА.

— И?

— Този човек работеше по програмата за совалките. Четох за една специализирана радарна система, с която могат да виждат на дълбочина десет метра в пясъка. Използвали я, за да картографират древни пътища в пустинята Сахара. Щом могат да картографират пътища там, защо не и в Юта?

Нора го зяпна.

— Този радар регистрира стари пътища, така ли?

— През пясъка.

— Ти в курса на този професор ли беше? Мислиш ли, че още те помни?

На лицето му внезапно се изписа предпазливо изражение.

— О, да. Помни ме.

— Страхотно! Тогава да му се обадим и...

Погледът на Скип я накара да замълчи.

— Не мога.

— Защо?

— Уоткинс не ме обича.

— Защо? — Нора установяваше, че много хора не обичат брат й.

— Защото той имаше едно много готино гадже, специализантка, и аз... — Скип се изчерви.

Тя поклати глава.

— Не ми се слуша повече.

Скип вдигна жълтия кактусов червей и го претърколи между палеца и показалеца си.

— Съжалявам. Ако искаш да разговаряш с Уоткинс, ще трябва сама да му се обадиш.

5.

Нора седеше на една от масите в институтската лаборатория за анализ на артефакти.

Под силната флуоресцентна светлина пред нея бяха подредени шест найлонови чувала, пълни с керамични фрагменти. Всички бяха надписани с черен флумастер: „РИО ПУЕРКО, I ХОРИЗОНТ“. В един от съседните шкафове, грижливо тапициран, за да се избегне „триенето на найлона“, имаше още четири чувала от втори хоризонт и един от трети: общо петдесет килограма фрагменти.

Нора въздъхна. Знаеше, че за да публикува отчета за разкопките на Рио Пуерко, трябва да обработи и класифицира всеки фрагмент. А освен керамика, имаше каменни и кремъчни сечива, костени фрагменти, въглени, поленови проби, дори косми, всички търпеливо чакащи в металните си клетки из лабораторията. Тя отвори първия чувал и с помощта на метални щипци започна да реди фрагментите върху бялата маса. По някое време светлината помръкна. Нора вдигна поглед и видя, че над зарешетеното прозорче високо на стената минава бял облак. „Като в затвор“ — кисело си помисли тя. После се озърна към близкия компютър. На екрана имаше бланка за попълване на данни в артефакт.

ТО-1041

Археологически институт Санта Фе

Сведения за контекста	Артефактуална база данни
Обект №	Полеви инв.№
Ареал/Сектор	Квадрат
План №	Контекст, шифър
Кат. №	Пласт, хоризонт
Координати	Тричленно обозначение
Произход	Дата на откриване

Описание на артефакта (макс. 4096 знака)

ПОВЕРИТЕЛНО — ДА НЕ СЕ КОПИРА

Отлично разбираше защо е необходимо такава статистическо проучване. И все пак не можеше да не си мисли, че под ръководството на Мъри Блейкууд институтът е попаднал в оковите на маниакалното типологизиране. Въпреки огромните си сбирки и талантливите си учени институтът като че ли не обръщаше внимание на новите явления, които се развиваха извън дебелите кирпичени стени — етноархеология, контекстуална археология, молекулярна археология, управление на културните ресурси.

Нора извади ръкописния си полеви дневник и започна да подрежда артефактите според информацията, която въвеждаше в база данните. Меса Верде 46 Ч/Б, Чако 23/МакЕлмо, Сейнт Джонс Поли 2, Сокоро 1 Б/У... Или пак беше Меса Верде Ч/Б? Безрезултатно потърси лупа в чекмеджето. „Да върви по дяволите!“ — помисли си тя, отдели фрагмента настрана и продължи нататък.

Взе малък полиран чиреп, очевидно устие на паница. „Виж, това е друго нещо“ — каза си Нора. Въпреки малките си размери фрагментът бе красив и тя си спомни откриването му. Седеше до гъст вечnozелен храст и стабилизираше с лепило една крехка кошница, когато заместникът ѝ Брус Дженкинс внезапно извика: „Фрагмент слюдеста керамика Чако, черно върху жълто. По дяволите!“ Помнеше вълнението и завистта, които бе породило това чирепче. А ето че сега лежеше забравено в чувала. Защо институтът не отделеше повече сили, да речем, за да установи защо този фантастичен керамичен стил се среща толкова рядко, защо не са открити цели съдове, защо никой не знае откъде произхожда, нито как са се правили грънците, вместо безкрайно да номерират и класифицират като някакви счетоводители на праисторията?

Нора погледна подредените в сиво-кафява редица керамични фрагменти. После с рязко движение скочи от масата, обърна се към телефона и се свърза с телефонни услуги.

— Пасадина — каза тя. — Лабораторията за реактивно движение.

След една външна и две вътрешни телефонистки най-после научи, че вътрешният номер на Лиланд Уоткинс е 2330.

— Да? — разнесе се висок нетърпелив глас.

— Аз съм Нора Кели от Археологическия институт в Санта Фе.

— Да? — повтори гласът.

— С Лиланд Уоткинс ли говоря?

— Тук е доктор Уоткинс.

— Ще ви помоля да ми отделите няколко минути — бързо каза Нора. — Работим по проект в Югоизточна Юта, търсим древни пътища на анасазите. Възможно ли е...

— Нямаме радарно покритие в този район — прекъсна я Уоткинс.

Тя пое дъх дълбоко.

— Има ли начин да си сътрудним за осигуряването на радарно покритие? Разбирате ли...

— Не, няма никакъв начин — с носов от растящо раздражение глас заяви Уоткинс. — Имам километричен списък с хора, които чакат за радарно покритие: геолози, тропически биолози, агрономи, каквито искате.

— Разбирам — като се опитваше да говори спокойно, отвърна Нора. — А какъв е редът за подаване на молба за такова покритие?

— Ангажирани сме за две години напред. И съм прекалено зает, за да го обсъждаме. Както сигурно знаете, в момента совалката „Рипъблик“ е в орбита.

— Въпросът е много важен, доктор Уоткинс. Според нас...

— Всичко е важно. Моля да ме извините. Пишете ни, ако искате да подадете молба.

— На какъв ад... — Нора замълча, когато чу сигнала отсреща. — Арогантен кретен! Радвам се, че брат ми е изучава гаджето ти! — Тя затръшна слушалката.

После се замисли, загледана в телефона. Вътрешният на доктор Уоткинс бе 2330.

Нора бавно се пресегна и решително набра извънградски номер.

— Да — след малко каза тя. — Дайте ми вътрешен двайсет и три трийсет и едно, моля.

6.

Питър Холройд с тежка въздишка се настани на старата седалка, премести десния лост и с крак запали двигателя. Той изчака мотоциклета да загрее, после превключи на първа, излезе от комплекса, вля се в движението по Калифорния Булевард и пое на запад към Амбасадор Оудиториъм. Над планината Сан Гейбриъл висеше рядка мъгла. Както обикновено, след цял ден взиране в големи компютърни екрани и изображения с изкуствени цветове очите му засмъдяха от озона. Извън пречистения въздух на комплекса носът му обилно потече и той се изхрачи на асфалта. На горивния резервоар беше залепено пластмасовото човече на „Мишелин“ и той се пресегна да го погали по дебелилото шкембе.

— О, боже на калифорнийския трафик, избави ме от дъжд, хвърчащ чакъл и нервни шофьори! — напевно произнесе Холройд.

Десет преки и двадесет минути по-късно той зави със стария мотоциклет на юг и пое към Атлантик Булевард и Монтерей Парк, неговия квартал. Там движението не беше толкова натоварено. Той за пръв път превключи на трета, откакто бе запалил двигателя, и остави вятърът да охлади цилиндрите под него. Мислите му отново се върнаха към упоритата археоложка, която сутринта толкова дълго го беше държала на телефона. Представи си трътлеста научна работничка с миша физиономия, късо подстригана коса и груби маниери. Не бе ѝ обещал нищо повече, освен среща. Среща далеч от ЛРД, естествено — ако Уоткинс надушеше за извънпланова дейност, щеше да се издъни. Но тия намеци за изчезнал град го бяха заинтригували повече, отколкото бе готов да си признае. Холройд нямаше късмет с жените и се бе поласкал от факта, че археоложката — трътлеста или не — е готова да зареже всичко и да дойде чак от Санта Фе, за да се срещне с него. Освен това му беше обещала да плати вечерята.

След кратко спокойно пътуване улиците станаха по-задръстени и по-агресивно градски. Още три преки, още три светофара, и той се качи на тротоара до четириетажна сграда. Измъкна кафяв плик изпод

ластика върху задния калник и погледна нагоре към апартамента си. Горещият ветрец леко раздвижваше старите жълти завеси. Бяха му наследство от някой предишен наемател и никога не бяха усещали климатична инсталация. Той пак изсумтя, прекоси улицата и се запъти към кръстовището, където в спускащия се сумрак светеше табелата на пицарията „При Ал“.

Холройд отново се озърна наоколо и се вмъкна в обичайното си сепаре, наслаждавайки се на прохладата в ресторанта. Заради уличните задръствания беше закъснял, но заведението все още пустееше. Той се замисли дали е разочарован или облекчен.

Приблужи се самият Ал — дребен, невероятно космат мъж.

— Здравейте, професоре! — възкликна той. — Хубава вечер, а?

— Да — съгласи се Холройд.

Над косматото рамо на Ал виждаше малък телевизор, чиито зърнист образ бе замъглен от пласт мръсотия. Винаги излъчваше Си Ен Ен, винаги с изключен звук. Предаваха кадри от совалката „Рипъблик“, някакъв космонавт се носеше с главата надолу, завързан за бяло въже, на фона на величественото синьо кълбо на Земята. За миг изпита познат копнеж и пак погледна бодрото лице на Ал, който шляпна с брашнияна ръка по масата.

— Какво ще бъде тази вечер? Имаме хубава пица с аншоа, ще е готова след пет минути. Обичате ли аншоа?

Холройд се поколеба. Археоложката сигурно се беше отказала от дългото пътуване. В края на краищата той не я бе окуражил по телефона.

— Да — отвърна той. — Донеси ми две парчета.

— Анджело! Две парчета с аншоа за професора! — извика. Ал на път за тезгяха.

Холройд го проследи с поглед, после се пресегна за хартиения плик и изсипа съдържанието му върху масата. Отвътре изпаднаха бележник, два сини маркера и евтини екземпляри от „Бели Нил, Аку Аку“ и „Издръжливост“ на Лансинг. Той с въздишка прелисти страниците на „Издръжливост“, откри изрезката от вестник и се отпусна назад.

Чу познатото изскърцване на вратата на пицарията — влезе млада жена с голяма чанта. Тя имаше необикновена коса с бронзов цвят, която се спускаше на вълни върху раменете ѝ, и проникателни

кафяви очи. Тялото ѝ беше стройно и докато вмъкваше чантата си през вратата, Холройд не можа да не забележи добре оформения ѝ задник. Жената се обърна и той бързо и гузно вдигна очи, само за да ги прикове към лицето ѝ: умно, уморено, нетърпеливо изражение.

Не можеше да е тя.

Жената го погледна и кафявите ѝ очи срещнаха неговите. Той припряно затвори книгата и приглади разрошената си от пътуването с мотоциклета коса. Новодошлата се запъти право към него, стовари чантата си на масата, настани се отсреща и отметна назад медната си коса. Слънчевият ѝ загар подчертаваше пръснатите по носа ѝ лунички.

— Здравсти! — рече тя. — Вие ли сте Питър Холройд?

Той кимна с глава. Обзе го паника. Това не беше мухлясалата научна работничка, която очакваше: тази жена бе очарователна.

— Аз съм Нора Кели — протегна ръка тя.

Холройд се поколеба за миг. После остави книгата и се ръкува. Пръстите ѝ бяха студени и неочаквано силни.

— Извинете ме за настойчивостта. Благодаря, че се съгласихте да се срещнем.

Той се опита да се усмихне.

— Хм, вашата история ме заинтригува. Но не бяхте много конкретна. Ще ми се да науча повече за този изчезнал град в пустинята.

— Боя се, че засега не мога да конкретизирам повече. Сам разбирате необходимостта от секретност.

— Ами тогава не съм сигурен, че ще мога да ви помогна — отвърна Холройд. — Вече ви казах по телефона. Всички молби трябва да минат през моя шеф. — Той се поколеба. — Съгласих се да се срещнем само за да науча нещо повече.

— Вашият шеф трябва да е доктор Уоткинс. Да, разговарях и с него. Много мил човек. Че и скромнен. Тъкмо това ми харесва у мъжете. Жалко че не можа да ми отдели повече от девет секунди.

Холройд се разсмя, после си наложи да спре.

— Та каква сте в института? — като се разшава на мястото си, попита той.

— Главен асистент.

— Главен асистент — повтори Холройд. — Вие ли ръководите експедицията? Или има още някой?

Жената проникателно го погледна.

— Аз съм горе-долу на същото равнище като вас. Доста ниско на тотемния стълб. Не управлявам сама съдбата си. Това — потупа чантата си тя — може да промени положението.

Холройд не беше сигурен дали да се почувства обиден.

— И за кога точно ви трябва данните? Бих могъл да ускоря нещата, ако директорът на института лично се свърже с моя шеф — големите имена винаги го впечатляват. — Той мислено се изруга, че говори презрително за началника си. Не се знаеше кога може да ти се отрази нещо такова, а Уоткинс никога не прощаваше.

Нора се наведе към него.

— Трябва да ви призная нещо, господин Холройд. В момента не работя с пълната подкрепа на института. Истината е, че ръководството изобщо няма да обсъди въпроса за организиране на експедиция за откриването на този град, преди да им представя доказателство. Затова имам нужда от вашата помощ.

— Защо толкова искате да откриете този град?

— Защото това ще е най-голямото археологическо откритие на нашето време.

— Откъде знаете?

Ал се появи с две огромни парчета пица, плътно покрити с аншоа, и ги поднесе под носа на Холройд. Разнесе се възсолено ухание.

— Не над чантата! — възкликна жената.

Сепнат от неочаквания заповеден тон, Ал остави пицата на съседната маса и заотстъпва назад с многословни извинения.

— И ми донесете леден чай, моля! — извика след него тя и отново се обърна към Холройд. — Виж, Питър — нали може да те наричам Питър? — не съм изминала целия този път дотук, за да ти губя времето за някакъв глупав археологически обект. — Нора Кели се наведе още по-близо към него и той усети полъх на шампоан. — Да си чувал за Коронадо, испанския изследовател? Той дошъл в Югозапада през хиляда петстотин и четирийсета в търсене на Седемте златни града. Няколко години преди това на север бил заминал един монах, за да спасява езически души, и се завърнал с огромен пробит изумруд и разкази за изчезнали градове. Но когато лично отишъл на север, Коронадо открил само кирпичените публоси на индианските племена

в Ню Мексико и никакво злато и богатства. Обаче на едно място, наречено Чикуйе, индианците му разказали за жречески град на име Кивира, където се хранели от златни чинии и пиели от златни бокали. Естествено, това подлудило Коронадо и хората му.

Донесоха ѝ чая. Тя разпечата капачката и отпи.

— Според едни туземци Кивира била на изток в днешен Тексас. Други твърдели, че е в Канзас. Коронадо повел войската си на изток. Но когато стигнал в Канзас, индианците казали, че е далеч на запад в Страната на червените камъни. Накрая Коронадо се върнал в Мексико, съкрушен и убеден, че преследва химера.

— Интересно — рече Холройд. — Това обаче не доказва нищо.

— Коронадо не бил единственият, който чул тези истории. През хиляда седемстотин седемдесет и шеста двама испански монаси, Ескаланте и Домингес, се отправили на запад от Санта Фе в опит да прокарат сухоземен път до Калифорния. Тук някъде нося съобщението им. — Нора затършува в чантата си, извади смачкан лист хартия и започна да чете.

Нашите паютски водачи ни преведоха през пресечена местност по път, който според нас е грешен и води на север, вместо на запад. Когато им го посочихме, те отговориха, че паютите никога не пътуват през земята на запад. Запитани за причината, те се намусиха и замълчаха. По средата на нашето пътуване край Брода на отците на река Колорадо половината от тях ни изоставиха. От останалите така и не разбрахме какво има на запад, че толкова се страхуват. Един от индианците спомена за голям град, разрушен, защото тамошните жреци поробили света и се опитали да отнемат властта на самото слънце. Други мрачно намекнаха за спящо зло, което не смеели да събудят.

Тя прибра листа.

— И това не е всичко. През хиляда осемстотин двавет и четвърта един американски планинец на име Джосая Блейк бил пленен от индианците юте. По онова време на изключително смелите

пленници понякога им предлагали да избират: или да бъдат убити, или да се присъединят към племето. Блейк, естествено, избрал племето. По-късно се оженил за ютска жена. Ютите са номади и по определено време на годината навлизат много навътре в каньоните на Юта. Веднъж в един особено далечен район на запад от Ескаланте един юте посочил залязващото слънце и споменал, че в тази посока имало разрушен град с баснословни богатства. Ютите никога не се приближавали до него, но дали на Блейк тюркоазен диск, за който твърдели, че произхожда от града. Когато след десет години се върнал в бялата цивилизация, той се кълнял, че някой ден ще открие изгубения град. Накрая се върнал да го търси и повече не го видели.

Тя отново отпи глътка чай и внимателно остави бутилката до чантата си.

— Днес хората смятат, че това са само митове или индиански лъжи. Но според мен не са нито едното, нито другото. А и местонахождението на изгубения град във всички истории е еднакво. Смятам, че никой не го е намерил, защото е скрит в най-далечния край на Юта. Подобно на други градове на анасазите, той сигурно е построен върху висока скала, в ниша или под скален навес. А може просто да е погребан под подвижните пясъци. И тук на сцената се качваш ти. Ти имаш тъкмо каквото ми трябва, Питър. Радарна система, която може да открие града.

Холройд неволно осъзна, че разказът го е увлякъл със своето обещание за приключения. Той се прокашля и потърси рационални аргументи.

— Прощавай, че го казвам, обаче вероятността е доста малка. Първо, ако градът е скрит, никакъв радар не може да го види.

— Но нали вашият скенер вижда през пясък, облаци и мрак?

— Точно така. Само че не и през скали. Ако градът е под скален навес, край. Второ...

— Но аз не искам да намериш самия град. А само пътя, който води до него. Ето, виж това. — Тя отвори чантата си и извади малка карта на Югозапада, на която бяха начертани няколко тънки прави линии. — Преди хиляда години анасазите построили тази тайнствена пътна система, която свързва големите им градове. Това са пътищата, които са картографирани. Всеки от тях води до или от голям град. Твоят радар може да види тези пътища от космоса. Нали така?

— Възможно е.

— Имам едно старо сведение, всъщност писмо, в което се казва, че подобен път водел към този лабиринт от каньони. Сигурна съм, че води до изчезналия град Кивира. Ако открием пътя на сателитно изображение, ще знаем къде да търсим.

Холройд разпери ръце.

— Не е толкова просто. Има списък на чакащите, сигурен съм, че Уоткинс ти е казал за това, той постоянно го натяква. Ангажирани сме за две години напред и...

— Да, той ми каза. Но кой точно определя какво да заснеме радарът?

— Ами молбите се подреждат по спешност и дата на получаване. Аз поемам неотложните случаи и...

— Ти — доволно кимна с глава Нора.

Холройд замълча.

— Съжалявам — внезапно каза тя. — Вечерята ти изстива. — Докато Холройд притегли студентите си парчета пица, археоложката прибра картата в чантата си. — Значи няма да е проблем, да речем, да преместиш една от молбите в началото на опашката, нали?

— Сигурно. — Холройд впи зъби в пицата, без да усеща вкуса ѝ.

— Виждаш ли? Аз попълвам молба, ти я преместваш най-отгоре и получаваме снимките.

Той преглътна мъчително.

— И какво според теб ще си помисли доктор Уоткинс или момчетата от НАСА, когато поискам промяна в орбитата на совалката само за да прелети над твоя район? Защо изобщо да ти помагам? Рискувам си гъза... тоест работата.

Нора го погледна.

— Защото мисля, че си нещо повече от обикновен изпълнител. Защото мисля, че и в теб гори същият огън като в мен. Да откриеш нещо, което е изгубено от векове. — Тя посочи масата. — Защо иначе ще четеш такива книги? В тях се разказва за откриването на неизвестното. Откриването на Кивира ще е като откриването на скалните жилища в Меса Верде. Само че още по-голямо.

Холройд се колебаеше.

— Не мога — след малко промълви той. — Искаш нещо невъзможно.

Побиха го тръпки, когато осъзна, че за миг си е мислил как да ѝ помогне. Но идеята беше безумна. Тази жена нямаше доказателство и не представляваше никаква институция.

И все пак кой знае защо го привличаше, харесваха му страстта и вълнението ѝ. Като дете бе ходил в Меса Верде. Споменът за онези гигантски безмълвни руини все още го спохождаше. Холройд се озърна наоколо в опит да си събере мислите. Погледна Нора, която го наблюдаваше въпросително. Никога не беше виждал коса с точно такъв цвят на полирана мед, почти металически. После очите му попаднаха върху малкия телевизор и носещата се в космоса совалка „Рипъблик“.

— Не е невъзможно — тихо възрази Нора. — Ти ми даваш молба, аз я попълвам и после правиш каквото трябва.

Холройд обаче продължаваше да гледа екрана: лъскавата совалка с цвят на слонова кост летеше в пространството, звездите бяха твърди като диаманти, Земята се намираще на безброй километри. Винаги бе така. Вълнението от откритието, за което беше копнял в детството и юношеството си, възможността за проучване на нова планета или полет до Луната — всички тези мечти бяха повехнали в един миниатюрен офис в ЛРД, докато гледаше чужди приключения на някакъв мръсен монитор.

Той се сепна и видя, че Нора го е наблюдавала.

— Кога постъпи в ЛРД? — неочаквано промени темата тя.

— Преди осем години, веднага след колежа — отвърна Холройд.

— Защо?

Директният въпрос го изненада.

— Ами винаги съм искал да участвам в проучването на космоса.

— Басирам се, че като малък си искал да си първият човек на Луната.

Холройд се изчерви.

— Малко закъснях за това. Обаче мечтаех да отида на Марс.

— И сега те са там и орбитират около Земята, а ти седиш тук в някаква мръсна пицария.

Сякаш бе прочела мислите му. Обзе го негодувание.

— Виж, добре съм си. Ония момчета нямаше да са там, ако не бях аз и други като мен.

Нора кимна с глава.

— Но не е съвсем същото, нали? — меко попита тя.

Холройд не отговори.

— Предлагам ти възможност да участваш в най-голямото археологическо откритие на нашето време.

— Да — каза той. — И участието ми ще се изразява в това да върша за теб същото като за Уоткинс: да смилам данни и да ги давам наготово на някой друг. Съжалявам, обаче отговорът ми е „не“.

Ала жената не откъсваше кафявите си очи от неговите. Тя мълчеше и на него му се стори, че взима някакво дълбоко лично решение.

— Мога да ти предложа нещо повече — накрая прошепна Нора.

Холройд силно се намръщи.

— Какво например?

— Място в експедицията.

Сърцето му се разтуптя.

— Какво каза?

— Мисля, че ме чу. Ще имаме нужда от специалист по дистанционно сканиране и компютърна техника. Можеш ли да работиш с комуникационно оборудване?

Холройд мъчително преглътна. Гърлото му внезапно беше пресъхнало. После кимна с глава.

— Имам техника, каквато не си и сънувала.

— А какво ще кажеш за малко почивка? Можеш ли да си вземеш две-три седмици отпуск?

— Никога не съм ходил на почивка — чу се да отвръща Холройд. — Натрупал съм половин година отпуска, при това платена.

— Тогава е уредено. Ти ми даваш данните, аз те взимам в експедицията. Гарантирам ти, Питър, няма да съжаляваш. До края на живота си ще помниш това приключение.

Холройд сведе очи към пръстите на жената — дълги и красиви, сплетени в очакване на отговора му. Никога не беше виждал човек, толкова страстно запален по нещо. Усети, че се задъхва.

— Аз... — започна той.

Нора бързо се наведе напред.

— Да?

Холройд поклати глава.

— Всичко това е прекалено неочаквано. Трябва да помисля.

Тя го погледна изпитателно. После кимна.

— Разбирам — каза тихо, бръкна в чантата си, извади лист хартия и му го подаде. — Това е телефонният номер на апартамента, в който съм отседнала. При една приятелка съм. Но не мисли много дълго, Питър. Мога да остана най-много два дни.

Ала Холройд не я чу. Пресмяташе нещо наум.

— Не казвам, че ще го направя, нали разбираш — прошепна той. — Но виж как може да стане. Няма нужда да подаваш молба. Последните три дни от полета на совалката са определени за радарни снимки, шейсет и пет орбити на различни ширини. Една компания за проучване на полезни изкопаеми иска снимки на някои райони в Юта и Колорадо. Засега ще ги отложим. Мога да ги включа в чакащите. После леко променям тяхната молба, за да получим снимка на района, който ти е нужен. Трябва само да подадеш искане за купуване на данни веднага щом свалим информацията от совалката. Обикновено тя е собственост на НАСА за срок от две години, обаче се правят изключения за научни институти. Когато дойде моментът, ще ти помогна.

— Молба за купуване ли? Искаш да кажеш, че ще трябва да платя?

— Доста е скъпо.

— За какво става дума? Двестатина кинта ли?

— По-скоро дващест хиляди.

— Дващест хиляди долара! Да не си се побъркал?

— Съжалявам. Това не зависи даже от Уоткинс.

— Откъде да взема дващест хиляди долара, по дяволите? — избухна Нора.

— Виж, заради теб уреждам промяна в орбитата на совалка на Съединените щати. И това не е малко. Какво искаш да направя — да открадна данните ли?

Последва мълчание.

— Виж това е идея — накрая отвърна Нора.

Нора не си спомняше някога да е влизала на по-задушно място от апартамента на Питър Холройд. Въздухът там не бе на изчерпване, помисли си тя, а беше мъртъв и се разлагаше.

— Имаш ли лед?

Холройд, който бе слязъл от четвъртия етаж да си вземе пощата и да ѝ отвори вратата, поклати рошавата си глава.

— Съжалявам. Камерата сдаде багажа.

Нора го наблюдаваше, докато той преглеждаше пощата си. Изключително бялата кожа на лицето му под буйната пясъчноруса коса бе опъната върху две изпъкнали скули. Когато се движеше, крайниците му като че ли никога не бяха където трябва и краката му изглеждаха малко къси за тесния му торс и костеливите му ръце. И все пак общото впечатление за меланхоличност се разсейваше от умните му зелени очи, които гледаха ведро на света. Вкусът му за дрехи будеше недоумение: раиран кафяв полиестерен панталон и карирана риза с къси ръкави и разкопчана яка.

Мръсните жълти завеси апатично се полюляваха на едва-едва полъхващия ветреца. Нора отиде до прозореца и погледна на юг към неясните булеварди на източен Лос Анджелис. После сведе очи надолу към недалечното кръстовище и витрината на „При Ал“. Последните два дни беше пренощувала при приятелка в Таузанд Оукс, мръсен квартал на Ел Ей, и изпита внезапно съчувствие към Питър и неговия копнеж за приключения.

Нора отстъпи назад. Жилището бе толкова голо, че не можеше да определи що за домакин е Холройд. Малка етажерка за книги, направена от парчета шперплат, подпрени върху тухли. Две стари кресла, отрупани с пожълтели броеве на списание за мотоциклети. Стара каска за мотор на пода, цялата надраскана и ожулена.

— Твоят мотор ли е заключен на уличния стълб? — попита го тя.

— Да. Стар индиън чийф. Събирателен. — Холройд се ухили. — Наследих една таратайка от прачичо си и събрах останалите части

оттук-оттам. Можеш ли да караш?

— Карах един стар мръсен мотор на баща ми из ранчото. Един-два пъти съм карала мотора на брат ми, преди да го разбие на шосе шейсет и шест.

Нора пак се обърна към прозореца. Видя няколко изключително странни наглед растения: черно, тъмночервено, бъркотия от висящи стъбла и цветове. „Те са единствените, които обичат жегата“ — помисли си тя.

Вниманието ѝ привлече малко растение с тъмнолилави цветчета.

— Ей, какво е това? — любопитно се пресегна археоложката.

Холройд вдигна поглед и изпусна пликите.

— Не пипай! — извика той и Нора рязко дръпна ръка.

— Това е беладона — каза Холройд и се наведе да събере писмата. — Смъртоносна е.

— Майтапиш се. Ами това? — Тя посочи съседното растение, малко цвете с екзотични тъмночервени бодли.

— Самакитка. Съдържа аконитин, който е страшна отрова. В онова сандъче са трите най-смъртоносни гъби на континента. А в саксията на пер...

— Схванах картинката. — Нора извърна поглед от гъбите и отново огледа голата стая. — Врагове ли имаш?

Холройд хвърли пощата в кошчето за боклук и се засмя. Зелените му очи внезапно отразиха светлината.

— Някои хора събират марки. Аз събирам ботанически отрови.

Нора го последва в кухнята — тясно помещение с почти също толкова малко мебели като останалата част от апартамента. Голямата дървена маса бе плътно притисната към стария хладилник, а върху нея имаше клавиатура, мишка с три бутона и огромен монитор, най-големия, който някога бе виждала.

Холройд се усмихна на оценяващия ѝ поглед.

— Готин монитор, а? Същия като в лабораторията. Преди няколко години Уоткинс купи такива за целия си екип. Шефът смята, че човек, който работи при него, не може да има личен живот. И е прав, поне що се отнася до мен. — Той я погледна.

Нора замислено повдигна вежди.

— Значи и без това си носиш работа вкъщи...

Когато схвана намека ѝ, усмивката му се стопи.

— Само неща, които не са секретни — отвърна той, бръкна в смачкан сак и извади диск за многократен запис. — Това, което ти поиска, не спада точно към тази категория.

— Може ли да попитам как го направи?

— Сутринта приех необработените данни и направих второ копие на диска. Винаги нося по няколко диска в раницата си, никой нямаше да разбере разликата. — Той размаха диска, който проблесна на слабата светлина и хвърли цветни отблясъци. — Ако имаш нужния пропуск, няма проблем да откраднеш информация. Естествено, ако те хванат, наказанията са много по-тежки. Много по-тежки. — Холройд сбърчи лице.

— Ясно. Благодаря ти, Питър.

Той я погледна.

— Знаеше, че ще ти помогна, нали? Още преди да си тръгнеш от пицарията.

Нора отвърна на погледа му. Имаше право — още щом бе описал как може да се добере до информацията, тя беше разбрала, че ще се съгласи. Но не искаше да наранява гордостта му.

— Надявах се — отвърна археоложката. — Но не бях съвсем сигурна, докато не ми се обади на другата сутрин. И просто нямам думи да ти благодаря.

Забеляза, че Холройд се изчервява. Той бързо се обърна с гръб към нея и отвори вратата на хладилника. Вътре Нора видя две кутии безалкохолна бира, няколко бутилки сок и голям компютърен процесор. Когато се вгледа по-внимателно, тя установи, че компютърът е свързан с монитора с кабели, минаващи през уплътнена дупчица в задната стена на хладилника.

— Тук е много горещо — каза Холройд, след като вкара диска в специалното гнездо и затвори вратата на хладилника. — Сложи картата ей там.

Нора започна да разгъва картата.

— Нали разбираш, че няма да е като по цял ден да обработваш числа в лаборатория с климатик? — попита тя. — При малки експедиции като тази всеки върши работа за по двама-трима души. Ти ще си асистент по сканирането. Само че на археологически разкопки никой не те нарича „асистент“. Викат ти „копач“. При това основателно.

Холройд запремигва.

— Да не би да се опитваш да ме разубедиш?

— Само искам да съм сигурна, че разбираш в какво се забъркваш.

— Ти видя какви книги чета. Знам, че няма да е спокоен излет. Тъкмо това е предизвикателството, нали? — Той седна до дървената маса и притегли клавиатурата към себе си. — Като ти донесох тези данни, рискувах да ме пратят в затвора. Да не мислиш, че ме е страх от малко копане?

Нора се усмихна.

— Ясно. — Тя придърпа един от пластмасовите столове. — Как точно работи това нещо?

— Радарният сигнал просто е друг вид светлина. Совалката я насочва към Земята и тя се отразява изменена. Скенерът просто прави дигитални снимки на отразения сигнал и ги комбинира. — Холройд натисна няколко клавиша. Последва кратка пауза, после в долната част на екрана се отвори прозорче, в което течаха съобщения, докато се зареждаше сложна програма. В ъглите на дисплея се отвориха още няколко прозорчета с различни софтуерни указания. После в средата се отвори голям прозорец. Холройд плъзна курсора по менютата. Накрая в големия прозорец се появи образ, обагрен в неестествено червен цвят.

— Това ли е? — разочаровано се втренчи в екрана Нора. Най-малко беше очаквала такова нещо: объркващи едноцветни образи, които изобщо не й приличаха на релеф.

— Това е само началото. Скенерът взима предвид инфрачервените емисии и радиометрията, но това е прекалено дълго за обясняване. Освен това наблюдава Земята в три различни радарни честоти и две поляризации. Всички цветове ще се появяват на екрана един върху друг. Това ще отнеме няколко минути.

— Тогава ли ще видим пътя?

Холройд се засмя.

— Де да беше толкова просто. Ще трябва да изстискаме докрай данните, преди да видим пътя. — Той посочи с ръка. — Това червено е радарна честота L. Тя има дължина на вълната двайсет и пет сантиметра и прониква на дълбочина пет метра сух пясък. После ще отвори честота S.

Появи се син цвят и се плъзна надолу по екрана.

— Честота С има дължина на вълната шест сантиметра и прониква най-много на два метра дълбочина. Така че това, което виждаш сега, е малко по-плитко. — Още няколко клавиша. — А ето я и честота Х. Дължината на вълната ѝ е три сантиметра. Общо взето, това е самата земна повърхност.

На екрана засия неоновозелен цвят.

— Не виждам какво ще сглобиш от всичко това — рече Нора, вторачена в неправилните цветни ивици.

— Сега ще прибавя поляризацията. Радарният лъч е поляризиран хоризонтално или вертикално. Понякога пращаш хоризонтално поляризиран лъч и той се връща вертикално поляризиран. Това обикновено става, когато лъчът срещне много вертикални дървесни дънери.

На дисплея се появи нов цвят. На програмата ѝ трябваше повече време да оцвети образа — очевидно изчисленията се усложняваха.

— Прилича на де Кунинг^[1] — отбеляза Нора.

— На какво?

Тя махна с ръка.

— Няма значение.

Холройд се обърна към екрана.

— Това тук е съставен образ на терена от повърхността до около четири ѝ половина метра. Сега само трябва да отстраним някои дължини на вълните и да умножим други. Ето къде е истинското майсторство. — Нора долови нотки на гордост в гласа му.

Той отново започна да пише, този път по-бързо. На екрана се отвори нов прозорец и пред очите на Нора запрепусаха редове от компютърна програма. Далечните пустинни простори внезапно бяха покрити от тънка паяжина.

— Боже мой! — извика тя. — Ето ги! Нямах представа, че анасазите...

— Чакай малко — прекъсна я Холройд. — Това са съвременни следи.

— Но в този район не би трябвало да има никакви пътища!

Той поклати глава.

— Някои от тези линии сигурно са пътеки на диви коне, сърни, койоти, пуми, може би даже джипове. През петдесетте години в този

район са търсили уран. Повечето едва ли се виждат с просто око.

Нора провеси нос.

— Как ще открием пътя на анасазите сред всички тия следи?

Холройд широко се усмихна.

— Прояви търпение. Колкото по-стар е пътят, на толкова по-голяма дълбочина се намира. Ерозията и ветровете затрупват много от старите пътища. Камъчетата, които древните пътници са преобръщали, с времето са се загладили, докато новите пътища са покрити с по-остри камъни, които по-силно отразяват радарните лъчи.

Той продължи да трака по клавиатурата.

— Никой не знае защо, но понякога се случват невероятни неща, ако умножиш стойностите на две дължини на вълните, ако ги разделиш една на друга или вдигнеш на куб едната, вземеш квадратен корен от другата и извадиш косинуса на възрастта на майка си.

— Не ми звучи много научно — отбеляза Нора.

Холройд се ухили.

— Не е, обаче това ми е любимият момент. Когато данните са заровени толкова дълбоко, като в този случай, за да ги изровиш, се искат интуиция и творчество.

Той заработи с удвоена решителност. Образът през няколко минути се променяше: понякога сериозно, друг път почти незабележимо. Веднъж Нора попита нещо, но Холройд само поклати глава със свъсени вежди. Случваше се всички пътища да изчезнат — той изругаваше, светкавично подаваше нови команди и линиите отново се появяваха.

Времето напредваше и Холройд все повече се ядосваше. По челото му изби пот, пръстите му летяха по клавишите и ги удряха все по-силно. Нора се схвана и започна да се върти на евтиния стол в опит да се разположи по-удобно.

Накрая Холройд изруга под нос и се отпусна назад.

— Опитах всички методи, всички трикове. Данните просто не излизат.

— Какво искаш да кажеш?

— Или получавам милиони пътища и пътеки, или не получавам нищо. — Той се изправи и тръгна към хладилника. — Бира?

— Да.

Нора погледна часовника. Беше седем, но в стаята продължаваше да е непоносимо горещо.

Холройд пак седна, подаде ѝ бирата и вдигна крак върху масата. Изпод крачола му се подаде набит глезен, бял и без косми.

— В пътищата на анасазите има ли нещо необичайно? Нещо, което да ги отличава от всички тия животински пътеки и съвременни следи?

Нора се замисли за миг, после поклати глава.

— За какво са били използвани?

— Всъщност това изобщо не са били пътища.

Холройд смъкна крака си от масата и се поизправи.

— Какво искаш да кажеш?

— Те си остават пълна археологическа загадка. Анасазите не са познавали колелото и не са имали товарни животни. Не са имали нужда от път. Затова въпросът защо са хвърлили толкова сили да ги построят винаги е озадачавал археолозите.

— Продължавай — окуражи я Холройд.

— Когато не разбират нещо, археолозите винаги се измъкват, като казват, че е имало култово предназначение. Такова е мнението им и за пътищата. Според тях това са били духовни пътеки, по които душите на мъртвите да се завърнат в подземния свят.

— Как изглеждат тези пътища? — Холройд отпи глътка бира.

— Нищо особено — отвърна Нора. — Всъщност почти не се виждат от земята.

Той я погледна въпросително.

— Как са построени?

— Широки са точно девет метра и са покрити с кирпич. По Големия северен път изглежда нарочно са били натрошени гърнета, за да го осветят. Пътищата са осеяни със светилища, наречени „ерадура“, но нямаме представа...

— Чакай малко — прекъсна я Холройд. — Казваш, че са били настлани с кирпич. Какво точно представлява кирпичът?

— Всъщност кал.

— От другаде ли?

— Не, обикновено местна почва, смесена с вода, разбъркана и намазана върху земята.

— Жалко. — Възбудата изчезна от гласа му също толкова бързо, както се бе появила.

— Няма нищо друго. Когато към хиляда двеста и петдесета година изоставили Големия северен път, изглежда ритуално са го закрили. Анасазите натрупали храсти отгоре и ги запалили. Изгорили и всички светилища по пътя. И няколко големи сгради, една от които преди няколко години разкопах, казва се „Изгорения чакал“. Нещо като фар или сигнална постройка. Бог знае за какво са я използвали.

Холройд се наведе напред.

— Изгорили са храсти върху пътя, така ли?

— Поне върху Големия северен път. Никой не е проучвал сериозно другите.

— Колко храсти?

— Много — отвърна Нора. — Намерихме големи ивици въглени.

Той рязко остави бирата си, завъртя се на стола и отново започна да пише по клавиатурата.

— Въглените — въглеродът — имат много специфична радарна характеристика. Даже съвсем малки количества поглъщат лъчите. Не дават почти никакво отражение.

Образът на екрана започна да се променя.

— Затова ще потърсим тъкмо обратното на онова, което се опитвах да открия през цялото време — измърмори Холройд. — Вместо отражение ще търсим сянка. Линейна празнота в данните. — Той натисна последен клавиш.

Дисплеят се изчисти. И после, докато влудяващо бавно изплуваше новият образ, Нора видя да се очертава дълга бледа виеща се черна линия, прекъсната на безброй места, но въпреки това достатъчно ясна.

— Готово — тихо каза Холройд, отпусна се назад и триумфално я погледна.

— Това ли е моят път до Кивира? — с треперещ глас попита Нора.

— Не. Това е нашият път до Кивира.

[1] Вилем де Кунинг (р. 1904) — американски художник, роден в Холандия. — Б. пр. ↑

8.

Нора си проправяше път сред привечерния трафик и се бореше с образите, които замъгляваха съзнанието ѝ и магистралата пред нея. Беше уморена — не се бе чувствала толкова скапана от маратонските си сесии в колежа. Макар че предишната нощ Холройд ѝ беше предложил да преспи в жилището му, тя бе предпочела направо да потегли за института в Санта Фе. Пристигна малко след десет часа сутринта. Денят изтече мъчително бавно, докато — изтощена и разсеяна — Нора се мъчеше да приключи отчета за края на семестъра, а мислите ѝ все се връщаха към Кивира и следващата ѝ крачка. Усещаше, че е безсмислено пак да се обръща към Блейкууд въпреки поразителното си откритие — нямаше голяма вероятност директорът да си промени позицията. Малко след обяд се бяха разминали в коридора и той я бе поздравил студено.

Намали скоростта и превключи на втора, когато навлезе във Верде Истейтс. Следобедът беше свършил неочаквано: с телефонно обаждане от кабинета на Ърнест Годард, който настояваше за среща на другата сутрин. Нора никога не бе разговаряла с председателя на директорския борд на института и не се сещаше за причина — поне достатъчно основателна причина — той да иска да се срещнат. Тя беше отсъствала без предупреждение цели два дни и не бе напреднала с керамиката от Рио Пуерко. Може би Блейкууд му беше пошушнал нещо за непокорната асистентка.

Докато шофираше по лъкатушните улички, Нора включи фаровете. Верде Истейтс бе стар квартал и нямаше нищо общо с нелепите имитации на стила Санта Фе, с които се отличаваха по-новите комплекси. Овошките и елите бяха израснали достатъчно и зеленината смекчаваше очертанията на сградите. Докато паркираше, в уморените крайници на Нора започна да се влива спокойна топлина. Щеше да си отдъхне половин час, после да си стотви нещо леко за хапване, да вземе душ и да се метне в леглото. Любимият ѝ начин за почивка бе да работи върху обоите си. Повечето хора намираха

правенето на обои за досадно и уморително, но тя винаги се наслаждаваше на предизвикателството.

Нора извади ключа, взе чантата и багажа си и закрачи по асфалта към вратата на блока. Мислено вече подреждаше инструментите, които щяха да ѝ трябват: часовникарска лупа, качествена френска тръстика, копринено влакно, парчета рибешка кожа за запушване на дупките. Господин Роум, учителят ѝ по обой в гимназията, бе казвал, че правенето на обои е също като да летиш: изкуство и наука, в които могат да се объркат хиляди неща и в които човек никога не върши нищо през куп за грош.

Тя отключи входната врата и влезе вътре. Остави багажа си, облегна се на вратата и уморено затвори очи, прекалено изтощена, за да включи осветлението веднага. Чу тихото ръмжене на хладилника, в далечината истерично лаеше куче. Долови миризма, каквато не си спомняше. „Странно, нямаше ме само два дни, а домът ми се е променил“ — помисли си Нора.

Нещо липсваше: познатото тупкане с нокти по линолеума, приятелското побутване в глезените ѝ. Тя дълбоко си пое дъх, отблъсна се от вратата и включи лампата. Търбър, десетгодишният ѝ дакел, не се виждаше наоколо.

— Търбър? — извика Нора.

Помисли си дали да не излезе да го потърси навън, ала веднага се отказа: Търбър беше най-домашното животно на планетата и за него големият свят представляваше нещо, което на всяка цена трябва да се избягва.

— Търбър? — повторно извика тя.

Докато оставяше чантата си на шкафчето, погледът ѝ попадна върху бележка: „Обади ми се, моля те.“ Нора се подсмихна. Сигурно му трябваха пари, иначе Скип никога не използваше „моля“. И това обясняваше отсъствието на Търбър. Беше помолила брат си да храни кучето, докато тя е в Калифорния, и той несъмнено го бе взел в жилището си, за да пести време.

Нора понечи да си събуе обувките, после забеляза праха по пода и се отказа. „Трябва да почистя, по дяволите“ — на път към стълбите си помисли тя.

В банята си съблече блузата, изми си лицето и ръцете, намокри си косата, поел е си облече любимата дреха за правене на обои —

развлечено горнище на анцуг от Университета на Невада в Лас Вегас. Нора влезе в спалнята и за миг спря и се озърна наоколо. Бързо беше издала присъда над дома на Холройд, почти ексцентричен със своята голота, с липсата си на характер. Но в известен смисъл и собственото ѝ жилище не се различаваше много. Кой знае защо, никога ней достигаше време да се заеме с разкрасяването му. Ако обстановката е прозорец към душата, какво говореха тези разхвърляни стаи за нея? Жена, която е прекалено заета да рови из развалини, за да си подреди дома. Почти всичките ѝ вещи бяха на родителите ѝ — Скип бе отказал да вземе каквото и да е, освен книгите и стария пистолет на баща им.

Тя усмихнато поклати глава и автоматично се пресегна за четката върху скрина.

И установи, че я няма.

Нора озадачено се закова на мястото си с протегнатата ръка. Четката ѝ винаги стоеше на едно и също място: археоложката у нея държеше вещите ѝ да са *in situ*^[1]. Мократа коса студенееше на тила ѝ, докато мислено повтаряше действията си отпреди три сутрини. Беше си измила косата, както обикновено, бе се облякла, както обикновено, беше се сресала, както обикновено. И бе върнала четката на мястото ѝ, както обикновено.

Само че сега я нямаше. Нора се вторачи в странната, необяснима празнота между гребена и кутията с тоалетни кърпи. „Проклетият Скип!“ — досети се тя. Обзелото я раздразнение беше примесено с облекчение. Собствената му баня беше цялата в мухъл и той обичаше да взима душ в нейния апартамент, когато сестра му отсъстваше. Сигурно я бе захвърлил някъде и...

Нора рязко си пое дъх. Интуицията ѝ подсказваше, че това няма нищо общо със Скип. Странната миризма, прахът в коридора, усещането, че нещо не е наред... Тя се завъртя в търсене на някакви други липси. Но всичко си беше на мястото.

Тогава чу тихо драскане, което идваше отвън. Тя хвърли поглед към черните прозорци, ала те само отразяваха стаята. С рязко движение Нора изключи осветлението. Бе ясна безлунна нощ, пустинните звезди изпъкваха като диаманти на кадифения небесен фон. Драскането се повтори, този път по-силно.

С внезапно облекчение тя си помисли, че трябва да е Търбър, който я чака на задната врата. Отгоре на всичко Скип бе успял да

остави кучето навън! Нора поклати глава, слезе на долния етаж и прекоси кухнята. Вдигна резето, рязко отвори вратата и приклепна в очакване на кучешката муцуна.

Търбър не се виждаше наоколо. Над бетонното стъпало се стелеше прах, осветен от фаровете на приближаваща се по задната уличка кола. Лъчите плъзнаха по тревата, покрай боровата горичка и попаднаха върху едра фигура, космата и тъмна, която се носеше към убежището на мрака. Нора осъзна, че е виждала това движение и порано — преди няколко дни, когато това същество с ужасяваща свръхестествена бързина бе тичало успоредно с пикапа ѝ.

Тя отскочи назад в кухнята. Лицето ѝ пареше, задъхваше се. После вцепенеността ѝ премина. Внезапно обзета от гняв, Нора грабна тежкото фенерче от плота и се втурна към вратата. Спря на прага, ала лъчът не освети нищо друго, освен спокойната пустинна вечер.

— Оставете ме на мира, по дяволите! — извика в тъмнината Нора.

Нямаше тъмна фигура, нямаше следи по влажната пръст до вратата — само изгубена въздишка на вятъра, див далечен лай на куче и потракването на фенерчето в треперещата ѝ длан.

[1] На място (лат.) — археологически термин. — Б. пр. ↑

9.

Нора спря пред затворена дъбова врата с табелка ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДИРЕКТОРСКИЯ БОРД, АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ИНСТИТУТ НА САНТА ФЕ. Тя стисна по-здраво дръжката на чантата, с която вече нито за миг не се разделяше, и предпазливо се огледа наоколо. Не беше сигурна дали нервността ѝ е свързана със събитията от предишната нощ или с предстоящата среща. Дали не се бе разчуло за измамата ѝ в ЛРД? Не, невъзможно. Може пък да се готвят да я уволнят. Иначе защо Ърнест Годард ще иска да се срещне с нея? Болеше я главата от безсъние.

Познаваше председателя само от онова, което беше чела за него, от редките снимки във вестниците и още по-редките му появи в кампуса. Въпреки че основен двигател и главен архитект на дейността на института бе доктор Блейкууд, Нора знаеше, че Годард представлява истинската власт и пари зад трона на директора. И за разлика от Блейкууд Годард притежаваше почти свръхестествена способност да въздейства върху пресата, да урежда от време на време да публикуват изискани благоприятни статии точно там, където трябва. Тя беше чувала няколко обяснения за огромното му състояние — от наследяване на петролно богатство до откриване на подводница с нацистко злато, — нито едно от които ней се струваше вероятно.

Нора дълбоко си пое дъх и решително натисна бравата. Може пък точно сега уволнението да ѝ бъде от полза. Това щеше да я освободи безпрепятствено да се заеме с търсенето на Кивира. Институтът в лицето на доктор Блейкууд вече беше издал присъдата си за нейната експедиция. Холройд ѝ бе дал това, от което се нуждаеше, за да осъществи идеята си някъде другаде. Щом институтът не проявяваше интерес, тя знаеше, че ще намери място, където да се заинтересуват.

Дребна нервна секретарка я въведе във вътрешния кабинет. Стаята беше прохладна и просторна като черква, с варосани кирпичени стени като мексикански кирпичен под. Вместо внушително бюро,

каквото очакваше, Нора видя огромна дървена маса, силно ожулена и надраскана. Тя изненадано се озърна наоколо — това бе самата противоположност на кабинета на доктор Блейкууд. Освен няколкото гърнета на масата, подредени като за парад, в помещението нямаше абсолютно никакви украшения.

Зад масата седеше Ърнест Годард, мъж с изпито лице, въздълга бяла коса, прошарена брада и живи сини очи. В едната си ръка държеше молив. От джоба на самото му се подаваше смачкана памучна кърпичка. Имаше слабо и крехко тяло, сивият костюм свободно висеше на костеливата му фигура. Ако не беше ясният му, открит и пламенен поглед, Нора щеше да го помисли за болен.

— Доктор Кели — поздрави я той, остави молива и заобиколи масата, за да се ръкува с нея. — Много се, радвам най-после да се запозная с вас. — Гласът му бе необикновен: нисък, сух, съвсем малко по-висок от шепот. И все пак звучеше невероятно авторитетно.

— Моля, наричайте ме Нора — предпазливо отвърна тя. Изобщо не беше очаквала такова сърдечно посрещане.

— Непременно. — Годард извади кърпичката си и се изкашля в нея с изящен, почти женски жест. — Седнете. А, преди това бихте ли погледнали тези съдове? — Той напъха кърпичката обратно в джоба си.

Нора се приближи до масата. Преброи десетина рисувани съда, несравними образци на древната керамика от долината на мимбрите в Ню Мексико. Три от тях бяха в чисто геометричен стил с жизнерадостни ритми, други два съдържаха абстрактни насекомообразни мотиви: вонещица и щурец. Останалите бяха покрити с антропоморфни изображения — възхитително прецизни геометрични човешки фигури. В дъното на всеки съд имаше добре оформена дупка.

— Великолепни са — каза тя.

Годард понечи да отговори, после се закашля. На масата прозвуча интерком.

— Доктор Годард, госпожа Хенигсбот е тук.

— Пуснете я — отвърна председателят.

Нора го стрелна с поглед.

— Мога да...

— Седнете — посочи стола Годард. — Няма да се забавя.

Вратата се отвори и в стаята се втурна около седемдесетгодишна жена. Нора веднага позна този тип: общественичка от Санта Фе, богата, слаба, почерняла, почти без грим, в превъзходна форма, със скъпа, но ненатрапчива огърлица на индианците навахо, копринена блуза и дълга бархетна пола.

— Какво удоволствие, Ърнест! — каза новодошлата.

— Радвам се да те видя, Лили — отвърна Годард. Той посочи с петнистата си ръка към Нора. — Това е доктор Нора Кели, главен асистент в института.

Жената извърна поглед от Нора към масата.

— А, отлично. Това са гърнетата, за които ти разправях.

Председателят кимна.

— Според моя оценител струват, не по-малко от петстотин хиляди. Били изключително редки, каза той, и в идеално състояние. От колекцията на Хари са, нали знаеш. Искаше, когато умре, да останат за института.

— Много са хуба...

— Определено! — прекъсна го жената и приглади безупречната си прическа. — А сега за експонирането им. Естествено, знам, че институтът няма обществен музей или нещо подобно. Но от гледна точка на стойността на тези съдове очевидно ще искаш нещо специално за тях. В административната сграда, предполагам. Разговарях със Симънс, моя архитект, и той проектира нещо, което нарекохме „Ниша на Хенигсбот“...

— Лили — в шепнещия глас на Годард се появиха заповед ни нотки, — както се готвех да кажа, ние искрено оценяваме дарението на покойния ти съпруг. Но се боя, че не можем да го приемем.

Последва мълчание.

— Моля? — с внезапно вледенен глас попита госпожа Хенигсбот.

Председателят махна с кърпичката си към масата.

— Тези съдове произхождат от гробове. Не можем да ги вземем.

— Какво искаш да кажеш с това, че били от гробове? Хари ги е купил от уважавани търговци. Не получи ли документите, които ти пратих? В тях не се споменава нищо за гробове.

— Документите нямат значение. Нашата политика е да не приемаме погребални дарове. Освен това — по-меко прибави Годард,

— те са много красиви, вярно е, и ние сме признателни за този жест, но в колекцията си имаме по-хубави образци.

„По-хубави образци ли?“ — помисли си Нора. Никога не беше виждала по-фини съдове на мимбрите, даже в Смитсъновия институт.

Ала госпожа Хенигсбот все още не можеше да преглътне потежката обида.

— Погребални дарове! Как смееш да намекваш, че са плячкосани...

Годард вдигна един от съдовете и промуши показалец през дупката в дъното му.

— Това гърне е убито.

— Убито ли?

— Да. Когато поставяли гърне в гроб, мимбрите пробивали дупка в дъното му, за да освободят духа на гърнето и то да отиде при покойника в подземния свят. Археолозите наричат този ритуал „убиване на гърнето“. — Той остави съда на масата. — Всички тези гърнета са убити, следователно са взети от гробове, каквото и да пише в документите.

— Искаш да кажеш, че с лека ръка отхвърляш дарение за половин милион долара, така ли? — извика жената.

— Боя се, че е така. Ще наредя грижливо да ги опаковат и да ти ги върнат. — Годард се изкашля в кърпичката си. — Много съжалявам, Лили.

— Убедена съм. — Тя се завъртя на пети и решително напусна кабинета, оставяйки по пътя си леко ухание на скъп парфюм.

В последвалата тишина председателят седна на ръба на масата със замислено изражение.

— Запозната ли сте с керамиката на мимбрите? — попита той.

— Да — потвърди Нора. Все още не можеше да повярва, че е отхвърлил дарението.

— Какво е мнението ви?

— Други институти приемат убити мимбърски гърнета в колекциите си.

— Ние не сме други институти — с мек шепот отвърна Годард. — Тези съдове са погребани от хора, които са почитали мъртвите си, и ние сме длъжни да уважаваме чувствата им. Съмнявам се, че госпожа Хенигсбот би одобрила да изкопаем нейния скъп покоен Хари. — Той

седна на стола зад масата. — Онзи ден ме посети доктор Блейкууд, Нора.

Тя застина. Значи все пак се отнасяше за това.

— Спомена, че изоставате с проектите си и че според него атестирането ви може да не е положително. Ще ми дадете ли някакво обяснение?

— Нищо не мога да кажа — отвърна Нора. — Готова съм да си подам оставката.

За нейна изненада Годард широко се усмихна.

— Оставка ли? Защо ще подавате оставка?

Нора се прокашля.

— За шест месеца не мога да отчетя разкопките в Рио Пуерко и Галегос и... — Тя млъкна.

— И?

— И да направя каквото трябва — довърши Нора. — Затова спокойно мога да подам оставка още сега и да ви спестя главоболията.

— Разбирам. — Блестящите очи на Годард нито за миг не се откъсваха от нейните. — Да направите каквото трябва, казвате. Може би имате предвид търсенето на изчезналия град Кивира?

Тя се сепна и председателят отново се усмихна.

— А, да. Блейкууд спомена и за това.

Нора млъкеше.

— Освен това спомена за неочакваното ви отсъствие от института. То свързано ли е с тази ваша идея... това търсене на Кивира?

— Бях в Калифорния.

— Трябваше да се сетя, че Кивира е малко по на изток.

Нора въздъхна.

— Не съм отсъствала в работно време.

— Доктор Блейкууд не смята така. Намерихте ли Кивира?

— В известен смисъл да.

В кабинета се възцари тишина. Нора погледна Годард. Широката му усмивка внезапно беше изчезнала.

— Искате ли да ми обясните?

— Не.

Изненадата му трая само миг.

— Защо?

— Защото този проект си е мой — рязко отвърна тя.

— Ясно. — Годард се наведе към нея. — Институтът може да ви помогне да осъществите проекта си. А сега ми кажете какво открихте в Калифорния?

Нора замислено се разшава на стола си.

— Получих радарни снимки, показващи древен път на анасазите до място, което според мен е Кивира.

— Наистина ли? — На лицето му се изписа удивление, примесено с още нещо. — И откъде взехте тези снимки?

— Имам познат в Лабораторията за реактивно движение. Той дигитално обработи радарните изображения на района, отстрани съвременните пътеки и остави древния път. Той води право към сърцето на района с червените скали, споменат в ранните испански сведения.

Годард кимна с любопитно и въпросително изражение.

— Невероятно! Вие криете много изненади, Нора.

Тя не отговори.

— Естествено, доктор Блейкууд имаше основание, но може би малко прибърза. — Председателят леко постави ръка на рамото ѝ. — Ами ако направим това търсене на Кивира наш проект?

Нора се замисли.

— Не съм сигурна, че ви разбирам.

Годард отдръпна ръка, изправи се и бавно започна да се разхожда из стаята, без да я поглежда.

— Ами ако институтът финансира тази ваша експедиция и отложи атестирането ви? Как ви звучи това?

Нора се взираше в тесния му гръб и обмисляше думите му.

— Звучи ми невероятно, ако не възразявате, че го казвам — отвърна тя.

Председателят понечи да се засмее, но смехът бе прекъснат от пристъп на кашлица. Той се върна при масата.

— Блейкууд ми разказа за вашите теории, за писмото от баща ви. Някои от оценките му далеч не бяха благожелателни. Но и аз отдавна се чудя за Кивира. Най-малко трима испански изследователи на Югозапада са чували тези истории за легендарен златен град: Кабеса де Вака през трийсетата година на шестнайсети век, отец Маркос през хиляда петстотин трийсет и осма и Коронадо през хиляда петстотин и

четирийсета. Техните съобщения прекалено много си прилича, за да са измислени. И после през седемдесетте години на осемнайсети век, както и през трийсетте години на деветнайсети, още хора от онази пустош твърдели, че са чували за изгубен град. — Годард я погледна. — Никога не съм се съмнявал в съществуването на Кивира. Въпросът винаги е бил точно къде се намира.

Той заобиколи масата и отново се опря на ръба ѝ.

— Познавах баща ви, Нора. Щом е казал, че е открил доказателства за този изгубен град, ще му повярвам.

Нора прехапа устни, за да овладее неочаквания прилив на вълнение.

— Разполагам с правомощия да поставя института в подкрепа на вашата експедиция. Но първо трябва да видя доказателствата. Писмото и данните. Ако казвате истината, ще ви подкрепим.

Тя долепи длан върху чантата си. Не можеше да повярва на този обрат на събитията. Все пак беше виждала прекалено много млади археолози да остават в сянката на по-възрастни и по-влиятелни колеги.

— Казвате, че проектът ще е наш. Все пак искам това да си остане мой проект, ако не възразявате.

— Е, може и да възразя. Щом ще финансирам експедицията — чрез института, естествено, — искам да имам контрол, особено над участниците.

— А кой ще ръководи самата експедиция? — попита тя.

Последва съвсем кратка пауза, по време на която Годард спокойно издържа на погледа ѝ.

— Вие, разбира се. Аарън Блек ще участва като геохронолог и Енрике Арагон — като лекар и палеопатолог.

Нора се отпусна назад, изненадана от бързината, с която действаше председателят. Не само че вече обмисляше експедицията, но и осигуряваше най-добрите специалисти в съответните области.

— Ако можете да ги убедите.

— А, почти сигурен съм, че ще ги убедя. Доста добре познавам и двамата. А откриването на Кивира ще е повратен момент в археологията на Югозапада. Никой археолог не би устоял. И тъй като самият аз не мога да участвам — той махна с кърпичка вместо обяснение, — искам да пратя дъщеря си. Тя има магистърска степен от „Смит“, съвсем наскоро защити докторат по американска археология в

Принстън и няма търпение да се заеме с полева работа. Млада е и може би малко нетърпелива, обаче е много перспективна. И е адски добра фотографка.

Нора се намръщи. „Смит“ — помисли си тя.

— Не съм сигурна, че идеята ми допада. Това може да наруши принципите на ръководството. А и пътуването ще е тежко, особено за... За момиче от девически колеж като „Смит“.

— Дъщеря ми непременно трябва да дойде — тихо настоя Годард. — И не е „момиче от девически колеж“, както сама ще установите. — На лицето му се появи странна тъжна усмивка, ала мигновено изчезна.

Нора погледна стареца и разбра, че няма смисъл да спори. Тя бързо обмисли възможностите си. Можеше да използва информацията, с която разполагаше, да продаде ранчото и да се отправи в пустинята с хора по свой избор, залагайки на това, че ще открие Кивира, преди да свърши парите. Можеше да отнесе данните в друга институция, където сигурно щеше да мине година или две, докато организират и финансират експедиция. А можеше и да сподели откритието си с един симпатичен спонсор с изключителни възможности за организиране на професионална експедиция с участие на водещи археолози. Това обаче означаваше да вземе със себе си дъщерята на спонсора. „Няма какво да му мисля“ — каза си Нора.

— Добре — усмихна се тя. — Но имам едно условие. Трябва да взема специалиста от ЛРД, който ми помогна с радарните снимки.

— Съжалявам, но предпочитам да си запазя правото да определям участниците.

— Това е цената на информацията.

Последва мълчание.

— Можете ли да гарантирате за него?

— Да. Той е млад, но има голям опит.

— Отлично.

Нора се изненада от способността на Годард да приема предизвикателствата, да ги парира и да взема решение. Започваше да ѝ харесва.

— Освен това смятам, че трябва да запазим експедицията в тайна — продължи тя. — Трябва да я организираме много бързо.

Годард замислено я погледна.

— Може ли да попитам защо?

— Защото... — Нора млъкна. „Защото мисля, че ме следят тайнствени фигури, които няма да се спрат пред нищо, за да открият местонахождението на Кивира.“ Само че не можеше да го каже на председателя, той щеше да я помисли за луда или нещо още по-лошо и мигновено щеше да оттегли предложението си. Дори само намекът за проблем щеше да усложни и може би да провали експедицията. — Защото тази информация е изключително деликатна. Само помислете какво ще се случи, ако научат иманярите и се опитат да ограбят обекта, преди да стигнем до него. А и от практична гледна точка трябва да действаме бързо. Скоро започва сезонът на внезапните наводнения.

След малко Годард бавно кимна с глава.

— Логично е — съгласи се той. — Ще ми се да включа и журналист в експедицията и съм сигурен, че можем да разчитаме на неговата дискретност.

— Журналист ли? — възкликна Нора. — Защо?

— За да документира най-важната находка на американската археология през двайсети век. Представете си каква история щеше да изгуби светът, ако Хауард Картър не беше повикал лондонския „Таймс“ да отразява откритието му. Имам предвид конкретен човек, репортер от „Ню Йорк Таймс“, автор на няколко книги, сред които отличен профил на бостънския Аквариум. Мисля, че от него не само ще излезе добър работник, но и ще напише изключително благоприятен материал за вас и вашата работа. — Той я погледна. — Сигурен съм, че не възразявате срещу рекламата след самото откритие, нали?

Нора се поколеба. Всичко това ставаше прекалено бързо: почти сякаш Годард беше подготвил и най-малките подробности, преди да се срещнат. И когато обмисли разговора, тя разбра, че наистина трябва да е така. Хрумна ѝ, че той може би има причина за вълнението си, която не споделя с нея.

— Не — отвърна Нора. — Навярно не.

— И аз така мисля. А сега да видим какво сте открили.

Той се оттласна от масата. Нора бръкна в чантата си и извади подробната карта на Управлението за геоложки проучвания на САЩ.

— Интересуващият ни район е в този триъгълник на запад от платото Кайпаровиц, ето тук. Както виждате, там има няколко десетки каньона и всички те стигат до езерото Пауъл и Големия каньон на юг и

изток. Най-близкото населено място е едно селце на индианците Нанкоуип, което се намира на близо сто километра на север.

После Нора подаде на Годард лист хартия: топографска карта, върху която Холройд бе нанесъл с червено последното изображение от компютъра си.

— Този дигитално изчистен образ е заснет от совалката миналата седмица. Бледата прекъсната черна линия тук е древният път на анасазите.

Председателят пое листа със слабите си бледи длани.

— Невероятно — промълви той. — Миналата седмица, казвате? — Отново пак я погледна със странно възхищение.

— Пунктирът обозначава маршрута на баща ми. Когато го екстраполирахме върху картата, пътят от радарния образ съответстваше на пътя на баща ми. Изглежда че води на северозапад от руините на Бетатакин през този лабиринт от каньони и през този грамаден хребет, който баща ми нарекъл Дяволския гръбнак. След това явно навлиза в тесен каньон и свършва в този малък закътан каньон ето тук. Някъде в него се надяваме да открием града.

Годард поклати глава.

— Поразително. Но, Нора, всички познати пътища на анасазите — Чако и останалите — са абсолютно прави линии, а този лъкатуши като река.

— И аз мислих по този въпрос — призна Нора. — Всички винаги са смятали, че каньонът Чако е център на културата на анасазите, четиринадесетте големи рода на Чако около Пуебло Бонито. Обаче погледнете това.

Тя извади нова карта на цялото плато Колорадо и котловината Сан Хуан. В долния десен ъгъл беше наложен археологически план на каньона Чако с огромните руини на Пуебло Бонито, заобиколени от още няколко селища. Дебела червена линия излизаше от пуеблото, прекосяваше кръга, минаваше през още шест големи селища и продължаваше права като стрела до горния ляв ъгъл на картата, където свършваше с Х-образен знак.

— Този хикс бележи мястото, на което според мен се намира Кивира — тихо каза Нора. — През всички тези години сме смятали, че пътищата на анасазите водят до Чако. Ами ако не е така? Ами ако крайната точка на ритуалното пътуване е Кивира, градът на жреците?

Годард бавно поклати глава.

— Невероятно! Тук има повече от достатъчно доказателства, за да оправдаят организирането на експедиция. Мислили ли сте как ще стигнете дотам? Например с хеликоптери?

— Такава беше първата ми идея. Но това не е типичен отдалечен обект. Тези каньони са прекалено тесни и повечето са дълбоки тристатина метра. Ветровете са силни и няма равни места за кацане. Внимателно проучих картите и в радиус от осемдесет километра не открих сигурно място, където да се приземи хеликоптер. Очевидно не може да става и дума за джипове. Затова ще трябва да използваме коне. Те са евтини и могат да носят много багаж.

Годард впери поглед в картата и изсумтя.

— Звучи добре. Но не съм сигурен, че виждам път, дори за коне. Всички тези каньони са затворени. Даже да използвате онова далечно северно индианско село за отправна точка, самото пътуване до него ще е адски тежко. И после — сто километра безводна местност. Езерото Пауъл препречва пътя на юг. — Той вдигна поглед. — Освен ако.

— Точно така. Ще прекосим езерото. Вече се свързах с пристанището в Пейдж. Имат дващестметров шлеп, който ще ни свърши работа. Ако потеглим от Уахуип, прекараме конете с шлепа до входа на Змийския каньон и оттам продължим с тях, за три-четири дни ще стигнем до Кивира.

Годард широко се усмихна.

— Това е чудесно, Нора. Да го направим.

— Има още нещо — без да вдига очи, започна да прибира картите в чантата си тя. — Брат ми има нужда от работа. Готов е да върши каквото и да е и съм убедена, че с подходящо насочване отлично ще се справи с анализа и каталогизирането на материала от Рио Пуерко и Галегос.

— Имаме правила, забраняващи роднинските протекции... — започна Годард, после млъкна, когато — въпреки волята си — Нора се усмихна. Старецът напрегнато я погледна и за миг тя си помисли, че ще избухне. После лицето му се проясни.

— Вие сте истинска дъщеря на баща си, Нора. Не се доверявате на никого и умеете да преговаряте. Някакви други желания? Най-добре ги поставете сега.

— Не, това е всичко.

Той мълчаливо протегна ръка.

10.

Внезапно се разнесе тропане. Нора едва не изпусна артефакта, който държеше, и панически вдигна поглед от бюрото с разтуптяно сърце. Намръщаното лице на Скип надничаше през прозорчето на вратата. Тя се отпусна назад и си пое дъх. Брат ѝ вдигна ръка и с раздражен жест посочи бравата.

— За малко да ми докараш инфаркт — каза Нора, когато му отвори. Пръстите ѝ все още трепереха, докато затваряше и заключваше вратата. — Да не споменавам загубата на двегодишната си заплата, ако бях изпуснала това могольонско гърне.

— Откога си заключваш кабинета? — попита Скип, плъсна се на единствения стол, който не беше затрупан с книги, и стовари голяма раница върху коленете си. — Виж, Нора, има нещо...

— Първо най-важното — прекъсна го тя. — Получи ли съобщението ми?

Брат ѝ кимна и ѝ подаде раницата. Нора развърза кожените ремъци и надзърна вътре. На дъното лежеше ожуленият кобур със стария ругер на баща ѝ.

— Между другото, за какво ти е? — попита Скип. — Да не се каниш да уредиш някакъв научен спор?

Нора поклати глава.

— Искам поне за малко да се държиш сериозно, Скип. Институтът се съгласи да финансира експедиция до Кивира. След два дни заминавам.

Той се ококори.

— Фантастично! Не си губиш времето, а? Кога тръгваме?

— Отлично знаеш, че никъде няма да ходиш — отвърна Нора. — Обаче съм ти уредила работа тук, в института. Започваш идващия понеделник.

Брат ѝ отново присви очи.

— Работа ли? Та аз си нямам понятие от археология, мама му стара!

— След толкова пълзене из ранчото на четири крака в търсене на грънци заедно с татко? Я стига. Така или иначе, работата е лесна като за първокурсник. Моята колежка Соня Роулинг ще ти покаже всичко, ще те въведе в работата, ще отговаря на въпросите ти, ще ти помага да избягваш неприятности.

— Готинали е?

— Омъжена е. Виж, ще отсъствам около три седмици. Ако не ти хареса, когато се върна, можеш да напуснеш. Но засега ще имаш какво да правиш. — „И може би денем ще си на сигурно място“ — помисли си тя. — Нали ще наглеждаш апартамента ми, докато ме няма? И поне веднъж недей да ми пипаш нещата. — Нора поклати глава. — Използваш душа ми, отмъкна ми четката за коса... Трябва да започна да ти взимам наем.

— Не съм ти отмъквал четката! — възрази Скип. — Искам да кажа, да, използвах я, обаче я оставих на мястото ѝ. Знам, че си невротична за тия неща.

— Не съм невротичка, просто съм подредена. — Тя го погледна. — Като стана дума за апартамента ми, къде е Търбър? Не го ли водиш? На лицето му се изписа странно изражение.

— Тъкмо това исках да ти кажа — тихо рече той. — Търбър го няма.

Нора ахна.

— Как така го няма?

Скип разсеяно сведе очи.

— Какво се случи?

Брат ѝ поклати глава.

— Не знам. Беше на втория ден от отсъствието ти. Първата вечер нямаше проблем. Когато на втората вечер отидох у вас, него го нямаше. Беше странно. Вратата беше заключена, всички прозорци бяха затворени. Обаче миришеше на нещо особено, почти като на цветя. Някъде навън диво лаеше куче, но не като Търбър. Въпреки това излязох да го потърся навън. Трябва да е прескочил оградата. — Той тежко въздъхна и погледна сестра си. — Наистина съжалявам, Нора. Навсякъде го търсих, разпитах съседите, обадих се в кучкарника...

— Да не си оставил вратата отворена? — попита Нора.

Гневът, който бе изпитала предишната вечер, се беше изпарил, оставяйки само странен и ужасен страх.

— Не, заклевам се. Нали ти казвам, навсякъде беше заключено.

— Искам да ме изслушаш, Скип — промълви тя. — Когато снощи се прибрах, усетих, че нещо не е наред. Някой беше влизал в апартамента. Навсякъде беше мръсно. Четката ми за коса я нямаше. Носеше се странна миризма, която си доловил и ти. После чух някакво дращене, излязох навън... — Нора млъкна. Как можеше да го обясни: прегърбената космата фигура, странната липса на следи от стъпки, усещането за нещо чуждо, което я бе обзело в мрака? А сега Търбър...

Скептичното изражение на Скип изведнъж стана загрижено.

— Ей, Нора, преживяла си тежка седмица. Първо оная история в ранчото, после тази ненадейна експедиция, сега и изчезването на Търбър. Защо не се прибереш да си починеш?

Тя го погледна в очите.

— Какво? — попита той. — Да не те е страх да се прибереш?

— Не — отвърна Нора. — Сутринта повиках ключар да постави втора ключалка. Просто... — Тя се поколеба. — Просто трябва да се покрива за ден-два. Мога да се грижа за себе си. Щом напусна Санта Фе, няма да има проблеми. Но ми обещавай, че докато ме няма, много ще внимаваш, Скип. Ще оставя пистолета на татко в чекмеджето на нощното шкафче в моя апартамент. Когато замина, иди да го вземеш. И недей да ходиш в ранчото.

— Боиш се, че ще ме отвлече съществуването от Черната лагуна, а?

Нора рязко се изправи.

— Не е смешно и ти го знаеш.

— Добре де, добре. И без това никога не ходя в оная съборетина. Пък и след онова, което се е случило, базирам се, че Тереса наблюдава ранчото като ястреб с пръст на спусъка.

Сестра му въздъхна.

— Може и да си прав.

— Прав съм. Само почакай и ще видиш.

11.

Калаверас Меса дремеше под нощното небе. Мрачният остров сякаш бе изникнал над океан от назъбени скали — огромния поток застинала лава Ел Малпайс в Централно Ню Мексико. Облаци бяха скрили звездите и месата лежеше абсолютно безмълвна: тъмна и необитаема. Най-близкото селище беше Кемадо — на осемдесет километра разстояние.

Някога Калаверас Меса не е била така безлюдна. През XIV в. индианците анасази се заселили сред южните скали и издълбали пещери в мекия вулканичен туф. Но мястото се оказало неподходящо и след половин хилядолетие те го изоставили. В тази отдалечена част на Ел Малпайс нямало пътища и оттогава пещерите останали непокътнати и непроучени.

Две тъмни фигури се движеха по притихналите назъбени скали и блоковете замръзнала лава, които застъпваха склоновете на месата. Бяха покрити с дебели кожуси и движенията им съчетаваха бързината и предпазливостта на вълк. Носеха тежки сребърни накити: колани от раковини, огърлици, тюркоазени дискове и стари нагръдници. Голата кожа под кожусите беше покрита с плътна боя.

Стигнаха до склона под пещерите и започнаха да се катерят между камъни и свлачища. В подножието на самата скала двамата бързо се изкачиха по изсечената пътека и хлътнаха в мрачното гърло на една от пещерите.

Едната фигура остана на входа, докато втората бързо продължи навътре. Мъжът отмести настрани един камък и се провря през тесния отвор в малкото помещение. Разнесе се тихо драсване и клечката кибрит освети индианска погребална камера. В нишите, издълбани в отсрещната стена, лежаха три мумифицирани трупа, до които като жертвоприношения бяха оставени няколко жалки натрошени гърнета. Човекът постави топка восък със забодена в нея сламка върху един висок перваз и я запали.

После се приближи до централната ниша: сив труп, увит в изтляла бизонска кожа. Мумифицираните устни бяха оголили зъбите и устата зееше в чудовищно захилена гримаса. Краката бяха свити към гърдите и коленете бяха завързани с въжета. Очите бяха две дупки, покрити с прогнила тъкан, дланите бяха свити в юмруци, ноктите бяха начупени и изгризани от плъхове.

Мъжът се наведе и с безкрайна нежност прегърна мумията, извади я от нишата и я положи върху дебелия пласт прах на земята. Бръкна под кожата и измъкна кошничка и знахарско вързопче. Развърза вързопча, извади нещо и го вдигна към мъждукащата светлина: два тънки бронзови косъма.

Фигурата отново се обърна към мумията, бавно постави космите в устата ѝ и ги натика дълбоко в гърлото. Разнесе се сухо пращане. После се отдръпна назад. Свещта угасна и пак настъпи пълен мрак. Чуваше се тих шум, шепот, сетне име, напевно произнасяно с бавен равен глас:

— Кели... Кели... Кели...

Изтече много време. Отново се разнесе драсване на кибрит и свещта повторно бе запалена. Фигурата бръкна в кошницата и се наведе над мумията. На слабата светлина проблесна остър като бръснач обсидианов нож. Последва ритмично стържене: камък, режещ суха чуплива плът. Скоро фигурата се изправи с малък кръгъл скалп, осеян с косми, отрязан от темето на мумията. Мъжът почтително го постави в кошницата.

И за пореден път се наведе. Разнесе се шум от пробиване. След няколко минути се чу остро изтропване. Мъжът вдигна кръгло парче черепна кост, разгледа го и го остави в кошницата при скалпа. После насочи ножа към свитите сухи юмруци, внимателно отстрани изтлялата бизонска кожа от дланите и ги погали. След това пъкна ножа между пръстите и методично ги отчупи един по един. Като стискаше всеки пръст в ръка, той отрязваше върха му и го поставяше в кошницата. После се прехвърли на пръстите на краката, отчупи ги от тялото и отрязва върховете им. По земята се сипеше дъжд от прах.

На светлината на самоделната свещ кошничката се напълни с парчета от трупа. Фигурата бързо уви мумията и я върна в нишата. Светлината угасна. Мъжът взе кошницата, напусна погребалната камера и запуши отвора с камъка. Предпазливо извади от кожата си

торба от еленова кожа, развърза стегнатия възел и я отвори. Като я държеше на разстояние от себе си, той внимателно поръси до скалата тънка дря от някакво прахообразно вещество. След това грижливо завърза торбата и се върна при другаря си на входа. Двамата бързо и безшумно се спуснаха в подножието на скалите и мракът на Ел Малпайс отново ги погълна.

12.

Фаровете на пикапа пронизваха мрака преди разсъмване и осветяваха облаците прах, които се вдигаха от откритите конюшни. Нора спря на неравния паркинг и угаси двигателя. Наблизо видя две тъмни коли, пикап и ван, и двете с герба на института. До конюшната се виждаха два конски фургона и конярите качваха конете вътре на светлината на прожектори.

Нора слезе, потръпна в хладната утрин и се огледа. Небето щеше да започне да изсветлява най-рано след около половин час, но зорницата вече изгряваше — ярка точица на кадифения фон. Колите на института бяха празни и тя си помисли, че всички вече трябва да са при огнения кръг, където Годард имаше намерение да им опише експедицията и набързо да се сбогува. След час щяха да потеглят на дългото пътуване до Пейдж, Аризона, и езерото Пауъл. Беше време да се запознае с екипа.

Ала Нора се бавеше. Носеха се звуци от детството ѝ: плясък на камшик, подсвиркване и викове на конярите, екот на играещи копита във фургони, трясък на врати на конюшни. Когато до ноздрите ѝ достигна мирис на горящи борови цепеници, възелът в гърлото ѝ започна да се отпуска. През последните три дни бе изключително предпазлива, постоянно нащрек, и все пак не забеляза нищо обезпокоително. Експедицията бе организирана невероятно бързо и гладко. Не беше изтекла нито дума. И ето че сега, далеч от Санта Фе, напрежението, което толкова много я бе измъчвало, започваше да изчезва. Нито за миг не преставаше да се пита кой е пратил писмото от баща ѝ. Ала щом се отправеха на път, поне щеше да се избави от загадъчните си преследвачи.

Дребен коняр с дрипава шапка излезе от конюшната, повел по един кон от двете си страни. Нора се обърна и го погледна. Мъжът нямаше и метър петдесет и пет, беше мършав и кривокрак. Той извика нещо на другарите си, които бяха скрити в прашния мрак — серия от заповеди с кратки, отсечени думи. „Това трябва да е Роско Суайър“ —

помисли си тя. Каубоят, когото бе наел Годард, изглеждаше достатъчно опитен, обаче както винаги казваше баща ѝ — „никой не е каубой, докато не го видиш да язди“. За миг отново я обзе раздражение, когато си спомни, че Годард си е присвоил правото да назначава целия персонал, даже каубоя. Обаче плащаше сметката.

Нора смъкна седлото си от каросерията на пикапа и заобиколи колата.

— Роско Суайър? — попита тя.

Мъжът се обърна и свали шапка с жест, който едновременно беше и любезен, и ироничен.

— На вашите услуги — с изненадващо басов глас каза каубоят. Имаше буйни мустаци, увиснали устни и големи кравешки тъжни очи. Но в поведението му се долавяше някаква агресивност, дори свирепост.

— Аз съм Нора Кели — представи се тя и стисна малката му длан, груба като шкурка и мазолеста.

— Значи вие сте шефката — ухили се Суайър. — Приятно ми е. — Той хвърли поглед към седлото. — Какво носите?

— Това е моето седло. Помислих си, че ще искате да го натоварите с останалите във фургона.

Каубоят бавно нахлупи шапката си.

— Изглежда бая е влачено насам-натам.

— Използвам го от шестнайсетгодишна.

Суайър пак се усмихна.

— Археоложка, която може да язди.

— Освен това мога да поставям самари и да спъвам коне — отбеляза Нора.

Каубоят извади кутия с джинджифилови курабийки, пъкна една под мустаците си и започна да я дъвче.

— Не сте много скромна — с пълна уста отбеляза той и се вгледа в седлото. — От сарачница във Вале Гранде, шайенски стил. Ако някога решите да го продадете, свирнете ми.

Нора се засмя. Суайър започваше да ѝ харесва с ироничния си тон.

— Вижте, другите вече са при огнения кръг. Какво можете да ми кажете за тях? Нюйоркчани, тръгнали на почивка, или...

— Повечето са ми непознати. Групата е смесена. Хората изглежда си мислят, че всички археолози са като Индиана Джоунс, обаче аз познавам доста, които не могат да яздят, даже от това да зависи животът им, или никога не са излизали от лабораторията и класната стая. Всичко зависи от работата, която са вършили. Басирам се, че до края на първия ден ще има поне два натъртени задника. — Нора се замисли за Слоун Годард, момичето от девическия колеж, и се зачуди как ще се справи с ездата.

— Добре де — продължи Суайър, — ако не си натъртят задниците, няма да им е забавно. — Той лапна втора курабийка и посочи с ръка. — Пътят е натам.

Огненият кръг се намираше на север от конюшната, скрит в горичка хвойни и пинии. Нора тръгна по пътеката и скоро забеляза мъждукация огън между дърветата. В широк пръстен бяха подредени огромни борови дънери. Огънят гореше в подножието на висока скала, тук-там осеяна с пещери. Пламъците се издигаха високо и обагряха пясъчника в зловещи цветове. Нора знаеше, че огненият кръг преди дълго пътуване е стар пуеблоиндиански обичай. След като беше присъствала на случая с мимбърските гърнета, не се изненада много на предложението на Годард. Това за пореден път демонстрираше уважението му към индианската култура.

Тя навлезе в светлината. Няколко фигури седяха на боровите дънери и тихо разговаряха. Като чуха стъпките ѝ, се обърнаха. Нора веднага позна Аарън Блек, внушителния геохронолог от Пенсилванския университет, висок най-малко два метра, с огромна глава и длани. Брадичката му винаги беше вирната, което го правеше да изглежда още по-висок и му придаваше малко надут вид.

Първоначалното впечатление обаче не отговаряше на блестящата му репутация. Бе го виждала на множество археологически форуми, където като че ли винаги изнасяше доклад за развенчаване на нечие несигурно датиране — човек с интелектуална мощ, който очевидно обичаше да опровергава теориите на колегиите си. Блек обаче беше всепризнат майстор на датирането, от когото се страхуваха и въпреки това постоянно търсеха услугите му. Говореше се, че никога не е допускал грешка.

— Доктор Блек — поздрави Нора и пристъпи напред. — Аз съм Нора Кели.

— Ооо! — Той се изправи и стисна ръката ѝ. — Приятно ми е да се запознаем.

Изглеждаше малко смутен. „Сигурно не му харесва, че шеф ще му бъде млада жена“ — помисли си тя. Нямаше ги вечните му папийонка и раирано сако от археологическите конференции. Те бяха заменени с чисто нов екип за пътуване в пустинята, който сякаш направо излизаше от страниците на някое модно списание. „Той ще е един от онези с натъртените задници — каза си Нора. — Ако преди това не умори коня си.“

Холройд се приближи и се ръкува с нея, неловко я прегърна и после засрамено отстъпи назад. Лицето му грееше като на малко момче, което за пръв път отива на лагер. Зелените му очи трескаво блестяха.

— Доктор Кели? — разнесе се глас от мрака. Към нея се приближи друга фигура, тъмен мъж на около петдесет и пет години, който излъчваше смущаваща, дори язвителна напрегнатост. Имаше поразително лице: матова кожа, черна коса, сресана назад, присвити очи и дълъг гърбав нос. — Аз съм Енрике Арагон. — Той стисна за миг ръката ѝ. Пръстите му бяха дълги, чувствителни, почти женствени. Говореше ясно, с едва доловим мексикански акцент. Той също ѝ бе познат от множество конференции, съдържан и затворен. Смятаха го за най-добрия физически антрополог в страната, носител на наградата „Хръдличка“^[1], но беше и лекар — изключително удобна комбинация, несъмнено предвидена от Годард. Нора за пореден път се удиви, че председателят толкова бързо е успял да осигури участието на специалисти от ранга на Блек и Арагон. Още повече я поразяваше фактът, че тези двама мъже, много по-възрастни и по-известни от нея, ще ѝ бъдат подчинени. Тя се отърси от внезапно обзелото я съмнение: знаеше, че ако иска да води тази експедиция, трябва да започне да разсъждава и да се държи като ръководител, а не като главен асистент, който винаги отстъпва пред по-старшите си колеги.

— Тъкмо се запознавахме — за миг се усмихна Арагон. — Това е Луиджи Бонароти, лагерен управител и готвач. — Той отстъпи настрана и посочи друг мъж, който се бе приближил зад него, за да се ръкува с Нора.

Новодошлият имаше тъмни сицилиански очи. Той се наведе и пое дланта ѝ. Беше облечен в безупречно изгладен костюм в цвят каки

и Нора усети слаб аромат на скъп афтършейв. Готвачът стисна ръката ѝ и леко се поклонил с европейска галантност.

— Наистина ли ще трябва да яздим чак до обекта? — попита Блек.

— Не — отвърна Нора. — Ще се наложи да вървите и пеш.

На лицето му се изписа недоволство.

— Струва ми се, че хеликоптерите са по-подходящи. Винаги съм използвал хеликоптери.

— Не и в този район — каза тя.

— А къде е журналистът, който ще документира всичко това за идните поколения? Не трябваше ли да е тук? Нямам търпение да се запозная с него.

— Той ще ни чака на пристанището Уахуип заедно с дъщерята на доктор Годард.

Другите започнаха да се събират около огъня и Нора седна на един от дънерите. Наслаждаваше се на топлината, вдишваше мириса на кедров дим, слушаше съскането и пращенето. Сякаш отдалеч чуваше гласа на Блек, който продължаваше да мърмори, че ще трябва да язди. Пламъците облизваха пясъчниковата скала и осветяваха назъбените гърла на пещерите. Стори ѝ се, че за миг се мярна проблясък в една от тях. Сигурно оптична измама. Кой знае защо си помисли за Платоновата парабола с пещерата. „А как изглеждаме ние на техните обитатели, взиращи се в сенките по стената?“

В този момент усети, че разговорите наоколо са секнали. Всички наблюдаваха огъня, потънали в собствените си мисли. Нора погледна развълнувания Холройд. Радваше се, че специалистът по радарно сканиране не се е отказал да дойде. Ала Холройд вече не зяпаше огъня — беше се вторачил в мрачната скала.

Тя забеляза, че и Арагон вдига очи, последван от Блек. Когато проследи погледите им, отново видя проблясък в една от пещерите — пресекив, но отчетлив. Разнесе се тихо изтракване, придружено от нови жълти светлини. После се появи самотна фигура, сива на черния фон. Когато излезе от сянката на скалата, Нора разпозна изпитото лице на Ърнест Годард. Той безшумно се присъедини към групата. Огънят обагреше в пурпурно бялата му коса. Държеше нещо в ръка и проблясъците отново засияха между тънките му пръсти.

Годард дълго наблюдава поред всеки от екипа на експедицията. После пхна предмета, който държеше, в кожена чанта и я подхвърли на Арагон, най-близкия от кръга.

— Разтъркай ги един в друг. — Тихият му глас едва се чуваше. — После ги предай нататък.

Когато антропологът ѝ подаде чантата, Нора бръкна вътре и напипа два гладки камъка. Тя ги извади и ги повдигна към светлината: красиви кварцови образци, речни, ако се съдеше по вида им, покрити с ритуални знаци на анасазите, символизиращи „сипапу“ — входа към отвъдния свят.

Нора мигновено разбра какво е това. Тя ги отдръпна назад от светлината на огъня и ги потърка един в друг. Пред очите ѝ чудотворни вътрешни искри възпламениха сърцата на камъните и те силно заблещукаха в мрака. Вперил поглед в нея, Годард кимна с глава.

— Светещи камъни на анасазите — тихо рече той.

— Истински ли са? — попита Холройд, когато ги взе от Нора и ги повдигна към светлината на огъня.

— Разбира се — потвърди председателят. — Открити са в медицински склад в голямата кива^[2] в Кийт Сийл. Преди смятахме, че анасазите са ги използвали като символ на мълнията в церемонии за призоваване на дъжд, но вече не сме сигурни. Издълбаната спирала представлява сипапу. А може да представлява и извор. Никой не знае със сигурност.

Той леко се изкашля.

— Ето какво искам да ви кажа. През шейсетте години си мислехме, че знаем всичко за анасазите. Спомням си, че големият археолог на Югозапада Хенри Аш съветваше студентите си да търсят други райони за проучване. „Това е изцеден портокал“ — казваше той. Но сега, след трийсет години загадъчни и необясними открития, ние съзнаваме, че не знаем почти нищо за анасазите. Не разбираме културата им, не разбираме религията им. Не можем да четем техните петроглифи и пиктограми. Не знаем какъв език са говорили. Не знаем защо са осеяли Югозапада с фарове, светилища, пътища и сигнални станции. Не знаем защо през хиляда сто и петдесета година ненадейно са изоставили каньона Чако, изгорили пътищата и се оттеглили в най-отдалечените, недостъпни каньони на Югозапада, където построили могъщи скални крепости. Какво се е случило? От кого са се

уплашили? След един век те напуснали и тях и оставили необитаемо цялото плато Колорадо и котловината Сан Хуан, около сто и трийсет хиляди квадратни километра. Защо? Факт е, че колкото повече неща откриваме, толкова по-неясни стават тези въпроси. Днес някои археолози смятат, че никога няма да узнаем отговорите.

Годард още повече сниши глас. Въпреки топлината на огъня Нора потръпна.

— Но сега имам предчувствие — дрезгаво прошепна той. — Убеден съм, че Кивира ще ни даде отговор на всички тези загадки.

И отново ги обходи с поглед един по един.

— Вие се отправяте на приключение, каквото се случва веднъж в живота. Потегляте за обект, който може да се окаже най-голямото археологическо откритие на десетилетието, а може би дори на века. Но да не се заблуждаваме. Кивира ще е място на открития, но и на загадки. Напълно е възможно да постави също толкова нови въпроси, на колкото ще отговори. И това ще ви предизвика по начини, които не сте и предполагали — и физически, и интелектуално. Ще има моменти на триумф и моменти на отчаяние. Но никога не бива да забравяте, че представлявате Археологическия институт на Санта Фе. А институтът представлява най-високият стандарт за археологическо проучване и морално поведение.

Той впери поглед в Нора.

— Нора Кели е в института едва от пет години, но доказа, че е отличен теренен специалист. Тя ръководи експедицията и аз ѝ гласувам пълно доверие. Не искам никой да го забравя. Когато се присъедини към вас в Пейдж, дъщеря ми също ще се подчинява на доктор Кели. Не може да има никакви съмнения за това кой командва.

Той отстъпи от огъня към мрака на надвисналата скала. Нора се наведе напред и наостри слух, за да чуе шепота му, заглушаван от пращането на пламъците.

— Някои хора не вярват в съществуването на изчезналия град Кивира. Те смятат, че тази експедиция е глупост, че си хвърлям парите на вятъра. Дори се опасяват, че това може да опозори института.

Председателят замълча за миг.

— Но градът съществува. Вие го знаете, знам го и аз. Идете и го открийте.

[1] Алеш Хрѣдличка (1869–1943 американски антрополог, роден в Чехия. — В. пр. ↑

[2] Голямо култово помещение в пуеблоиндианско селище. — Б. пр. ↑

13.

Експедицията мина през Пейдж, Аризона, в два часа същия следобед. Пикапът и ванът следваха конските фургони и образуваха керван, който се проточи през града към пристанището. Насочиха се към гигантския асфалтов паркинг край езерото Пауъл. Пейдж беше един от бързоразвиващите се градове на запад, които бяха осеяли като обрив пустинята, построени вчера и вече западнали. Неговите къмпинги и панелни комплекси се простираха сред тръни и лобода и се спускаха към бреговете на езерото. На фона на града се издигаха трите сюрреалистичен комина на електростанцията „Навахо“, високи близо половин километър и бълващи облаци бял дим.

Зад Пейдж се намираще пристанището и самото езеро Пауъл — зелена змия, извила се сред фантастична каменна пустош. То беше огромно: дълго четиристотин и осемдесет километра, с хиляди километри крайбрежна ивица. Езерото представляваше шеметна гледка, пълна противоположност на градската баналност, пролом сред безкрайност от пясъци и небе. На изток се извисяваше черният купол на планината Навахо, чиито клисури все още бяха затрупани със сняг.

Поразена от гледката, Нора поклати глава. Преди тридесет и пет години на това място е бил каньонът Глен — според Джон Уесли Пауъл^[1] най-красивият каньон в света. После бяха построили бент и водите на река Колорадо постепенно бяха образували езерото Пауъл. В някога безмълвната пустиня, поне около Пейдж, сега ревяха моторници и джетове, миришеше на отработили газове, цигарен дим и бензин. Градът имаше сюрреалистичен вид на селище, кацнало в края на познатия свят.

До нея Суайър намръщено зяпаше през прозореца. През по-голямата част от пътуването бяха разговаряли за коне и Нора беше започнала да уважава каубоя.

— Не знам как ще понесат плаването тия коне — каза той.

— Ще можем да качим фургоните на шлепа — отвърна Нора. — Изобщо няма да разтоварваме конете.

— Поне до отсрещния бряг. — Суайър поглади гъстите мустаци, увиснали под носа му. — Не виждам нито следа от оная Слоун, а ти?

Нора сви рамене. Слоун Годард трябваше да е пристигнала със самолет направо в Пейдж и да ги чака на пристанището, но сред яките мъжаги с бирени шкембета, които се навъртаха по доковете, не се мяркаха момичета, завършили девически колежи. Може би ги чакаше на хлад в кабинета на управителя на пристанището.

Двата фургона спряха на грамадната бетонна рампа. Ванът и пикапът паркираха зад тях и членовете на експедицията слязоха под знойното слънце, следвани от четиримата служители на института, които щяха да върнат колите в Санта Фе.

Пред погледа на Нора се разкри пристанището Уахуип в цялата си прелест. Стиропорни чаши, бирени кутии, найлонови пликосе и плаващи парчета от вестници се носеха по кафявата вода край кея. **ДВИЖЕНИЕТО НА ДЖЕТОВЕТЕ ДА СТАВА САМО ПО ПОСОКА НА ЧАСОВНИКОВАТА СТРЕЛКА** — гласеше един от надписите. Друг предлагаше: **ДА СЕ ЗАБАВЛЯВАМЕ ЗАЕДНО!** Безкрайни редици завързани за кея корабчета опасваха брега в двете посоки, боядисани в ярки цветове — мотелско зелено и жълто, полиестерно кафяво — и с имена като „Таткова мечта“.

— Какво местенце, а? — като се протягаше и оглеждаше, рече Холройд.

— Страшна жега — избърса чело Блек.

Докато Суайър помагаше да откачат фургоните, Нора забеляза абсурдна гледка: черна лимузина, която прекосяваше паркинга по посока на кея. За миг сърцето ѝ се сви. „Само не Слоун Годард! — помисли си тя. — Само не с лимузина!“ Обзе я облекчение, когато колата спря и от нея доста непохватно слезе висок млад мъж, изпъна слабото си тяло и огледа пристанището през марковите си черни очила.

Нора се зазяпа в него. Не беше голям хубавец, но във високите му скули и орловия нос имаше нещо поразително, и особено в самоуверения начин, по който наблюдаваше гледката пред себе си. Меката му кестенява коса стърчеше във всички посоки, сякаш току-що бе станал от леглото. „Кой може да е?“ — зачуди се тя.

Неколцина тийнейджъри се втурнаха към него и скоро се събра тълпа. Нора видя, че мъжът оживено разговаря с хората.

Блек проследи погледай.

— Чудиш се кой е, нали? — попита археологът.

Тя откъсна очи от мъжа, остави групата да събира багажа си и отиде да потърси Рики Бригс, един от управителите на пристанището. Пътят ѝ до пристанищните офиси я преведе покрай лимузината. Нора спря край навалищата и отново заинтригувано погледна непознатия. Носеше нови дънки, червена кърпа и скъпи каубойски ботуши от кожа на алигатор. Едва се чуваше гласът му, заглушаван от врявата на тълпата. Мъжът размахваше някакво книжле. После се подписа в него и го подаде на доста развито момиче в оскъден бански. Навалищата избухна в смях и започна да настоява за още книги.

Нора се обърна към жената, която стоеше до нея.

— Кой е този човек?

— Не знам, ама сигурно е известен.

Тъкмо се канеше да се отдалечи, когато ясно чу думите „Нора Кели“ и се закова на мястото си.

— Проектът е секретен — с носов глас каза мъжът. — Не мога да ви разкрия подробности, но съвсем скоро ще прочетете за него...

Нора си запроправя път през тълпата.

— ... в „Ню Йорк Таймс“ и в специална книга...

Тя изблъска някакъв набит мъж с бермуди на цветя.

— ... фантастична експедиция до най-далечния край на...

— Ей! — извика Нора и най-после се измъкна от тълпата.

Младият мъж изненадано я погледна. После се усмихна.

— Вие трябва да сте...

Тя го хвана за ръката и го повлече през зяпачите.

— Багажът ми... — започна мъжът.

— Просто млъкнете, по дяволите! — прекъсна го археоложката и продължи да го тегли след себе си. Хората им правеха път.

— Чакайте малко...

Нора не спря, докато не оставиха озадачената навалища далеч назад.

— Аз съм Бил Смитбак — каза мъжът и се опита да протегне ръка, докато вървеше до нея.

— Знаем кой сте. Какво си въобразявахте, като устройте този спектакъл?

— Малко предварителна реклама никога не е излишна...

— Реклама! — извика Нора. Тя спря при фургона и задъхано се обърна към него.

— Какво съм направил? — невинно попита журналистът и вдигна една книга пред гърдите си като щит.

— Какво ли? Пристигате с лимузина като някоя кинозвезда...

— Наех я евтино на летището. Пък и тук е адски горещо, а в лимузините има страхотен климатик.

— Тази експедиция трябваше да бъде запазена в тайна! — прекъсна го Нора.

— Но аз не съм издал нищо — възрази Смитбак. — Само подписах няколко книги.

На Нора започна да ѝ писва.

— Може да не сте им казал къде е Кивира, обаче ги предупредихте, че става нещо. Исках да отидем там и да си тръгнем колкото може по-тихо.

— В края на краищата аз съм тук, за да напиша книга...

— Още една такава реклама, и няма да има никаква книга.

Смитбак млъкна.

Изневиделица се появи Блек с мазна усмивка и протегнатата ръка.

— Радвам се да се запозная с вас, господин Смитбак — каза той. — Аарън Блек. Нямам търпение да работим заедно.

Журналистът стисна протегнатата десница.

Нора ядосано ги наблюдаваше. Тази страна на Блек не се виждаше на археологическите конференции. Тя се обърна към Смитбак.

— Идете да кажете на своя шофьор да занесе багажа ви при останалия. И гледайте много да не биете на очи.

— Той не е мой шофьор...

— Ясно ли е?

— Ей, тая дупка в главата ви може ли да се затваря? — попита Смитбак. — Защото шумът започва да става малко висок за моите нежни уши.

Нора го изгледа гневно.

— Добре! Добре, ясно.

Журналистът се затътри към лимузината с уж наведена от срам глава. Скоро се върна с голям сак, хвърли го върху купчината и възвърнал самообладанието си, ухилено се обърна към Нора.

— Тук е идеално — огледа се наоколо Смитбак. — Главната спирка.

Тя въпросително го погледна.

— Нали се сещате — поясни той. — Главната спирка. Онова запуснато местенце от „Сърцето на мрака“. Последният аванпост на цивилизацията, където хората се отбивали, преди да навлязат във вътрешността на Африка.

Нора поклати глава и се запъти към недалечния комплекс от сгради до езерото. Намери Рики Бригс в разхвърлян офис — нисък, дебел мъж, който крещеше по телефона.

— Проклети тексасци — каза той и затръшна слушалката. Вдигна поглед и бавно го плъзна нагоре-надолу по тялото ѝ. Нора се наежи. — Хм, какво обичате, госпоице? — със съвсем различен глас попита управителят и се отпусна назад.

— Аз съм Нора Кели от Археологическия институт в Санта Фе — студено отвърна тя. — Би трябвало да ни очаква шлеп.

— А, да. — Усмивката му се стопи. Бригс отново вдигна слушалката и набра някакъв номер. — Пристигна групата с конете. Докарай шлепа.

Той затвори, после се обърна и без да каже нищо повече, се запъти към вратата. Докато бързаше да го настигне, Нора разбра, че проявява малко повече деспотизъм, отколкото подобава на ръководител на експедиция. Зачуди се какво у Смитбак я бе накарало така внезапно да избухне.

Тя последва управителя покрай комплекса до дълъг плаващ кей. Бригс спря до кея и започна да крещи на хората в лодките наоколо да направят място. После рязко се завъртя към нея.

— Обърнете конските фургони и ги докарайте тук. Разтоварете останалия си багаж и го струпайте на кея.

След като Нора даде съответните разпореждания, Суайър се приближи и кимна към Смитбак.

— Кой е оня изтупан каубой? — попита той.

— Нашият журналист — отвърна Нора.

Суайър замислено поглади мустаците си.

— Журналист значи...

— Идеята е на Годард — поясни тя. — Според него имаме нужда от някого, който да опише откритието.

Археоложката сподави забележката си — не биваше да злослови по адрес нито на Годард, нито на Смитбак. Струваше ѝ се странно, че председателят, който отлично бе подбрал останалите членове на експедицията, се е спрял на човек като Смитбак. Наблюдаваше го как товари багажа: слабите му ръце се напрягаха от усилие. Отново я обзе раздражение. „Аз си давам зор да пазя всичко в тайна, а после се появява тоя надут кретен“ — помисли си тя.

Когато се върна на рампата да помогне за насочването на фургоните, в езерото се появи голям шлеп. Крановете му бяха покрити с пластове мръсотия, алуминиевите понтони бяха огънати на безброй места. „ЛАНДЛОКД ЛОРА“ — пишеше с груби черни букви на малката рубка. Шлепът навлезе в пристанището и на заден ход се приближи към бетонния кей.

Отне им половин час да качат фургоните. Роско Суайър умело се справи с конете и животните запазиха спокойствие въпреки хаоса и шумотевизата. Готвачът Бонароти товареше багажа и не позволяваше на никого да му помогне. Холройд проверяваше дали електронното оборудване е опаковано добре. Блек се беше облегал на един кран, разтваряше яката си и изглеждаше измъчен от жега.

Нора си погледна часовника. Слоун Годард още я нямаше. До вечерта трябваше да изминат стотината километра до началото на пътя. Разтоварването на конете след залез слънце щеше да е прекалено сложно и опасно.

Тя скочи на борда и влезе в рубката. Капитанът настройваше сонара. Приличаше на планинец от най-високите части на Апалачите: дълга бяла брада, мръсна шапка с провиснала периферия и селски гащеризон. На джоба на жилетката му с бели букви беше избродирано името УИЛАРД ХИКС.

Той я погледна и извади лулата от устата си.

— Трябва да се размърдаме. И без това е достатъчно ядосан. — Капитанът се ухили и кимна по посока на Бригс, който вече крещеше: „Потегляйте, за Бога, потегляйте!“

Нора хвърли поглед към паркинга, който трептеше от маранята.

— Тогава се пригответе за потегляне — отвърна тя. — Ще дам заповед.

Членовете на експедицията се събраха пред рубката, където имаше алуминиева масичка с няколко мръсни градински стола и стара

газова скара, покрита с изсъхнала мазнина.

Нора обходи с поглед хората, с които щеше да прекара следващите няколко седмици. Въпреки сериозната им репутация, те бяха доста разнородна група. Енрике Арагон — свел смуглого си лице от вълнение, което не желаше да показва. Питър Холройд — с гърбав нос, малки очички, голяма уста и мръсни петна по работната риза. Напълно възвърнал доброто си настроение, Смитбак показваше книгата си на Блек, който внимателно го слушаше. Седнал върху багажа си, Луиджи Бонароти пушеше „Дънхил“, спокоен, сякаш е в някое кафене на булевард „Сен Мишел“. Роско Суайър стоеше до конските фургони и успокоително шепнеше на нервните коне. „Ами аз? — помисли си тя: жена с бронзова коса, стари дънки и износена риза. Не приличаше на ръководител на експедиция. — В какво се забърках?“ За миг отново я обзе неувереност.

Аарън Блек остави Смитбак и се приближи. Той намръщено се огледа наоколо.

— Това корито е ужасяващо — потръпна геохронологът.

— А вие какво очаквахте? — сухо и безизразно попита Арагон. — „Ил дьо Франс“ ли?

Бонароти извади малка бутилка от грижливо изгладеното си яке, развъртя стъклената капачка и наля два пръста в нея. После доля вода от манерката си и разклати жълтеникавата смес. Той закачи манерката на един винт на крапа и предложи чашата на археолозите.

— Какво е това? — попита Блек.

— Перно — отвърна готвачът. — Подходящо е за такава жега.

— Не пия — каза Блек.

— Аз пък пия — заяви Смитбак. — Дай го насам.

Нора отново погледна Уилард Хикс, който почука с показалец въображаемия часовник на китката си. Тя кимна и откачи въжетата от кея. Дизеловите двигатели изреваха и шлепът с ужасяващо скърцане започна да се отдалечава от пристана.

Холройд се озърна.

— Ами доктор Годард?

— Повече не можем да висим тук — отвърна Нора.

Обзе я странно облекчение: може би в края на краищата нямаше да ѝ се наложи да се занимава с тази загадъчна дъщеря. Ако искаше, Слоун Годард можеше да ги настигне.

Докато шлепът бавно се завърташе и водата кипеше около кърмата, членовете на експедицията изненадано се спогледаха. Хикс за кратко наду сирената.

— Шегувате се! — извика Блек. — Не можете да тръгнете без нея!

Нора спокойно погледна смаяното му потно лице.

— Мога, естествено — възрази тя.

[1] Джон Уесли Пауъл (1834–1902) — американски изследовател и геолог. — В. пр. ↑

14.

След три часа „Ландлокд Лора“ се беше отдалечил на осемдесет километра от хаоса на пристанището Уахуип. Широкият нос на шлепа спокойно пореше тюркоазената повърхност на езерото Пауъл, двигателите равномерно бучаха и водата се плискаше в понтоните. Моторниците, джетовете и пъстрите корабчета постепенно изчезнаха. Експедицията бе навлязла в гигантски тайнствен свят от камък и наоколо цареше пълна тишина като в храм. Сега бяха сами в зелената водна шир сред тристаметрови скали и каменни пустини. Слънцето се спускаше ниско над Голямата тераса, Заливчето на неандерталеца оставаше отдясно, а далечният Залив на последния шанс — отляво.

Тридесет минути преди това Луиджи Бонароти беше поднесъл опушен на огън от ябълково дърво пъдпъдък, задушен в коняк, с грейпфрут и повехнали листа маруля. Това забележително постижение, някак си приготвено на паянтовата газова скара, бе сложило край дори на мърморенето на Блек. Бяха вечеряли край алуминиевата маса с по чаша освежително вино от Орвието. След това се пръснаха в летаргичен унес след храната в очакване да слязат на сушата.

Смитбак, който бе похапнал отлично и беше погълнал обезпокоително голямо количество вино, седеше с Блек. Преди вечеря журналистът бе пуснал няколко шеги за лагерното готвене и яхниите от бръмбари, но появата на храната го беше изпълнила почти с благоговение.

— Не бяхте ли автор и на онази книга за убийствата в нюйоркския музей? — питаше Блек.

На лицето на Смитбак грейна доволна усмивка.

— И за оная касапница в метрото преди няколко години?

Журналистът с величествен жест свали въображаемата си шапка.

Блек се почеса по брадичката.

— Не ме разбирайте грешно, според мен е страхотно — каза той.
— Само че... е, винаги съм си мислил, че институтът е скромна организация.

— Е, истината е, че аз вече не съм Бил Смитбак, страшилището на таблоидите — отвърна Смитбак. — Сега работя в приличния достопочтен „Ню Йорк Таймс“ и заемам пост, на който доскоро е работил някой си Брайс Хариман. Бедният Брайс! И той е отразявал касапницата в метрото. Адски жалко, че моят шефьовър на разследващата журналистика беше неговата изгубена възможност. — Той се обърна и се ухили на Нора. — Виждате ли, аз съм образец за журналистическа почтеност, срещу който не може да възрази даже толкова задръстена институция като вашата.

Тя едва успя да се сдържи да не се подсмихне. В перченето му нямаше нищо забавно, въпреки че беше поднесено със самоиронични нотки. Нора раздразнително се извърна и за пореден път се удиви на идеята на Годард да включи журналист в експедицията. После погледна Холройд, който седеше на металния под с лакти върху коленете и четеше нещо, което според нея бе истинска книга: орфъан екземпляр с меки корици на „Коронадо и златният град“. Докато го наблюдаваше, той вдигна очи и се усмихна.

Арагон стоеше до перилата, а Роско Суайър пак беше при фургоните, дъвчеше тютюн, прелистваше старо списание и от време на време шепнеше на конете. Бонароти мълчаливо пушеше цигара, прехвърлил крак връз крак, и с отметната назад глава се наслаждаваше на чистия въздух. Нора бе изненадана и благодарна на усилията на готвача в този пръв ден от пътуването. „Вкусната храна сплотява хората“ — помисли си тя и си спомни оживения разговор, приятелските спорове за произхода на ловците Кловис и правилния начин за разкопаване на пещерен обект. Даже Блек се беше отпуснал и бе разказал един особено гнусен виц за проктолог, гигантска секвоя и датиране по пръстените на дърветата. Само Арагон беше мълчал — не точно надменно, по-скоро замислено.

Нора го погледна, неподвижно застанал до перилата, вперил очи в гаснещата светлина. Тримесечните разкопки на „Изгорения чакал“ в Галегос я бяха научили, че човешката динамика в такава експедиция е от огромно значение и неговото упорито мълчание ней харесваше. Нещо я смущаваше. Небрежно се приближи и се облегна на перилата. Той се обърна към нея и учтиво кимна с глава.

— Страхотна вечеря — отбеляза Нора.

— Поразителна — потвърди Арагон и склучи кафявите си длани над перилата. — Синьоре Бонароти заслужава похвала. Какво според вас има в онази негова кутия?

Говореше за стара дървена кутия с множество вътрешни отделения, която готвачът държеше заключена и ревностно криеше от другите.

— Не знам — отвърна Нора.

— Нямам представа как е успял да се справи.

— Само гледайте. Утре ще сме на осолено свинско със сухари.

Двамата се засмяха и Арагон отново се загледа напред към езерото и безкрайните каменни грамади.

— Идвали ли сте насам и преди? — попита Нора.

Нещо пробяга в хлътналите му очи: сянка на силно вълнение, която бързо изчезна.

— В известен смисъл.

— Красиво езеро — неуверена в опита да го заговори, продължи тя.

Последва мълчание. Накрая Арагон отново се обърна към нея.

— Простете, но не съм съгласен с вас.

Нора внимателно се вгледа в лицето му.

— В началото на шейсетте години бях асистент в една експедиция, която се опитваше да регистрира обектите в каньона Глен, преди езерото да го залее.

Нора изведнъж разбра.

— Много ли бяха?

— Успяхме да регистрираме около трийсет и пет и частично да проучим дванайсет, преди водата да ги покрие. Но общият брой на обектите според нас достигаше около шест хиляди. Струва ми се, че интересът ми към НАГ датира оттогава. Спомням си как изринахме, буквално изривахме, една кива, докато водата се плискаше на няма и метър от нас. Това не е начин да проучващ светилище, обаче нямахме избор. Езерото щеше да го унищожи.

— Какво е кива? — попита приближилият се Смитбак, чиито чисто нови каубойски ботуши скърцаха по гумената настилка на палубата. — И изобщо какви са тези анасази?

— Кивата е кръгла вкопана постройка, център на религиозния живот и тайните церемонии на анасазите — поясни Нора. —

Обикновено се влиза през отвор в покрива. А анасазите са северноамерикански народ, обитавал този район преди хиляда години. Строили са градове, светилища, напоителни системи, сигнални станции. Някъде към хиляда сто й петдесета година цивилизацията им внезапно изчезнала.

Последва мълчание. Към групата се присъедини Блек.

— Важни ли са обектите, където сте работили? — като дъвчеше клечка за зъби между кътниците си, попита той.

Арагон го погледна.

— Има ли обекти, които да не са важни?

— Разбира се — изсумтя Блек. — Някои обекти говорят повече от други. Неколцина бедни прокудени анасази, които десет години едва-едва си изкарват прехраната в някоя пещера, не оставят толкова информация, колкото, да речем, хиляди хора, обитавали скално селище в продължение на два века.

Арагон го изгледа студено.

— Дори само в едно гърне на анасазите има достатъчно информация, че да стигне за цялата кариера на един учен. Може би въпросът не е какъв е обектът, а какъв е ученият.

Блек свъси вежди.

— На какви обекти сте работили? — бързо попита Нора.

Арагон кимна с глава надясно.

— На около километър и половина оттук и може би на около сто и двайсет метра дълбочина се намира Музикалният храм.

— Музикалният храм ли? — повтори Смитбак.

— Грамадна кухня в стената на каньона, където в резултат от действието на ветровете и водите на река Колорадо се чуват натрапчиви неземни звуци. Открил я е Джон Уесли Пауъл. Разкопахме пода и разкрихме рядък архаичен обект, наред с още много подобни в околността. — Той махна с ръка в друга посока. — А ей там имаше обект, наречен Кладенецът на желанията, скално селище от епохата Пуебло Три с осем помещения, построени около необикновено дълбока кива. Малък обект, тривиален и маловажен. — Арагон многозначително погледна Блек. — В онзи обект анасазите с нежна грижовност бяха погребали две момиченца, увити в тъкани одежди, с огърлици от цветя и морски миди. Но не успяхме да спасим гробовете — водата прииждаше. Сега тя ги е отнесла наред с кирпича, който

спояваше камъните на сградите, унищожила всички изящни артефакти.

Блек изсумтя и поклати глава.

— Някой да ми даде кърпичка.

Шлепът подмина Голямата тераса. Далеч зад нея се издигаше тъмната издатина, с която свършваше платото Кайпаровиц, недостъпно и обагрено в тъмнорозово от залязващото слънце. Корабът зави към тесен залив в пясъчниковите стени — подножието на Змийския каньон.

Щом навлязоха в каньона, водата стана по-тъмнозелена. Отвесните стени се издигаха право нагоре и в отражението трудно можеше да се определи къде свършва водата и започва камъкът. Капитанът бе казал на Нора, че почти никой не идва в този каньон — нямало къмпинги и плажове и скалите били толкова високи и стръмни, че не ставали за катерене.

Холройд се протегна.

— Четох за Кивира — посочи книгата той. — Поразителна история. Чуй това:

„Индианците чикуйе доведоха при генерала роб, когото пленили в далечна земя. Генералът го разпита с помощта на преводачи. Робът му разказа за далечен град на име Кивира. Той бил свещен и там живеели жреците на дъжда, които пазели записи за историята им от началото на времето. В този град имало голямо богатство. Обикновените съдове за маса били от най-чисто злато и каните, блюдата и паниците също били от злато, пречистено, полирано и орнаментирано. Той каза, че презирали всички други метали.“

— Аха — обади се Смитбак и с преувеличен ентузиазъм потри длани. — Това ми харесва: „презирали всички други метали“. Злато. Такава приятна дума, не смятате ли?

— Няма абсолютно никакви данни индианците анасази да са притежавали злато — отбеляза Нора.

— Ами златните паници за вечеря? — рече Смитбак. — Прощавайте, госпожо председател, но това ми звучи съвсем конкретно.

— Тогава се пригответе да се разочаровате — отвърна тя. — Индианците са разказвали на Коронадо само онова, което са знаели, че иска да чуе, за да продължи напред.

— Чуйте нататък — каза Холройд. — „Робът предупреди генерала да не ходи в града. Жреците на Ксочитъл го пазели, каза той. Те призовавали бога на прашния дявол срещу онези, които без разрешение се приближават, и така ги погубвали.“

— П-п-погубвали ли ги? — иронично попита Смитбак. Нора сви рамене.

— Типично за тези стари сведения. Зрънце истина, украсено за драматичен ефект.

Хикс излезе от рубката и жилавото му тяло се очерта на фона на идващата отвътре светлина.

— Сонарът показва плитчина — каза той. — Показва се дъното на каньона. Сигурно след още някой и друг завой ще стигнем края на езерото.

Всички застанаха до предните перила и нетърпеливо се вторачиха в сумрака. От покрива на рубката прожектор освети водата пред тях. Тя отново промени цвета си в мътношоколадов. Шлепът плаваше покрай носещи се по повърхността клони, заобикаляше тъмни завеси от камък, издигащи се високо над тях.

Когато излязоха от поредния завой, сърцето на Нора внезапно се разтуптя. Краят на каньона беше преграден с купища плаващи останки: дънери, клони и гниеци борови иглички. Някои дървесни стволове бяха с диаметър метър и половина, изтръгнати от земята и прекършени от свръхестествена сила. В далечината се различаваше брегът — клиновидна пясъчна ивица при устието на поток, тъмночервен на светлината на залязващото слънце.

Хикс изключи двигателя от скорост и излезе от рубката, като мълчаливо пушеше и се взираше по посока на лъча на прожектора.

— Откъде са се взели всички онези грамадни дървета? — попита Нора. — Не съм виждала дърво, откакто напуснахме Пейдж.

— Наводненията — като дъвчеше лулата си, лаконично отвърна капитанът. — Всичко това е довлечено от планините, понякога от стотици километри разстояние. Когато стигне до езерото, водната стена просто изсипва всичко тук. — Той поклати глава. — Никога не съм виждал такова нещо.

— Можете ли да минете през него?

— Не. Ще съсия витлата.

„Мамка му!“

— Колко е дълбоко тук?

— Сонарът показва два и половина метра. Дупките и каналите по дъното достигат четири и половина метра. — Възрастният мъж любопитно я погледна. — Може би сега е моментът да се откажете и да се върнете — измърмори той.

Нора погледна спокойното му лице.

— Защо пък да се връщаме?

Хикс сви рамене.

— Не е моя работа, обаче аз не бих навлязъл в тая пустош и за всички пари на света.

— Благодаря за съвета. Имате спасителен сал, нали?

— Да, надуваем. Не можете да превозите конете с него.

Членовете на експедицията се бяха събрали наоколо и слушаха разговора. Нора чу Блек да мърмори, че още отначало не одобрявал идеята за конете.

— Ще прекараме конете с плуване и после ще превозим багажа със сала — каза тя.

— Я почакай... — започна Суайър.

Нора се обърна към него.

— Трябва ни само кон, който да води, другите ще го последват. Роско, басирам се, че имаш добър плувец.

— Естествено, Метиса, но...

— Добре. Ти ще го водиш, ние ще бутаме останалите след вас. Могат да минат през някоя от пролуките между дънерите.

Суайър се вторачи в преградата пред тях, непроходими мрачни останки, осветени от призрачния лъч на прожектора.

— Пролуките са много тесни. Някой кон може да се оплете в храст или да се изкорми на подводен клон.

— Имаш ли друга идея?

Каубоят погледна към водата.

— Не — призна той. — Нямам.

Хикс отвори голям шкаф и с помощта на Холройд извади от него тежка безформена гумена маса. Суайър изведе едър кон от единия фургон и го оседла. Нора забеляза, че не му слага оглавник и юзда. Арагон и Бонароти започнаха да носят багажа при сала, готови да го натоварят. Блек стоеше до фургоните и скептично наблюдаваше. Суайър му подаде кожен камшик.

— За какво ми е това? — като го държеше на една ръка разстояние от себе си, попита археологът.

— Аз ще поведе този кон към брега — поясни каубоят. — Нора ще извежда останалите един по един. Вашата работа е да ги карате да скачат във водата след мен.

— О, няма? И как точно да го направя?

— Ще ги удряте с камшика.

— Да ги удрям с камшика ли?

— Да, по задниците. Не им позволявайте да спрат и да се замислят.

— Това е безумно. Ще ме изпоритат.

— Никой от тези коне не рита, но все пак бъдете готов да отсочите настрани. И издавайте такъв звук. — Суайър издаде шумен неприятен звук като от целувка.

— Може би щеше да е по-лесно с букет цветя и кутия бонбони — пошегува се Смитбак.

— Аз нищо не разбирам от коне — възрази Блек.

— Естествено. Обаче човек не трябва да е професионален коняр, за да удря с камшик конски задници.

— Конете няма ли да ги заболи?

— Малко ще ги пари — каза Суайър. — Обаче нямаме цяла нощ да ги убеждаваме.

Блек продължаваше намръщено да зяпа камшика. Нора не бе сигурна от какво повече е разстроен ученият: от това, че ще бие конете, или че му заповядва някакъв каубой.

Суайър се метна на седлото.

— Пускайте ги да излизат един по един и гледайте във водата да е свободно, за да не се хвърлят един върху друг.

Той се обърна и пришпори коня си. Животното незабавно се подчини, скочи във водата, за миг изчезна под повърхността и отново изплува, като пръхтеше и си поемаше въздух. Каубоят ловко се бе изхлузил от седлото във въздуха, беше паднал до коня и шепнешком насочи Метиса напред.

Останалите коне неспокойно пристъпваха от крак на крак във фургоните, сумтяха с разширени ноздри и уплашено избелваха очи.

— Хайде — каза Нора и пусна втория кон. Животното се приближи до ръба на шлепа, после спря. — Ударете го! — извика на

Блек тя.

За нейно облекчение археологът решително пристъпи напред и плесна коня по задницата. Той се хвърли във водата след коня на Суайър.

Смитбак весело ги наблюдаваше.

— Браво! — възкликна журналистът. — Хайде, Аарън, само не ми казвай, че за пръв път използваш камшик. Сигурен съм, че съм те виждал да се мотаеш из садо-мазо баровете във Вилидж.

— Иди да помогнеш на Холройд със сала, Смитбак — изсумтя Нора.

— Слушам. — Той се обърна.

Един по един вкараха и останалите коне във водата, докато образуваха неправилна колона и се запровираха през една от пролуките в купчините дървета. Нора заключи фургоните, после се върна при перилата и проследи с поглед Суайър, който излезе на брега под жълтата светлина на прожектора. Той завърза коня си и с викове отново нагази в езерото, за да изкара другите животни на сушата. Скоро ги събра и ги поведе навътре в каньона, за да освободи място за сала.

Нора го погледа още известно време, после се обърна към Блек.

— Браво, Аарън.

Геохронологът се изчерви от гордост.

Тя погледна останалите от групата.

— Да се заемем с багажа. Много благодаря за помощта, капитане. Ще се погрижим да скрием сала, докато ни няма. Ще се видим след няколко седмици.

— Освен ако не ви видя по-рано — сухо отвърна Хикс и се върна в рубката.

Към единадесет в пълната тишина на пустинната нощ Нора за последен път обиколи заспиващия лагер, после опъна спалния си чувал на известно разстояние от другите и внимателно оформи пясъка на мястото на хълбоците и раменете си. За да сведе до минимум паническите приготовления в последния момент, тя се беше погрижила багажът им да е опакован в самарите, готов за натоварване сутринта. Конете бяха спънати наблизко и доволно дъвчеха люцерна. Останалите от групата или спяха в палатките си, или заспиваха в спалните си

чували край гаснеция огън. „Ландлокд Лора“ вече пътуваше обратно за пристанището. Експедицията беше започнала.

Нора се отпусна в спалния си чувал и спокойно въздъхна. Дотук добре. Блек бе голяма досада, но научните му качества компенсираха киселото му поведение. Смитбак я беше изненадал неприятно, но яките му плещи и ръце го правеха добър изкопчия и тя щеше да се погрижи да е зает с лопатата, независимо дали това му харесва. Преди да си легне, той пъкна книгата си в ръцете ѝ и Нора безцеремонно я прибра в сака си.

От друга страна, Питър Холройд се оказваше идеален партньор. По време на пътуването по езерото Пауъл на няколко пъти го бе забелязала да я поглежда плахо и се питаше дали малко не се е увлякъл по нея. Може неволно да беше използвала женския си чар, когато го бе убедила да открадне данните от ЛРД. За миг изпита угризение. Но пък беше спазила обещанието си — той участваше в експедицията. „Момчето сигурно бърка благодарността с детска любов“ — помисли си тя. Бонароти бе една от онези невъзмутими личности, които като че ли не се смущаваха от нищо, и освен това беше страхотен лагерен готвач. А Арагон сигурно щеше да се отпусне, щом се отдалечат от омразното му езеро Пауъл.

Нора удобно се протегна. Най-хубавото бе това, че не се налагаше да се занимава със Слоун Годард. Тримата с Блек и Арагон бяха достатъчно опитни археолози. Доктор Годард можеше да обвинява само дъщеря си за това, че е закъсняла.

Далечните скали и пясъчникови кули слабо отразяваха звездната светлина. Беше захладняло: в пустинята нощта настъпваше бързо. Тя чу тих шепот, усети мириса на цигарите на Бонароти. В тишината из каньона отекнаха далечни писъци на мушитрънче, звънливи като камбана, и се смесиха с тихия плисък на водата под лагера. Вече бяха на много километри от най-близкото човешко селище. А скритият каньон, към който се бяха отправили, се намираще много по-надалеч.

При мисълта за Кивира Нора отново усети бремето на отговорността. Тук имаше възможност и за неуспех, знаеше го, при това огромна възможност. Можеше да не открият града. Експедицията можеше да се провали заради междуличностни конфликти. И най-страшното: бащината ѝ Кивира можеше да се окаже обикновено скално селище с няколко сгради. Това най-много я безпокоеше. Годард

можеше да ѝ прости, че е заминала без дъщеря му. Ала въпреки всичко той и институтът нямаше да ѝ простят, ако се завърнеше с превъзходен отчет за някакво мъничко скално селище от епохата Пуебло III. И само Бог знаеше що за унищожителна статия може да напише Смитбак, ако реши, че си е хвърлил безценното време на вятъра.

В далечината се разнесе лай на койот и Нора се уви в спалния чувал. Мислите ѝ сами се върнаха към Санта Фе, към онази нощ в пустото ранчо. Много внимаваше постоянно да държи картите и радарните снимки под око. Беше впечатлила всички с необходимостта за дискретност, позовавайки се на опасност от иманяри. А Смитбак бе провалил грижливо подготвяните ѝ планове...

И все пак знаеше, че думите на журналиста едва ли ще стигнат до Санта Фе, пък и той само беше споменал името ѝ, без да казва нищо конкретно, което да издаде целта на експедицията. И странните ѝ нападатели най-вероятно вече се бяха отказали. Трябваше да са много решителни, дори отчаяни, за да я последват там, където отиваше, и да познават пустинята по-добре от Суайър. В езерото определено не ги бяха следвали лодки. Страхът и раздразнението ѝ се стопиха и на тяхно място дойдоха сънища за прашни руини, наклонени снопове слънчева светлина, пронизващи сумрака на древна пещера, и две мъртви деца, увити в цветни гирлянди.

15.

Тереса Гонзалес рязко се надигна и се заслуша в мрака. Теди Беър, нейният огромен родезийски мастиф, който през лятото обикновено спеше навън, скимтеше на задната врата. Тази порода кучета бяха специално създадени да преследват и убиват лъвове в Африка. Той беше много мило куче, но и изключително добър пазач. Никога досега не го бе чувала да скимти. Съвсем наскоро го беше прибрала от ветеринарната клиника, където в продължение на две седмици се възстановяваше от някаква отвратителна инфекция. Бедното животно може би все още беше травмирано.

Тя стана от леглото и се запъти в мрака към вратата. Кучето се втурна вътре с подвита между краката опашка.

— Какво има, Теди? — прошепна Тереса. — Добре ли си?

Той ѝ облиза ръката и заотстъпва назад, докато напъха грамадното си тяло под кухненската маса. Тереса надникна навън и се втренчи в морето от мрак към старото ранчо „Лае Кабриляс“. Нямаше луна и изоставената къща не се виждаше. Нещо там го бе уплашило почти до смърт. Тя се заслуша. Стори ѝ се, че чува звуци от трошене на стъкло и далечен вой на животно. Определено прекалено нисък и дрезгав, за да е койот, ала не звучеше и като куче. По-скоро като вълк, ако трябваше да е точна. Само че Теди никога не би избягал от вълк единак, даже от пума. А може би и от цяла глутница вълци.

В отговор на гърления вой се разнесе друг, малко по-близо. Кучето отново заскимтя, по-високо, и заотстъпва още по-навътре под масата. Нещо потече по пода и Тереса видя, че мастифът се е напикал от страх.

Тя се замисли, опряна с ръка на касата. Допреди две години в Ню Мексико нямаше вълци. После от Министерството на дивеча и рибата бяха пуснали няколко в пустинята Пекос. „Сигурно са слезли от планината.“

Тереса се върна в стаята си, съблече си нощницата, намъкна дънки, риза и ботуши и отвори оръжейния шкаф. Оръжията мътно

лъщяха в сумрака. Тя се пресегна за любимия си уинчестър с четиридесет и седем сантиметрова цев и голям пълнител. Сигурна, лека пушка, рекламирана като отбранително оръжие с несравнима обезвреждаща мощ. Просто друг начин да се каже, че е идеална за убиване на хора. Или вълци.

Зареди пълнителя: осем патрона дванадесети калибър. Не за пръв път след нападението срещу Нора чуваше звуци от ранчото на Кели. А веднъж на връщане от Санта Фе бе видяла ниска тъмна фигура да дебне при старите пощенски кутии. Трябваше да са вълци, какво друго можеше да е? Онази вечер бяха атакували Нора в къщата. Сигурно ѝ бяха изкарали акъла, за да ѝ се стори, че говорят. Тереса поклати глава. Нора не беше от плашливите.

Вълците, които не се боят от хора, са опасни и Тереса не искаше да се изправя насреща им невъоръжена. Най-добре направо да реши проблема. Само да смееха от Министерството на дивеча и рибата да повдигнат въпроса. Тя си знаеше как се ръководи ранчо.

Тереса взе пушката под мишница, пъкна фенерчето в задния си джоб и се върна при кухненската врата, без да включва осветлението. На излизане чу Теди да скимти и сумти, но изобщо не понечи да я последва.

Тя излезе на задната веранда и затвори вратата след себе си. Дъските тихо заскърцаха, докато слизаше по стъпалата. Зави към кладенеца и се насочи към пътеката зад него. Тереса беше висока жена с едър кокал, ала притежаваше вродена способност да се движи безшумно като котка. При къщичката на кладенеца дълбоко си пое дъх, здраво стисна пушката и потъна в мастиленочерния мрак. Безброй пъти бе минавала отгук, за да си играе с Нора, и краката ѝ знаеха пътя.

Скоро се спусна в дерето. Къщата на Кели се издигаше на отсрещния склон и ниският ѝ покрив се очертаваше на фона на небето. На съвсем слабата звездна светлина се виждаше, че входната врата е отворена.

Тя зачака и наостри слух, но чу само шепота на вятъра в клоните на пиниите. Усецаше успокоителния допир на хладната стомана в ръцете си.

Провери посоката на вятъра — намираше се откъм подветрената страна, което означаваше, че вълците не могат да доловят миризмата ѝ. Във въздуха се носеше странен мирис, който ѝ напомняше аромата на

грамофончета, ала нищо повече. Може зверовете да са я чули и да са избягали. Или още бяха в къщата.

Вдигна предпазителя и притисна фенерчето към цевта на уинчестъра. После се запъти към къщата. Огряна от вълнообразната звездна светлина, сградата странно приличаше на потънал древен храм. Тереса можеше да използва фенерчето, за да парализира за миг всеки звяр, който се появеше, и да го превърне в неподвижна мишена.

И тогава чу нещо, което не беше вълк. Спря и се заслуша. Гърлен монотонен напев, дрезгав, тих и заглъхващ като падане на изсъхнали листа.

Идваше от къщата.

Тя облиза пресъхналите си устни и дълбоко си пое дъх. Качи се на предната веранда и изчака една-две минути. Колкото можеше потихо направи още две крачки напред, насочи пушката към вратата и включи фенерчето.

Вътре всичко си беше като предишната седмица: бъркотия от потрошена покъщнина, прах и боклуци. Тук по-силно миришеше на цветя. Бързо плъзна лъча по ъглите и вратите. Нищо. През правоъгълника на един разбит прозорец нощният вятър леко раздвижваше лекъосаната завеси. Напевът се чувайте по-ясно и като че ли идваше отгоре.

Тереса се прокрадна до стълбището и изключи фенерчето. Явно не бяха зверове. Може би в края на краищата Нора имаше право: бяха я нападнали маскирани хора, навярно изнасилвани. Спомни си странната уплаха на Теди Беър. Може би щеше да е по-добре безшумно да се върне у дома и да повика полиция.

Не — докато ченгетата пристигнат със своите святкащи буркани и тропаци обувки, тия проклетници ще изчезнат в сенките. И Тереса щеше да остане с глождещата я мисъл кога отново ще се появят. Сигурно другия път щяха да опитат с нейната къща. Или да я издебнат навън и невъоръжена...

Пръстите ѝ се стегнаха около приклада. Трябваше да действа сега, докато можеше. Баща ѝ я беше научил да ловува. Имаше оръжие и знаеше как да го използва. Имаше и преимущество на изненадата. Тя се заизкачва по стълбището. Движеше се инстинктивно, преместваше тежестта си от крак на крак с изключителна предпазливост.

Горе отново спря. Процеждащата се през прозорците на долния етаж звездна светлина бе прекалено слаба, за да се различава нещо друго, освен най-смътни силуети, но долови, че звукът идва от някогашната стая на Нора. Направи две крачки и спря да си поеме дъх. Когато и да завареше там, нямаше намерение да рискува.

Тереса се приготви, хванала пушката с две ръце и притиснала фенерчето към цевта. После с плавно бързо движение се хвърли напред, ритна вратата, насочи оръжието напред и включи фенерчето.

Трябваше ѝ известно време, докато мозъкът ѝ възприеме онова, което виждаха очите ѝ — две фигури, покрити от глава до пети в тежки мокри кожуси, приклекли в средата на помещението. Червените им очи се насочиха към светлината, немигащи, животински. Между тях лежеше човешки череп с липсваща горна част. В него имаше няколко предмета: глава от кукла, косми, момичешка барета. „Стари вещи на Нора“ — вцепенена от ужас, осъзна Тереса.

Изведнъж една от фигурите скочи на крака, движейки се побързо, отколкото тя бе очаквала, и се метна встрани от лъча на фенерчето. В този момент Тереса натисна спусъка. Пушката подскочи в ръцете ѝ и оглушителният гърмеж сякаш разтърси цялата къща.

Премигна и напрегна очи, за да види нещо сред вдигналия се облак прах и дим. Нищо — само назъбена димяща дупка в стената на спалнята. И двете фигури бяха изчезнали.

Зареди нов патрон, завъртя се и обходи стаята с жълтия лъч. Дишаше тежко. Хората не изчезваха така. Съвсем сама зад светлината на фенерчето, тя внезапно се почувства ужасно уязвима. За миг ѝ се прииска да изключи фенерчето и да потърси убежище в мрака. Ала усещаше, че само тъмнината няма да я защити от тези същества.

Тереса израсна като смело момиче, едро и силно за възрастта си. Нямаше по-големи братя, но можеше да набие всеки в класа си, момче или момиче. А сега, изправена на прага, задъхана, нащрек за каквото и да е движение, изпитваше непозната паника.

Откъсна поглед от тъмната пустота на стаята, отново се завъртя и обходи с очи коридора. В къщата цареше абсолютна тишина, освен нейното дишане. Мрачните врати на другите спални, черни на черен фон, зееха към опустошения коридор.

Трябва да слеза долу, осъзна тя. Там можеше да изключи фенерчето и да използва звездната светлина. Обърна се към

стълбището и запечата разположението в ума си. После изключи фенерчето и се хвърли натам.

От една от далечните спални диагонално се стрелна черна фигура. С неволен вик Тереса се обърна и натисна спусъка. Заслепена от проблясъка на дулото, тя политна назад и се затъркаля надолу по стълбището. Пушката изтрака настрани в мрака. Тереса се изправи на колене на най-долното стъпало. Остра болка пронизваше глезена ѝ.

В горния край на стълбището клечеше едра фигура и безмълвно се вираше в нея. Тереса се завъртя и на слабата звездна светлина затърси оръжието си. Погледът ѝ попадна върху втората фигура, очертана на фона на кухненската врата, приближаваща се към нея с ужасяваща увереност.

Вцепенена от страх, Тереса за миг се вторачи във фигурата. После се обърна и с накуцване затича към вратата. От гърлото ѝ се изтръгваше тихо скимтене.

16.

На другата сутрин Нора се събуди от чудна миризма. Тя с наслада се протегна, все още замаяна от вълшебен сън. После чу тракане на съдове и тих разговор, отвори очи и изскочи от спалния чувал. Беше шест и половина и членовете на експедицията вече се бяха събрали около кафеник, закачен над открит огън. Нямаше ги само Суайър и Блек. Бонароти се въртеше около скарата, а от цвъртящия тиган се носеше възхитително ухание.

Засрамена, че още първата сутрин се е успала, Нора бързо си събра багажа и се изми. Навътре в каньона зърна Суайър, който четкаше конете и проверяваше копитата им.

— Госпожо председател! — добродушно извика Смитбак. — Елате да опитате този абаносов нектар. Кълна се, че е по-вкусен даже от еспресото в „Кафе Реджо“.

Тя се присъедини към групата и признателно прие металната чаша с кафе от Холройд. Докато го пиеше, Блек излезе от една палатка, чорлав и с измачкани дрехи. Той мълчаливо се приближи, наля си кафе и седна на недалечната скала.

— Студено е — измърмори археологът. — Почти не съм спал. На разкопките, в които съм участвал, винаги е имало поне две каравани. — Той погледна околните скали.

— А, спа, и още как! — възрази Смитбак. — Никога не съм чувал толкова какофонично хъркане. — Той се обърна към Нора. — Какво ще кажете през останалата част от пътуването да спим по двойки? Слушал съм какво ли не за тия неща по археологическите експедиции — похотливо се изкиска той.

— Ако искате да спите с представители на другия пол, ще наредя на Суайър да ви пусне при кобилите — отвърна Нора.

Блек грубо се засмя.

— Много смешно! — Смитбак седна на един паднал дънер до Блек с чашата си кафе в ръка. — Арагон ми обясни, че сте специалист

по датирането на артефакти. Но какво искаше да каже с това, че сте боклукчия?

— О, така ли ви каза? — Блек ядосано стрелна с поглед по-възрастния мъж.

Арагон махна с ръка.

— Това е специален термин.

— Аз съм специалист по стратиграфия — поясни Блек. — Често буницата дават най-много информация за даден обект.

— Какви буница?

— Древните сметища — стисна устни Блек. — Обикновено те са най-интересното в археологическите обекти.

— И специалист по копролити — прибави Арагон и кимна към Блек.

— Копролити ли? — замисли се за миг Смитбак. — Това не бяха ли древни лайна или нещо подобно?

— Да, да — раздразнително потвърди Блек. — Но ние работим с всичко, което помага за датиране. Човешки косми, полени, въглени, кости, семена, каквото ви хрумне. Изпражненията случайно са особено информативни. Те показват с какво са се хранили хората, какви паразити са имали...

— Изпражнения — прекъсна го Смитбак. — Ясно.

— Доктор Блек е най-добрият геохронолог в страната — побърза да каже Нора.

Но журналистът клатеше глава.

— Какъв занаят! — изсумтя той. — Копролити. Божичко! Сигурно няма много желаещи да се занимават с това.

Преди Блек, да успее да отговори, Бонароти обяви, че закуската е готова. Както и предишния ден, той носеше идеално изгладено яке и панталон в цвят каки. Признателна за намесата му, Нора се зачуди как успява да се поддържа в такъв вид, докато всички останали бяха доста мърляви. Възхитителният аромат надделя над любопитството и тя бързо се нареди на опашка зад другите. Готвачът плъзна върху чинията ѝ голямо парче превъзходно приготвен омлет. Нора седна и лакомо започна да закусва. Може би се дължеше на пустинния въздух, но ѝ се стори, че никога не е яла толкова вкусни яйца.

— Супер е — с пълна уста изломоти Смитбак.

— Има малко необичаен вкус, почти на мускус — вперил очи в набоденото на вилицата му парче омлет, отбеляза Холройд. — Никога не съм ял такова нещо.

— Беладона? — шеговито попита Суайър.

— Нищо не усещам — рече Блек.

— Не, разбирам какво искаш да кажеш — обади се Смитбак. — Смътно ми е познато. — Той лапна нова хапка, после рязко остави вилицата си. — Сетих се. В „Ил Мондо Векио“ на Петдесет и трета улица ядох телешко със същия вкус. — Журналистът вдигна поглед. — Черни трюфели, нали?

Обикновено безизразните очи на Бонароти проблеснаха и той с уважение погледна Смитбак.

— Не съвсем — отвърна готвачът.

После отвори едно от безбройните чекмедженца на кутията си и извади тъмна буца с големината на топка за тенис. Едната ѝ страна беше равна, очевидно отрязана с нож.

— Бог да ни е на помощ! — ахна Смитбак. — Бял трюфел. Насред пустинята.

— *Tuber magantum riso* — каза Бонароти и внимателно го прибра обратно в кутията.

Журналистът бавно поклати глава.

— Това нещо е гъба, която струва около хиляда долара. Ако не открием онова баснословно индианско златно съкровище, винаги можем да ограбим сандъка на доктор Бонароти.

— Опитайте, приятелю — невъзмутимо отвърна готвачът, разтвори якето си и потупа чудовищно голям револвер, пъхнат в кобура на кръста му.

Наоколо се разнесе нервен смях.

Когато се върна към закуската си, на Нора ѝ се стори, че чува някакъв шум: далечен, но все по-висок. Тя се огледа и забеляза, че и другите са го чули. Звукът отекваше в каньона и Нора разбра, че е от самолет. Докато се взираше в пустото синьо небе, екотът рязко се усили и над пясъчниковите скали се появи хидроплан. Ранното утринно слънце се отразяваше в алуминиевата му повърхност и облите му плазове. Конете нервно го наблюдаваха.

— Адски ниско лети — зазяпан нагоре, отбеляза Холройд.

— И не само лети ниско — каза Суайър. — Той каца.

Хидропланът се спусна и разклати криле в авиаторски поздрав. После стабилизира курса, кацна и вдигна струи вода във въздуха. Двигателите зареваха и той се понесе към купчината плаващи дървета. Нора кимна на Холройд да иде със сала да посрещне новодошлите. В кабината виждаше пилота и щурмана, които проверяваха датчиците и записваха нещо. Накрая пилотът излезе навън, махна с ръка и скочи върху единия плаз.

Нора чу Смитбак тихо да подсвирва до нея, когато пилотът смъкна очилата и кожения си шлем и разтърси късата си черна коса. Беше жена.

— Искам да полетя — каза той.

— Млъквай — изсумтя Нора.

Това бе Слоун Годард.

Холройд стигна до хидроплана и Годард започна да вади багажа си от товарния отсек зад седалките и да го прехвърля върху сала. После затвори люка, скочи при багажа си и даде знак на щурмана. Докато Холройд гребеше обратно през плаващите останки, самолетът обърна, отдалечи се по каньона и се издигна във въздуха. Нора премести поглед от изчезващия хидроплан към бързо приближаващия се сал.

Слоун Годард седеше в задния край и разговаряше с Холройд. Носеше дълго авиаторско яке, дънки и тесни ботуши. Прическата ѝ беше класически паж, почти декадентска със своя анахронизъм — като момиче от модно списание от 20-те години на XX век, епохата на Фицджералд. Блестящите ѝ бадемови очи с цвят на кехлибар и чувствените ѝ, иронично извити устни ѝ придаваха екзотичен вид. Изглеждаше почти на възрастта на Нора, двадесет и пет — тридесет години. Нора ясно съзнаваше, че това е една от най-красивите жени, които някога бе виждала.

Когато салът спря на брега, Слоун ловко скочи на сушата и енергично се запъти към лагера. Това не бе мършавото момиче от девически колеж, което си беше представяла Нора. Жената пред нея имаше пищно тяло и все пак движенията ѝ загатваха за бързина, гъвкавост и сила. Кожата ѝ бе загоряла и лъцеше. Тя отметна косата си назад с едновременно невинен и съблазнителен жест.

Все още усмихната, Слоун Годард се приближи до Нора, смъкна ръкавицата си и протегна ръка. Имаше мека, студена длан; но

ръкостискането ѝ бе здраво.

— Нора Кели, предполагам? — с блестящи очи попита тя.

— Да — въздъхна Нора. — А вие трябва да сте Слоун Годард. Закъснялата Слоун Годард.

Жената се усмихна още по-широко.

— Извинявам се. После ще ви разкажа. Сега искам да се запозная с останалите от вашия екип.

Безпокойството на Нора от този спокоен повелителен тон изчезна при израза „вашия екип“.

— Естествено — отвърна тя. — Вече се запознахте с Питър Холройд. — Нора посочи специалиста по радарно сканиране, който носеше последния сак на новодошлата, и се обърна към Арагон. — А това е...

— Аз съм Аарън Блек — без да изчака реда си, каза археологът и се приближи с протегнатата ръка, прибран корем и изправен гръб.

Слоун пак се усмихна.

— Разбира се, прочутият геохронолог. Прочут и страшен. Спомням си доклада, с който унищожихте датирането на пещерата Чингадера на последната конференция. Направо съжалих онзи нещастен археолог Леблан. Оттогава едва ли смее да вдигне глава.

При това напомняне за съсипването на репутацията на друг учен Блек се наду от видимо удоволствие.

Слоун се обърна.

— А вие трябва да сте Енрике Арагон.

С все още безизразно лице, Арагон кимна.

— Чувала съм баща ми да говори с огромно уважение за вашата работа. Смятате ли, че ще открием много човешки останки на обекта?

— Нямам представа — разнесе се отговорът. — В каньона Чако не е открит некропол, въпреки че го търсят от един век. От друга страна, в Пещерата с мумиите има стотици гробове. Така или иначе, аз ще анализирам животинските останки.

— Ясно — кимна Годард.

Нора се озърна наоколо с намерение да довърши запознанството и колкото може по-бързо да продължат пътуването. За нейна изненада Роско Суайър внезапно се бе отдалечил и си беше намерил някаква работа при конете.

— Роско Суайър, нали? — проследила погледай, извика Слоун.
— Баща ми ми разказа всичко за вас, но ми се струва, че не се познаваме.

— Няма и причина да се познаваме — навъсено отвърна той. — Аз съм обикновен каубой и задачата ми е да не позволя на неколцина новаци да си строят вратовете из тия каньони.

Слоун дрезгаво се засмя.

— Е, чувала съм, че никога не сте падал от кон.

— Всеки каубой, който ви каже такова нещо, е лъжец — каза Суайър. — Задникът ми и земята се познават достатъчно добре, много благодаря.

Очите на Слоун заблестяха.

— Всъщност според баща ми сте истински каубой, защото когато сте дошъл на интервюто, по бутушите ви имало истински конски лайна.

Суайър най-после се ухили и извади от джоба на ризата си джинджифилова курабийка.

— Виж, този комплимент го приемам.

Нора посочи репортера.

— А това е Бил Смитбак.

Смитбак галантно се поклони, разтърсвайки непокорния си кестеняв перчем.

— Журналистът — рече Слоун и на Нора ѝ се стори, че долавя неодобрителни нотки в гласа ѝ, преди устните ѝ отново да се разтеглят в ослепителна усмивка. — Баща ми спомена, че има намерение да се свърже с вас. — Преди Смитбак да успее да отговори, Слоун се обърна към Бонароти. — Слава Богу, че си тук, Луиджи!

Готвачът мълчаливо ѝ кимна.

— Ще може ли да получа закуска? — попита тя.

Бонароти се обърна към скарата.

— Умирам от глад — когато пое вдигащата пара чиния, прибави Слоун.

— Познавате ли Луиджи? — седна до нея Нора.

— Да, запознахме се миналата година, когато изкачвах хребета Касин на Денали. Той ръководеше кухнята на базовия ни лагер. Докато всички други групи ядяха прецип и сухари, на нас ни поднасяха

патици и еленско месо. Казах на баща ми, че трябва да наемем Луиджи за тази експедиция. Той е изключително голям майстор.

— Й услугите ми са изключително скъпи — отбеляза Бонароти.

Слоун с апетит омете омлета си. Другите инстинктивно отново се бяха събрали наоколо и Нора не се изненада: младата Годард не само беше красива, но и — седнала в пустинята по кожено яке и изтъркани дънки — излъчваше чар и проявяваше чувство за хумор и онази спокойна самоувереност, която идва с парите и доброто възпитание. Нора изпитваше смесица от облекчение и завист. Чудеше се как ще въздейства тази промяна върху положението ѝ на ръководител. „Най-добре веднага да изясним нещата“ — помисли си тя.

— Е — започна Нора, — искаш ли да ни обясниш драматичната си поява?

Слоун я погледна с ленива усмивка.

— Още веднъж се извинявам — каза тя, остави настрана празната чиния и се отпусна назад, разтвори якетото си, под което се виждаше скъпа памучна риза. — Забавих се в Принстън с един изоставащ студент. Никога не съм късала никого и не исках да започвам сега. Работих с него, затова закъснях за пътническите полети.

— Разтревожихме се за теб на пристанището.

Слоун се понадигна.

— Не получихте ли съобщението ми?

— Не.

— Разговарях с човек на име Бригс. Обеща да ви предаде.

— Трябва да е забравил.

Слоун широко се усмихна.

— Там е доста оживено. Е, постъпили сте както трябва, щом сте тръгнали без мен.

Суайър доведе конете от паша и Нора отиде да му помогне с оседлаването. За нейна изненада Слоун я последва и сръчно оседла два коня, докато каубоят оседла три. Завързаха животните за недалечните храсти и Суайър се зае с товарните коне — мятеше отгоре им одеяла и самари, стягаше ремъците, грижливо уравновесяваше по-обемното оборудване, покриваше всеки товар и го завързваше. После предаваха коня на Слоун, която го отвеждаше навътре в каньона. Бонароти опаковаше последния кухненски багаж, докато Смитбак спокойно се

протягаше наблизно и спореше с готвача дали за телешки медальон повече подхожда сос беарнез или борделез.

Накрая Нора задъхано се отдръпна назад от последния кон и си погледна часовника. Тъкмо минаваше единадесет: имаха достатъчно време за прилична езда, но трябваше да се съобразява и с новациите. Тя погледна Суайър.

— Искаш ли да им дадеш първия урок?

— Бива — съгласи се каубоят, загащи се и се обърна към групата.
— Кой от вас може да язди?

Блек понечи да вдигне ръка.

— Аз — изпревари го Смитбак.

Суайър го измери с поглед и мустаците му скептично провиснаха.

— Нима? — като изплю струя тютюн, попита той.

— Е, поне можех — призна журналистът. — Това е като карането на колело, човек бързо си го спомня.

На Нора й се стори, че Суайър се подсмивва под гъстите мустаци.

— Първото нещо е запознанството.

Всички озадачено замълчаха, докато той ги обхождаше с поглед.

— Тези два коня са мои, жълто-сивият и червено-кафявият. Метиса и Сладка трева. Тъй като господин Смитбак е опитен ездач, ще му дам да язди Ураган и да води Мухогъз.

Блек рязко се изкиска. Смитбак неловко мълчеше.

— Имената имат ли някакво особено значение? — с престорено безразличие попита той.

— Нищо специално — отвърна Суайър. — Само някои техни навици, това е. Ще ви затруднят ли тези два чудесни коня?

— А, не, няма — малко неуверено каза журналистът и се вторачи в едрия кон с буйна грива и опашка и неговия дорест събрат.

— Претрепали са само неколцина новаци, пък и те бяха нюйоркчани. Тук нямаме нюйоркчани, нали?

— Нито един — отвърна Смитбак.

— За доктор Блек съм определил Сграбиче и Пандела. За Нора съм оставил най-добрата си кобила, Жезъл. Ще водиш Сврача стръв. Не се заблуждавай от името: той може да е грозен, кривокрак, с овча

шия и магарешки хълбоци, обаче може да носи сто килограма товар от тук до самите порти на ада.

— Да се надяваме, че няма да се наложи да ходи дотам — каза Нора.

Суайър разпредели конете според способностите и нрава им и скоро всички държаха по два коня за оглавниците и юздите. Нора се метна на седлото, Годард и Арагон последваха примера ѝ. Спокойно уравнивесената стойка на Слоун показваше, че е опитна ездачка. Останалите нервно пристъпваха от крак на крак.

Суайър се обърна към групата.

— Е, какво чакате? — попита той. — Яхвайте конете!

Последва сумтене и несръчно подскачане, но скоро всички бяха на седлата, някои изгърбени, други изпънати като бастун. Арагон обикаляше с коня си, изправяше го на задни крака, караше го да се завърта — очевидно също бе опитен ездач.

— Само не настоявайте да се отучвам от лошите навици — яхнал Ураган, каза Смитбак. — Обичам да се държа за предния край на седлото.

Суайър не му обърна внимание.

— Първи урок. Хванете юздите в лявата ръка и повода на товарния кон — в дясната. Съвсем просто е.

— Да, като едновременно да шофираш две коли — подметна журналистът.

Непохватно седнал на коня си, Холройд нервно се засмя, после млъкна и хвърли поглед към Нора.

— Как се справяш, Питър? — попита го тя.

— Предпочитам мотоциклети — неловко се размърда радарният специалист.

Каубоят отиде първо при него, после при Блек и поправи стойката и начина, по който държаха юздите.

— Гледайте поведът да не се провре под опашката на коня ви — предупреди той Блек, който оставяше въжето опасно да увисне. — Иначе ще падне голямо подскачане.

— Да, да, разбира се — отвърна археологът и побърза да опъне повода.

— Нора смята да язди първа — каза Суайър. — Аз ще съм най-отзад, а доктор Годард ще обикаля наоколо. — Той се наведе към нея и

я погледна. — Къде си се учила да яздиш?

— Тук-там — усмихна се Слоун.

— Хм, в такъв случай доста си скитосвала тук-там.

— Припомнете ми как да насочвам коня — вкопчен в юздите, каза Блек.

— Първо малко отпуснете юздите. А сега ги размърдайте насам-натат, ето така. Конят усеща какво искате от него, когато едната или другата юзда се допре до шията му. — Суайър се озърна наоколо. — Други въпроси?

Нямаше. Започваше да става задушно и миришеше на лилии и кедри.

— Ами тогава да пришпорваме конете.

Нора пришпори своя и потегли напред, последвана от Холройд и останалите.

— Засече ли данните? — попита тя.

Холройд кимна с глава, усмихна се и потупа лаптопа, който нелепо пиукаше в изтъркания самар. Нора за последен път погледна картата. После поведе коня си напред и те навлязоха в пясъчниковата пустош.

17.

Яздеха в колона по един и многократно пресичаха поточето, което течене по дъното на Змийския каньон. В подножието на склоновете бяха навети пясъчни дюни, обрасли с трева и пустинни цветя. Тук-там виждаха хвойни, нискорасли и изкривени във фантастични форми. На други места от стените на каньона се бяха откъснали пясъчникови блокове и се бяха срутили на дъното, образувайки купчини чакъл, които конете трябваше внимателно да преодоляват. В сенките пърхаха мушитрънчета, изпод надвиснали скални первази изхвърчаха лястовици, чиито гнезда от кал приличаха на брадавици по долната страна на скалата. На около четиристотин метра над тях се носеха няколко бели облака. Изгубена в този странен нов свят, групата мълчаливо следваше Нора.

Тя дълбоко си пое дъх. Нежното полюшване на Жезъл ѝ се струваше познато и ѝ действаше успокоително. Нора погледна животното, дванадесетгодишна дореста кобила, очевидно опитна, умна и меланхолична. Движеше се сигурно по чакъла и ниско наведе глава, внимателно избираше пътя. Макар далеч да не беше красива, беше силна и чувствителна. Освен Ураган, коня на Слоун Компанйеро и двата коня на Суайър, останалите бяха като Жезъл: не много красиви, но яки фермерски животни. Нора одобряваше избора на каубоя — имаше лошо мнение за скъпите породисти коне, които изглеждаха страхотно на хиподрума, ала още на първата крачка се претрепваха в планината. Баща ѝ бе купувал и продавал коне с обичайния си нюх и размах, отхвърляйки разглезените животни с думите: „Ние не сме кънтри клуб, нали, Нора?“

Тя се завъртя на седлото, за да погледне назад към другите ездачи, всеки повел своя товарен кон. Докато някои, особено Блек и Холройд, изглеждаха несръчни и се клатушкаха, останалите бяха опитни, главно Слоун Годард, която с лекота яздеше назад-напред по колоната, проверяваше ремъците и даваше предложения.

А Смитбак я изненадваше. Ураган явно беше буен кон и отначало имаше някои напрегнати мигове, в които ругатните и проклетията на журналиста огласяха въздуха. Но той знаеше достатъчно, за да покаже на животното кой командва, и сега яздеше напълно уверено. „Може да е надут пуяк, обаче изглежда страхотно на кон“ — помисли си Нора.

— Къде се научи да яздиш? — извика му тя.

— Две години учих в колеж в Аризона — отвърна репортерът. — Бях болнаво хленчецо изчадие и родителите ми решиха, че това ще ме направи мъж. Закъснях за първия семестър и всички коне бяха заети, освен един едър стар приятел на име Търпин. Веднъж, беше дъвкал бодлива тел, в резултат на което си беше разкъсал езика и той постоянно висеше навън — дълъг, розов и отвратителен. Затова никой не го искаше. Обаче беше най-бързият кон в училището. Състезавахме се по сухите дерета и из пустинята и Търпин, винаги побеждаваше. — Той поклати глава и се усмихна.

Изведнъж усмивката на лицето му се замени със смайване.

— Какво става, по дяволите? — Смитбак рязко се завъртя. Нора проследи погледа му и видя, че товарният му кон Мухогъз препуска назад. По крака на журналиста висеше гъста слюнка. — Тоя проклет кон се опита да ме ухапе! — възмутено изрева той.

Товарният кон с невинна изненада се озърна назад.

— Този дърт Мухогъз! — снизходително поклати глава Суайър. — Определено има чувство за хумор.

Смитбак избърса крака си.

— И аз го установих.

След половин час спокойна езда Нора спря групата. Тя извади от завързания за седлото ѝ алуминиев тубус картата, върху която Холройд беше нанесъл радарните данни. Проучи я бързо и после му даде знак да се приближи.

— Време е да засечем местонахождението си със сателитната система — каза Нора.

Знаеше, че на около девет и половина километра по Змийския каньон се отклонява по-малък каньон, отбелязан на картата с името ОСТЪР ЗАВОЙ. Номерът бе да определят кой от безкрайната върволица странични каньони, покрай които минаваха, е този остър завой. От дъното на каньона всички завой изглеждаха еднакви.

Холройд затършува в самара и извади устройството за сателитно позициониране — лаптоп, в който беше качил всички навигационни данни. Докато Нора чакаше, той стартира компютъра и затрака на клавиатурата. След няколко минути сбърчи лице и поклати глава.

— Точно от това се страхувах.

Нора се намръщи.

— Само не ми казвай, че не е достатъчно мощен.

Холройд кисело се засмя.

— Мощен ли? Той използва двайсет и четири канално четящо устройство с дистанционна връзка. Може да чертае карти, да оставя пътеки от трошици хляб, каквото му кажеш.

— Тогава какъв е проблемът? Да не се е повредил?

— Не, просто не може да засече данните. За да го направи, трябва да регистрира най-малко три спътника в геостационарна орбита. От този дълбок каньон обаче не може да открие нито един. Разбираш ли?

Холройд обърна лаптопа към Нора и тя пришпори коня си към него. На екрана се виждаше дребномащабна карта на платото Кайпаровиц. В горния край имаше по-малки прозорци с увеличени карти на езерото Пауъл, компаси, различни данни. В един от тях прочете следните съобщения:

РЕЖИМ НА ЗАСИЧАНЕ
ТЪРСЕНЕ НА САТЕЛИТИ...
ОТКРИТИ САТЕЛИТИ: 0
3-D ЛОКАЛИЗАЦИЯ: НЯМА
ШИР/ДЪЛЖ: НЯМА ДАННИ
ВИСОЧИНА: НЯМА ДАННИ
ПРЕМЕСТЕТЕ УСТРОЙСТВОТО И СТАРТИРАЙТЕ
НОВА СЕСИЯ

— Виждаш ли? — Холройд посочи малък прозорец на екрана, в който няколко червени точки орбитираща по кръгла траектория. — Това са наличните сателити. Зеленото означава добра връзка, жълтото — лоша, а червеното — никаква. Всички са червени.

— Изгубихме ли се вече? — със смесица от опасение и задоволство извика Блек иззад тях. Нора не му обърна внимание.

— Ако искаш да засечем сателитите, трябва да се качиш горе.

Тя погледна високите червени скали, после пак сведе очи към Холройд.

— Ти си пръв.

Той се усмихна, изключи лаптопа и го прибра в самара.

— Това е страхотен уред, когато работи. Обаче предполагам, че тук дори възможностите на техниката си имат граници.

— Искаш ли да се покатеря и да отчетя данните? — със спокойна усмивка попита приближилата се Слоун.

Нора любопитно я погледна.

— Нося си катераческо снаряжение — поясни Слоун, повдигна капака на самара и показа ремъци и всевъзможни пособия. Тя замислено погледна скалните склонове. — Не е много трудно, сигурно бих могла да се изкатеря и без въжета.

— Ще го направим, когато наистина се налага — отвърна Нора. — Точно сега предпочитам да не губим време. Ще определим местоположението си по данните, с които разполагаме.

— Както кажеш — добродушно отстъпи Слоун.

— Може да нямаме сателити, но имаме карти — заяви Нора.

Тя разгърна картата на Холройд върху предната част на седлото и внимателно я проучи, като прецени приблизителната им скорост и изтеклото време. После отбеляза с точка вероятното им местоположение, датата и часа.

— Често ли си го правила? — попита я Холройд.

Нора кимна с глава.

— Всеки археолог трябва да може да чете карти. Адски е трудно да откриеш някои по-отдалечени обекти. И работата още повече се затруднява ето от това. — Тя посочи напечатаната в ъгъла на картата забележка: **ДАННИТЕ НЕ СА ПРОВЕРЕНИ.** — Повечето карти са направени по стереограмни образи, заснети от въздуха. Понякога това, което се вижда от самолета, е съвсем различно от действителността. Както сам знаеш, твоята радарна снимка, която е абсолютно точна, не винаги отговаря на картата.

— Много успокоително — измърмори Блек.

Нора прибра картата в тубуса, пришпори коня си и всички продължиха навътре в каньона. Той постепенно се разшири, потокът се стесни и на някои места съвсем изчезваше, оставяйки влажни ивици пясък, бележещи подземното му русло. Когато минаваха през стеснение в каньона, Нора спираше и го отбелязваше на картата. Слоун я настигна и известно време двете яздиха заедно.

— Пилот на самолет, опитна ездачка, археоложка, алпинистка — има ли нещо, което да не можеш да правиш? — попита Нора.

Слоун леко се размърда на седлото.

— Не поправям прозорци — през смях отвърна тя. После изражението ѝ стана по-сериозно. — Предполагам, че заслугата или вината е на баща ми. Той е човек със строги изисквания.

— Той е забележителен човек — потвърди Нора, доловила язвителни нотки.

Слоун я погледна.

— Така е.

Излязоха от поредния завой и каньонът внезапно се разшири. До червеникавите скали растяха няколко канадски тополи. Лъчите на късното следобедно слънце косо се процеждаха между листата им. Нора си погледна часовника: минаваше четири. Тя със задоволство забеляза широка пясъчна издатина, където можеха да се установят на лагер — достатъчно високо, за да са защитени от неочакван порой, а и по бреговете на потока имаше много свежа трева за конете. Точно според името си каньонът. Остър завой рязко завиваше наляво и оставяше впечатлението за плътна каменна стена. Изглеждаше грозен — задръстен със скали, сух и горещ. До този момент бяха яздили спокойно, ала Нора знаеше, че това няма да продължи много.

Обърна коня си и зачака другите да се съберат около нея.

— Тук ще пренощуваме — извика тя.

Групата нададе одобрителни възклицания. Суайър помогна на Блек да слезе от седлото и ученият закуцука назад — напред, като разтърсваше крака и мърмореше. Холройд скочи сам, но се строполи на земята. Нора му помогна да се добере до едно от дърветата и той се облегна на дънера, докато изтръпналите му крака се раздвижат.

Слоун се приближи до Нора.

— Този каньон не ми харесва — сподели тя. — Какво ще кажеш да поразузная?

Нора погледна дъщерята на Годард. Тъмната ѝ коса бе разрошена от вятъра, но това само подчертаваше красотата ѝ и на златистата пустинна светлина кехлибарените ѝ очи изглеждаха светли като на котка. През деня беше забелязала, че неколцина от членовете на експедицията, особено Блек, крадешком се възхищават на Слоун, чиято тясна памучна риза, разкопчана отгоре и леко мокра от пот, не оставяше почти нищо на въображението.

Нора кимна с глава.

— Добра идея. Междувременно аз ще се погрижа за всичко останало.

След като разпредели лагерните задачи, Нора помогна на Суайър да разтовари и разседлае конете. Подредиха всичко на пясъка и внимателно отделиха електронната техника от останалия багаж. С периферното си зрение тя видя, че въоръжен с кука за храсти, лопатка, нож и огромния си револвер, Бонароти се отдалечава на някаква загадъчна мисия. Дрехите му бяха все така чудодейно изгладени и чисти.

Веднага щом разтовари конете, Суайър яхна Метиса. По време на прехода той постоянно бе говорил и пял на животните, разказвайки в стихове за събитията през деня. И докато водеше потното стадо към потока, отново запя:

*Бедно ми скопено конче,
виждаш ли оназ кобила?
Малка, буйна, пълна е със сила.
Жалко дете твойта артилерия
залпа си отдавна е изстреляла.*

Когато навлезе в тревата, той спъна няколко от водещите коне и завърза хлопатарите на шиите им, после разседла Метиса и го завърза за десетметрово въже. Накрая се настани върху една скала, сви цигара, извади мръсно тейфтерче и се загледа в конете, които се заеха с вечерната си паша.

Нора се обърна ѝ доволно обходи с очи лагера. Откъм ромолящия поток подухваше прохладен ветрец. Из каньона гукаха гълъби и се носеше слаб мирис на хвойнов дим. В спускащия се

сумрак засвириха щурци. Тя седна на една прекатурена скала. Знаеше, че трябва да използва светлината, за да попълни дневника си, но си позволи още малко да се наслади на мига. Блек седеше край огъня и разтриваше коленете си, докато другите вече бяха изпълнили задълженията си и чакаха да стане кафето.

Разнесе се хрущене на стъпки по пясък и Бонароти се появи откъм каньона с чувал на гръб. Той го пусна върху опнатия край огъня брезент, закрепил скарата над пламъците, намаза с мазнина голям тиган, хвърли вътре малко нарязан чесън от сандъка си и сложи на огъня тенджерата с вода и ориз. После извади от чувала някакви отвратителни корени и грудки, наръчи билки и няколко парчета кактус. В това време Слоун се върна от разузнаването очевидно уморена, ала все така усмихната, и се приближи да погледа последните приготовления. Използвайки ножовете с ужасяваща бързина, Бонароти нарязва корените и ги хвърли в тенджерата, наред с грудката и билките. После опърли кактуса на скарата, обели го, нарязва го на ивици и го пусна при цвъртящия чесън. Разбърка сместа, прибави ориза и я вдигна от огъня.

— Ризото с кактус, лилия, див картоф и сирене романо — безизразно съобщи той.

Последва мълчание.

— Какво чакате? — извика Слоун. — Наредете се на опашка и mangia bene^[1]!

Всички скочиха на крака и си взеха чинии от брезента. Готвачът ги напълни и ги поръси с нарязани билки. После отново седнаха на дънерите край огъня.

— Нали не е опасно? — не съвсем шеговито попита Блек.

Слоун се засмя.

— За вас може да е опасно, докторе, ако не го изядете. — И мелодраматично посочи с поглед револвера на Бонароти.

Археологът нервно се подсмихна и опита ястието. После си напълни устата.

— Хм, доста е вкусно.

— Бог да ни е на помощ — напевно произнесе Смитбак.

— Адски вкусна манджа — измърмори Суайър.

Нора опита и усети мекия вкус на ориз, подправен с гъби, сирене, благоуханни билки и нещо непознато, което можеше да е само кактусът.

Бонароти прие похвалите с обичайната си невъзмутимост. Докато траеше вечерята, каньонът потъна в мълчание.

По-късно, когато се готвеха да си лягат, Нора отиде да провери конете. Завари Суайър на обичайното му място с разтворен бележник.

— Как върви? — попита тя.

— Направо супер — разнесе се отговорът и Нора чу странен шум: каубоят беше извадил джинджифилова курабия от джоба на ризата си и я бе схрускал. — Искаш ли?

Тя поклати глава и седна до него.

— Какво пишеш?

Суайър махна няколко трохи от мустаците си.

— Стихотворения, нищо сериозно. Каубойски стихчета. Намирам си занимавка.

— Наистина ли? Може ли да погледна?

Той се поколеба.

— Хм, те трябва да се рецитират, не да се четат — отвърна Суайър. — Ама нищо, вземи.

Нора прелисти оръфания тефтер и се вторачи на светлината на огъня и звездите. Това бяха кратки стихотворения, обикновено не повече от десет-дванадесет стиха, със заглавия като „Форд Ф-350“ и „Дуранго в събота вечер“. Към края обаче откри стихотворения от съвсем друг характер: по-дълги, по-сериозни. Едно от тях дори беше на латински. Тя се върна на стихотворението, озаглавено „Ураган“.

— Това за коня на Смитбак ли е?

Суайър утвърдително кимна с глава.

— Отдавна сме дружки с тоя кон.

В стихотворението се разказваше за див мустанг, който каубоят опитомил.

— Наистина ли беше див? — попита Нора.

— Естествено. Едно лято, когато се грижех за стадо коне в Уайоминг, чух да приказват за тоя мустанг, дето никой не можел да го хване. Никога не го бяха обяздвали — когато видеше ездачи, винаги препускаше към планината. После една нощ го видях. Мълниите го бяха уплашили. Преследвах го цели три дни.

— Три дни?

— Пресичах му пътя да не избяга в планината, връщах го обратно към ранчото. Всеки път вземах нов кон. Изтощих шест коня,

докато го хвана с ласото. Страхотен кон е. Може да прескочи ограда от бодлива тел.

Нора му подаде обратно бележника.

— Стихотворенията ти са прекрасни.

— А, каубойска поезия — отвърна Суайър, но изглеждаше поласкан.

— Къде научи латински?

— От баща ми. Беше свещеник, все ме тормозеше да чета и да уча. Беше си набил в главата, че ако знам латински, няма да правя толкоз бели. Накрая Третата сатира на Хорацій ме накара да си вдигна чуковете.

Той замълча. Поглади мустаците си и погледна надолу към Бонароти.

— Адски добър готвач е, обаче е странен тип, нали?

Нора проследи погледа му. Едрият италианец беше измил съдовете и се готвеше да си ляга. Той с педантично усърдие наду дюшека си, сложи си нощен крем, мрежичка за коса и маска на лицето.

— Какво прави сега? — прошепна Суайър, когато Бонароти пъкна пръсти в ушите си.

— Крякането на жабите смущава съня му — отвърна Слоун Годард, която изплува от мрака и се настани до тях. Тя гърлено се засмя и очите ѝ проблеснаха. — Затова си носи тапи за уши. И има копринена възглавничка, която щеше да накара пралеля ми да позелене от завист.

— Странен тип — повтори каубоят.

— Може би — каза Слоун, обърна се към него и го изгледа с вдигнати вежди. — Обаче не е мухльо. Виждала съм го на Денали във виелица при петдесет градуса под нулата. Нищо не може да го смути. Сякаш няма никакви чувства.

Нора видя как готвачът внимателно се вмъкна в палатката си и спусна ципа. Тя се обърна към Слоун.

— Разкажи как е навътре в каньона.

— Кофти. Гъсти върби и кедрови храсти, много камънак.

— Докъде стигна?

— До около два километра и половина.

— Конете ще минат ли? — попита Суайър.

— Да. Но ще ни трябва куки за храсти и брадви. И няма много вода. — Слоун хвърли поглед към останалите от групата, които се изтягаха край огъня и пиеха кафе. — Някои от тях неприятно ще се изненадат.

— Колко вода?

— Тук-там по някоя локва. Колкото по-нависоко, толкова по-малко. И това не е всичко. — Тя бръкна в джоба си и извади карта и фенерче. — Проучих района. Баща ти е открил Кивира някъде навътре в този каньон, нали?

Нора се намръщи. Не знаеше, че Слоун носи своя карта.

— Да.

— А ние се намираме тук. Виж какво стои на пътя ни до Кивира.

Тя плъзна лъча на фенерчето до място, където линиите, показващи височината, образуваха свирепа черна маса: хребет, стръмен, труднодостъпен и опасен.

— Знам всичко за този хребет — каза Нора. Усещаше, че звучи гузно. — Баща ми го е нарекъл Дяволския гръбнак. Обаче не виждам причина предварително да плаша другите.

Слоун изключи фенерчето и сгъна картата.

— Какво те кара да мислиш, че конете могат да го изкачат?

— Баща ми е успял да го изкачи с конете си. Щом той е могъл, и ние ще можем.

Слоун я погледна на звездната светлина, продължително и проникателно. Веселото изражение нито за миг не напусна лицето ѝ. Накрая просто кимна.

[1] Добър апетит! (ит.). — Б. пр. ↑

18.

На другата сутрин след закуска, която почти не отстъпваше на предишната, Нора събра групата при натоварените коне.

— Очаква ни тежък ден — каза тя. — Сигурно ще се наложи да вървим пеш.

— Идеята да походим пеш ми харесва — отвърна Холройд. — Болят ме разни места, за чието съществуване изобщо не съм подозирал. — Разнесе се одобрителен шепот.

— Може ли да вода някой друг кон? — попита облегналият се на една скала Смитбак.

Суайър изплю струя тютюн.

— Проблем ли има?

— Да. Голям колкото цял кон. Мухогъз продължава да се опитва да ме ухапе.

Конят отметна глава в могъщо кимване, после злобно изцвили.

— Само се закача — рече каубоят. — Ако наистина искаше да те ухапе, щеше да усетиш. Нали ти казах, той има чувство за хумор, също като теб. — Суайър хвърли поглед към Нора.

Въпреки волята си, Нора тайно беше доволна.

— Роско е прав, предпочитам да не правим промени, освен ако не се налага. Да почакаме още един ден. — Тя се качи на седлото и даде знак на останалите. — Двете със Слоун ще яздим първи и ще показваме пътя. Роско ще е последен.

Поеха напред по сухото дере. Конете си проправяха път през гъстия храсталак. Каньонът Остър завой бе горещ и тесен — изобщо не можеше да се сравнява с приятната езда от предишния ден. Едната му страна тънеше в плътна лилава сянка, докато другата беше окъпана в слънчева светлина — почти болезнен контраст за очите. Над главите им се издигаха пустинни кедри и върби и образуваха горещ тунел, в който бръмчаха огромни грозни конски мухи.

Храстите ставаха все по-гъсти и Нора и Слоун слязоха от конете, за да проправят път. Отгоре на всичко откриха само няколко застояли

локви, които не можеха да утолят жаждата на конете. Ездачите се справяха прилично, освен ироничното възражение на Блек, когато му казаха, че за известно време ще трябва да въведат ограничение за водата. Нора се зачуди как ще реагира археологът, когато стигнат при Дяволския гръбнак. Характерът му започваше да ѝ се струва прекалено висока цена за научните му качества.

Накрая стигнаха до голям тинест вир, скрит зад висока купчина свлекли се камъни. Конете ускориша ход към водата. В суматохата Холройд изпусна повода на Чарли Тейлър, неговия товарен кон, който нетърпеливо препусна към вира.

Тропотът на копитата му накара Суайър да се обърне.

— Стой! — извика той, ала беше късно.

След миг животното разбра, че затъва, и изпадна в паника. С експлозия от напрежение в мускулите конят се опита да се измъкне, във въздуха се разхвърча кал. После се отпусна в тинята с потръпващи хълбоци.

Суайър без колебание се хвърли в калта, извади ножа си и с два сръчни удара преряза въжетата на товара му. Пред погледа на Нора сто килограма провизии се изхлузиха от конския гръб в тинята. Каубоят грабна повода и завъртя главата на животното настрани, като в същото време го шибна по задницата. Разнесе се силен звук като от тапа, изхвърчаща от гърло на бутилка, и Чарли Тейлър се измъкна навън. Суайър го последва и изтегли товара след себе си. После прибра ножа, вдигна повода на треперещия кон и безмълвно го подаде на Холройд.

— Съжалявам — промълви младият мъж и засрамено погледна Нора.

Каубоят пхна към тютюн в и без това пълната си уста.

— Няма проблем. Можеше да се случи с всеки.

И Суайър, и товарът бяха целите в зловонна тиня.

— Може би е по-добре да спрем за обяд — каза Нора.

След като хапнаха набързо, напоиха конете и напълниха манерките си с пречистена вода, те продължиха пътя си. В усилващата се жегата каньонът потъваше в потискаща сънливост и цареше пълна тишина, с изключение на тропота на конските копита и проклятията на Смитбак по адрес на товарния му кон.

— По дяволите, Лепко, махни си косматата уста от мен! — накрая извика журналистът.

— Харесва те — рече Суайър. — И се казва Мухогъз.

— Още щом се върнем в цивилизацията, ще стане лепка — възрази Смитбак. — Лично ще придружа тая кранта до най-близката фабрика за лепило.

Пътят им отново зави по безименен каньон, още по-тесен и оголен от пороите, но нямаше толкова много храсти и ездата стана малко по-лесна. При един завой, където каньонът се разширяваше, Нора дръпна юздите на коня си и изчака Слоун да я настигне.

Както разсеяно се озърташе наоколо, тя изведнъж се напрегна и посочи подронения склон на старото речно корито.

— Виждаш ли онова?

Ръката ѝ сочеше дълга тясна и тъмна вдлъбнатина до редица от камъни.

— Въглени — кимна Слоун и насочи коня си натам.

Двете скочиха от седлата и проучиха мястото. Задъхана от вълнение, Нора вдигна няколко въгленчета с помощта на пинцети и ги прибра в епруветка.

— Точно като Големия северен път до Чако — промълви тя и се изправи. — Мисля, че най-после го открихме. Пътя, по който е минал баща ми.

Слоун се усмихна.

— Изобщо не съм се съмнявала.

Продължиха нататък. При всеки остър завой, където пороите бяха измили дъното на каньона, виждаха осеяната с въглени древна повърхност, а понякога и редици от камъни. От време на време Нора си представяше баща си да язди по същия път, да вижда същите неща. Чувстваше се свързана с него — усещане, което не бе изпитвала от смъртта му.

Към три часа спряха да дадат отдих на конете и се подслониха под един скален перваз.

— Ей, вижте — възкликна Холройд и посочи голямо зелено растение, покрито с огромни фуниеvidни бели цветове. — *Datura meteloides*. Корените ѝ са напоени с атропин — същата отрова като на беладоната.

— Не я показвай на Бонароти — отвърна Смитбак.

— Някои индиански племена ядат корени от това растение, за да предизвикат видения — рече Нора.

— И си нанасят трайни мозъчни увреждания — прибави Холройд.

Докато седяха, опрели гърбове на скалата, и се подкрепяха със сушени плодове и ядки, Слоун извади бинокъла си и започна да оглежда нишите в един задънен каньон срещу тях.

След малко се обърна към Нора.

— Така си и мислех. Там горе има малко скално селище. Първото, което виждам от началото на пътуването.

Нора взе бинокъла и го насочи към руините, разположени високо на отвесната скала. Селището беше типично за анасазите: построено в плитка ниша, то гледаше на юг и осигуряваше сянка през лятото и топлина през зимата. Около дъното на нишата имаше ниска стена, няколко помещения и кръгло зърнохранилище отстрани.

— Дай да видя — каза Холройд. Той неподвижно се втренчи в останките и накрая въздъхна: — Невероятно!

— Има хиляди такива из каньоните на Юта — отбеляза Нора.

— Как са живели? — без да отпуска бинокъла, попита той.

— Сигурно са отглеждали царевича, тикви и фасул на дъното на каньона. Ловували и събирали диви растения. Предполагам, че селището е било обитавано само от един род.

— Не мога да повярвам, че са раждали деца там горе — каза Холройд. — Трябва да си доста смел, за да живееш на такава скала.

— Или нервен — подметна Нора. — Има много спорове по въпроса защо анасазите изведнъж са изоставили публосите си в равнините и са се оттеглили в тези недостъпни скални селища. Някои твърдят, че било от отбранителни съображения.

— Струва ми се очевидно — включи се в разговора Смитбак и взе бинокъла от ръцете на Холройд. — Кой би живял там горе, ако не се налага? Няма асансьори, а и Пица Хът определено не осигурява доставки насам.

Нора го погледна.

— Най-странното е, че няма следи от войни или нашествие. Известно ни е само, че анасазите внезапно са се оттеглили в тези скални селища, известно време са останали тук и после окончателно са напуснали района. Според някои археолози, това се дължало на тотален обществен срив.

В това време Слоун наблюдаваше скалите с длан над очите. Тя взе бинокъла от Смитбак И по-внимателно огледа каньона.

— Струва ми се, че виждам път за нагоре — рече младата жена. — Ако се изкатериш по оня сипей, в скалата е изсечена пътека, която стига чак до нишата. — Тя отпусна бинокъла и погледна Нора. Кехлибарените ѝ очи гreeха от вълнение. — Имаме ли време да проверим?

Нора си погледна часовника. Вече безнадеждно изоставаша от графика — още един час нямаше да има значение. Бяха длъжни да проучат колкото може повече обекти, а и това можеше да пропъди униинето. Тя вдигна очи към руините — бе възбудено и нейното любопитство. Имаше вероятност баща ѝ да е бил там, дори да е оставил инициалите си на скалата, за да регистрира своето присъствие.

— Добре — съгласи се накрая и се пресегна за фотоапарата.

— И аз искам да дойда — възбудено се обади Холройд. — В колежа съм се занимавал с катерачество.

Нора погледна зачервеното му от вълнение лице, „Защо не?“

— Сигурна съм, че господин Суайър с удоволствие ще даде на конете малко повече почивка. — Тя се обърна към групата. — Някой друг иска ли да дойде?

— Не, благодаря — отвърна той. — Още не ми е омръзнал животът.

Арагон откъсна очи от бележника си и поклати глава. Бонароти беше отишъл за гъби. Смитбак се оттласна от скалата и се протегна.

— Май че е най-добре да дойда с вас, госпожо председател. Не искам в мое отсъствие да откриете розетския камък на анасазите.

Прекошиха потока, прескочиха няколко големи камъка и започнаха да се катерят по сипея, като събаряха чакъл след себе си. Пясъчникът над тях се издигаше под наклон от четиридесет и пет градуса, осеян с изгладени вдлъбнатини, изсечени в скалата.

— Това е пътеката — посочи Нора. — Анасазите са ги издълбавали с кварцитни чукове.

— Аз ще се кача първа — каза Слоун. И пред изненадания поглед на Нора ловко се заизкачва нагоре с инстинктивната увереност на опитна катерачка. — Хайде! — след малко извика тя, приклепнала на перваза над главите им.

Последва я Холройд, след това Смитбак предпазливо се изкачи по скалата. Лицето му бе покрито с капки пот. Нещо в него накара Нора да се усмихне. Тя изчака да стигне при другите и тръгна последна.

След няколко минути всички седяха на перваза. Нора погледна лагера под тях. Конете пасяха край пясъчната ивица, хората приличаха на цветни петна на фона на червените скали.

Слоун се изправи.

— Готови ли сте?

— Да вървим — отвърна Нора.

Запромъквах се напред по тесния перваз. Той бе широк шестдесетина сантиметра, но имаше слаб наклон и беше осеян с чакъл. Скоро первазът се разшири, зави и те се озоваха пред развалините.

Нора бързо ги обходи с поглед. Нишата бе дълга петнадесетина метра, три метра висока и около четири и половина метра дълбока. Ниската предпазна стена беше построена в началото на нишата. Зад нея имаше четири малки помещения от камъни, споени с кал — едното с врата, другите с прозорчета. Строителите им бяха използвали естествения таван на нишата за покрив.

Тя се обърна към Холройд и Смитбак.

— Мисля, че двете със Слоун първи трябва да разгледаме обекта. Нали нямате нищо против да останете тук за няколко минути?

— Само ако обещаеш да не откриваш нищо — отвърна журналистът.

Нора свали капачето на фотоапарата, предпазливо мина покрай фасадата и снима сградата. Въпреки че опитът на Слоун с големия фотоапарат графлекс я правеше официален фотограф на експедицията, Нора обичаше да документира сама всички обекти, които проучваше.

Тя спря и внимателно се втренчи в покритата с мазилка стена. На едно място видя отпечатъци от дланите на човека, който беше замазал стената, и ги засне отблизо, после снима няколко отпечатъка от пръсти. Тези находки не бяха нещо необичайно за селище на анасазите, но винаги, когато можеше, ги документираше. Те напомняха, че основен обект на археологията са хората, а не артефактите — нещо, което според нея мнозина нейни колеги започваха да забравят.

По земята бяха пръснати обичайните керамични фрагменти, главно бяла керамика Меса Верде от епохата Пуебло III и няколко късни чирепа от гребенчатата керамика. „Хиляда двеста и четирийсета година“ — без изненада си помисли Нора.

Слоун, която набързо беше скицирала селището, сега извади пинцети и найлонови торбички от раницата си. Като надписваше торбичките с маркер, тя предпазливо тръгна напред и започна да събира с пинцетите образци от фрагментите и няколко пръснати царевични кочана. Прибираше ги в торбичките, после записваше местонахождението им в дневника си. Работеше бързо и сръчно и Нора я наблюдаваше с растящо удивление.

Слоун изглежда знаеше точно какво да прави, като че ли бе участвала в множество теренни проучвания. Тя отново бръкна в раницата си, извади малък хромиран уред и се приближи до гредата, стърчаща от най-близкото помещение. Разнесе се тих виещ звук и Нора разбра, че взема проба от гредата за датиране по дървесните пръстени. Като проуче пръстените, дендрохронолози като Блек можеха да посочат точната година на отсичане на дървото. Когато воят внезапно стихна и отново се възцари тишина, Нора беше обзета от раздразнение, предизвикано от това механизирано смущаване на обекта — или може би от факта, че Слоун го е извършила толкова нехайно, без нейно разрешение. Тя инстинктивно се приближи.

Младата Годард я стрелна с поглед и мигновено прочете мислите й.

— Нали не възразяваш? — въпросително вдигна тъмните си вежди тя.

— Следващия път първо ще обсъждаме такива неща.

— Извинявай — каза Слоун с глас, още по-дразнещ поради очевидната липса на искреност. — Просто си помислих, че ще е полезно...

— Наистина ще е полезно — прекъсна я Нора, като се опитваше да говори колкото може по-меко. — Не е в това въпросът.

Слоун я погледна по-внимателно — студен, оценяващ поглед, граничещ с нахалство. После ленивата усмивка се завърна на устните й.

— Обещавам — рече тя.

Нора се обърна и се запъти към входа. Разбираше, че раздражението ѝ отчасти се дължи на мъглявата ирационална заплаха за ръководното ѝ положение. Не бе имала представа, че Слоун е толкова опитна в полевата работа, беше предполагала, че ще трябва да обяснява на дъщерята на Годард основни неща. Съжали, че е изложила на показ чувствата си — трябваше да признае, че тънката колкото молив проба навярно съдържа най-полезната информация, която щяха да извлекат от тези древни руини.

Когато насочи фенерчето си към вътрешността на първото помещение, установи, че е сравнително добре съхранено. Стените бяха покрити с мазилка, все още пазеща следи от рисувана украса. Сведе лъча към пода, покрит с пясък и прах, навети през вековете. В единия ъгъл видя от пръстта да стърчи ръб на точило.

Отвори светкавицата и направи няколко снимки в помещението, после продължи към следващото, което беше изключително прашно и изглежда някога е било боядисано с плътна черна боя, нещо крайно необичайно. А може да се дължеше на готвенето. Към третата стая водеше ниска врата. И там нямаше нищо, освен огнище с няколко подпори с „комал“ — полиран камък за готвене. Пясъчниковият таван беше черен от сажди и се долавяше слаб мирис на въглени. Няколкото дупки в замазаната стена бяха единственото, останало от някогашния тъкачен стан.

Нора се върна обратно през помещенията, излезе на неочаквано силното слънце и повика чакащите Холройд и Смитбак. Те я последваха вътре, като се навеждаха, за да минават през ниските врати.

— Невероятно! — почтително прошепна Холройд. — Никога не съм виждал такова нещо. Все още не мога да повярвам, че тук са живели хора.

— Нито пък аз — рече журналистът. — Няма кабелна телевизия.

— Нищо не може да се сравнява с атмосферата на тези древни руини — отвърна Нора. — Даже в обикновено селище като това.

— Обикновено за теб, може би — отбеляза Холройд.

Тя го погледна.

— Никога ли не си виждал селище на анасазите?

Радарният специалист поклати глава. Бяха стигнали до второто помещение.

— Само Меса Верде, като малък. Обаче съм изчел всички възможни книги. Уедърил, Банделиер^[1], всичко. Като възрастен никога не съм имал време или пари да пътувам.

— Тогава ще наречем обекта „Руините на Пит“.

Холройд се изчерви.

— Наистина ли?

— Естествено — ухили се Нора. — Ние сме от института, можем да даваме имена на каквото поискаме.

Той продължително я изгледа с блеснали очи. После хвана дланта ѝ и за миг я стисна между своите. Нора се усмихна и леко отдръпна ръка. „Може би идеята ми не беше много добра.“

Слоун се появи иззад селището и нарами раницата си.

— Откри ли нещо? — попита Нора.

Тя отпи глътка вода от манерката си и я подаде на другите. Знаеше, че скалните рисунки обикновено се намират зад селищата.

Слоун кимна.

— Десетина пиктограми. Включително три обърнати спирали.

Нора изненадано вдигна глава и я погледна.

Холройд забеляза слисването ѝ.

— Какво има?

Нора въздъхна.

— Просто в иконографията на анасазите движението обратно на часовниковата стрелка обикновено се свързва със зловредни свръхестествени сили. По посока на часовниковата стрелка пътувало слънцето по небето. Затова обратната посока се смятала за неестествена, противна на природното равновесие.

— За неестествена ли? — внезапно се заинтригува, Смитбак.

— Да. В някои съвременни индиански култури обърнатата спирала все още се свързва с магьосничеството.

— Намерих и това — каза Слоун и повдигна ръка. Държеше строшено човешко черепче.

Нора се обърна, отначало без да осъзнава, после усмивката на Слоун лениво се разшири.

— Къде го намери? — рязко попита Нора.

Усмивката на другата жена продължаваше да е все така ослепителна.

— Отзад, до зърнохранилището.

— И просто така го вдигна?

— Защо не? — присви очи Слоун. Едва забележимото движение напомни на Нора за котка, реагираща на опасност.

— Ами защото ние не докосваме човешки останки, освен ако не е абсолютно наложително за проучването ни — изсумтя Нора. — А ти си го взела в ръка, което означава, че не можем да направим ДНК-анализ на костния колаген. И най-лошото е, че дори не си го снимала *in situ*.

— Само го вдигнах — изненадващо тихо отвърна Слоун.

— Струва ми се, ясно ти дадох да разбереш, че първо ще обсъждаме такива неща.

Последва напрегнато мълчание. После зад нея се разнесе дращене и Нора се озърна към Смитбак.

— Какво правиш, по дяволите? — попита тя. Журналистът бе извадил бележника си и пишеше в него.

— Водя си бележки — отвърна той и притисна бележника към гърдите си.

— Нашия спор ли записваш? — извика Нора.

— И защо не? Искам да кажа, човешката драма е също толкова важна част от тази експедиция, колкото...

Холройд се приближи и грабна бележника от ръцете му.

— Това е частен разговор — заяви той, откъсна страницата и му подаде бележника обратно.

— Това е цензура! — възрази Смитбак.

Изведнъж Нора чу ниско гърлено мъркане, което преля в мелодичен смях. Тя се обърна и видя, че Слоун все още държи в протегнатата си ръка черепа и ги наблюдава с весело блестящите си кехлибарени очи.

Нора си пое дъх и не обърна внимание на смеха. „Не губи самообладание.“

— След като вече си го разбутала, ще го занесем на Арагон за анализ — тихо каза тя. — Тъй като е радетел за НАТ, той може да възрази, обаче стореното — сторено. Повече не искам да извършваш каквито и да е процедури без моето изрично разрешение. Ясно ли е?

— Ясно — отвърна Слоун и с внезапно разкаян вид ѝ подаде черепа. — Просто не разсъждавах. Сигурно е от вълнение.

Нора прибра черепа в найлонова торбичка за образци и я пъхна в раницата си. Стори й се, че долавя нещо предизвикателно в начина, по който Слоун беше протегнала черепа, и за миг се зачуди дали не е било нарочна провокация. В края на краищата, бе ясно, че тя е отлично запозната с правилата за теренна работа. Но после си каза, че изпада в параноя. Спомни си как самата тя веднъж безцеремонно беше измъкнала от пръстта един великолепен фолсъмски връх на копие и всички наоколо се бяха ужасили.

— Какво е НАТ? — опърничаво попита Смитбак.

— Съкращение, което означава нулева археологическа травма. Идеята е, че археологическият обект не бива физически да се нарушава. Хора като Арагон смятат, че всяко нарушение, колкото и грижливо извършено или незначително да е, унищожавя обекта за бъдещите археолози, които може да открият по-съвършени методи за проучване. Те обикновено работят с артефакти, вече изкопани от други.

— Привържениците на НАТ смятат, че традиционните археолози копаят реликви, вместо да реконструират култури — прибави Слоун.

— Ако Арагон разсъждава така, защо е дошъл с нас? — попита Холройд.

— Той не е абсолютен пурист. Предполагам, че за толкова потенциално важен проект като този Арагон е готов до известна степен да забрави личните си чувства. Струва ми се, че според него, ако някой ще смущава Кивира, най-добре да е той. — Нора се озърна наоколо. — Какво мислиш за тези стени? — попита тя Слоун. — Това не са сажди, а някаква плътна суха материя, като боя. Само че никога не съм виждала помещение на анасазите, боядисано в черно.

— Нямам представа — призна Слоун. Тя извади малка епруветка и зъболекарски инструмент от раницата си. После усмихнато погледна Нора. — Може ли да взема проба? Госпожо председател?

„Не ми е забавно, когато Смитбак ми вика така — помисли си Нора. — Още по-малко от твоята уста.“ Ала мълчаливо кимна и проследи с поглед Слоун, която опитно отлюспи няколко фрагмента в епруветката и я запусти.

Слънцето ниско се спускаше в небето и обагреше дълги ярки ивици по древните стени.

— Да се връщаме — каза Нора. Когато се запътиха към скалния перваз, тя се озърна назад към спиралите на стената зад селището. И потръпна въпреки жегата.

[1] Адолф Франсис Алфонс Банделиер (1840–1914) — американски антрополог и историк, роден в Швейцария. — Б. пр. ↑

19.

Същата вечер бяха принудени да лагеруват далеч от водоизточник. Конете бяха жадни и до залез слънце членовете на експедицията сериозно бяха намалили водните си запаси. Арагон взе черепа с очакваното от Нора безмълвно неодобрение. Уморени, те си легнаха рано и спаха зле.

Скоро след като потеглиха на другата сутрин, стигнаха до три разклоняващи се тесни каньона. Въпреки внимателното проучване Нора и Слоун не успяха да открият повече следи от древния път — или бяха надълбоко, или пороите ги бяха отнесли. Лаптопът със системата за сателитно позициониране все още не работеше и картата на Холройд не им бе от полза. Данните от радара се бяха превърнали в хаотичен пъстър лабиринт.

Нора не успя да намери и свидетелства, че баща ѝ е минал оттам. Тя знаеше, че в традицията на Франк Уедърил и другите ранни изследователи баща ѝ понякога отбелязва пътя си, като оставя инициалите си и датата на скалите. Ала безпокойството ѝ постоянно растеше, тъй като до този момент не беше видяла каквито и да е надписи от него или други, освен тук-там петроглифи на отдавна изчезналите анасази.

През останалата част от деня се движиха по лабиринт от каньони и навлизаха все по-навътре в този сюрреалистичен свят, който приличаше на пейзаж от сън. Безмълвните каменни тунели говореха за еони на яростни промени: разместване на пластове и ерозия, порои, земетръси. С всеки следващ завой Нора разбираше, че ориентирането ѝ по картата става все по-трудно и несигурно. Всеки тропот на конско копито ги отдалечаваше от цивилизацията, от удобното и познатото, и ги отвеждаше в чуждата земя на загадъчното. Скалните селища ставаха все повече, срамежливо скрити в стените на каньона, далечни и недостъпни. Когато за десети път спря да проучи картата, тя изпита ирационалното усещане, че навлиза в забранена земя.

Привечер бяха толкова изтощени, че вечерята бе импровизирана, студена и мълчалива. Липсата на вода принуди Нора да въведе строги дажби. Принуден да готви „на сухо“ и с мръсни чинии, Бонароти се намуси.

След вечеря групата апатично се събра край огъня. Суайър дойде при тях чак след като за последен път провери конете.

Той седна до Нора и се изплю.

— Утре заран конете няма да са пили вода както трябва от трийсет и шест часа. Не знам още колко ще издържат.

— Честно казано, изобщо не ми пука за конете — обади се от отсрещната страна на огъня Блек. — Чудя се кога ще умрем от жажда ние.

Каубоят се обърна към него. Отраженията на пламъците играеха по лицето му.

— Може да не ти е ясно, обаче ако конете умрат, умираме и ние. Съвсем просто е.

Нора погледна Блек. На светлината на огъня лицето му изглеждаше изпито, в очите му се долавяха зачатъци на паника.

— Всичко наред ли е, Аарън? — попита тя.

— Ти каза, че утре ще стигнем до Кивира — дрезгаво отвърна ученият.

— Това беше само предвиждане. Отнема ни повече време, отколкото очаквах.

— Глупости! — изсумтя Блек. — Цял следобед те гледам как се бориш с картите и се мъчиш да накараш оня безполезен компютър да заработи. Според мен сме се изгубили.

— Не сме — възрази Нора.

Блек се отпусна назад и повиши глас.

— Това окуражително ли трябваше да е? И къде е този път? Вчера го видяхме. Евентуално. Обаче сега го няма.

И по-рано бе виждала такава реакция към пустинята. Не беше приятно.

— Мога да кажа само, че ще стигнем — навярно утре, най-късно вдругиден.

— Навярно! — презрително повтори археологът и се плесна с длани по коленете. — Навярно!

На мъждукащата светлина Нора обходи с поглед останалите от експедицията. Всички бяха мръсни поради липсата на вода и зле изподрани от гъстите храсти. Единствено Слоун, която замислено процеждаше пясък през пръстите си, и както обикновено разсеяният Арагон не изглеждаха загрижени. Холройд се взираше в огъня, за пръв път без книга до себе си. Косата на Смитбак беше по-чорлава от всякога, костеливите му колене бяха покрити с мръсотия. По-рано следобед журналистът красноречиво и надълго се бе оплаквал, че ако бил създал човека да язди кон, Бог трябвало да постави шезлонг върху гърба на животното. Не го успокояваше дори фактът, че апатичният Мухогъз се бе отказал от опитите си да го ухапе.

Групата имаше отчаян вид и не беше за вярване, че промяната е станала за по-малко от две денонощия тежък път. „Господи, щом те изглеждат така, как ли изглеждам аз?“ — помисли си Нора.

— Разбирам, че всички сте загрижени — бавно каза тя. — Правя каквото мога. Ако някой от вас има градивни идеи, с удоволствие ще ги изслушам.

— Изходът е да продължаваме напред — тихо, но разпалено отвърна Арагон. — И да престанем да мрънкаме. Човекът на двайсетия век не е свикнал с истински физически трудности. Хората, които са обитавали тези каньони, ежедневно са понасяли такава жажда и зной, без да се оплакват. — Той плъзна тъмните си иронични очи по насядалите около огъня членове на експедицията.

— Виж, сега се почувствах по-добре — рече Блек. — Пък аз си мислех, че страдам от жажда.

Арагон впери поглед в него.

— Вие страдате повече от необособяване на личността, отколкото от жажда, доктор Блек.

Онемял от гняв, археологът се обърна към него. После се изправи с треперещи крака и безмълвно се запъти към палатката си.

Нора го проследи с поглед. „Какво става тук?“ Нещо, което изглеждаше толкова просто на хартия — пътят на анасазите, описанията в писмото от баща ѝ, — в действителност безнадеждно се усложняваше. И щеше да става все по-лошо: ако се бе ориентирала вярно, следобед на другия ден щяха да стигнат до Дяволския гръбнак — високото било, отделящо тази система каньони от още по-далечната и усамотена система, в която беше скрита Кивири. На картата хребетът

изглеждаше непроходим. И все пак баща ѝ го бе изкачил. „Защо не е оставил знаци?“ Ала още докато си задаваше този въпрос, знаеше отговора: защото беше искал да запази Кивира в тайна. За пръв път разбираше, че неяснотата на писмото му е била преднамерена.

Групата започна да се разпръсква. Останаха само неспокойно задрямалият Смитбак и замислено загледианият в огъня Арагон. Нора долови движение и след миг Слоун седна до нея.

— Това място не е чак толкова кофти — каза тя. — Виж какво забелязах току-що.

От пясъка стърчеше съвършен връх на стрела, отцепен от снежнобял ахат, осеян с червени точки.

Нора го вдигна с огромна предпазливост и внимателно го разгледа на светлината на огъня.

— Те са били влюбени в красотата. Поразително, нали? Винаги са избирали най-прекрасните материали за каменните си сечива. Това е ахат от Лобо Меса, една скала в Ню Мексико на близо петстотин километра югоизточно оттук. Само си помисли с колко далечни земи са били готови да търгуват, за да си осигурят такава суровина.

Тя го подаде на Слоун, която любопитно я наблюдаваше.

— Блестяща идентификация! — с искрено възхищение каза другата жена, взе върха и внимателно го постави обратно в пясъка. — Може би в края на краищата трябва да си остане тук.

Арагон се усмихна.

— Винаги е по-добре да оставиш нещо в естествената му среда, отколкото да го заключиш в мазето на някой музей.

Тримата замълчаха и се загледаха в гаснещите пламъци.

— Радвам се, че ме подкрепи — обърна се към антрополога Нора.

— Може би отдавна трябваше да го направя. — Той замълча за миг. — Какви са намеренията ти за него?

— За Блек ли? — Нора се замисли. — Засега никакви.

Арагон кимна с глава.

— Отдавна го познавам и винаги е бил надут. Основателно — в страната няма по-добър хронолог от него. Но никога не съм забелязвал тази негова страна. Струва ми се, че е страх. Някои хора изпадат в психологически срыв, когато напуснат цивилизацията, телефоните, болниците, колите, електричеството.

— И аз си мислех същото — съгласи се Нора. — Ако е така, щом устроим лагера и установим връзка с външния свят, той ще се успокои.

— Сигурно. Но може и да не стане така.

Отново настъпи мълчание.

— Е? — накрая се обади Слоун.

— Какво?

— Изгубихме ли се? — внимателно попита тя.

Нора въздъхна.

— Не знам. Предполагам, че утре ще разберем.

Арагон изсумтя.

— Ако това наистина е път на анасазите, не прилича на — никой друг. Сякаш са искали да изтрият всяка следа от съществуването му. — Той поклати глава. — Усещам в него мрак и злоба.

Нора го погледна.

— Какво те кара да говориш така?

Мексиканецът безмълвно бръкна в раницата си, извади епруветката с люспите черна боя и я стисна в дланта си.

— Направих тест с луминол на един от тези образци — тихо каза той. — Резултатът беше положителен.

— Никога не съм чувала за такъв тест — отвърна Нора.

— Използва се от антрополозите криминалисти и е съвсем елементарен. Определя наличие на човешка кръв. — Арагон я погледна. Тъмните му очи бяха мрачни. — Това не е боя. А човешка кръв. Но не обикновена кръв: наслоени пластове засъхнала кръв.

— Боже мой! — ахна тя.

Неволно си спомни откъса от отчета на Коронадо; „На техния език «кивира» означавало «домът на кървавата скала». Може би в крайна сметка «кървавата скала»“ не бе просто метафора...

Антропологът извади малък плик, внимателно измъкна черепчето, което бяха открили в Руините на Пит, и го подаде на Нора.

— След като получих резултата от теста, реших по-внимателно да проуча този череп. Снощи сглобих фрагментите. Принадлежи на момиченце, може би девет-десетгодишно. Определено е от анасазите: тилът в бебешка възраст е бил сплеснат от твърдата дъска на люлката. — Арагон предпазливо завъртя черепа в дланите си. — Отначало си мислех, че е умряло при злополука, че навярно е било ударено от падащ камък. Но при повторното проучване забелязах тези следи. —

Той посочи няколко жлеба в средата на тила. — Направени са с кремъчен нож.

— Не! — прошепна Слоун.

— О, да... Това момиченце е било скалпирано.

20.

Скип Кели се тътреше по една сенчеста алея на грижливо поддържания институтски кампус и търкаше зачервените си очи. Беше поразително лятно утро, топло, сухо и изпълнено с обещание. Слънцето обливаше в копринени лъчи сградите и моравите, в люляковите храсти подскачаше коприварче и изливаше сърцето си във възторжена песен.

— Млъкни, по дяволите! — измърмори Скип. Птицата се подчини.

Приближаваше се към продълговата ниска сграда в стил пуебло-възраждане, боядисана в същия убит земен цвят като всички останали постройки на института. На земята пред нея имаше дъсчена табелка с бронзов надпис АРТЕФАКТУАЛНИ КОМПЛЕКСИ. Скип отвори вратата и влезе.

Вратата с металическо скърцане се затвори след него и той потръпна. „Божичко, как ме цепи главата!“ Устата му беше пресъхнала и усещаше вкус на мухъл и стари чорапи. Той извади дъвка от джоба си. „Мама му стара, по-добре да мина на бира!“ Всяка сутрин си казваше едно и също.

Скип се огледа наоколо, благодарен за слабото осветление. Намираше се в малко преддверие само с две витрини и неудобна наглед дървена пейка. Във всички посоки водеха врати, повечето без надписи.

Разнесе се ново изскърцване и една от отсрещните врати се отвори. Отвътре излезе жена, която се приближи към него. Скип безразлично я погледна. Тридесет и пет годишна, висока, с къса тъмна коса, огромни кръгли очила и пола от кадифе.

Тя протегна ръка.

— Вие трябва да сте Скип Кели. Аз съм Соня Роулинг, главна лаборантка.

— Хубав тоалет — отвърна той и стисна дланта ѝ. „Ще ти го върна, Нора.“

Дори да бе чула комплимента, жената не го показа.

— Очаквахме ви преди час.

— Извинявам се — измърмори в отговор Скип. — Успах се.

— Елате.

Жената се завъртя на токове и се върна обратно в стаята. Той я последва и се озова в голяма стая. За разлика от преддверието тук беше пълно с техника: дълги метални маси, отрупани с инструменти, пластмасови табли и распечатки, бюра с купища книги и папки. Стените не се виждаха от метални шкафове с чекмеджета, всичките затворени. В най-близкия до вратата ъгъл стоеше млад мъж и оживено разговаряше по телефона.

— Както виждате, тук се върши истинската работа — каза жената. Тя посочи към едно сравнително неотрупано бюро. — Седнете там и ще ви въведа в обстановката.

Скип предпазливо се настани до Соня Роулинг.

— Господи, какъв махмурлук! — измърмори той.

Роулинг го погледна въпросително.

— Моля?

— Махмурлук, казвам.

— Ясно. Това може би обяснява закъснението ви. Убедена съм, че няма да се повтори. — Нещо в погледа ѝ го накара да изправи гръб.

— Сестра ви ми каза, че имате природна дарба за лабораторна работа. Точно това възнамерявам да проверя през следващите две седмици. Ще започнем по-бавно, за да видим какво можете да вършите. Имате ли теренен опит?

— Нищо сериозно.

— Добре. Тогава не се налага да се отучвате от лоши навици. — Скип повдигна вежди и тя поясни: — Хората си мислят, че теренната работа е всичко в археологията. Но истината е, че за всеки час на терена в лабораторията се прекарват още пет. И именно там се правят повечето важни открития.

Роулинг се пресегна и притегли към тях продълговат метален контейнер с капак на панти. Тя го вдигна, бръкна вътре и внимателно извади четири големи найлонови чувалчета. Върху всички с черен маркер набързо бяха написани думите КЛИСУРАТА ПОНДЕРОСА. Скип видя, че в контейнера има още много чували.

— Какво е всичко това? — попита той.

— Клисурата Пондероса е била изключително интересен обект в североизточна Аризона — отвърна жената. — Забележете, че казвам „била“, а не „е“. Поради причини, които не са ни съвсем ясни, там са открити керамични фрагменти от множество различни стилове, пръснати в привиден безпорядък. Може би мястото е било нещо като търговски център. Във всеки случай собственикът на земята бил любител археолог с повече ентузиазъм, отколкото здрав разум. За три летни сезона в началото на двайсетте години той изкопал целия обект и събрал абсолютно всички фрагменти. До последния. — Тя посочи чувалите. — Единственият проблем е, че е нахвърлял всичките си находки на една купчина, без да обръща внимание на местонахождение или пласт. Изгубени са най-ценните данни. Фрагментите в крайна сметка били предадени на Музея за индиански старини, но така и не били проучени. Ние ги наследихме, когато преди три години получихме сбирката на музея.

Скип намръщено се вторачи в чувалите.

— Мислех, че ще работя с материалите на Нора от Рио Пуерко.

Роулинг сви устни.

— Разкопките на Рио Пуерко са образец за археологическо проучване. Материалът е грижливо събран и документиран с минимум нарушения на обекта. Находките на сестра ви ни носят невероятно много информация. Докато това... — Тя посочи чувалите и остави изречението недовършено.

— Картинката ми е ясна — още повече се намръщи Скип. — Този обект вече е унищожен и аз няма какво повече да объркам. И ще ме оставите да си блъскам главата с него.

Начупените устни на Роулинг се извиха в нещо като зачатък на усмивка.

— Бързо схващате; господин Кели.

Скип дълго се взира в чувалите.

— Предполагам, че това е само върхът на айсберга.

— Пак познахте. В склада има още двайсет и пет чувала.

„Мамка му!“

— И какво точно трябва да правя?

— Съвсем просто е. Тъй като не знаем абсолютно нищо за местонахождението на тези фрагменти, нито за относителната им

позиция едни спрямо други, можем само да ги подредим по стил и тип и да подложим резултатите на статистически анализ.

Скип облиза устни. Очертаваше се по-лошо, отколкото предполагаше.

— Може ли да си взема чаша кафе, преди да започнем?

— Не. В лабораторията е забранено внасянето на храна и напитки. Утре елате рано и пийте кафе в служебния стол. И това ми напомня още нещо. — Тя посочи с палец най-близкото кошче за боклук.

— Какво?

— Дъвката. Хвърлете я там, моля.

— Не може ли просто да я залепя под бюрото?

Без да се усмихва, Роулинг поклати глава. Скип се наведе и изплю дъвката си.

Жената му подаде кутия с ръкавици за еднократна употреба.

— Сложете си ги.

Тя също си сложи ръкавици, постави първия чувал с артефакти помежду им и внимателно го распечата. Обзет от любопитство, въпреки волята си Скип надникна вътре. Фрагментите бяха с най-различни мотиви и цветове. Някои бяха съвсем изтъркани, други изглеждаха почти нови. Някои чирепи бяха надраскани или почернели от дим. Едни бяха прекалено малки, за да се определи ясно орнаментацията им, а други — достатъчно големи, за да се различат мотивите: вълнообразни линии, редове от ромбове, успоредни зигзаги. С баща му бяха колекционирали подобни фрагменти. Като малък му харесваше. Вече не.

Лаборантката извади един фрагмент от чувала.

— Това е Кортес, черно върху бяло. — Тя предпазливо го постави на масата и отново бръкна в чувала, за да вземе следващия чиреп. — А това е Кайента, черно върху бяло. Обърнете внимание на разликите.

Роулинг прибра фрагментите в две прозрачни пластмасови кутии, после извади трети от чувала.

— Какво е това?

Скип внимателно го разгледа.

— Прилича на първия, който извадихте. Кортес.

— Вярно. — Тя го прибра в първата кутия и извади друг фрагмент. — А това?

— Като втория. Кайента.

— Отлично! — Лаборантката прибра фрагмента във втората кутия и извади пети образец от чувала. — Ами това? — Устните ѝ се свиха в едва забележима ирония, неясно предизвикателство. Чирепът приличаше на втория, но не съвсем. Скип отвори уста да каже „Кайента“, но пак я затвори, втренчи се и затършува надълбоко в спомените си.

— Чуска, широколентова? — попита младият мъж.

Последва мълчание и Роулинг за миг изгуби самоувереността си.

— Откъде, за Бога...

— Баща ми обичаше керамиката — малко стеснително отвърна Скип.

— Това много ще ни помогне — вече с по-топъл глас каза лаборантката. — Може пък Нора да е била права. Както и да е, тук ще откриете всевъзможни хубави неща: керамика от Сибола, полихромни фрагменти тип Сейнт Джон, могольонска кафява керамика, керамика тип Макелмо. Вижте. — Тя се пресегна и придърпа ламиниран лист. — Тук са показани образци от двайсет и петте стила, които има вероятност да откриете в Клисурата Пондероса. Разделяйте ги по стилове и оставяйте съмнителните фрагменти настрани. Аз ще се върна след час и ще видя докъде сте стигнал.

Скип я проследи с поглед, после дълбоко въздъхна и насочи вниманието си към натъпкания догоре чувал. Отначало работата изглеждаше досадна и обърквана и купчината със съмнителни фрагменти нарастваше. После обаче неусетно стана по-уверен в определянето на стиловете: формата, състоянието, дори съставът на фрагментите бяха почти толкова показателни, колкото самият мотив. В главата му изплуваха носталгични спомени за дълги следобеди с баща му, прекарани в разглеждане на руините в пустинята. И после вкъщи, надвесени над монографии, подреждаха и лепяха фрагментите върху парчета картон. Зачуди се къде са отишли всичките им усърдно събирани колекции.

В лабораторията цареше тишина, като се изключи потракването по клавиатурата на младия лаборант в отсрещния ъгъл, Скип се сепна, когато усети ръка на рамото си.

— Е? — попита Роулинг. — Как върви?

— Мина ли вече един час? — попита той, поизправи гръб и си погледна часовника. От главоболието му нямаше и следа.

— Горедолу. — Лаборантката се вторачи в кутиите. — Мили Боже, та вие вече сте сортирал два чувала!

— Това прави ли ме любимец на учителката? — попита Скип и заразтрива тила си. В далечината чу почукване на вратата.

— Нека първо проверя колко грешки сте допуснал — отвърна тя. Изведнъж от отсрещния край на стаята изкънтя висок треперещ глас.

— Скип Кели? Някой тук казва ли се Скип Кели?

Той вдигна поглед. Беше младият лаборант. Изглеждаше извънредно нервен. И Скип видя причината за нервността му: едър мъж в синя униформа. Той се приближи, като леко подрънкваше с оръжието, палката и белезниците на колана си, после спря, постави ръце на хълбоците си и леко се усмихна. В лабораторията се бе спуснала пълна тишина.

— Скип Кели? — със спокоен гърлен баритон попита той.

— Да — потвърди Скип.

Побиха го тръпки и в мислите му се зароиха десетки възможности, всичките неприятни. „Оная нещастник съседът сигурно е подал оплакване. Или е оная жена с дакела. Господи, аз прегазих само задния му крак и...“

— Може ли да поговорим навън?

В тържествения сумрак на преддверието мъжът извади служебната си карта и я обърна към него.

— Аз съм лейтенант Ал Мартинес, детектив от полицейското управление в Санта Фе.

Скип кимна с глава.

— Трудно е да ви открие човек — каза полицаят с глас, който едновременно успяваше да е добродушен и неутрален. — Чудя се дали бихте ми отделили малко време.

— Малко време ли? — изломоти Скип. — Защо?

— Ще стигнем и до това, само че в участъка, господин Кели, ако не възразявате.

— В участъка — повтори Скип. — Кога?

— Я да видим. — Мартинес първо погледна към пода, после към тавана и накрая отново към него. — Най-добре веднага.

Скип мъчително преглътна. После кимна към отворената врата на лабораторията.

— В момента съм на работа. Не може ли да почака?

Последва кратка пауза.

— Не, господин Кели — отвърна полицаят. — Като се замисля, струва ми се, че не може.

21.

Скип последва полицая навън при очакващата ги кола. Детективът беше огромен, с врат като дънер на секвоя, но движенията му бяха леки, дори гъвкави. Мартинес спря до предната дясна врата и за изненада на Скип му отвори вратата. Докато потегляха, младият мъж погледна в огледалото. На входа на сградата видя две бели лица, които неподвижно наблюдаваха отдалечаването им и постепенно се смалиха, докато накрая съвсем изчезнаха.

— Първият ми ден на тази работа — рече той. — Страхотно впечатление.

Излязоха през портала на кампуса и набраха скорост. Детективът извади пакетче дъвки от джоба на гърдите си и му предложи.

— Не, благодаря.

Мартинес пхна дъвка в устата си и задъвка. Мускулите на челюстите и шията му се движеха бавно. Отдясно се извиси асиметричната сграда на хотел „Ла Фонда“. Подминаха площада и Губернаторския дворец. Пред портала индианци продаваха накити и слънцето се отразяваше в полирано сребро и тюркоаз.

— Ще ми трябва ли адвокат? — попита Скип.

Полицаят усърдно продължаваше да дъвче дъвката си.

— Едва ли — отвърна той. — Естествено, ако искате, имате пълното право.

Автомобилът мина покрай библиотеката и заобиколи зад старата сграда на полицията. Отпред имаше няколко контейнера, пълни със строителни отпадъци.

— Ремонтират — на влизане в увитото с найлони фоайе поясни Мартинес.

Лейтенантът се отби на регистратурата и взе папка, подадена му от униформена жена. Той поведе Скип по коридор, в който миришеше на боя, после се спуснаха по стълбище. Накрая отвори надраскана врата и го покани вътре. Озоваха се в гола стая без каквито и да е други мебели, освен три дървени стола, бюро и тъмно огледало.

Скип никога не бе ходил на такова място, но достатъчно беше гледал телевизия, за да се досети какво става.

— Това прилича на стая за разпити — каза той.

— И наистина е стая за разпити. — Мартинес се настани на един от столовете, който заплашително изскърца, постави папката върху бюрото и даде знак на Скип да седне. После посочи към тавана. Младият мъж вдигна поглед и видя обектив, насочен почти нахално към него. — Ще ви записваме. Съгласен ли сте?

— Имам ли избор?

— Да. Ако откажете, разговорът приключва и сте свободен да си вървите.

— Страхотно — отвърна Скип и понечи да се изправи.

— Разбира се, после ще трябва да ви пратим призовка и ще похарчите пари за адвокат. Засега не сте заподозрян. Защо просто не се отпуснете и не отговорите на няколко въпроса? Във всеки момент можете да поискате да повикате адвокат или да прекратите разговора. Какво ще кажете?

— „Заподозрян“ ли казахте?

— Да. — Мартинес го погледна с безизразните си черни очи. Скип разбра, че полицаят очаква отговор.

— Добре — тежко въздъхна той. — Питайте.

Детективът кимна на някого зад едностранното огледало, после отново се обърна към Скип.

— Моля, кажете името си, адреса и датата на раждане. — Бързо приключиха с уводната част. После Мартинес попита: — Вие ли сте собственик на едно изоставено ранчо зад Фокс Рън, адрес извънградско шосе шестнайсет, пощенска кутия дванайсет, Санта Фе, Ню Мексико?

— Да. Собственици сме двамата със сестра ми.

— И сестра ви е Нора Уотърфорд Кели?

— Точно така.

— И къде се намира сестра ви в момента?

— На археологическа експедиция в Юта.

Лейтенантът кимна с глава.

— Кога е заминала?

— Преди три дни. Ще се върне най-рано след две седмици. — Скип отново понечи да се изправи. — Това има ли нещо общо с нея?

Мартинес му даде знак да прояви търпение.

— Двамата ви родители са мъртви, нали?

Скип утвърдително кимна.

— В момента работите в Археологическия институт на Санта Фе.

— Докато не се появихте вие.

Полицаят се усмихна.

— Откога работите в института?

— Нали ви казах в колата, днес е първият ми работен ден.

Мартинес отново кимна, този път по-бавно.

— А къде сте работили преди това?

— Търсих си работа.

— Ясно. И кога за последен път сте бил на работа?

— Никога. Поне откакто миналата година завърших колеж.

— Познавате ли Тереса Гонзалес?

Скип облиза устни.

— Да. Познавам Тереса. Тя ни е съседка в ранчото.

— Кога я видяхте за последен път?

— Божичко, не знам. Преди десет месеца, може би преди единайсет. Скоро след като се дипломирах.

— Ами сестра ви? Кога за последен път е виждала госпожа Гонзалес?

Скип се размърда на стола.

— Ами... преди два дни, струва ми се. Помогнала на Нора в ранчото.

— Имате предвид сестра си Нора, нали? — попита Мартинес. — С Какво ѝ е помогнала?

Младият мъж се поколеба.

— Била е нападната — бавно отвърна той.

Вратните мускули на Мартинес за миг престанаха да се движат.

— Ще ми разкажете ли по-подробно?

— Тереса се обаждаше на сестра ми, когато чуваше нещо в старата къща. Вандали, хлапетии, такива неща. Напоследък там било бая оживено, тя на няколко пъти звъня на сестра ми. Преди около седмица Нора отиде да види какво става. Каза, че я нападнали. Тереса чула суматохата, дошла с пушка и те избягали.

— Каза ли нещо друго? Описа ли нападателите?

— Нора каза... — Скип се замисли. — Нора каза, че били двама души. Двама души, облечени като животни.

Той реши да не споменава за писмото. Каквото и да се е случило, нямаше нужда от повече усложнения.

— Защо не е дошла при нас? — накрая попита Мартинес.

— Не съм сигурен. Не ѝ е в стила да отиде в полицията. Винаги е искала сама да се справя. Според мен се е страхувала, че това може да забави експедицията ѝ.

Детективът като че ли се замисли за нещо.

— Господин Кели — отново започна той. — Можете ли да ни съобщите къде бяхте през последните две денонощия?

Скип се сепна. После се отпусна назад и дълбоко си пое дъх.

— Освен че тая сутрин се появих в института, през целия уикенд бях в дома си.

Мартинес провери в папката.

— „Кале де Себастиан“ две хиляди сто и тринайсет, номер две „В“.

— Да.

— През това време не сте се виждал с никого?

Скип мъчително преглътна.

— В събота следобед ме видя Лари от магазина за спиртни напитки „Елдорадо“. После късно вечерта се обади сестра ми.

— Някой друг?

— Ами съседът ми викна три-четири пъти.

— Съседът ви ли?

— Да, Ред Фрайбърг, от съседния апартамент. Не обича шумна музика.

Мартинес се отпусна назад и прокара пръсти през късо подстриганата си черна коса. След дълго мълчание той отново се наведе напред.

— Господин Кели, снощи Тереса Гонзалес е била открита мъртва във вашето ранчо.

Изведнъж Скип усети, че тялото му сякаш натежава.

— Тереса ли?

Детективът кимна с глава.

— Всяка неделя тя получавала доставка фураж за животните. Миналата неделя не отворила вратата. Човекът забелязал, че

животните са гладни и че кучето ѝ е заключено в къщата. Когато на другата сутрин пак не отворила, той започнал да се тревожи и ни се обади.

— Господи Боже! — поклати глава Скип. — Тереса. Не мога да повярвам.

Вперил очи в него, лейтенантът се разшава на стола си.

— Когато отидохме там, заварихме леглото ѝ неоправено, дрехите ѝ — пръснати. Кучето беше ужасено. Като чели нещо я е събудило посред нощ. Но в ранчото ѝ нямаше нито следа от нея, затова решихме да обиколим съседите. Първо се отбихме у вас. — Той бавно си пое дъх. — Видяхме някакво движение. Оказаха се кучета, биеха се за нещо. — Мартинес млъкна и прехапа устни.

Но Скип почти не го слушаше. Мислеше за Тереса, мъчеше си да си спомни последния път, когато я беше видял. С Нора бяха отишли до ранчото да вземат някои неща за нейния апартамент. Тереса се случи на двора, видя ги и радостно им махна с ръка. Представи си я как тича по пътеката към тяхната къща и кестенявата ѝ рошава коса танцува на вятъра.

После погледът му попадна върху папката, която лежеше на бюрото. От едната страна пишеше ГОНЗАЛЕС, Т. Изпод едното ъгълче се подаваше черно-бяла снимка. Той автоматично се пресегна към нея.

— На ваше място не бих я поглеждал — предупреди го Мартинес.

Но не се опита да му попречи. Скип повдигна корицата на папката, видя снимката и се вцепени от ужас.

Тереса лежеше по гръб, праметнала крак връз крак, с вдигната нагоре лява ръка, сякаш за да хване отклонила се бейзболна топка. Всъщност предположи, че е Тереса, защото фотографията бе направена в тяхната някогашна кухня: в горния десен ъгъл на снимката се виждаше старата готварска печка на майка му.

Не беше толкова лесно да познае самата Тереса. Устата ѝ беше отворена, ала бузите ѝ ги нямаше. През отворите мътно блестяха зъбите ѝ. Дори на черно-бялата снимка се забелязваше неестественият петнист оттенък на кожата ѝ. Липсваха отделни части от тялото ѝ: пръстите, едната гърда, месестата част на бедрото. Цялата бе осеяна с черни белези, оставени от зъби на почти сити животни. На мястото на гърлото ѝ имаше кухня, само кости и хрущяли, с разкъсана плът по

тях. Съсирена кръв се стичаше в ужасяваща река към продълговата дупка в ожулените дъски на пода. От локвата водеха безброй следи от животински лапи.

— Кучета — поясни Мартинес, внимателно отстрани ръката на Скип и затвори папката.

Младият мъж отвори уста, ала отначало не успя да каже нищо.

— Моля? — дрезгаво промълви той.

— Бездомни кучета са ръфали тялото й.

— От кучета ли е била убита?

— Отначало и ние така си помислихме. Гърлото й е откъснато с едно захапване и по цялото й тяло има следи от нокти и зъби. Но при предварителния оглед патологът откри категорични доказателства, че е било убийство.

Скип го погледна.

— Какви доказателства?

Мартинес се изправи със спокойна непринуденост, почти несъвместима с думите му.

— Освен всичко останало, необичайно обезобразяване на пръстите на ръцете и краката. Аутопсията ще приключи следобед и тогава ще узнаем много повече. Засега ви моля за три неща. Пазете тази информация в тайна. Не се приближавайте до ранчото. И най-важното: бъдете на място, където можем да ви открием.

Той мълчаливо изведе Скип от стаята и го придружи по коридора.

22.

По време на закуската на другата сутрин членовете на експедицията бяха необичайно мълчаливи. Нора усещаше, че са обзети от съмнения. Очевидно забележките на Блек предишната вечер бяха постигнали целта си.

Продължиха на северозапад по суров каньон, лишен от каквато и да било растителност. Въпреки ранния час от напуканите скали се надигаше горещина и маранята придаваше зловещ вид на каньона. Жадните коне бяха раздразнителни и непокорни.

Колкото по-навътре навлизаха, толкова по-сложна ставаше системата от каньони, които се разклоняваха във всички посоки и образуваха хаотичен лабиринт. Все още не можеха да използват устройството за сателитно позициониране, а скалите бяха толкова стръмни, че Слоун нямаше как да се изкатери догоре, без да изложи живота си на опасност. Нора установи, че губи толкова време за справки с картата, колкото и за самото пътуване. На два пъти бяха принудени да се връщат от задънени каньони, друг път се наложи да чакат, докато Нора и Слоун търсеха път. Блек бе необичайно мълчалив и намръщеното му лице изразяваше смесица от страх и гняв.

Нора се бореше със собствените си съмнения. Дали баща ѝ наистина беше стигнал чак дотук? Дали някъде не бяха завили по грешен каньон? Тук-там се виждаха пръснати въглени, но бяха прекалено нарядко и спокойно можеше да са следи от пожари. Хрумна ѝ нещо ново, за което дори не смееше да се замисли: ами ако баща ѝ е блънгувал, когато е писал писмото? Струваше ѝ се невъзможно някой да се ориентира в този лабиринт.

Ами разбитият череп и изсъхналата кръв? Какво означаваха те? От обикновено индианско селище Руините на Пит се бяха превърнали в мрачна и смущаваща загадка.

Малко преди пладне каньонът свърши с фантастични скални образувания. Провряха се през един тесен отвор и се озоваха в долина,

обрасла с ниски хвойни. Когато погледна надясно, Нора различи платото Кайпаровиц като висок тъмен силует на хоризонта.

После се обърна напред и онова, което видя, едновременно я ужаси и обнадежди.

От другата страна на долината, огрян от обедното слънце, се издигаше хребет, който можеше да е само Дяволският гръбнак. Него очакваше и от него се страхуваше още откакто бяха потеглили. Той представляваше исполинска пясъчникова скала, висока поне триста метра и дълга много километри, осеяна с кухини и ерозионни вдлъбнатини, вертикални цепнатини и проломи. Самият хребет беше назъбен като гръб на динозавър, кошмарен в своята красота.

Нора отведе групата в сянката на голяма скала и всички слязоха от конете. Дватама със Суайър се отдръпнаха настрани.

— Първо да видим дали ще намерим пътека — каза тя. — Изглежда доста стръмно.

Каубоят не отговори веднага.

— Оттук не бих го нарекъл точно „стръмно“. Непроходимо е.

— Баща ми го е изкачил с два коня.

— Щом казваш. — Суайър изплю тънка струя тютюнев сок. — Но това не е единственият хребет из тия краища.

— Това е разломна куеста^[1] — обади се Блек, който слушаше разговора им. — Дълга е най-малко сто и петдесет километра. Така нареченият хребет на баща ви може да е навсякъде по тази линия.

— Този е — настоя Нора, като се опитваше да скрие гризачите я съмнения.

Суайър поклати глава и започна да си свива цигара.

— Едно ще ти кажа. Искам да видя пътеката със собствените си очи, преди да поведе конете по нея.

— Добре — съгласи се тя. — Да вървим да я потърсим. Слоун, наглеждай нещата, докато се върнем.

— Разбира се — разнесе се провлеченият контраалт.

Дватама поеха на север в подножието на хребета, като се оглеждаха за проход или пролука в гладката скала. След около осемстотин метра стигнаха до няколко плитки пещери. Нора забеляза древните сажди по таваните им.

— Тук са живели анасази — посочи тя.

— Доста жалки пещерички.

— Сигурно са били временни жилища. Най-вероятно са обработвали земята на дъното на каньона.

— Трябва да са отглеждали кактуси — лаконично измърмори Суайър.

Когато продължиха на север, дерето се раздели на няколко ръкава, между които се издигаха купчини камъни и ниски скали. Пейзажът изглеждаше странно, някак недовършено, сякаш Бог просто се беше отказал от опитите си да наложи ред сред непокорните камънаци.

Нора разтвори клоните на няколко пустинни кедъра и се закова на мястото си. Задъхан, каубоят се приближи.

— Я виж тук — каза тя.

Върху скалата бяха издълбани петроглифи, разкриващи по-светлата скална сърцевина. Археоложката приклепна и внимателно ги проучи. Те бяха сложни и красиви: пума, странна композиция от точки с малко стъпало, звезда, вписана в луна, на свой ред вписана в слънце, детайлно изображение на Кокопели, гърбавия флейтист, за когото се смяташе, че е бог на плодородието. Както обикновено, той бе представен с огромен еректирал член. Петроглифите завършваха с друга сложна група точки под грамадна спирала, също обърната като онези, които Слоун бе видяла в Руините на Пит.

Суайър изсумтя.

— Ще ми се да имах неговия проблем — кимна към Кокопели той.

— Обаче го нямаш — отвърна Нора. — Според една пуеблоиндианска легенда проблемът бил дълъг метър и половина.

Продължиха нататък през кедрите и се натъкнаха на скрита клисура: цепнатина, пълна със свлечени камъни, която диагонално пресичаше пясъчниковия монолит. Тя беше стръмна и тясна, издигаше се нагоре и изчезваше. Външният ръб на пътеката се извиваше навътре, така че не се виждаше от няколко крачки разстояние.

— Никога не съм виждала нещо толкова добре скрито. Това трябва да е нашата пътека — каза Нора.

— Надявам се да не е.

Следвана от каубоя, тя навлезе в тясната цепнатина, като се препъваше по чакъла. Приблизително по средата на пътя цепнатината свършваше със силно ерозирана пътека, изсечена диагонално в голия

пясъчник. Бе широка по-малко от метър, от едната ѝ страна отвесно се издигаше нагоре, а другата пропадеше в ужасяващото синьо пространство. Когато Нора се приближи към ръба, няколко камъчета полетяха надолу. Заслуша се, ала не ги чу да падат, и приклепна.

— Пътеката определено е древна — заяви тя, след като разгледа ерозираните следи, оставени от праисторически кварцитни сечива.

— И със сигурност не е предвидена за коне — отбеляза Суайър.

— Анасазите не са имали коне.

— Ние обаче имаме — беше лаконичният отговор.

Предпазливо продължиха напред. На места пътеката се свиваше към скалата и ги принуждаваше да прескачат празното пространство. Веднъж Нора погледна надолу и видя назъбени скали на повече от сто и петдесет метра. Зави ѝ се свят и тя побърза да вдигне очи.

Наклонът постепенно намаляваше и след двадесет минути стигнаха до върха. Една изсъхнала хвойна с обгорени от мълния клони бележеше мястото, където пътеката стигаше до хребета. Самият той бе тесен, може би най-много шест метра, и след секунди Нора беше на отсрещния му край.

Пред нея се простираше лабиринт от дълбоки каньони и дерета, които се сливаха в отворена долина. Пътеката, вече много по-полегата, потъваше в сумрака под тях.

За миг изгуби дар слово. Слънцето бавно се издигаше в небето и лъчите му нахлуваха в дълбоките дупки, прогонвайки мрака от лилавите скали.

— Толкова е зелено! — накрая промълви тя. — Всички тези тополи и тревата за конете. Виж, има и поток!

При тези думи мускулите на гърлото ѝ неволно се свиха. От възбуждане почти бе забравила жаждата си.

Суайър не отговори.

Нора внимателно разгледа района пред тях. Дяволският гръбнак минаваше диагонално на североизток и изчезваше зад платото Кайпаровиц. Оттам започваше огромна плетеница от каньони и се спускаше надолу. През нея спокойно течеше река и разполовяваше огромната равнина, чийто релеф говореше за безброй пороища. Навсякъде бяха пръснати скали, някои големи колкото къщи, очевидно довлечени от по-високо. Долината свършваше с отвесни червени скали.

В отсрещния ѝ край, потокът минаваше през обрасла с тръстика местност и изчезваше в тесен каньон през пясъчниковото плато. Такива тесни каньони не се срещаха никъде другаде, освен в тази югозападна пустош. Резултат на въздействието на водата върху пясъчника в продължение на безчет години, те понякога бяха широки само няколко метра. Въпреки това често бяха дълбоки неколкостотин метра и можеха да продължават километри, преди да се разширят.

Нора се втрени във входа на този каньон: тъмен процеп, широк около три метра. „Това трябва да е тесният каньон, за който споменава баща ми“ — с нарастващо вълнение си помисли тя, извади бинокъла си и бавно огледа местността. По скалите около долината бе забелязала множество гледащи на юг ниши, идеални за селища на анасазите, но когато ги разгледа с бинокъла, не видя нищо интересно. Всичките бяха празни. Проучи и отвесните скали, водещи към горния край на платото, ала дори да имаше път към скрития зад него каньон, той не се виждаше.

Нора отпусна бинокъла, обърна се и впери очи в бруления от ветровете връх на хребета. Това място беше идеално за баща ѝ да остави инициалите си и датата: визитната картичка на пътешествениците от памтивека. Ала нямаше нищо. И все пак оттук Холройд най-после щеше да засече местоположението им.

Суайър се беше облегал на скалата и свиваше цигара. Той я захапа и драсна клечка кибрит.

— Няма да поведеа конете си по тази пътека — заяви каубоят.

Нора рязко го погледна.

— Но това е единственият път!

— Знам — отвърна Суайър и вдъхна дима в дробовете си.

— Тогава какво предлагаш? Да се върнем ли? Да се откажем?

Той кимна.

— Да. — Последва кратко мълчание. — И това не е предложение.

Въодушевляването на Нора в миг се изпари. Тя дълбоко си пое дъх.

— Тази пътека може да се изкачи, Роско. Ще разтоварим конете и ще качим всичко на ръце. После ще докараме конете. Може да ни отнеме целия ден, но е осъществимо.

Каубоят поклати глава.

— Каквото и да направим, ще убием конете по тази пътека.
Нора приклепна до него.

— Трябва да го направим, Роско. Всичко зависи от това.
Институтът ще ти плати за всеки кон, който пострада.

Изражението на лицето му и показа, че е сбъркала.

— Ти разбираш достатъчно от коне, за да знаеш, че дрънкаш глупости. Не твърдя, че не е възможно. Само казвам, че рискът е много голям. — В гласа му се появиха предизвикателни нотки. — Никой нормален човек няма да поведе конете по тази пътека. И ако искаш мнението ми, ние изобщо не се движим по някаква пътека. И всички мислят като мен.

Нора го погледна.

— Значи всички смятате, че съм се изгубила, така ли?

Суайър кимна и дръпна от цигарата.

— Всички, освен Холройд. Обаче това момче е готово да те последва и в действащ вулкан.

Тя се изчерви.

— Мисли каквото си искаш — отвърна археоложката и посочи пясъчниковото плато. — Но онзи тесен каньон е същият, който е открил баща ми. Трябва да е той. И няма друг път. Това значи, че баща ми е минал с двата си коня по тази пътека.

— Съмнявам се.

— Когато си кандидатствал за тази експедиция, ти си знаел, че ще е опасно. Сега нямаш право да се откажеш. Възможно е и ние ще успеем, със или без теб.

— Не — повтори решението си той.

— Значи си страхливец — гневно извика Нора.

Очите на Суайър се разшириха за миг, после се присвиха. Той продължително я изгледа.

— Няма да забравя тия думи — накрая тихо и безизразно каза каубоят.

Ветрецьт повя по билото на скалата и два гарвана се издигнаха по въздушните течения, после отново пропаднаха надолу. Нора се отпусна до скалата и опря чело върху дланите си. Не знаеше какво да прави с категоричния отказ на Суайър. Не можеха да продължат без него, а и конете формално бяха негови. Тя затвори очи. Обземаше я все

по-силно усещане за провал, ужасен и окончателен. После ѝ хрумна нещо.

— Ако искаш да се върнеш, най-добре да тръгваш — тихо рече тя и го погледна. — Последната вода, за която си спомням, е на два дни път.

На лицето му внезапно се изписа странно смущение. После изруга под нос, осъзнал, че толкова отчаяно нужната на конете вода е в зелената долина пред тях.

Бавно поклати глава и се изплю. Накрая вдигна очи към нея.

— Май че все пак ще стане твоето — каза каубоят. Нещо в погледа му я накара да потрепери.

Върнаха се в лагера по обед. Над групата бе надвиснала осезаема тревога, завързаните на сянка жадни коне пристъпваха и отмятаха глави.

— Случайно не видяхте ли наблизно някое кафене? — с пресилена веселост попита Смитбак. — Адски ми се пие леден чай.

Суайър мина покрай тях и се отдалечи по посока на конете.

— Какво му е? — учуди се журналистът.

— Предстои ни тежък преход — отвърна Нора.

— Колко тежък? — изсумтя Блек и тя отново видя откровен страх в очите му.

— Много.

Археоложката обходи с поглед мръсните лица. Фактът, че неколцина очакваха от нея да им вдъхне увереност, отново я изпълни с колебание. Тя дълбоко си пое дъх.

— Хубавото е, че отгатык хребета има вода. Лошото е, че ще трябва да носим багажа на ръце. После двамата с Роско ще доведем горе конете.

Блек изпъшка.

— Не взимайте повече от петнайсет килограма — продължи Нора. — Не бързайте. Пътеката е опасна даже пеш. Ще трябва да направим по няколко курса в двете посоки.

Блек като че ли понечи да възрази, после се отказа. Слоун рязко се изправи, отиде при багажа и метна на рамо един от самарите. Холройд я последва, като ходеше малко нестабилно, после Арагон и Смитбак. Накрая Блек се надигна от скалите, заслони очи с треперещата си длан и тръгна след тях.

Почти три часа по-късно Нора стоеше на върха на Дяволския гръбнак с другите и си разделяше с тях последната им останала вода. Бяха качили багажа на три мъчителни курса и бяха подредили настрани. Съсипаният от изтощение Блек седеше на една скала, подгизнал от пот и с трепереци ръце. Останалите също бяха уморени. Слънцето се плъзгаше на запад и директно осветяваше горичката от канадски тополи под тях, превръщайки потока в лъкатушна сребърна нишка. Долината изглеждаше невероятно тучна и красива след голата пустош. Нора умираше от жажда.

Обърна се и погледна натам, откъдето бяха дошли. Най-трудното, изкачването на конете, все още предстоеше. „Господи — помисли си тя. — Шестнайсет...“ Болката в крайниците ѝ изчезна, заменена от слабо гадене.

— Нека ви помогна с конете — предложи Слоун.

Нора отвори уста да отговори, ала Суайър я изпревари.

— Не! — излая той. — Колкото сме по-малко, толкова по-малко ще пострадат.

Спуснаха се по пътеката. Мрачният Суайър обърна животните, останали само по оглавници. Единствено неговият кон, който щеше да води, имаше повод.

— Ще ги качим в колона по един — дрезгаво каза той. — Аз ще водя Метиса, ти ще вървиш отзад с Жезъл. Не гледай надолу. Ако някой кон падне, бягай надалеч.

Нора кимна с глава.

— Когато тръгнем, вече няма да можем да спрем. За нищо на света. Дай на коня време да мисли и той ще се панира. Затова ги тикай напред, каквото и да става. Ясно ли е?

— Напълно — потвърди тя.

Поеха нагоре, като внимаваха конете да се движат на разстояние един от друг. По някое време животните започнаха да се колебаят, сякаш по общо съгласие, но със слабо сръгва — не Суайър отново подкара Метиса напред и останалите инстинктивно го последваха, свели глави към земята. Носеше се тропот на копита. Когато се изкачиха по-нависоко, конете станаха по-плашливи, покриха се с пяна, задъхаха се и започнаха да показват бялото на очите си.

По средата на пътя чакълестата цепнатина свърши и започна много по-опасната гладка скала. Нора вдигна поглед нагоре. Най-

лошата част предстоеше — прорез в полегатия пясъчник, ерозираше от времето, оставило само спомен за пътека. На местата, където прекъсваше, конете трябваше да прескачат синьото пространство. Археоложката се вторачи в поредицата опасни завойи и се опита да овладее надигащата се в гърдите ѝ тревога.

Суайър спря и студено се озърна назад към нея. „Все още можем да се върнем — сякаш казваше изражението му. — По-нататък няма да имаме тази възможност.“

Нора твърдо отвърна на погледа му. Ниският, каубой изглеждаше също толкова уплашен, колкото се чувстваше тя.

Моментът отмина. Суайър мълчаливо се обърна и поведе Метиса напред. Животното колебливо направи няколко крачки и спря. Каубоят го поведе още няколко метра, после конят отново спря и зацвили от страх. Копитото му леко се подхлъзна, но след миг намери опора в пясъчника.

Като му говореше тихо и размахваше края на ласото си зад задницата му, Суайър пак го поведе нагоре. Другите се подчиниха на навика и силното си стадно чувство и ги последваха. Движеха се напред с мъчително темпо и във въздуха се носеха само тропот и стържене на железни подкови по скала, от време на време нарушавани от страховито цвилене. Суайър запя тиха успокоителна песен. Гласът му леко потреперваше.

Стигнаха до първия завой. Той бавно преведе Метиса по него и продължи нагоре покрай широка цепнатина, докато се озова точно над главата на Нора. Сладка трева се подхлъзна по скалата и за миг на Нора ѝ се стори, че ще падне през ръба. После животното възвърна равновесие и продължи с разширени очи и треперещи хълбоци.

След няколко мъчителни минути стигнаха до втория завой — ужасяващо остър и тесен. Когато го отмина, Метиса изведнъж отново спря. Вторият кон, Мухогъз, също спря и заотстъпва назад. Нора наблюдаваше отдолу и видя, че едното задно копито на животното увисва в празното пространство.

Тя се вцепени. Задницата на коня увисна и кракът му два пъти подритна в търсене на несъществуваща опора. Мухогъз необратимо се наклони назад, изхлузи се от ръба, превъртя се във въздуха и се понесе надолу към Нора със странно пискливо цвилене. Времето сякаш забави ход, докато конят риташе в ужасяващ въздушен балет. Сянката

му прекоси лицето ѝ, той се блъсна в Жезъл и двете животни полетяха в пропастта. Последва момент на страшна тишина, след това се разнесе двукратно приглушено тупване и звуци от свличане на камъни, които дълго кънтяха в сухата долина.

— Приблужи се и продължавай напред! — чу се напрегнатата дрезгава заповед отгоре. Нора си наложи да се раздвижи и поведе новия последен кон напред — Ураган, коня на Смитбак. Но той не искаше да помръдне — хълбоците му спазматично трепереха от ужас. След мир Урдган се изправи на задни крака и се завъртя към нея. Нора инстинктивно се вкопчи в оглавника му. Със стържене на стомана по скала конят се свлече през ръба на пътеката, вперил облещени очи в археоложката. Разбрала грешката си, тя пусна оглавника, ала късно: падащият кон вече бе нарушил равновесието ѝ. За миг зърна зейналото синьо пространство. После се строполи странично, краката ѝ се плъзнаха през ръба и пръстите ѝ задрачиха по гладкия пясъчник. Сякаш някъде много далеч чу виковете на Суайър, последвани от плясък като от падане на мокър чувал, когато Ураган се разби на дъното на пропастта.

Увиснала над бездната, тя отчаяно затърси опора с ръце. Вятърът гъделичкаше краката ѝ. Ноктите ѝ се чупеха и ръцете ѝ се плъзгаха надолу по наклонената каменна повърхност. После дясната ѝ длан се опря в издатина, висока не повече от сантиметър, но достатъчно, за да се опре. Нора се напрегна и усети, че силите ѝ са на изчерпване. „Сега или никога“ — помисли си тя, силно се набра, залюля се настрани и успя да преметне единия си крак върху пътеката. Още едно набиране, и се претърколи в отсрещния ѝ край. Отпусна се по гръб. Сърцето ѝ бясно се блъскаше в гърдите. Над нея се носеха уплашено цвилене и тропот на копита по камък.

— Ставай, по дяволите! Продължавай напред! — чу Суайър да вика отгоре.

Нора немощно се изправи на крака, пое напред като в сън и поведе оцелелите коне.

Не си спомняше останалата част от изкачването. Следващият ѝ ясен спомен беше как лежи по очи, вкопчена в топлата прашна скала на върха. После две ръце внимателно я преобърнаха и над нея се наведе спокойното лице на Арагон. До него стояха Смитбак и Холройд

и загрижено я гледаха. На лицето на Холройд се бе изписала мъчителна тревога.

Антропологът ѝ помогна да седне до недалечната скала.

— Конете... — започна тя.

— Нямаше друг начин — тихо я прекъсна Арагон и хвана ръцете ѝ. — Ранена си.

Нора погледна надолу. Дланите ѝ бяха окървавени, ноктите ѝ — изпочупени. Арагон отвори аптекката си.

— Когато се плъзна от оная скала, помислих, че с теб е свършено — каза той и почисти пръстите ѝ, после отстрани с пинцети няколко камъчета и парченца от ноктите ѝ. Работеше бързо и опитно, намаза я с локален антибиотик и я бинтова. — Няколко дни ще ходиш с ръкавици. Известно време няма да ти е удобно, но раните са повърхностни.

Нора погледна към групата. Смаяни от случилото се, те я наблюдаваха безмълвно и неподвижно.

— Къде е Роско? — успя да попита тя.

— Слезе долу — отвърна Слоун.

Нора скри лице в шепите си. Сякаш по даден знак отдолу прозвучаха три равномерни изстрела, които яростно отекнаха из каньоните и заглъхнаха в далечен грохот.

— Господи! — изпъшка тя.

Жезъл, нейната кобила. Мухогъз, страшилището на Смитбак. Ураган. Мъртви. Все още виждаше разширените умолителни очи на Ураган, зъбите, толкова странно дълги и тесни, оголени в последна ужасена усмивка.

След десет минути се появи задъханият Суайър. Той мълчаливо подмина Нора, отиде при конете и ги натовари. Холройд се приближи до нея и внимателно я хвана за ръка.

— Засякох местоположението — прошепна той.

Нора го погледна почти безразлично.

— На верния път сме — усмихна се той.

Археоложката можа само да поклати глава.

В сравнение с кошмарното изкачване спускането в долината оттатък хребета не представляваше трудност. Надушили водата, конете забързаха напред. Колкото и да бяха уморени, всички ускориха крачка и жаждата временно накара Нора да забрави за събитията от

последните часове. Нагазиха в потока малко по-нагоре от конете. Нора се просна по корем и потоци лицето си във водата. Никога не беше изпитвала такова възхитително усещане и дълго пи, като спираше да си поеме дъх, докато не ѝ призля. Задъхана, тя излезе от реката и се скри на сянка под шумолящите канадски тополи. Усещаше изпаряването на водата от мокрите дрехи. Гаденето постепенно премина. Видя, че Блек се превива сред дърветата и повръща вода. След малко го последва Холройд. Смитбак стоеше на колене в потока и поливаше главата си с шепи. Мократа Слоун се приближи до Нора и приклепна до нея.

— Суайър има нужда от помощта ни за конете — каза тя.

Спуснаха се по брега и помогнаха на каубоя да изведе животните от реката, за да не прекалят с водата. Той упорито отбягваше погледа на Нора.

След като си починаха, отново се качиха на конете и продължиха по течението в новия свят на долината. Речното корито беше покрито с обли камъни и водата изпълваше въздуха с успокоителен ромон. Наоколо свиреха жътварки, жузаха водни кончета, дори крякаха жаби. Когато най-после утоли жаждата си, Нора отново бе обзета от вцепеняващия ужас на злополуката. Сега яздеше нов кон, Арбъкълс, и всяко подрусване сякаш укорително ѝ напомняше за Жезъл. Спомни си стихотворението на Суайър за Ураган, почти любовна балада за дивия кон, и се зачуди как ще си оправи отношенията с каубоя.

Навлязоха навътре в долината, която се стесняваше към широкото пясъчниково плато, издигащо се на по-малко от километър и половина пред тях. Нора в движение разглеждаше скалите от двете им страни и отново ѝ направи впечатление странната липса на руини. Това бе идеално място за праисторическо селище, ала нямаше нищо. Ако след всички прежеждия се оказеше, че са сбъркали системата от каньони... Тя пропъди тази мисъл от ума си.

Потокият отново зави. Голото плато се извиси още по-близо и реката най-после потъна в тесния каньон, който го разполовяваше. Според радарната карта след около километър и половина каньонът стигаше до малката долина, в която — надяваше се Нора — се намираще Кивира. Ала самият каньон очевидно щеше да е прекалено тесен за конете.

Когато стигнаха до масивния пясъчник, археоложката забеляза до потока голяма скала с някакви знаци. Тя скочи от коня, приближи се и видя малка група петроглифи, подобни на онези в подножието на хребета: поредица от точки и малко стъпало, наред със звезда и слънце. Не можеше да не ѝ направи впечатление, че най-отгоре има голяма обърната спирала.

Останалите се струпяха зад нея. Арагон с напрегнато изражение се вторачи в петроглифите.

— Какво мислиш? — попита Нора.

— Виждал съм други такива композиции с точки в древните селища на хопите — след дълго мълчание отвърна той. — Мисля, че означават разстояние и посока.

— Естествено — подигравателно рече Блек. — Басирам се, че показват следващата отбивка на магистралата и най-близкия мотел. Всеки знае, че петроглифите на анасазите не са разчетени.

Арагон не му обърна внимание.

— Символът със стъпалото показва ходене, точките означават разстояние. Ако съдя по други обекти, които съм виждал, всяка точка е равна на шестнайсетина минути път или около хиляда и двеста метра.

— Ами антилопата? — попита Нора. — Какво символизира тя?

Антропологът я погледна.

— Антилопа — отвърна той.

— Значи това не е писменост, така ли?

Арагон отново се обърна към скалата.

— Не и в смисъла, в който я разбираме ние. Не е фонетична, сричкова или идеограмна. Аз смятам, че това е съвсем друг начин за употреба на символи. Но това не означава, че не е писменост.

— От другата страна на хребета видях звезда, вписана в луна, вписана в слънце — каза Нора. — Никога не бях виждала такова нещо.

— Да. Слънцето е символ на върховното божество, луната символизира бъдещето, а звездата — истината. Според мен цялата група знаци показва, че наблизо има оракул, нещо като индианско Делфи.

— Кивира ли имащ предвид? — попита археоложката.

Арагон кимна с глава.

— А какво означава тази спирала? — попита Холройд.

Ученият се поколеба за миг.

— Спиралата е била добавена по-късно. Обърната е, естествено.
— Той провлачи глас. — В контекста на другите неща, които видяхме, бих я нарекъл предзнаменование, положено върху тези по-стари символи. Предупреждение за пътниците да не продължават нататък, указание за зло.

Внезапно се възцари мълчание.

— Лъвове, тигри и мечки, леле божке! — измърмори Смитбак.

— Очевидно все още има много неща, които не са ни известни — с едва доловими отбранителни нотки прибави Арагон. — Може би вие, господин Смитбак, с несъмнените си изчерпателни познания за вещиците на анасазите и техните съвременни наследници ще можете да ни просветите по този въпрос.

Журналистът повдигна вежди, но не отговори.

Когато продължиха, Холройд нададе вик. Той бе заобиколил откъм най-близката до тесния каньон страна на скалата и сочеше много по-нов надпис, надраскан с джобно ножче. Когато Нора го видя, страните ѝ пламнаха. Тя приклепна до камъка и бавно прокара пръсти по тънките вдлъбнатини: П.К. 1983.

[1] Скално образувание в югозападните щати. — В. пр. ↑

23.

Когато докосна бащините си инициали върху скалата, нещо у Нора сякаш се стопи.

Възелът на насъбралото се през мъчителните дни напрежение рязко се разхлаби и тя се облегна на гладката повърхност, обзета от непреодолимо облекчение. Баща ѝ наистина бе минал оттук. През цялото време бяха вървели по неговите стъпки. Смътно усети, че другите от групата са се струпали наоколо и я поздравяват.

Бавно се изправи на крака и събра членовете на експедицията до горичка от пустинни дъбове близо до мястото, където потокът изчезваше в тесния каньон. Всички изглеждаха въодушевени, освен Суайър, който мълчаливо се отдалечи с конете към недалечната ивица трева. Бонароти миеше мръсните съдове в реката.

— Почти стигнахме — каза Нора. — Според картите това е тесният каньон, който търсехме. На другия край би трябвало да намерим скрития каньон на Кивира.

— Безопасно ли е? — попита Блек. Изглежда ми непроходим.

— Огледах стените на този каньон — обади се Слоун. — Няма очевидни пътеки, които да водят нагоре към следващата долина. Ако ще продължаваме, това е единственият път.

— Става късно — отбеляза Нора. — Въпросът е дали сега да разтоварим конете и да пренесем багажа вътре или да пренощуваме тук и да влезем утре.

Пръв отговори Блек.

— Предпочитам днес да не мъкнем повече багаж, много благодаря, особено по този път. — Той посочи тесния каньон, който повече приличаше на цепнатина в скалата.

Смитбак се отпусна назад, като си вееше с дъбова клонка.

— Щом питате, аз бих седял тук с крака в потока и бих наблюдавал какви провизии вади от вълшебната си кутия синьоре Бонароти.

Останалите се съгласиха с него. Нора се обърна към Слоун. В очите ѝ видя същия огън, който пламтеше в самата нея.

Другата жена лениво се усмихна.

— Само кажи.

Нора погледна входа на каньона — просто тъмен процеп в скалата — и кимна с глава. После отново се обърна към групата.

— Със Слоун отиваме на разузнаване — каза тя и си погледна часовника. — Може би няма да успеем да се върнем до залез слънце, така че е възможно да пренощуваме вътре. Някакви възражения?

Нямаше. Докато другите се заемаха с лагерните си задачи, Нора приготви раницата си, спалния си чувал и воден филтър. Слоун последва примера ѝ и прибави въже и катераческо снаряжение. Бонароти безмълвно им пхна в ръцете малки тежки пакети с храна.

Двете наравиха багажа си, сбогуваха се с другите и поеха по брега на потока. Той заобикаляше дъбовата горичка и навлизаше в папура пред входа на тесния каньон. Освен тръстика, пътя им препречваха и няколко паднали дънера и скали.

Когато навлязоха в гъсталака, тръстиката зашумоля и запращя. В тежкия въздух танцуваха и бръмчаха конски мухи и комари. Нора, която вървеше първа, нетърпеливо ги разгонваше с ръка.

— Нора, внимателно погледни надясно — чу тихия глас на Слоун тя. — Само погледни, без да правиш нищо.

Нора обърна глава към една тръстика на около половин метър от тях. Малка сива гърмяща змия стегнато се беше увила около нея на равнището на раменете им.

— Не ми се ще да ти го кажа, Нора, но ти току-що сбута нещастната змия настрани. — Думите трябваше да прозвучат весело, ада гласът на Слоун леко трепереше.

Нора ужасено зяпна тръстиката, която все още се поклащаше след преминаването ѝ.

— Божичко! — със свито и пресъхнало гърло промълви тя.

— Сигурно не те ухапа само защото щеше да падне — прибави Слоун. — *Sistrurus toxidius*, гърмяща змия пигмей. Втора по сила на отровата в Северна Америка.

Нора продължаваше да се взира във влечугото, почти идеално скрито в околната среда.

— Прималя ми — каза тя.

— Пусни ме да мина първа.

Нора не бе в настроение да спори и изчака. Слоун я изпревари, предпазливо се запровира през папура, като спираше на всяка крачка, за да оглежда пътя си.

Внезапно се закова на място.

— Още една — посочи тя.

Смутена, змията бързо се плъзна надолу от тръстиката, около която се беше увила, издаде смразяващо съскане и изчезна в гъсталака.

— Жалко, че Бонароти не е тук — каза Слоун и бавно продължи напред. — Сигурно щеше да ни ги изпече на скара. — Докато говореше, точно под краката ѝ се разнесе ново съскане. Тя отскочи назад с вик и се отдалечи от змията.

След още няколко мъчителни минути двете излязоха от папура и се озоваха пред входа на каньона — две гладки каменни стени на около три метра една от друга, с дъно от гладък пясък, едва покрит от бавно течаща вода.

— Господи! — изпъшка Нора. — През живота си не съм виждала толкова много гърмящи змии на едно място.

— Сигурно ги е довялякъл порой — предположи Слоун. — Сега са мокри, вцепенени и разлютени.

Навлязоха в каньона и нагазиха в плитката вода. Тесните стени скоро ги обгърнаха и Нора бе обзета от неприятното усещане, че е на дъното на продълговат контейнер. През хилядолетията пороите бяха изваяли лъскави кухини и изпъкналости по стените. Тук-там се виждаше небето, но през повечето време се движеха в червеникав сумрак. На дъното на каньона изведнъж стана изненадващо студено. На места водата бе издълбала по-дълбоки вировете, където се бяха събрали плаващи пясъци. Най-добрият начин да ги премине, установи Нора, беше на четири крака, и когато останеха зад нея, да се отпусне по очи с неподвижно изпънати зад себе си крака. Странно, раницата я повдигаше нагоре като шамандура!

— Очаква ни мокра нощ — отбеляза Слоун, когато излезе от поредния вир.

По-навътре в каньона светлината стана още по-слаба. На едно място стигнаха до грамаден дънер от канадска топола, целият ожулен и насечен, който знае как заседнал напречно на около шест метра

височина. Наблизо имаше тясна кухня в стената над малък стъпаловиден перваз.

— Трябва да го е довлякла някоя буря — загледана в дънера, измърмори Слоун. — Не ми се ще да попадна в някой от тия каньони по време на порой.

— Чувала съм, че първо усещаш надигация се вятър — отвърна Нора. — После чуваш кънтеж. Някой веднъж ми каза, че звучало почти като далечни гласове или ръкопляскания. Тогава трябва колкото може по-бързо да се чупиш. Ако си още в каньона, когато чуеш рева на водата, вече е късно. Мъртва си.

Слоун избухна в своя гърлен зноен смях.

— Много благодаря — каза тя. — Сега ще се катеря по скалите всеки път, щом усетя ветреца.

Каньонът продължаваше да се стеснява и спуска надолу през поредица вирове, пълни с шоколадова на цвят вода. Понякога беше дълбока само два и половина сантиметра и покриваше плаващи пясъци, друг път бе по-дълбоко от човешки ръст. Вирвете бяха свързани помежду си с тесни проходи, през които трябваше да се провират странично, носейки раниците си на ръце. Над тях в каньона бяха заседнали огромни откъснати скали и хвърляха зловещи кафеникави сенки.

След половинчасов мъчителен преход стигнаха до малък водопад, изливащ се в особено дълъг и тесен вир. Отвъд него се виждаше слабо сияние. Нора тръгна първа, нагази във вира и заплува към камък, вклинен между стените на около метър и осемдесет над земята. От него се спускаше плътна завеса от бурени и корени, през които нахлуваха снопове светлина.

Тя пропъзля под камъка и спря при гъстата завеса, за да изцеди мократа си коса.

— Като вход към нещо магическо — каза Слоун, когато се приближи. — Но какво?

Нора я погледна за миг. После склучи ръце и се провря през гъсталака.

Макар да не беше силна, светлината на привечерното слънце и се стори ослепителна след прехода по тесния лъкатушен каньон. Когато очите и се приспособиха, Нора видя малка долина. Потокът постепенно се разширяваше. Заливните тераси бяха осеяни с

натрошени скали, многократно носени от пороища. По бреговете растяха канадски тополи, чиито дебели дънери бяха ожулени и затрупани с наноси. В средата на долината реката беше прорязала материковата скала и двата ѝ бряга бяха обрасли с тополи, ниски дъбове, храсти и диви цветя.

Долината излъчваше уют. Беше дълга по-малко от половин километър и широка двестатина метра — райско кътче сред червения пясъчник. Меката слънчева светлина падаше върху цветя с всевъзможни ярки багри. По небето над скалистите върхове се носеха пухкави облачета, огрени от привечерните лъчи.

След дългото пълзене по мрачния тесен каньон тази красива долина бе като изгубен свят. Всичко в нея — големината ѝ, заобикалящите я високи стени, невероятната ѝ отдалеченост, огромните трудности по пътя дотук — изпълваха Нора с усещането, че е открила непознат рай. Докато унесено се оглеждаше наоколо, се надигна ветрец. Когато дърветата зашумоляха, от ресите им се отделиха мъхчета и се понесоха в ленивия въздух като блестящи петънца уловени лъчи.

След малко Нора се обърна към Слоун, по чието лице бе изписано напрегнато изражение на спотаено вълнение. Кехлибарените ѝ очи пламтяха, докато обхождаше с поглед долината и скалите.

Пъргава като котка, Слоун безшумно тръгна по брега на плиткия поток към дъното на долината. Нора изостана. Благоговението ѝ от красотата беше примесено с нова увереност: това бе откритата от баща ѝ долина. И с тази увереност ѝ хрумна нова мисъл, ужасяваща в своята внезапност. Дали това място беше колкото красиво, толкова и страшно? Дали щеше да открие бащините си останки някъде на дъното на каньона или скрити на скалните первази?

Ала това чувство изчезна също толкова бързо, колкото се бе появило. Някой беше намерил и пратил неговото писмо. Това само по себе си бе загадка, която постоянно я гризеше. Но поне означаваше, че костите на баща ѝ лежат някъде другаде, по-близо до цивилизацията. И все пак мина известно време, преди да последва Слоун към високия пясъчен бряг, осеян с камъни. Тополовата горичка хвърляше приятна сянка.

— Какво ще кажеш да пренощуваме тук? — попита Слоун и пусна раницата си на земята.

— Идеално — отвърна Нора. Тя свали собствената си раница, откопча ремъците на мокрия спален чувал, изтърси го и го провеси на един храст.

После инстинктивно насочи поглед към високите скали, които ги заобикаляха от четири страни, извади водоустойчивия си бинокъл от раницата и започна да разглежда скалните стени. Пясъчниковите зъбери се издигаха почти отвесно от дъното на каньона, тук-там прошарени с по-меки пластове, ерозирдни и образували кухини. В отсрещния край на долината се бяха свлекли купчина огромни камъни. Ала никъде нямаше следи от пътека или руини.

Нора се отърси от внезапно обзелото я съмнение и си напомни, че ако древният град е бил на открито, отдавна са щели да го намерят. Евентуалните пещери и ниши по скалните первази не можеха да се видят отдолу. Тъкмо такива места бяха обитавали анасазите.

Баща ѝ обаче бе видял пътека, изсечена в скалите. Тя отново плъзна поглед по подножието на скалните стени. Не видя нищо друго, освен гладък червен пясъчник.

Нора се обърна към Слоун, която вече бе приключила с огледа на скалите и вървеше в подножието им, напрегнато вторачена в земята. „Търси керамични фрагменти и кремъчни отцепи“ — одобрително си помисли тя. Това бе подходящ начин да се открият скрити руини, разположени нависоко. На всеки петнадесетина метра Слоун спираше и се взираше нагоре в търсене на издайническите плитки вдлъбнатини, които сигнализират за пътека.

Нора пхна бинокъла в мокрите си дънки и също закрачи по стръмния бряг на потока, като търсеше следи от човешко присъствие в ерозиралия му профил. Знаеше, че трябва да използват оставащото до залез слънце време, за да накладат огън и да си приготвят вечеря, ала също като Слоун изпитваше непреодолимо желание да продължи търсенето.

След десет минути стигна до другия край на долината. Там потокът изчезваше в поредния каньон, много по-тесен от предишния. По червените скали от двете страни пълзяха скални первази и от клисурата се носеше звук на падаща вода. Нора предпазливо се приближи до процепа. Водата падаше отвисоко и отдолу се вдигаха пръски, изпълващи каньона с мъгла, през която едва се виждаше. На това място се бе развила специфична микросреда и скалите бяха гъсто

обрасли в мъх и папрат, Нора обаче знаеше от картите, че през всеки осем-девет метра надвиснали скали потокът образува водопади и вирове. Спускането без специално снаряжение и умения не беше възможно, а и цепнатината изглеждаше прекалено тясна за човек. Всъщност изобщо нямаше смисъл да правят опити: както показваха картите, реката течеше по такива цепнатини цели двадесет и пет километра, стигаше до северния край на Марбъл Гордж и образуваше тристаметров водопад, чрез който се вливаше в река Колорадо. Ако човек, понесен от порой, попаднеше в този каньон, щеше да стигне до Колорадо, само че във формата на кайма.

Нора продължи нататък и спря при голямото свлачище. Под сянката на скалите беше студено и тя леко потрепери. С тъмните си дупки и скрити пространства между грамадните камънаци самото свлачище приличаше на обиталище на призраци. Изглеждаше прекалено нестабилно за катерене. А и без това скалата зад него бе отвесна и нямаше изсечени стъпала.

Нора се върна обратно по другия бряг на потока и срещна Слоун, която също беше свършила проучването си. Бадемовите ѝ очи бяха изгубили част от блясъка си.

— Откри ли нещо? — попита Нора.

Слоун поклати глава.

— Не мога да повярвам, че тук е имало град. Не намерих нищичко.

Вечната ѝ усмивка за пръв път липсваше и тя изглеждаше раздразнена, почти ядосана. „Този град е също толкова важен за нея, колкото и за мен“ — помисли си Нора.

— Анасазите никога не са строили път, който да не води доникъде — отвърна тя. — Тук трябва да има нещо.

— Възможно е — бавно каза Слоун и отново се втренчи в скалите около тях. — Но ако не бях видяла онези радарни снимки и хребета, нямаше да повярвам, че през последните два дни сме се движили по какъвто и да е път.

Слънцето вече се беше спуснало съвсем ниско и по дъното на долината пълзяха сенки.

— Виж, Слоун — рече Нора, — още не сме започнали да проучваме тази долина. Утре сутрин внимателно ще я разгледаме. И

ако пак не намерим нещо, ще донесем протонния магнитометър и ще потърсим останки от сгради под пясъка.

Слоун продължаваше напрегнато да се взира в скалите, сякаш настояваше незабавно да издадат тайните си. После сведе очи към Нора и бавно се усмихна.

— Може би си права — отвърна тя. — Хайде да накладем огън и да се опитаме да изсушим багажа.

След като изкопа плитко огнище и го ограда с камъни, Нора седна до огъня и смени мокрите превръзки на пръстите си. От спалните чували започна да се вдига пара от топлината.

— Какво според теб ни е приготвил Бонароти в тези пакети? — попита Слоун, когато хвърли още дърва в огъня.

— Хайде да видим. — Нора извади тенджерата от раницата си, взе пакетчето, което готвачът бе пхнал в ръцете ѝ, и любопитно го разопакова. Вътре имаше две запечатани найлонови торбички, все още сухи — едната с нещо, което приличаше на паста, другата със смес от билки. ИЗСИПИ СЪДЪРЖАНИЕТО ВЪВ ВРЯЛА ВОДА И ГО ОСТАВИ ДА ВРИ СЕДЕМ МИНУТИ — пишеше с черен маркер върху първата торбичка. ИЗВАДИ ГО ОТ ВОДАТА, ИЗЦЕДИ И ПРИБАВИ ТАЗИ СМЕС — гласеше инструкцията на втората.

След десет минути свалиха пастата от огъня, изцедиха я и прибавиха втория пакет. От тенджерата мигновено се разнесе апетитно ухание.

— Кускус с подправки — прошепна Слоун. — Бонароти е истински цар, нали?

След кускуса преминаха на пакета на Слоун, леща със сушени на слънце зеленчуци в телешки бульон с къри, после изчистиха съдовете. Нора изсипа раницата си и я остави върху мекия пясък до огъня. После съблече повечето си мокри дрехи, вмъкна се в спалния си чувал, отпусна се по гръб и вдъхна от чистия въздух в каньона, загледана в купола от звезди. Въпреки окуражителните думи, с които по-рано бе успокоила Слоун, и изключителната вечеря не можеше напълно да се избави от собствените си опасения.

— И какво ще открием утре, Нора? — прозвуча изненадващо близо в мрака дрезгавият глас на Слоун.

Нора се понадигна на лакът и я погледна. Другата жена седеше по турски върху спалния си чувал и се решеше. Дънките ѝ изсъхваха

на един недалечен клон, а широката ѝ риза беше праметната върху босите ѝ колене. Мъждукащата светлина рязко подчертаваше широките ѝ скули и придаваше на красивото ѝ лице загадъчен екзотичен вид.

— Не знам — призна Нора. — Според теб какво ще открием?

— Кивира — почти прошепна Слоун.

— Допреди час не беше толкова сигурна.

Слоун сви рамене.

— О, ще го намерим! — повтори тя. — Баща ми никога не греши.

На лицето ѝ бе изписана обичайната ленива усмивка, ала нещо в гласа ѝ подсказваше, че не се шегува.

— Разкажи ми за твоя баща — каза Слоун.

Нора пое дълбоко дъх.

— Ами истината е, че на пръв поглед той беше обикновен ирландски неудачник. Пиеше много. Винаги имаше някакви планове. Мразеше истинската работа. Но знаеш ли? — Тя погледна Слоун. — Той беше най-добрият баща на света. Обичаше ни. По десет пъти на ден ни казваше, че ни обича. Това беше първото нещо, което ни казваше сутрин, и последното, което ни казваше вечер. Не познавам по-мил човек. Водеше ни на почти всичките си приключения. Ходехме навсякъде с него, търсехме неизвестни руини и съкровища, обикаляхме с детектори за метал някогашни бойни полета. Като археоложка направо се ужасявам при мисълта какво сме правили; Ходили сме на експедиция в Планината на суеверието да търсим Изгубените рудници на Холандеца, прекарахме цяло лято в пустинята Хила да търсим златната мина на Адамс... Такива неща. Чудя се как сме оцелели. Майка ми не можеше да търпи всичко това и накрая подаде молба за развод. За да си я върне, той се отправи да търси Кивира. И повече не чухме нищо за него — докато пристигна това старо писмо. Но аз станах археоложка точно заради него.

— Мислиш ли, че е жив?

— Не — отвърна Нора. — За това не може да става и дума. За нищо на света нямаше да ни изостави.

Тя пое от уханния нощен въздух в гърдите си. Над каньона се бе спуснала тишина.

— И твоят баща е забележителен човек — обади се Нора.

Внезапно тънка блестяща линия прорязва мрачното небе.

— Падаща звезда — промълви Слоун. Тя замълча за миг. — Порано каза същото. Предполагам, че е вярно. Той е забележителен баща. И очаква от мен да съм още по-забележителна дъщеря.

— Как така?

Слоун продължаваше да се взира в небето.

— Може да се каже, че той е от онези бащи, които поставят почти неизпълними изисквания пред децата си. Винаги трябваше да съм достойна за него. Позволяваше ми се да каня вкъщи само приятели, които могат да водят интелектуални спорове на вечеря. Но всичко, което правех, никога не го задоволяваше и дори сега баща ми не вярва, че ще успея в живота.

Тя поклати глава.

— И досега си спомням един случай. Бях в седми клас. Учителят по пиано организира рецитал. Бях подготвила една адски трудна инвенция на Бах и много се гордеех със себе си. Обаче учителят имаше една друга ученичка, Урсула Рейн, която беше истински вундеркинд. Сега преподава в консерваторията „Джулиард“. Както и да е, тя свири точно преди мен и изпълни оня валс на Шопен два пъти по-бързо от обикновеното. — Лицето ѝ помръкна. — Когато я чу, баща ми ме накара да станем и да си тръгнем. Бях страшно сърдита и засрамена. Адски дълго се бях упражнявала и си мислех, че той се гордее с мен... А, измисли си някакво оправдание, каза, че го смуцавал стомахът или нещо подобно. Обаче аз знаех истинската причина: не можеше да понесе да съм втора. — Слоун се засмя. — Все още се удивлявам, че пожела да участвам в тази експедиция.

Нора долови горчивите нотки в смеха ѝ.

— Това като че ли не те засяга — отбеляза тя.

— Защото не позволявам да ме засегне — предизвикателно отметна коса Слоун.

Нора разбра, че другата жена може грешно да е възприела забележката ѝ.

— Не, нямах предвид това. Исках да кажа, че ти...

— И знаеш ли какво — прекъсна я Слоун, сякаш не я бе чула. — Не си спомням моят баща някога да ми е казал, че ме обича.

Тя се извърна. Тъй като не знаеше какво да отговори, Нора реши да промени темата.

— Ти имаш пари, хубава си и си умна, можеш да постигнеш много в която и да е област. Любопитна съм защо си избрала археологията.

Слоун отново се обърна към нея и усмивката озари лицето ѝ.

— Защо ли? Нима археолозите трябва да са бедни, грозни и тъпи?

— Не, разбира се.

Слоун гърлено се засмя.

— Това е семеен бизнес, нали? Семейство Ротшилд са банкери, Кенеди — политици, Годард са археолози. Аз съм единствено дете. Той ме отгледа, за да стана археоложка, и аз не бях достатъчно силна, за да му се противопоставя.

„И тук бащата“ — помисли си Нора и се вгледа в лицето ѝ.

— Не обичаш ли археологията?

— Обожавам я — беше отговорът и в плътния контраалт прозвучаха страстни нотки. — Никога не преставам да мисля за безценните неща и тайни, скрити под повърхността на земята. Те чакат да ни научат на нещо, стига да сме достатъчно умни да ги открием. Обаче никога няма да стана достатъчно добра археоложка, за да е доволен той. — Слоун замълча за миг, после заговори по-енергично. — Странно е, Нора, но ако аз открива Кивира, знаеш ли кого ще запомнят? Знаеш ли кой ще попадне в учебниците по история като Уедърил и Ърл Морис^[1]? Не аз. Той. — Тя подчерта думите си с кратък дрезгав смях. — Каква ирония, а?

Нора нямаше какво да ѝ отговори.

Слоун легна върху спалния си чувал, въздъхна и започна да навива кичур коса на показалеца си.

— Имаш ли гадже?

Внезапната промяна на темата свари Нора неподготвена.

— Не — отвърна тя. — А ти? Ходиш ли с някого?

— Да, обаче бих го зарязала в мига, в който се появи истинският мъж. — Слоун замълча за миг. — А какво мислиш за мъжете от тая наша група? Нали разбираш, като мъже.

Нора отново се поколеба. Смущаваше се да говори така за хора, които ръководи. Но топлината на спалния чувал и блясъкът на звездите, някак съзаклятнически в близостта си, я накараха да се отпусне.

— Не се бях замисляла за тях като потенциален материал за избор на гадже, нали разбираш.

Слоун гърлено се засмя.

— Аз пък се замислям. Бих те сватосала за Смитбак.

Нора се понадигна.

— За Смитбак ли? — възкликна тя. — Та той е непоносим!

— Но е в състояние да направи много за кариерата ти, ако, експедицията приключи с успех. Пък и е забавен, ако си падаш по майтапи, сухи като мартини. През последните две години е водил доста интересен живот. Чела ли си оная негова книга за убийствата в нюйоркския музей?

— Той ми я подари. Още не съм я погледнала.

— Страхотно четиво е. Пък и Смитбак не изглежда зле, въпреки че е градско чедо.

Нора поклати глава.

— Адски е надут.

— Възможно е. Но ми се струва, че е само поза. — Слоун замълча за миг. — И нещо в устата му ми подсказва, че се целува върховно.

— Ако се увериш, кажи ми. — Нора я погледна. — Ти хвърлила ли си око на някого?

Вместо да отговори, Слоун разсеяно започна да си пее.

— На Блек — накрая отвърна тя.

На Нора ѝ трябваше малко време, докато смели тази информация.

— Какво?! — ахна тя.

— Ако трябва да избирам някого, ще се спра на Блек.

Нора поклати глава.

— Не разбирам.

— О, знам, че понякога е непоносим. Ужасява се от това, че е далеч от цивилизацията. Но само почакай. Когато открием Кивира, той ще покаже на какво е способен. Тук, в пустинята, е лесно да забравиш, че Блек е един от най-известните археолози в страната. При това основателно. Виж, той може да направи много за кариерата на едно момиче. — Тя се засмя. — Пък и я погледни какъв едър кокал има. Басирам се, че оная му работа е като пожарникарски маркуч.

С тези думи Слоун се изправи и остави ризата си да се изхлузи от ръцете ѝ и да се свлече на земята.

— Виж какво направи — каза тя. — Отивам да се поохладя в потока.

Нора се отпусна по гръб. Сякаш някъде много далеч чу Слоун да се плиска във водата. След малко се върна — стройното ѝ тяло лъщеше на лунната светлина. Тя безшумно се пъкна в спалния си чувал.

— Сладки сънища, Нора Кели!

Слоун се обърна на другата страна и след няколко минути задиша спокойно и равномерно. Ала Нора дълго остана будна с широко отворени за звездите очи.

[1] Ърл Х. Морис (1889–1956) — американски археолог. — Б. пр.

↑

24.

Нора се сепна. Беше спала толкова дълбоко, толкова тежко, че за миг не може да си спомни къде се намира и панически се надигна. Зората обагреше в кървавочервено високите скали. Пулсирането на бинтованите ѝ пръсти бързо ѝ припомни предишния ден: ужасната борба на хребета, откриването на тесния каньон и тази долина, липсата на каквито и да било признаци от руини. Огледа наоколо. Спалният чувал до нея бе празен.

Тя се изправи и със схванати мускули разрови пепелта на огъня. Отрязва малко суха трева, смачка я на топка и я тикна сред въглените. Надигна се тънка струя дим, после тревата избухна в пламъци. Нора бързо прибави съчки. Затършува в раницата си и напълни малката кафеварка за еспресо с кафе и вода, закрепил я над огъня и се спусна при потока да се измие. Като се върна, кафеварката съскаше. Тъкмо си наливаше кафе, когато се появи Слоун. Вечната ѝ усмивка я нямаше.

— Да изпием по едно кафе — каза Нора.

Слоун пое протегнатата ѝ чаша и седна. Двете мълчаливо отпиваха от еспресото, докато слънцето пълзеше по стените на каньона.

— Тук няма нищо, Нора — накрая каза Слоун. — Цял час оглеждах долината сантиметър по сантиметър. Твоето приятелче Холройд може да сканира земята с магнитометър, обаче никога не съм виждала руини под пясъка или високо на скалите, които да не оставят поне някаква следа на повърхността. Не открих нито един фрагмент, нито един кремъчен отцеп.

Нора остави чашата си.

— Не е възможно.

Слоун сви рамене.

— Сама се увери.

— Точно това възнамерявам да направя.

Нора отиде в подножието на скалите и пое по посока на часовниковата стрелка. Виждаше стъпките, които другата жена бе

оставила в пясъка, докато беше търсила артефакти. Извади бинокъла си и систематично огледа скалите, кухините и скалните первази. На всеки двадесетина крачки спираше и повтаряше процедурата. Утринната светлина нахлуваше в долината и с всяка следваща минута хвърляше нови сенки. При всяко спиране Нора напрягаше очи да забележи нещо — изсечена в камъка вдлъбнатина, избелял петроглиф, каквото и да е, стига да предполагаше човешко присъствие. След като направи пълна обиколка, тя прекоси долината от север на юг и от изток на запад, многократно прегази потока и продължи да се взира в стените.

След час и половина се върна в лагера, мокра и уморена, и мълчаливо седна до Слоун, която също мълчеше с наведена глава и вперила очи в пясъка, разсеяно чертаеше кръг с пръчка.

Нора се замисли за баща си и за всички ужасни неща, които майка ѝ бе говорила за него през годините. Нима щеше да се окаже права? Наистина ли на него не можеше да се разчита?

В продължение на десетина-двадесет минути безмълвно седяха край гаснещия огън, смазани от огромната тежест на невъобразимия провал.

— Какво ще кажем на другите? — накрая попита Нора.

Слоун рязко отметна късата си коса назад.

— Ще го направим както трябва — отвърна тя. — Вече не можем да се върнем, без да изпълним всички формалности. Както каза снощи, ще донесем уредите, ще направим археологическо проучване на долината. И после ще се приберем у дома. Ти в своя кабинет, а аз... — Слоун замълча за миг. — При баща ми.

Докато говореше, на лицето ѝ се изписа измъчено изражение. Тя се обърна към Нора. Погледът ѝ омекна.

— Но ето че мрънкам като егоистична ученичка — рече Слоун ѝ пак се усмихна. — След като всъщност трябва да утешавам теб. Не мога да изразя колко много съжалявам, Нора. Знаеш, че всички повярвахме в мечтата ти.

Нора вдигна поглед към тъмните скали, по чиято гладка повърхност нямаше нито следа от пътека. В цялата система от каньони не бе открила руини и този тук не правеше изключение.

— Просто не мога да повярвам — промълви тя. — Не мога да повярвам, че ви домъкнах тук, хвърлих на вятъра парите на баща ти,

рисувах живота ви и убих конете ей така за нищо.

Слоун хвана ръката ѝ и успокоително я стисна. После се изправи.
— Хайде — каза тя. — Другите ни чакат.

Нора прибра съдовете и спалния чувал и уморено натовари раницата си. Чувстваше устата си болезнено пресъхнала. Мисълта за идващите дни — формалностите, работата без никаква надежда — беше непоносима. Отново погледна скалата и различи същите особености, които бе видяла предишния ден. Утринната светлина падаше под друг ъгъл и огряваше по-ниските скали. Очите ѝ инстинктивно се плъзнаха по пясъчника, ала той си оставаше гладък и гол. Тя повдигна поглед по-нагоре.

И тогава видя нещо: една-единствена плитка бразда на дванадесетина метра височина. Слънчевите лъчи идеално я осветяваха. Можеше да е естествена, всъщност навярно наистина беше естествена. Но Нора въпреки това затършува в раницата си за бинокъла. Фокусира го и отново погледна. И ето: малка вдлъбнатина, привидно увиснала в пространството на тридесетина сантиметра под тесен перваз. През бинокъла тя не изглеждаше толкова естествена. Но къде бе останалата част от пътеката?

Когато насочи бинокъла си по-надолу, видя отговора: част от повърхността на скалата под самотата вдлъбнатина наскоро се беше свлякла — онзи оксидиран пласт, който бе покрил пясъчника през вековете — и разкриваше по-светло ядро. Доказателството беше в подножието на стената — купчина чакъл. Сърцето ѝ бясно се разтуптя. Обърна се и видя, че Слоун любопитно я наблюдава.

Тя ѝ подаде бинокъла.

— Погледни натам.

Слоун проучи мястото. Тялото ѝ внезапно се напрегна.

— Това е стъпало „мокви“ — задъхано каза тя. — Горният край на пътека. Останалите стъпала трябва да са се срутили. Господи, погледни купчината чакъл отдолу! Как може да съм толкова глупава? Търсех фрагменти и изобщо не ми хрумна...

— Свличането трябва да е станало, след като баща ми е видял пътеката — рече Нора. Ала Слоун вече ровеше в раницата си за катераческо въже. — Какво правиш?

— Няма проблем — беше отговорът. — Това изкачване ще е фасулска работа.

— Горе ли се качваш?

— Естествено.

Слоун припряно подготви снаряжението си, после събу туристическите обувки и нахлузи катерачески.

— Ами аз? — попита Нора.

— Какво ти?

— За нищо на света няма да те пусна горе без мен.

Слоун се изправи и започна да навива въжето.

— Катерила ли си се някога?

— Случвало се е.

— Ами ръцете ти?

— Добре са — упорстваше Нора. — Ще си сложа ръкавиците.

Слоун се поколеба за миг.

— Не нося снаряжение и за теб, така че ще трябва да ме следваш без ремъци.

— Няма проблем.

— Тогава да вървим — със сияйна усмивка каза Слоун.

След малко бяха вече в подножието на скалата. Слоун помогна на Нора да увие въжето около тялото си, потри ръце и се обърна към пясъчника.

— Качваме се — с ясен глас извика тя.

После предпазливо и ловко започна да се катери, като подрънкваше с карабинерите си. Нора постепенно отпускате въжето. Когато стигна на четири й половина метра височина, Слоун спря, заби първата халка в една цепнатина, изпита здравината й и прокара въжето през нея. След това продължи нагоре. По някое време извика „Камъни!“ и Нора се отдръпна, за да избегне дъжда от чакъл. След малко Слоун стигна до единствената вдлъбнатина и се прехвърли върху перваза над нея. Там заби котвата си и завърза въжето.

Последва кратко мълчание.

— Виждам път! — след няколко секунди възкликна Слоун. Викът диво отекна из долината. — Продължава шейсетина метра нагоре и изчезва зад първата скална тераса. Нора, градът трябва да е скрит в нишата точно над нея!

— Идвам! — извика Нора.

— Не бързай, следвай тебеширените ми знаци. Катери се с вътрешната страна на ходилата си. Опорите са тесни.

— Ясно — отвърна Нора и освободи въжето от долната халка.

Пое нагоре по скалата. Мъчително съзнаваше, че движенията ѝ не се отличават с грацията и увереността на Слоун. След няколко минути мускулите на ръцете и прасците ѝ започнаха да треперят от напрежение. Въпреки ръкавиците върховете на пръстите ѝ страшно я боляха. Усещаше, че Слоун държи въжето по-опънато от обикновено и ѝ бе признателна за помощта.

Когато наближи единственото стъпало, десният ѝ крак изгуби опора. Бинтованите ѝ ръце не успяха да компенсират и тя започна да се хлъзга надолу.

— Помогни ми! — извика Нора.

Въжето мигновено се опъна.

— Наведи се навън от скалата! — чу вика на Слоун. — Аз ще те изтегля!

Задъхана, Нора се изкатери, като се остави Слоун да я издърпа през последните няколко метра до перваза. После се изправи на треперещите си крака и заразтрива пръстите си. От тази височина се виждаше, че стената на каньона се издига нагоре под ужасяващ ъгъл. Поне не бе отвесна, а и склонът постепенно ставаше по-полегат. Слоун имаше право: макар че не се забелязваше от земята, оттук пътеката се виждаше ясно.

— Добре ли си?

Нора кимна с глава и спътничката ѝ започна втория етап от изкачването. Тъй като тази част от древната пътека беше невредима, катеренето ставаше по-лесно. След петнадесетина метра Слоун заби котвата и след няколко минути Нора я настигна, задъхана от усилието. Скалната тераса се извисяваше над тях и скритите ѝ тайни бяха само на един преход разстояние.

Още десет минути катерене, и пътеката значително се изравни.

— Хайде да продължим до края поотделно — развълнувано предложи Слоун.

Нора знаеше, че формално би трябвало да използват въжетата, ала и двете нямаха търпение да стигнат до терасата. Безмълвно се отвързаха и бързо се заизкачваха по пътеката. След минута вече бяха горе.

Обраслата с трева и бодливи кактуси тераса бе широка около четири и половина метра и имаше слаб наклон. Археоложките

неподвижно се вторачиха напред.

Нямаше нищо: нито град, нито ниша, само гол скален перваз, който опираше до друга отвесна скала на пет-шест метра от тях, висока най-малко сто и петдесет метра.

— Мамка му! — изпъшка Слоун и провеси нос.

Смаяна, Нора отново обходи с поглед терасата. Нищо. Очите ѝ започнаха да парят и тя се извърна.

И тогава за пръв път погледна през каньона.

Точно по средата на отсрещната скална стена зееше огромна ниша. Утринното слънце я огряваше под идеален ъгъл и светлината му проникваше в дълбините зад грамадната арка. Вътре имаше древен град. В четирите му ъгъла се издигаха високи кули, помежду им се простираше сложен комплекс от помещения и кръгли киви, осеяни с черни прозорци и врати. Лъчите позлатяваха стените и кулите: град от сънищата, нереален, ефирен, готов да се изпари в пустинния въздух.

Най-съвършеният град на анасазите, който беше виждала Нора, по-красив от Скалния дворец, голям колкото Пуебло Бонито.

Слоун се обърна към нея. После и тя бавно завъртя глава и проследи погледа ѝ. Лицето ѝ стана смъртнобледо.

Нора затвори очи, силно стисна клепачи и отново ги вдигна. Градът все още си бе там. Тя бавно обходи с поглед нишата. Насред града различи кръглите очертания на Голяма кива: най-голямата, която беше виждала, със запазен покрив. Непокътната Голяма кива... Такова нещо не бе откривано.

Чак сега осъзна, че нишата е доста навътре от скалния перваз и затова не се вижда отдолу. Конвексната стена на гигантския пясъчник се издуваше най-малко на петнадесет метра от дъното на нишата. Именно това случайно изваяние на геологията и ерозията позволяваше градът да остане скрит не само отгоре и отдолу, но и от отсрещния край на каньона. Отчаяна мисъл проряза съзнанието ѝ: „Надявам се, че баща ми го е видял.“

Изведнъж коленете ѝ омекнаха и Нора бавно се свлече на земята. Тя седна и продължи да се взира оттатък долината. Разнесе се шумолене и Слоун приклепна до нея.

— Нора — разнесе се гласът ѝ, изпълнен с благоговение и едва доловими иронични нотки. — Мисля, че открихме Кивира.

25.

— Ще отидем ли? — прошепна Слоун.

Последва дълго мълчание. Очите на Нора проследиха терасата, която опасваше каньона. На местата, където се стесняваше, се виждаха плитки вдлъбнатини, изтъркани в пясъчника от многочислени праисторически крака. Една част от нея безпристрастно регистрираше всичко това, докато друга блуждаеше надалеч, все още в шок, неспособна да проумее мащабите на това откритие.

Безпристрастната част ѝ казваше, че трябва да се върнат при другите, да донесат оборудването и да започнат сериозно проучване.

— Какво пък, по дяволите! — рече тя. — Да вървим.

Нора се изправи на треперещите си крака. Слоун я последва. Като насън заобиколиха каньона до началото на грамадната ниша. Нора спря. Сега виждаха руините от другата страна под остър ъгъл. Утринното слънце проникваше само до фасадата на града, а останалата част тънеше в мрак под скалния навес — призрачни развалини, изчезващи в лилава сянка. Кивира притежаваше изящество, контрастиращо на масивните каменни зидове. Градът изглежда бе проектиран и построен като едно цяло, а не се беше развил постепенно като повечето други големи скални селища на анасазите. По външните стени все още имаше следи от гипсова мазилка ѝ върху Голямата кива се различаваше син диск.

Четири кули бяха разположени по две от двете страни на нишата, като главната част на града лежеше помежду им. Голямата кива бе точно в средата. Кулите бяха високи петнадесетина метра. Предните две стърчаха свободно, а задните опираха, в каменния покрив на нишата.

Градът изглеждаше във великолепно състояние, но отблизо ставаше ясно, че не е точно така. Нора забеляза няколко злоещи пукнатини, плъзнали по стените на четирите кули. На едно място зидарията на горния етаж се беше откъртила, разкривайки мрачната вътрешност. Няколко триетажни сгради се бяха срутили. Други изглежда бяха изгорели. Ала като цяло градът бе удивително добре

съхранен. Огромните му стени бяха построени от каменни блокове, споени с кирпич. До някои от тях все още бяха изправени дървени стълби. Стотици помещения бяха невредими — сложен комплекс от стаи и по-малки кръгли киви, осяени с черни прозорци и врати. Голямата кива, която господстваше в средата, изглеждаше почти непокътната. Този град беше строен, за да съществува вечно.

Нора плъзна поглед към тъмните дълбини на нишата. Зад кулите, терасите и площадите имаше тесен коридор, който минаваше между задния край на града и дълга редица ниски зърнохранилища. Зад тях като че ли имаше втора, още по-тясна уличка, всъщност проход, който потъваше в мрак. Това бе необичайно — никога не бе виждала такова нещо. Зърнохранилищата в повечето градове на анасазите бяха вградени в задната стена на пещерата.

Въпреки че археоложката у нея хладно регистрираше фактите, тя усещаше, че ръцете ѝ треперят и сърцето ѝ бие лудо.

— Сънувам ли? — дрезгаво прошепна Слоун.

Когато бавно се приближиха към града, видяха на скалата до тях поразителни пиктограми. Те бяха положени на няколко пласта — фигури, покриващи по-ранни рисунки, палимпсест от индиански изображения в червено, жълто, черно и бяло. Имаше длани, спирали, шамани с грамадни плещи и линии, символизиращи свръхестествена сила, излизащи от главите им, антилопа, сърна, змии и мечка, наред с геометрични мотиви с неизвестно значение.

— Виж — каза Слоун.

Нора проследи погледа ѝ. На пет-шест метра над тях имаше безброй редове негативни отпечатъци: боя, напръскана върху притиснати към скалата длани, сякаш многолюдна тълпа махаше за сбогом. Отгоре, върху самия куполен покрив, анасазите бяха нарисували сложна композиция от кръстове и точки с различна големина. Нещо в тях изглеждаше смътно познато.

И тогава разбра.

— Боже мой, това е индиански планетарий!

— Да. Онова там е съзвездие Орион. А онова е Касиопея, струва ми се. Също като Планетария в каньона Де Хели, само че далеч по-сложен.

Нора инстинктивно вдигна фотоапарата си, но се отказа. По-късно щеше да има време, предостатъчно време. Сега искаше само да

се наслади на мига. Тя пристъпи напред, но се поколеба и погледна спътничката си.

— Знам какво изпитваш — рече Слоун. — И с мен е така. Сякаш мястото ни не е тук.

— Не е — чу се да отвръща Нора.

Слоун впери очи в нея. След миг се обърна и се запъти към руините. Нора бавно я последва.

Когато навлязоха в студения мрак, сенките им се сляха със сенките на камъка. Ято лястовици изхвърчаха от няколкото гнезда на тавана, описаха дъга към светлината и с недоволно писукане полетяха надолу.

Двете жени се насочиха към един просторен площад пред кулите. Краката им потъваха в мекия пясък. Нора сведе поглед и видя, че по повърхността почти няма културни останки: всичко беше покрито с много сантиметри фин прах, навят от вятъра.

Тя спря пред първата кула и постави длан върху хладния камък. Сградата бе права и стабилна, със слаб наклон навътре. На фасадата ѝ нямаше врата — входът вероятно бе отзад. Няколкото отвора високо в стената ѝ приличаха на амбразури за стрелба с лък. Когато надникна през едва от пукнатините, видя зид, дебел най-малко три метра. Очевидно кулите бяха отбранителни.

Слоун заобиколи кулата и Нора я последва. Помисли си колко е странно, че двете инстинктивно не се отделят една от друга. В това място имаше нещо смуцаващо, нещо, което не можеше веднага да изрази с думи. Може би се дължеше на отбранителния му характер: масивните стени, липсата на врати на равнището на пода. Върху някои от покривите на първата редица сгради дори имаше купчини кръгли камъни, очевидно приготвени за хвърляне по главите на нападателите. Или може би причината се криеше в абсолютната тишина и мириса на прах, на развала.

Тя погледна спътничката си. Слоун бе възвърнала самообладанието си и записваше нещо в бележника си. Увереното ѝ държание действаше успокоително.

Нора отново насочи вниманието си към кулата. От задната страна на равнището на втория етаж видя малък, отчасти срутен отвор. До него се стигаше по плосък покрив, на който беше облежната идеално запазена дървена стълба. Тя се запъти към нея и предпазливо се качи на

покрива. Слоун затвори бележника си и я последва. След малко двете се вмъкнаха в кулата.

Както можеше да се очаква, вътре нямаше стълбище. В центъра се издигаха няколко пръта, покрити с жлеbove и подпрени върху первази. От стените стърчаха камъни, които осигуряваха опора за краката. Нора и по-рано бе виждала такива в Шахтовата къща, обект в Ню Мексико. За да се изкачи, човек трябваше да се катери разкрачен и с единия крак да стъпва върху жлебовите на прътовете, а с другия — върху камъните, вградени в стената. Това бе съзнателно опасен начин на изкачване, тъй като и четирите крайника на изкачващия се бяха заети. Отгоре защитниците можеха да съборят всеки нападател с камъни или стрели. Най-горният прът минаваше през дупка в малко помещение под покрива: последният редут в случай на атака.

Нора погледна грамадните пукнатини в стените, после прътовете, сухи и крехки. Дори някога изкачването явно е било опасно, а сега бе направо невъзможно. Тя кимна на Слоун и двете се върнаха по същия път, по който бяха дошли. Проучването на кулите трябваше да почака.

След като се отдалечи от кулата, Нора се насочи към най-близката сграда. През вековете навяваният от вятъра пясък се бе трупал пред къщите. На места дюните бяха толкова високи, че по тях човек можеше да се покатери върху плоските покриви, водещи към горните етажи, и оттам да стигне до самите къщи от втората тераса. Зад тях се виждаше кръглата голяма кива със стилизирания син диск върху фасадата с бяла ивица отгоре.

Слоун безмълвно се приближи и погледна първо към нея, после към купчината пясък. Нора отново си помисли, че би трябвало да се върнат при другите, за да започнат истинското проучване. Ала знаеше, че никой, дори Ричард Уедърил, не е откривал такъв индиански град. Не можеше да устои на желанието си да го разгледа.

Покатериха се върху покрива и се озоваха пред редица тъмни тесни врати. Като огледа наоколо, Нора видя под ръба на покрива, полузаровени в пясък, осем великолепни полихромни гърнета тип Сейнт Джон в идеално състояние. Три все още бяха с каменните си капаци.

Отново обзети от странно колебание, археоложките спряха пред най-близката врата.

— Да влезем — първа се обади Слоун.

Нора се провря вътре. Очите ѝ постепенно се приспособиха към слабата светлина и тя видя, че помещението не е празно. В отсрещния край имаше огнище с комал. До него стояха две почернели от дима кухненски гребенчата гърнета. Едното беше пукнато и от него се бяха изсипали малки царевични кочани. В единия ъгъл плъхове си бяха направили дом от купчина пръчки и парчета кактуси, плътно покрита с изпражнения. В стаята се носеше острата миризма на урината им. Когато пристъпи напред, Нора видя на един чеп до вратата чифт тъкани сандали от юка.

Слоун включи фенерчето си и насочи лъча към тъмния отвор на отсрещната стена. Нора влезе в следващата стая и откри, че по мазилката на стената е нарисуван сложен мотив, образуващ нещо като бордюр.

— Това е змия — каза тя. — Стилизирана гърмяща змия.

— Невероятно! — Слоун прокара лъча по змията. — Сякаш е нарисувана вчера. — Фенерчето освети ниша в едната стена. — Виж, там има нещо.

Нора се приближи и видя вързопче от еленова кожа, голямо колкото юмрук, здраво увито и завързано.

— Това е знахарско вързопче — прошепна тя. — С планинска почва, ако съдя по вида му.

Слоун я зяпна.

— Някой откривал ли е непокътното знахарско вързопче на анасазите? — попита тя.

— Не. Струва ми се, че това е първото.

Те останаха в стаята няколко секунди, поемайки в гърдите си повей от древността. После вниманието на Нора беше привлечено от трета врата, по-малка от предишните. Изглежда водеше до складово помещение.

— Ти си първа — каза Слоун.

Нора пропъзля на четири крака през ниския отвор и се изправи в тясното пространство. Слоун я последва. Жълтият лъч плъзна наоколо и прониза вдигналото се при влизането им було от прах. От мрака постепенно изплуваха предмети и цветове и Нора започна да открива ред в хаоса.

На задната стена имаше редица изключително красиви съдове: гладки, полирани, украсени с фантастични геометрични мотиви. От

гърлото на едно гърне стърчеше наръч молитвени пръчици, издялани, украсени с пера и боядисани в ярки багри, които блестяха дори на слабата светлина. До тях лежеше продълговата каменна палета във формата на голямо листо, върху която бяха поставени десетина фетиша на различни животни от полускъпоценни камъни, всяко с връх на стрела, завързан за гърба с връв от животинска жила. До палетата имаше паница, пълна със свършени мънички върхове на стрели от най-черен обсидиан. Върху каменна полица грижливо бяха подредени няколко артефакта, рогато с растящо изумление продължи да разглежда помещението, Нора видя торба от изтляла еленова кожа, от която се бяха изсипали миражни топчета, дъски от люлка и няколко красиви торби, изтъкани от юка и пълни е червена охра.

В недрата на древния град цареше абсолютна тишина.

„Само в това помещение има повече, отколкото в целите колекции на най-големите музеи“ — помисли си Нора.

Тя проследи с поглед лъча на фенерчето, който продължаваше да осветява невероятни предмети. Череп от гризли, украсен със сини и червени ивици боя и наръчи трева, напъхани в очните кухини. Пръстени от опашката на гърмяща змия, завързани за боядисана пръчка наред с човешки скалп. Голямо парче слюда, изрязано като силует на страховито ухилен череп със зъби от инкрустирани кървавочервени халцедони. Кварцов кристал, изваян във формата на царевичен бръмбар. Изящно изплетена кошница, покрита отвън с пера от гърдите на стотици миниатюрни пъстроцветни колибри.

Нора инстинктивно потърси лицето на Слоун, която също я погледна с диво блестящи кехлибарени очи. Възвръналото се за кратко самообладание отново беше изчезнало.

— Това трябва да е складовото помещение на семейството, живяло в тези стаи — накрая с треперещ глас каза Слоун. — Само едно семейство. В града сигурно има още десетки такива помещения. Може би стотици.

— Със сигурност — съгласи се Нора. — Но не мога да повярвам на това богатство. Дори по времето на анасазите това е било невъобразимо състояние.

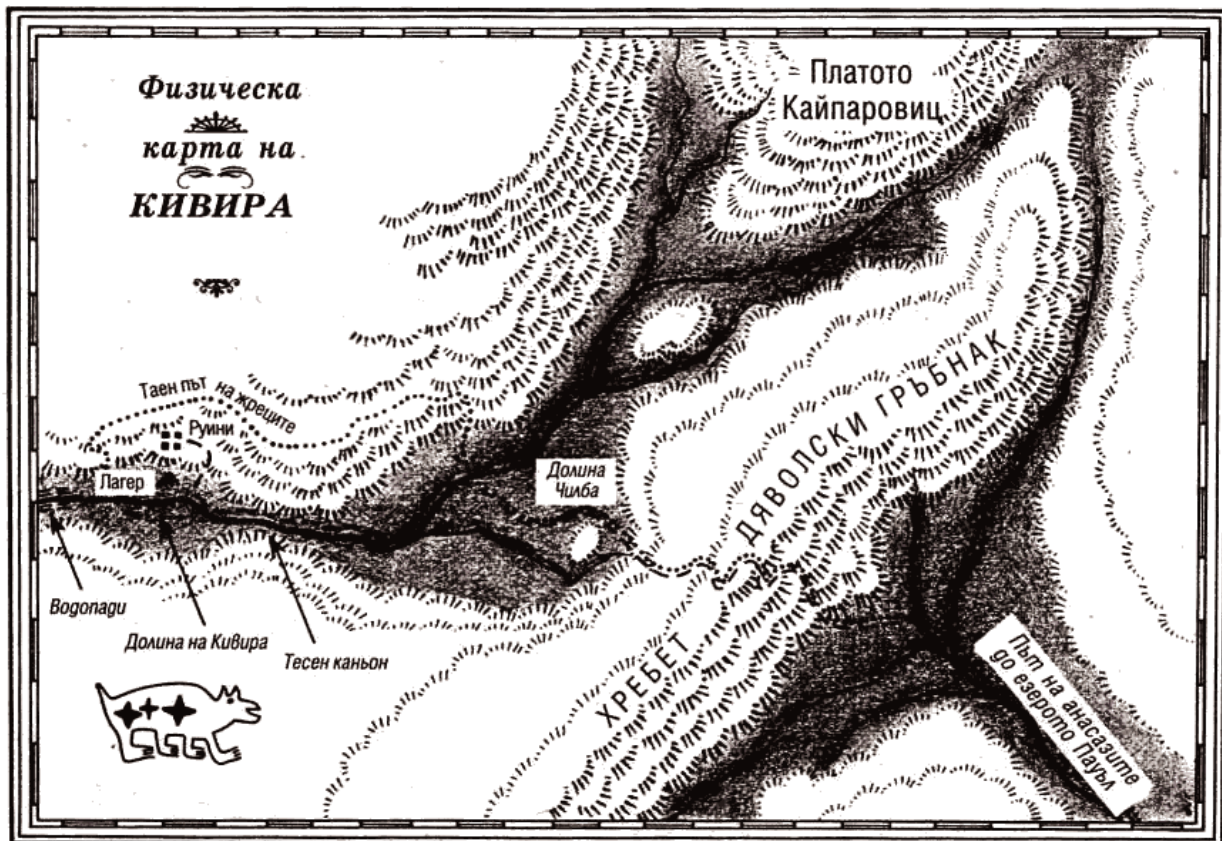
Вдигнатият от влизането им прах се стелеше на пластове в тежкия студен въздух и разсейваше жълтата светлина. Нора дълбоко си пое дъх, после още веднъж в опит да проясни мислите си.

— Нора — промълви Слоун, — съзнаваш ли какво намерихме?
Нора откъсна очи от безценните предмети.

— Работа по въпроса — отвърна тя.

— Току-що направихме едно от най-големите археологически открития за всички времена.

Нора мъчително преглътна и отвори уста, ала от гърлото ѝ не се изтръгна нито звук и накрая тя просто кимна с глава.

26.

Дванадесет часа по-късно Кивира тънеше в сянка. Последните лъчи на късното привечерно слънце огряваха срещуположната скална стена. Нора си почиваше до древната предпазна стена под планетария. Никога през живота си не беше се чувствала толкова изтощена. Чуваше развълнуваните гласове на останалите от експедицията да отекват из града, променени и усилены от огромната кухня, в която се намираще Кивира. Тя погледна надолу по въжената стълба и скрипеца, с помощта на които Слоун бе осигурила лесен достъп до руините. Край тополовата горичка, където бяха устройли лагера, виждаше дима на запаления огън на Бонароти и сивото правоъгълно петно на сгъваемата му кухненска маса. Готвачът им беше обещал празнична трапеза с медальони от дива свиня със сос от кафе й — поразително! — две бутилки Шато Петрю. Струваше й се, че това е най-дългият — и най-велик — ден в живота й: „този ден на дните“, както пишеше Хауард Картър за влизането си в гробницата на фараона Тутанкамон. А все още не бяха влезли в Голямата кива. Това, беше решила тя, щеше да почака, докато направят предварително проучване и възстановят научното си здравомислие.

На няколко пъти през деня бе търсила сред прашните руини стъпки, надписи, разкопки — нещо, което да доказва, че баща й наистина е стигнал до града. Ала разумът й подсказваше, че постоянните въздушни течения и животните отдавна са унищожили всички следи от неговото присъствие.

И освен това беше напълно възможно, подобно на самата нея, баща й да е бил толкова изумен от този величествен град, че да е смятал оставянето на надпис за светотатство.

Групата се появи от руините. Слоун вървеше най-отзад. Суайър и Смитбак се запътиха към Нора и въжената стълба. Каубоят просто се спусна надолу, изчервен под силния си загар, но Смитбак остана и оживено заговори.

— Невероятно! — с висок дрезгав глас каза той. — О, Господи, каква находка! Откритие, което може да се сравни само с... — Журналистът млъкна, за миг останал без думи. Нора кой знае защо се подразни, че мислите му съвпадат с нейните. — Знаете ли, работил съм в нийоркския Музей за естествена история, и тяхната колекция изобщо не може да се сравнява с това място — продължи той. — Тук има повече неща, отколкото във всички музеи в света, за Бога! Когато агентката ми узнае за това, ще получи такава...

Гневният поглед на Нора го накара да замълчи.

— Извинявайте, госпожо председател. — Смитбак извади малък бележник със спирала от задния си джоб и започна да си води записки.

Арагон, Холройд и Блек се приближиха при тях до стената. Накрая се появи и Слоун.

— Това е откритието на века — възторжено заяви Блек. — Какъв връх за една кариера!

Холройд бавно и неуверено като старец седна до защитната стена. Нора видя, че лицето му е мръсно и набраздено, сякаш беше плакал от радост.

— Как си, Питър? — тихо попита тя.

Той я погледна с бегла усмивка.

— Попитай ме утре.

Нора се обърна към Арагон и любопитно се втренчи в него. Чудеше се дали мащабите на откритието ще нарушат обичайната му кисела сдържаност. Видя лице, покрито с пот, и две очи, които изглеждаха тъмни и блестящи като обсидиана, който изобилстваше в древния град.

Той отвърна на погледа ѝ. И после — за пръв път откакто се бяха запознали при огнения кръг, — се усмихна широко и искрено. Едрите му бели зъби контрастираха на фона на кафявото му лице.

— Фантастично! — каза антропологът и стисна ръката ѝ. — Направо невероятно. Всички трябва да ви благодарим. Може би аз повече от останалите. — В звънкия му глас кънтеше странна сила. — С годините се бях убедил, че никога няма да разкрием тайните на анасазите. Но този град крие ключа. Знам го. И съм щастлив, че участвам в откриването му.

Той свали раницата си, остави я на земята и седна до нея.

— Трябва да ви кажа нещо — продължи Арагон. — Може би сега не е моментът, но колкото по-дълго сме тук, ще става все по-трудно.

Тя го погледна.

— Да?

— Знаете позицията ми за Нулевата археологическа травма. Не съм фанатик като някои, но въпреки това смятам, че ще е ужасно престъпление да смутим този град, да го лишим от същността му и да го замъкнем в музейните хранилища.

Блек изсумтя.

— Не ми казвайте, че вярвате в тия глупости. Нулевата археологическа травма е преходна проява на политическа коректност. Истинското престъпление е да оставим града непроучен. Помислете за всичко, което можем да узнаем.

Арагон го погледна напрегнато.

— Можем да научим всичко, каквото ни трябва, и без да плячкосваме града.

— Откога археологическите разкопки се наричат „плячкосване“? — меко попита Слоун.

— Днешната археология е утрешен грабеж — отвърна Арагон. — Вижте какво е направил в името на науката Шлиман с Троя Преди сто години. Направо е изровил обекта, унищожил го е за бъдещите поколения. И това навремето са били археологически разкопки.

— Е, щом искате, вие си обикаляйте на пръсти и снимайте, без да пипате нищо — повиши глас Блек. — Обаче аз нямам търпение да се зароя в това бунище. — Той се обърна към Смитбак. — За необразования наблюдател всички тези съкровища са удивителни, но единствено сметището ви казва всичко, което искате да знаете. Запомнете това за книгата си.

Нора вдигна ръка.

— Ако искаме както трябва да датираме и анализираме града, ще се наложи да допуснем някои нарушения. Това е работа на Блек и той ще се ограничи до сондаж на бунището. Няма да се разкопава никоя част от самия град и няма да се местят или вадят каквито и да е артефакти, освен ако не е абсолютно необходимо и с моето изрично разрешение.

— Нарушение на обект — саркастично повтори Блек, но доволно се отпусна назад.

— Ще трябва да занесем някои образци в института за допълнителни анализи — продължи тя. — Но ще вземем само нискокачествени артефакти, които се срещат в голямо количество. Институтът ще реши какво да прави с обекта. Но мога да ти обещаая, Енрике, че ще им препоръчам да оставят Кивира непокътната. — Нора многозначително погледна Слоун, която слушаше напрегнато. — Съгласни ли сте?

След кратка пауза Слоун кимна.

Арагон премести поглед от едната на другата.

— При тези обстоятелства очевидно няма друг изход. — Той отново се усмихна и се изправи. Групата се смълча. — Нора, всички горещо ви поздравяваме.

Нора изпита огромно удоволствие, докато слушаше бурните ръкопляскания, придружени от продължителното остро изсвирване на Блек. Смитбак също скочи на крака и вдигна манерка.

— Предлагам тост за Падрейк Кели. Ако не е бил той, сега нямаше да сме тук.

Изненадващият знак на почит към баща ѝ, дошъл от неочакван източник като журналиста, силно я развълнува. В гърлото ѝ заседна буца. Баща ѝ през целия ден не бе напускал мислите ѝ, но така и не беше забелязала следи от него. Беше признателна на Смитбак.

— Благодаря — отвърна тя.

Смитбак отпи глътка и предаде манерката.

Групата се умълча. Светлината бързо гаснеше и беше време да се спуснат по въжената стълба за вечеря. Но нямаха желание да напуснат това магическо място.

— Не мога да разбера защо са оставили всичко това — накрая рече Смитбак. — Все едно да изоставиш Форт Нокс^[1].

— Много обекти на анасазите са изоставени по подобен начин — поясни Нора. — Тези хора са се придвижвали пеш, не са имали товарни животни; По-логично е да изоставиш вещите си и да си направиш нови, когато стигнеш до новия си дом. Когато се местели, анасазите обикновено носели само най-светите неща и тюркоаза си.

— Но тук изглежда са оставили даже тюркоаза. Искам да кажа, навсякъде е пълно с тюркоаз.

— Вярно е — след кратко мълчание се съгласи Нора. — Кивири не е типично изоставено селище. Изглежда са оставили всичко. Това е част от уникалността на обекта.

— Самото му богатство и многобройните култови артефакти ме карат да мисля, че вероятно е бил култов център, който засенчва дори Чако — отбеляза Арагон. — Жречески град.

— Жречески град ли? — скептично повтори Блек. — Какво ще прави този жречески град точно тук, в самия край на територията на анасазите? По-интересен е поразително отбранителният характер на мястото. Даже самото селище, както е идеално скрито в този изолиран каньон, е почти непревземаемо. Направо да си помислиш, че тия хора са страдали от параноя.

— И аз щях да страдам от параноя, ако имах тяхното богатство — промърмори Слоун.

— Ако Кивири е била непревземаема, защо са я изоставили? — попита Холройд.

— Сигурно почвата в долината се е изтощила от обработка — сви рамене Блек. — Анасазите не са познавали изкуството на наторяването.

Нора поклати глава.

— Като се има предвид големината ѝ, обработваемата земя в долината поначало не е била достатъчна за града. Тук трябва да има стотина зърнохранилища. Сигурно са внасяли тонове храни от другаде. Но всичко това повдига следния въпрос: защо изобщо са построили толкова голям град тук? Насред пустинята, в края на обиколен път, в невероятно тесен каньон? През дъждовния сезон този каньон обикновено е бил непроходим.

— Както казах, жречески град в края на труден ритуален път — повтори Арагон. — Това е единственото логично обяснение.

— Естествено — презрително отвърна Блек. — Когато се съмняваш, позовавай се на религията. Освен това обществото на анасазите е било егалитарно. Те не са вярвали в социалната йерархия. Предположението, че са имали жречески град или управляваща класа, е абсурдно.

За пореден път настъпи мълчание.

— Най-много ме вълнува идеята за златото и среброто — отново с бележник с ръка се обади Смитбак.

„Ето го пак.“

— Както ви казах на шлепа, анасазите не са имали благородни метали — малко по-високо, отколкото възнамеряваше, отвърна Нора.

— Един момент — каза журналистът, затвори бележника и го пъкна в джоба на панталона си. — Ами сведенията на Коронадо, които Холройд четеше на глас? Всички тия приказки за блюда и кани от злато? Да не искате да кажете, не са празни дрънканици?

Нора се засмя.

— Не бива да им отдавате голямо значение. Индианците просто са разказвали на испанците онова, което конквистадорите са искали да чуят. Идеята е била да им кажат, че златото е някъде другаде, надалеч, и колкото може по-бързо да се избавят от тях.

— Може нещо да се е изгубило при превода — усмихна се Арагон.

— Я стига! — възмути се Смитбак. — Индианците не са измислили Кивира. Тогава защо трябва да са измислили златото?

Холройд колебливо се прокашля.

— Според оная книга, която четях, Коронадо носел със себе си малко злато. Той изпитал индианците, като им показал предмети от злато, мед, сребро и калай, и те разпознали благородните метали. Значи не са им били непознати.

Смитбак скръсти ръце.

— Видяхте ли?

Нора избели очи. Един от принципите в археологията на Югозапада гласеше, че анасазите не са имали метали. Почти не си струваше да спори.

— В гробовете на анасазите из целия Югозапад се откриват пера от папагали, внесени от империята на ацтеките и техните толтекски предшественици — неочаквано се обади Блек. — В ацтекски гробове също е открит тюркоаз от Ню Мексико. И ни е известно, че анасазите са търгували с толтеките и ацтеките — с роби, обсидиан, ахат, сол и керамични съдове.

— Какво искаш да кажеш? — попита Нора.

— Ами ако се има предвид тази интензивна търговия, не е напълно изключено анасазите да са имали злато.

Тя отвори уста, после пак я затвори, изненадана да чуе такова изказване тъкмо от Блек. Холройд, Суайър и даже Слоун внимателно

следяха разговора.

— Ако са имали злато, щяхме да открием поне малко на някой от десетките хиляди обекти, разкопани през последните сто и петдесет години — като се опитваше да прояви търпение, започна Нора. — Но не е намерено дори съвсем малко парченце. Въпросът е, ако анасазите са имали злато, къде е то?

— Може би е тук — тихо отвърна Смитбак.

Тя го зяпна. После се засмя.

— Направи си студен компрес, за да охладиш трескавото си въображение, Бил. Днес видях десетки стаи, пълни с невероятни неща, но никъде нямаше злато. Ако открием злато в Кивира, ще изям тая твоя смешна шапка. Съгласен ли си? А сега да слезем долу и да видим какви чудеса ни е сготвил Бонароти за вечеря.

[1] Златният резерв на САЩ. — Б. пр. ↑

27.

Нора тревожно се взираше във фигурата, която се спускаше по скалната стена на сто и двадесет метра над нея — пъстро петно на фона на пясъчника. До нея Блек и Холройд неподвижно се бяха вторачили нагоре. Наблизо стоеше Смитбак с бележник в ръка, сякаш чакаше да се случи някакво нещастие. Разнесе се остър звън, когато Слоун заби клин в червената скала. Тя нагласи следващата част от въжената стълба и ловко се плъзна още три метра надолу.

За да можеше да работи комуникационната техника, трябваше да я монтират върху скалите високо над Кивира. Два часа по-рано Нора и Слоун бяха определили най-подходящото място от гледна точка на лекота на изкачване и най-малка височина. Оказа се точно зад отсрещния край на града срещу входа на тесния каньон, през който бяха влезли.

Макар че това наистина бе най-лесното място за изкачване, пак си беше страшничко. Нора бе плъзнала поглед нагоре по стената чак до издадената скална козирка. Ала Слоун само се беше засмяла. След час, докато другите нервно бяха чакали долу, тя им бе дала знак, че е готова да изтегли радиотехниката.

И сега се спускаше обратно към перваза, върху който беше построена Кивира, като пътьом поставяше стълбата. След още десет минути тя грациозно скочи на земята под аплодисментите на групата.

— Беше фантастично — похвали я Нора.

Слоун сви рамене и се усмихна, очевидно доволна.

— Още три метра, и щеше да свърши стълбата. Всички ли са готови?

Холройд вдигна очи и мъчително преглътна.

— Предполагам.

— Аз имам важна работа — отвърна Блек. — Може ли някой пак да ми припомни защо трябва да си рискувам живота и крайниците в тая катераческа експедиция?

— Нищо не рискуваш — засмя се с гърления си контраалт Слоун. — Стълбата, която поставих, ще издържи и на бомбардировка.

— А за твоє нещастие си участвал в много разкопки и можеш да боравиш с радиотехника — каза Нора. — Холройд има нужда от помощник.

— Да, но защо аз? — измърмори Блек. — Защо не Арагон? Той има повече теренен опит от всички нас, взети заедно.

— И е с двацет години по-възрастен — отвърна Нора. — Ти си много по-подходящ за такова физическо натоварване.

Ласкателството очевидно постигна целта си: Блек се изпъчи и строго погледна нагоре.

— Тогава да тръгваме. — Слоун се обърна към Смитбак. — Идваш ли?

Журналистът замислено се вторачи в скалата.

— По-добре да не идвам — рече той. — Някой трябва да остане, за да лови падащите.

Слоун повдигна вежди.

— Добре. Аарън, защо не тръгнеш пръв? Аз ще съм втора, Питър — трети, а Нора последна.

Нора забеляза, че Слоун подрежда равномерно неопитните с поопитни катерачи.

— Защо аз трябва да съм пръв? — попита Блек.

— Повярвай ми, по-лесно е, когато пред теб няма никой. Така няма вероятност да те изритат в лицето.

Блек не изглеждаше убеден, но се хвана за началото на въжената стълба и започна да се катери.

— Все едно се качваш по стълбата до Кивири, само че е по-дълго — каза Слоун. — Притискай тяло към скалата и си дръж краката разкрасени. Почивай на всяка издатина. Най-дълга е последната отсечка, може би шейсетина метра.

Но Блек, който вдигаше крак към второто стъпало, внезапно изгуби опора. Слоун се хвърли напред с бързината на котка, подхвана го и двамата се проснаха върху меката пясъчна дюна под стълбата. Останаха да лежат неподвижно един върху друг и Нора се затича към тях. Слоун трепереше и издаваше задавен звук, но когато се наведе, изпадналата в паника Нора видя, че тя истерично се смее. Блек

изглеждаше вцепенен или от страх, или от изненада. Лицето му бе скрито между гърдите на Слоун.

— „Де ти е, смърте, жилото?“^[1] — напевно произнесе Смитбак.

Слоун продължаваше да се задъхва от смях.

— Аарън, трябваше да се катериш нагоре, не надолу!

Тя не се опитваше да отблъсне Блек настрани. След малко той се надигна с разрошена коса, отдръпна се назад и премести поглед от Слоун към въжената стълба, после пак се обърна към Слоун.

Като продължаваше да се кикоти, тя се изправи и заизтупва дрехите си.

— Само си внушаваш, че е трудно. Това е обикновена стълба. Но ако те е страх от падането, мога да ти дам предпазни ремъци. — Тя отиде при сака със снаряжението си. — Предвидени са за извънредни случаи, обаче можеш да ги използваш, докато свикнеш с катеренето. — Археоложката му помогна да си ги сложи и ги закопча за въжето на стълбата. — Сега вече не можеш да паднеш.

Странно мълчалив, Блек просто я погледна и кимна с глава. Този път психическата сигурност, която му вдъхваха ремъците, и окуражаването на Слоун му дадоха сили и скоро той уверено се изкачваше нагоре. Тя го последва и след малко Холройд се хвана за най-долното стъпало.

Нора бе забелязала, че в суматохата Слоун е забравила да провери психическото състояние на радарния специалист.

— Готов ли си, Питър? — попита тя.

Холройд я погледна и срамежливо се усмихна.

— Ей, това е просто стълба, както каза Слоун. Пък и всеки ден ще се катеря по нея. Трябва да свиквам.

Той пое дълбоко дъх и започна да се изкачва. Нора предпазливо пое след него. Тя провери една-две от халките на Слоун и установи, че наистина са здраво забити. От опит знаеше, че не бива да поглежда надолу, и наблюдаваше трите фигури над нея. Последваха дълги минути на почти отвесно катерене. На всеки перваз си почиваха. Последната отсечка свършваше с ужасяващо увисване назад под издадената скала. За миг Нора си спомни за Дяволския гръбнак: изкачването по пътеката, уплашеното цвилене на конете, преди да се пребият в пропастта. Тя решително продължи нагоре, изтегли се върху скалата и задъхано се отпусна на колене. Наблизо седеше Холройд,

опрял глава върху ръцете си. Блек бе до него, разтреперан от изнемога и напрежение.

Изкачването изглежда не беше изтощило единствено Слоун. Тя започна да премества техниката на безопасно разстояние от ръба на скалата: устройството за сателитно позициониране, вече с дълга ултрачестотна антена, микровълнова антена, слънчева батерия, комбинация от приемници и предаватели. Утринните лъчи се отразяваха в сателитната чиния, все още опакована в найлонова мрежа за издигането по скалната стена.

Холройд с мъка се изправи на крака и се запъти към техниката, неохотно последван от Блек.

— Хайде да монтираме и да настроим тия неща — каза Холройд. — Не би трябвало да се забавим много.

Нора доволно си погледна часовника. Беше единадесет без петнадесет и до уреченото време за връзка с института оставаше четвърт час. Докато Холройд включваше радиопредавателя и насочваше сателитната антена, тя извърна очи към гледката наоколо, която бе поразителна: червени, жълти и червеникаво-кафяви скали, продължаващи безброй километри под яркото слънце, покрити с редки пинии и хвойни. Далеч на югозапад различаваше лъкатушната клисура по която течеше река Колорадо. На изток се издигаше мрачната грамада на Дяволския гръбнак, която минаваше покрай платото Кайпаровиц. Лилавият край на Кайпаровиц се издигаше над земята като гигантски каменен боен кораб, заседнал в пустинята, с бордове, оголени до кокал от ерозията, нацепен от стръмни каньони и дерета. Този пейзаж се ширеше във всички посоки, необитаема каменна пустош, обхващаща много хиляди квадратни километри.

За да подобри качеството на сигнала, Холройд се покатери по една от нискораслите хвойни и завинти радиоприемника за метеорологичните условия на върха ѝ. После уви меката антена около един дълъг клон. Когато настрои уреда, Нора чу монотонния глас на говорителката да чете дневната прогноза за Пейдж, Аризона.

Блек, който беше наблюдавал как Холройд подготвя техниката, сега стоеше на разстояние от ръба и изглеждаше доволен от себе си. За разлика от него Слоун бе опасно близо до края на скалата.

— Невероятно е, Нора — извика тя. — Но като гледаш оттук, изобщо не можеш да предположиш, че там долу има ниша, камо ли

руини. Странно.

Нора отиде при нея. Разположеното навътре селище не се виждаше и скалният перваз под върха напълно скриваше пещерата. Долината се гушеше между каменните стени на двеста метра под тях като зелен скъпоценен камък в червен обков. Потокът течеше в средата ѝ и сега Нора по-ясно различи широкото стотина метра, осеяно с камънаци корито на честите порои. Виждаше се и лагерът със сини и жълти палатки, пръснати сред канадските тополи високо над заливната тераса. От огъня на Бонароти се виеше дим. Мястото беше добре избрано.

Когато наближи единадесет, Холройд изключи метеоприемника и се върна при радиото. Нора чу пращане, после високочестотен вой.

— Свързах се — съобщи той и си сложи слушалките. — Я да видим кой е там. — Холройд замърмори по микрофона, който приличаше на играчка с миниатюрните си размери. После рязко се изправи. — Няма да повярвате, но е самият доктор Годард. Ще пусна високоговорителя.

В този момент Слоун се отдалечи от ръба и се зае да навива някакво въже. Нора я погледна, после се обърна към микрофона, отново обзета от вълнение след откритието. Зачуди се как ще реагира Годард старши на новината за успеха им.

— Доктор Кели? — разнесе се далечният глас, пращящ и приглушен. — Нора? Вие ли сте?

— Доктор Годард — отвърна тя. — Тук сме. Успяхме.

— Слава Богу! — Отново пращане. — Всяка сутрин идвам тук. Още един ден и щяхме да пратим спасители.

— Стените на каньона бяха прекалено високи, не можехме да се свържем в движение. И ни трябваша няколко дни повече, отколкото очаквахме.

— Точно това казвах на Блейкууд. — Последва кратко мълчание. — Какви са новините? — Вълнението и опасенията в гласа на Годард ясно се долавяха въпреки смущенията.

Въпросът я свари неподготвена. Не беше мислила какво да каже.

— Открихме града, доктор Годард.

Разнесе се звук, който можеше да е ахване или електронно смущение.

— Кивира ли открихте? Това ли искате да кажете?

Нора отново замълча. Чудеше се откъде да започне.

— Да. Градът е голям, най-малко шестстотин помещения.

— Проклето пращане, не чух последното. Колко помещения?

— Шестстотин.

Разнесе се тихо хриптене или кашляне — Нора не можеше точно да определи.

— Мили Боже! В какво състояние е обектът?

— В прекрасно.

— Непокътнат ли е? Не е ли ограбен?

— Не. Нищо не е докоснато.

— Великолепно, великолепно!

Вълнението на Нора растеше.

— Това не е най-важното, доктор Годард.

— Да?

— Градът не прилича на никой друг. Пълен е с безценни, безценни артефакти. Жителите му не са взели нищо със себе си. Има стотици стаи, натъпкани с изключителни предмети, повечето в идеално състояние.

В гласа, който ѝ отговори, се долавяха нови нотки.

— Какво искате да кажете с това „изключителни предмети“? Гърнета ли?

— Гърнета и още много други неща. Градът е бил удивително богат, за разлика от който и да е друг обект на анасазите. Тъкани, резба, тюркоазени накити, боядисани бизонски кожи, каменни идоли, фетиши, молитвени пръчици, палети. Дори има няколко ранни култови маски тип Кахина. Всичките са великолепно запазени.

— Нора замълча. Отново чу кашлица.

— Какво мога да кажа, Нора? Всичко това... Дъщеря ми там ли е?

— Да. — Нора подаде микрофона на Слоун.

— Слоун? — разнесе се гласът от Санта Фе.

— Да, татко.

— Всичко това наистина ли е вярно?

— Да, татко, вярно е, без каквото и да е преувеличение. Това е най-голямото археологическо откритие, откакто Симпсън е намерил каньона Чако.

— Това е доста претенциозно изявление, Слоун.

Тя не отговори.

— Какви са плановете ви за проучването?

— Решихме, че всичко трябва да се остави *in situ* и че не бива да се докосва нищо. Ще пуснем само един сондаж на сметището. Тук има работа по проучване и каталогизиране за цяла година, при това без да се мести нищо. Вдругиден възнамеряваме да влезем в Голямата кива.

— Чуй ме, Слоун: бъдете извънредно внимателни. После целият научен свят ще преценява всяка ваша стъпка, ще обсъжда всичките ви действия. Работата ви през следващите дни ще се анализира до най-малка подробност от самозвани експерти. И поради мащабите на откритието ще има завист и злонамереност. Мнозина ваши колеги няма да ви мислят доброто. Всички ще смятат, че са можели да се справят по-добре от вас. Разбираш ли какво ти говоря?

— Да — каза Слоун и върна микрофона. На Нора ѝ се стори, че долавя мимолетно раздражение, дори гняв в гласа ѝ.

— Затова всичко, каквото правите, трябва да е образцово. Това се отнася за всички останали. И за Нора.

— Разбираме — рече Нора.

— Най-голямото откритие след Чако — повтори Годард.

Последва продължително прашене, нарушавано от електронно писукане и съскане.

— Там ли сте? — накрая попита археоложката.

— Май да — засмя се Годард, — но трябва да призная, че ми се ще да се ощипя, за да се уверя. Нора, нямам думи да ви изкажа поздравленията си. Това се отнася и за баща ви.

— Благодаря ви, доктор Годард. Благодаря и за доверието ви към мен.

— Ще очакваме да ни потърсите утре сутрин по същото време. Сигурно дотогава ще можете да ни дадете по-конкретни сведения за града.

— Да. Дочуване, доктор Годард.

Тя подаде микрофона обратно на Холройд, който изключи предавателя и започна да покрива електрониката с леко платнище. Нора се обърна и видя, че Слоун си събира катераческото снаряжение с мрачно изражение.

— Всичко наред ли е? — попита Нора.

Слоун праметна едно навито въже през рамото си.

— Добре съм. Просто той никога не вярва, че мога да върша нещата както трябва. Даже от хиляда и двеста километра пак си мисли, че може да се справи по-добре.

Тя понечи да се отдалечи, ала Нора я хвана за ръката.

— Не бъди прекалено сурова към него. Предупрежденията му бяха колкото за теб, толкова и за мен. Той ти вярва, Слоун. Аз също.

Слоун я погледна, после на навъсеното ѝ лице бавно плъзна ленивата ѝ усмивка.

— Благодаря, Нора — каза тя.

[1] Коринтяни-1, 15: 55. — Б. пр. ↑

28.

Скип спря на върха на възвишението. Внезапно вдигналият се облак прах обгърна стария автомобил и се издигна към горещото следобедно небе. Беше зноен юнски ден, какъвто се случваше само преди началото на летните дъждове. Над планината Хемес едноединствено облаче се бореше с въздушните течения.

За миг си каза, че ще е Най-добре просто да обърне и да се върне в града. Предишната нощ се беше събудил подгизнал от пот. Търбър все още го нямаше и Скип продължаваше смътно да се чувства гузен заради изчезването му. За да изкупи вината си, той бе решил да прибере Теди Беър, кучето на Тереса, при себе си. В края на краищата бяха я убили в тяхната къща. И кой по-добре щеше да се грижи за нейното куче от някогашната ѝ съседка и приятелка Нора?

Ала онова, което снощи му се беше сторило толкова добра идея, сега изобщо не му изглеждаше разумно. Мартинес ясно му бе дал да разбере, че следствието продължава и той не бива да се приближава до къщата. Е, Скип не отиваше в къщата: отиваше в ранчото на Тереса, И все пак знаеше, че може да си навлече много неприятности само с идването си тук.

Той превключи на скорост, отпусна амбриажа и се спусна надолу по склона. Подмина старото им ранчо и продължи нагоре към дома на Тереса. Ниската продълговата сграда бе тъмна и тиха, добитъкът беше отведен. „Постъпвам глупаво“ — помисли си Скип. Онзи, който бе взел добитъка, сигурно бе взел и Теди Беър. И въпреки това беше изминал делия този път.

Остави двигателя да работи и без да затваря вратата, заобиколи отпред и извика. Не се разнесе отведен лай.

Залепена на безброй места с черен изолирбанд, старата мрежа на входната врата беше затворена. Автоматично се пресегна да почука, после спря.

— Теди Беър! — извика Скип и се обърна.

Тишина.

Неволно се зазяпа към „Лае Кабриляс“. Може би кучето се беше заскитало към тяхната някогашна къща. Погледна към старата пътека, плъзна длан надолу и за миг стисна ръкохватката на бащиния си ругер. Той бе голям, неудобен и стреляше като топ, но спираше всичко, което улучеше. Беше стрелял с него само веднъж и за малко не си бе счупил китките, а ушите му после пищяха цели два дни. Успокоен, младежът продължи надолу по пътеката и заобиколи зад къщата.

— Ей, Теди, дърта мастия такава! — по-тихо подвикна той.

Качи се на верандата и влезе вътре. Кухнята представляваше хаос от останки, подът беше изкъртен, от стените го зяпаха дупки като назъбени очни кухини. В отсрещния край видя жълта лента за ограждане на местопрестъпление, забраняваща достъпа в дневната. Няколко редички ситни, възлилаво-черни отпечатъци от лапи излизаха от дневната към вратата на кухнята. Скип ги прескочи и предпазливо пристъпи напред.

Първо усети миризмата, почти незабавно последвана от силното бръмчене на мухи. Той инстинктивно се отдръпна назад и усети, че му призлява. После дълбоко си пое дъх, внимателно се приближи до лентата и надникна в дневната.

В средата на стаята видя огромна локва засъхнала кръв, сред която черни дупки от липсващи дъски. Скип неволно ахна от отвращение. „Господи, не знаех, че в човешкото тяло има толкова много кръв!“ Тя като че ли се разпространяваше на спираловидни неправилни ручейчета и стигаше почти до отсрещните стени. В периферията на локвата се забелязваха безброй отпечатъци от лапи. На местата, където се беше събрала повече кръв, се гърчеха личинки от мухи месарки.

Скип леко се олюля и се пресегна да се облегне на касата.

Смутени, мухите излетяха във въздуха като гневно жужаща завеса. В единия ъгъл имаше сгънат триножник за фотоапарат с бял надпис ПОЛИЦЕЙСКО УПРАВЛЕНИЕ НА САНТА ФЕ по единия крак.

— О, не, не! — промълви Скип. — Ужасно съжалявам, Тереса.

Докато стоеше, вперил очи в стаята, изтече минута, после още една. Накрая се обърна и с вдървени крака излезе през кухнята.

След мрачната потискаща задуха в къщата навън му се стори почти студено. Постоя на верандата и като дишаше бавно, се огледа

наоколо. После сви шепи около устата си и извика за последен път:

— Теди Беър!

Знаеше, че трябва да си върви. Всеки момент можеха да се появят полицаи, дори самият Мартинес. Ала остана още една минута, втренчен в задния двор на своето детство. Въпреки че случилото се с Тереса оставаше загадка, самата къща му се струваше някак си уморена и пуста. Сякаш злото, което може би се беше спотайвало там, се бе разпръснало. Или навярно беше отишло другаде.

Явно бяха отвели Теди Беър заедно с добитъка. Той с въздишка се спусна от верандата и се заизкачва обратно по склона към колата си, стар плимут „Фюъри“, модел седемдесет и първа, наследство от майка му, масленозелен, избелял и осеян с ръждиви петна. И все пак бе една от най-скъпите му вещи. С тежките си хромирани зъби предната решетка беше слабо наклонена наляво и придаваше малко тронав и заплашителен вид на автомобила. Тук-там имаше достатъчно вдлъбнатини, та другите шофьори да знаят, че още една няма да има никакво значение.

На предната лява седалка видя Теди Беър. Чудовищният му език висеше от жегата и мърляше с лиги наоколо, но иначе кучето си изглеждаше наред.

— Теди Беър, калпазанино стари! — извика Скип.

Кучето заскимтя и олигави ръката му.

— Премести се, за Бога. Аз съм с шофьорска книжка.

Той избута петдесеткилограмовото животно на дясната седалка и се вмъкна зад волана.

Прибра пистолета в жабката, включи на скорост и се върна на черния път. Чувствате се по-добре, отколкото през целия ден — някак си, въпреки мрачната и трагична гледка в къщата, изпитваше облекчение, че остави това „поклонение“ зад гърба си. Замисли се какво трябва да направи тази вечер. Първо щеше да купи кучешка храна — удар за оскъдния му бюджет, но какво пък толкова. После щеше да се отбие през китайския ресторант за порция сингапурски мей фън с къри и да дочете книгата за керамичните стиллове на анасазите, която преди два дни му беше дала Соня Роулинг. Това бе изключително занимателно четиво и напоследък се задържаше до късно, подчертаваше отделни откъси, водеше си записки в полето.

Дори беше забравил да отвори новата бутилка текила, която стоеше на масата в дневната.

Колата изтрополи през лежащия полицай и стигна до главния път. Скип зави към града и настъпи газта, за да се отдалечи колкото може по-бързо от ранчото. Кучето провеси глава през прозореца и тихото скимтене беше заменено от нетърпеливо сумтене и душене. Вятърът отвяваше стичащите се от устата му лиги.

Скип се спусна към „Фокс Рън“, като мислено лепеше керамични фрагменти. Черният пустинен път остана далеч и на негово място се появиха чакъл и игрища за голф. В подножието на дългия склон на около осемстотин метра оттам пътят остро завиваше и минаваше покрай кънтри клуба. Като малък бе карал бащиния си мотор точно там, където сега се издигаше сградата. „Това беше преди десет години“ — помисли си той. Тогава в радиус от пет километра наоколо нямаше къщи. Сега имаше седемдесет и две дупки за голф и шестстотин жилищни блока.

Големият автомобил набра скорост и завоят бързо се приближаваше. Скип отново насочи мислите си към керамиката и натисна спирачката.

Усети, че кракът му потъва без съпротива до металния под.

Мигновено се наведе напред. Адреналинът му скочи. Отново натисна педала. Нищо. Погледна напред с ококорени очи. На по-малко от половин километър пътят завиваше наляво край огромен базалтов перваз, издаден към пустинята. Скип с ужасяваща яснота видя металната табела, поставена върху перваза.

КЪНТРИ КЛУБ ФОКС РЪН

ВНИМАНИЕ: ПРЕМИНАВАЩИ ИГРАЧИ НА ГОЛФ!

Сведе очи към спидометъра: сто. Нямаше да вземе завоя, щеше да се преобърне. Можеше да превключи на задна, даже на първа, но така имаше вероятност съвсем да изгуби управление.

Той отчаяно дръпна ръчната спирачка. Колата неочаквано се разтърси, разнесе се остър писък и замириса на гореща стомана. Кучето политна напред и изненадано залая. Скип смътно виждаше група беловласи играчи на една недалечна морава, които бяха проточили шии и го зяпаха. Някой скочи от една количка за голф и се затича към кьнтри клуба.

Воланът поддаде в ръцете му и той разбра, че е изгубил управление. Базалтовият перваз се приближаваше и вече бе на не повече от няколко секунди. Скип рязко зави наляво. Колата се завъртя и описа широк кръг, после още един. Той крещеше с пълно гърло, ала не чуваше гласа си от писъка на гумите. Плимутът излезе от пътя и продължи да се върти — първо по чакъл, после по трева. Изведнъж рязко се наклони и спря. Върху предния капак и таблото се изсипа струя кремав пясък.

Скип остана неподвижен, вкопчен в безполезния волан. Писъкът на гумите беше заменен от пропукване на изстиващ метал. Смътно осъзна, че е пропаднал в пясъчната ивица около игрището за голф. Пред очите му се мержелееха черни, отвратително вонящи олигавени устни и език — Теди Беър отчаяно ближеше лицето му.

Разнесе се тропот от тичащи крака, високи и загрижени гласове, после почукване по предното стъкло.

— Синко? — повика го някой. — Ей, синко, добре ли си?

Даже да го беше чул, Скип не реагира. Той отдръпна треперещите си ръце от волана, хвана предпазния колан и бавно го закопча през кръста си.

29.

Останалата част от първия пълен работен ден в Кивира протече изключително добре. Основните членове на експедицията се заеха със задачите си с професионализъм, който впечатли и окуражи Нора. Особено Блек скоро потвърди репутацията си на блестящ разкопвач. Холройд със забележителна бързина програмира безжична комуникационна система, организирана около главен предавател, която позволяваше на членовете на групата да разговарят помежду си от различни точки на обекта. Очарованието на Кивира омагьосваше и специалисти, и аматьори. Вечер разговорът край лагерния огън спонтанно стихваше и всички сякаш по даден знак отпращаха поглед към мрачните стени на каньона по посока на невидимата кухня, в която се криеше градът.

Преди обяд на другия ден в каньона вече цареше ранният летен зной, ала горе под сянката на скалата самият град тънеше в прохлада. Холройд се беше покатерил по стълбата, бе се свързал с института и се беше спуснал без инциденти, завръщайки се към задачата си да сканира помещенията с протонния магнитометър. След това с помощта на дистанционното управление на системата за сателитно позициониране щеше да проучи основните точки на обекта.

Нора седеше върху защитната стена пред града близо до възжената стълба, която водеше до дъното на долината. Бонароти им беше пратил обяд по скрипеца и тя отвори своя пакет. Вътре имаше триъгълно парче сирене Пор дю Салю, четири големи резена прошуто ди Парма и великолепна дебела филия хляб, който готвачът бе изпекъл в туристическата си фурна сутринта след закуска. След като се нахрани и утоли жаждата си с вода от манерката, археоложката се изправи. Като ръководител на експедицията тя събираше данните за полевата инвентарна книга и беше време да провери докъде са стигнали другите.

Навлезе в сенките на древните кирпичени стени на предния площад. Блек и Смитбак работеха на голямото градско бунище близо

до планетария: огромна прашна могила от пръст, натрошени животински кости, въглени и керамични фрагменти. Когато се приближи, Нора видя главата на Смитбак да се подава от сондажа. Перчемът над мръсното му лице възмутено се поклащаше. Въпреки волята ѝ гледката я накара да се усмихне. За нищо на света нямаше да му достави удоволствието да научи, но бе започнала да чете книгата, която ѝ беше дал. И трябваше да признае, че историята е увлекателна и страшна, независимо от чудотворното участие на автора в почти всяко важно или геройско събитие, което описваше.

Гласът на Блек отекна от стените на пещерата.

— Още ли не си свършил в квадрат Д-1, Бил?

— Защо не си гледаш своето Д? — измърмори в отговор журналистът.

Блек се появи иззад могилата. Изглеждаше въодушевен, носеше лопата в едната ръка и четка в другата.

— Това ще те заинтересува, Нора — усмихнато каза той. — Едва ли е имало по-ясна стратиграфска секвенция след разкопките на Кидър^[1] в Пекос. При това само от контролния сондаж, който пуснахме вчера. Сега довършваме първите квадрати на големия сондаж.

— Той говори за себе си в множествено число. — Смитбак се облегна на лопатата си и протегна треперееща ръка на Нора. — За Бога, ще дадете ли поне капчица вода на един клет умиращ грешник?

Тя му подаде манерката и журналистът жадно отпи.

— Този човек е садист — каза Смитбак и избърса устата си. — На строежа на пирамидите идеше да му е по-леко. Искам да ме прехвърлиш.

— Когато си се включил в експедицията, си знаел, че ще бъдеш изкопчия — отвърна Нора и си взе манерката. — Какъв по-добър начин да си изцапаш ръцете и буквално, и преносно? Освен това се базирам, че не за пръв път се ровиш в мръсотии.

— И ти ли, Бруте? — въздъхна Смитбак.

— Ела да видиш какво сме свършили — каза Блек и я заведе при малък, прецизно изкопан сондаж в периферията на могилата.

— Това ли е контролният сондаж? — попита тя.

— Да — кимна Блек. — Идеален профил, нали?

— Абсолютно — потвърди Нора.

Никога не беше виждала толкова точна работа и толкова обещаващи резултати. Ясно се различаваха десетките тънки кафяви, сиви и черни пластове почва, разкриващи образуването на могилата във времето. Всички те бяха обозначени с номерирани флагчета. Други, още по-малки знаменца отбелязваха местата, откъдето бяха извадени артефакти. На земята до сондажа лежах десетки, грижливо подредени найлонови торбички и стъклени епруветки с отделни артефакти, семена, кости или въгленчета. Нора видя, че Блек е устроил наблизко временна флотационна лаборатория с микроскоп за анализ на полени, семенца и човешки косми. До него имаше малък хартиен хроматографски комплект за анализ на разтвори. Тази високопрофесионална работа бе изпълнена със забележителна увереност и бързина.

— Профил като за учебник — каза Блек. — Най-отгоре е Пуебло Три с гребенчата и малко червена керамика. Отдолу следва Пуебло Две. Селището е възникнало внезапно към деветстотин и петдесета година.

— По същото време, когато анасазите са започнали да строят Чако — отбеляза Нора.

— Точно така. Под този пласт — археологът посочи един светлокафяв слой — има стерилна почва.

— Което означава, че градът е построен наведнъж — заключи тя.

— Да. Виж това.

Блек отвори една найлонова торбичка и внимателно изсипа три керамични фрагмента върху оставеното до сондажа парче мек плат. Те мътно заблестяха на обедното слънце.

Нора ахна.

— Слюдеста керамика черно върху жълто — промълви тя. — Великолепна е.

Блек повдигна вежди.

— От най-рядката. Значи и преди си виждала такава.

— Веднъж, на разкопките на Рио Пуерко. Беше много ерозирала, естествено. — Никой не е откривал цял съд.

Фактът, че Блек бе намерил три такива фрагмента само за един ден копане говореше за богатството на обекта.

— Самият аз никога не бях виждал такава керамика. Удивителна е. Някой успял ли е да я датира?

— Не. Открити са само двайсетина фрагмента и всички са от неясен контекст. Може би ти ще намериш тук достатъчно, за да успееш.

— Възможно е — каза Блек и върна чирепите в найлоновия плик с помощта на пинцети с гумирани краища. — А сега виж това. — Той приклепна до профила и посочи с върха на лопатката си поредица от редуващи се тъмни и светли ивици. Всички бяха осеяни с отчетливо обособени пластове натрошена керамика. — Обектът определено е бил обитаван сезонно. През по-голямата част от годината тук не са живели много хора, може би петдесетина или даже по-малко. Но всяко лято е имало прилив — очевидно сезонно поклонничество, но в далеч по-голям мащаб, отколкото в Чако. Личи по количеството натрошени грънци и въглени от огнище.

„Сезонно поклонничество — помисли си Нора. — Звучи като теорията на Арагон за ритуалното пътуване до жречески град.“ Реши да не го казва на Блек, за да не го ядоса.

— По какво съдиш, че е било през лятото? — попита тя.

— По полените — изсумтя Блек. — Но има и още. Както казах, едва сега започваме големия сондаж. Вече е ясно обаче, че буницето е било разделено.

Нора го зяпна любопитно.

— Как така разделено?

— В задната част има фрагменти от красиво рисувана керамика и кости от животни, използвани за храна. Пуйки, сърни, лосове, мечки. Има много мъниста, цели върхове от стрели, даже строшени съдове. Но отпред откриваме само най-грубата и грозна гребенчата керамика. И храната там очевидно е била различна.

— Каква по-точно?

— Главно плъхове — отвърна Блек. — Катерици, змии, един-два койота. При флотирането открихме много смачкани хитинови обвивки от насекоми. Хлебарки, скакалци, щурци. Набързо ги разгледах под микроскоп и установих, че повечето са леко изпечени.

— Яли са насекоми, така ли? — смая се Нора.

— Несъмнено.

— Аз предпочитам моите бръмбари добре изпечени — с неприятно примляскване каза Смитбак.

Нора погледна Блек.

— Как тълкуваш тези находки?

— Ами в обект на анасазите досега не е наблюдавано подобно нещо. Но на други места такова откритие предполага съществуване на робство. Господарите и робите ядат различна храна и изхвърлят боклука си на различни места.

— Аарън, няма абсолютно никакви доказателства, че анасазите са имали роби.

Блек твърдо отвърна на погледа ѝ.

— Вече има. Или е робство, или си имаме работа със силно стратифицирано общество: жреческа класа, потънала в изключителен разкош, и долна класа, която живее в пълна бедност и никаква средна класа.

Нора обходи с очи града, смълчан под обедното слънце. Откритието противоречеше на всичко, което знаеха за анасазите.

— Трябва да имаме едно наум, докато не разполагаме с повече доказателства — накрая рече тя.

— Естествено. Освен това събираме овъглени семена за радиовъглеродно датироване и човешки косми за ДНК анализ.

— Семена — повтори Нора. — Между другото, знаеш ли, че повечето зърнохранилища зад града все още са пълни със зърно и фасул?

Блек се изправи.

— Нямах представа.

— Слоун ми каза по-рано тази сутрин. Това предполага, че селището е било изоставено през есента, по жътва. При това много набързо.

— Слоун — небрежно повтори археологът. — Тя се отби тук преди малко. Къде е сега?

Нора, която гледаше в друга посока, се обърна към него.

— Някъде в централните помещения, струва ми се. Започва предварителното проучване с помощта на Питър и неговия магнитометър. По-късно ще видя докъде е стигнала. Но сега отивам при Арагон.

Блек изглежда обмисляше нещо. После се обърна и сложи ръка върху рамото на Смитбак.

— Ще довършиш ли Д-1, мой ровещи се в мръсотии приятелю?

— Робството все още съществува — измърмори журналистът.

Нора повдигна радиостанцията си към устните си.

— Енрике, тук е Нора. Чуваш ли ме?

— Високо и ясно — след кратко мълчание се разнесе отговорът.

— Къде си?

— В прохода зад зърнохранилищата.

— Какво правиш там?

Отново последва мълчание.

— По-добре да видиш сама. Влез откъм западната страна.

Нора заобиколи зад могилата на буницето и подмина първата голяма кула. „Предпазлив, както обикновено“ — помисли си за Арагон тя. Не можеше ли просто да го каже по радиостанцията?

Точно зад кулата се вмъкна в малкия тунел, който минаваше зад зърнохранилищата към дъното на пещерата. Вътре беше тъмно и студено и миришеше на пясъчник и дим. Тесният коридор се виеше между зърнохранилищата и стигаше до вкопания проход в най-задната част на града. И този проход бе уникална особеност на Кивира. Когато се придвижи напред, таванът стана толкова нисък, че трябваше да лази на четири крака. След дълго пълзене в тесния потискащ тунел видя светлината на фенера на Арагон.

Изправи се на крака. Антропологът седеше пред нея. Нора ахна: зад него видя море от човешки кости, чиито валчести повърхности отчетливо се очертаваха в осветяваното от фенера пространство. За нейна изненада Арагон държеше в едната си ръка кост и я проучваше с часовникарска лупа и шублер. До него лежаха инструменти за разкопаване на човешки останки, които едва ли бяха необходими там: бамбукови пръчици, четки от конски косъм. Цареше тишина с изключение на съскането на фенера.

Когато Нора се приближи, Арагон вдигна глава. Изражението му бе неразгадаемо.

— Какво е това? — попита тя. — Някакви катакомби ли?

Антропологът не отговори веднага. После внимателно остави костта върху купчината до него.

— Не знам — безизразно отвърна той. — Това е най-голямата костница, която съм виждал някога. Чувал съм за такива неща в мегалитите в Стария свят, но не и в Северна Америка. Още по-малко в такива мащаби.

Нора отново погледна костите. Имаше множества цели скелети, лежащи най-отгоре на купчината, но костите под тях като че ли бяха пръснати, повечето счупени, включително безброй фрагментирани черепи. В каменните стени в дъното на пещерата бяха издълбани десетки дупки и от някои от тях все още стърчаха изтлели греди.

— И аз не съм виждала такова нещо — промълви тя.

— Не познавам подобен погребален обред, нито културно поведение — отвърна Арагон. — Тук има невероятно много скелети, толкова разпръснати, че даже няма нужда от хоризонтален разрез. — Той посочи най-близките останки, явно е някакво многократно погребение: серия първични върху огромен брой вторични погребения. Тези скелети най-отгоре, пълните, дори не са били „погребани“ в археологическия смисъл. Телата изглежда са били довлечани тук и набързо хвърляни върху дебелия пласт стари кости.

— Има ли следи от насилствена смърт?

— Не и върху целите скелети най-отгоре.

— Ами по-долните кости?

Последва кратко мълчание.

— Все още ги анализирам — отвърна Арагон.

Нещо я присви под лъжичката. Нора се огледа наоколо. Изобщо не беше гнуслива, ала това място приличаше на костница и я изпълваше с безпокойство.

— Какво може да означава това? — попита тя.

Арагон я погледна.

— За големия брой едновременни погребения обикновено има само една причина. Глад, болест, война... — Той замълча за миг. — Или жертвоприношение.

В този момент радиостанцията на Нора изпраща.

— Нора, тук е Слоун. Къде си?

— При Арагон. Какво има?

— Трябва да видите нещо. И двамата. — Гласът ѝ трепереше от едва сдържано вълнение. — Да се срещнем на главния площад.

След няколко минути Слоун ги водеше през сложна поредица от помещения на втория етаж в отсрещния край на града.

— Правехме рутинно проучване — разказа тя — и потонният магнитометър на Питър засече голяма кухня в пода на една от стаите.

Стигнаха до голямо помещение, слабо осветено от фенер. За разлика от повечето други стаи в Кивира тази беше странно празна. Холройд стоеше в отсрещния ъгъл и настройваше магнитометъра: плоска кутия на колелца с щръкнала дълга дръжка с течнокристален дисплей накрая.

Ала Нора не гледаше Холройд. Взираше се в центъра на стаята, където бе повдигната част от пода и разкриваше оградена с плочи циста. Огромният плосък камък, който я беше покривал, внимателно бе подпрян на стената.

— Кой отвори този гроб? — остро попита Арагон.

Кипнала от гняв, Нора пристъпи напред. После погледна надолу и се закова на мястото си.

Цистата представляваше двоен гроб. Но не обикновен, типичен за анасазите гроб, съдържащ няколко гърнета и тюркоазено украшение. Двата сложно разчленени скелета лежах в центъра на гробната яма и натрошените им кости бяха подредени в кръг в две огромни рисувани паници, като черепите бяха поставени най-отгоре. Паниците бяха покрити с памучни наметала, изтлели до вътъка. Запазените им части обаче бяха достатъчни, за да се вижда, че някога върху тях са били изтъкани изключително фини мотиви от ухилени черепи и сбърчени лица. Скалповете на двамата мъртъвци бяха положени върху черепите им. Единият беше с дълга бяла коса, красиво сплетена с тюркоазени украшения. Косата на другия бе кестенява, също сплетена на две плитки, в чиито краища имаше два големи полирани морски охлюва.

В предните зъби на двата черепа бяха инкрустирани червени халцедони.

Нора смаяно се взираше в гроба. Паниците бяха заобиколени с нечувано изобилие от погребални дарове: гърнета, пълни със сол, тюркоаз, кварцови кристали, фетиши и смлени оцветители. Имаше също две панички, издълбани от кварц, пълни догоре с някакъв фин червеникав прах — навярно пак червена охра. Нора плъзна поглед по цистата и видя сноп стрели, бизонски кожи, меки еленови кожи, мумифицирани папагали, красиви молитвени пръчици. Целият гроб беше покрит с дебел пласт жълт прах.

— Проучих праха под микроскоп — каза Слоун. — Полени са, поне от петнайсет вида цветя.

Нора удивено я зяпна.

— Защо полени?

— Цялата циста е била пълна със стотици килограми цветя.

Нора поклати глава.

— Анасазите никога не са погребвали мъртвците си така. И досега не съм виждала такива зъби.

Арагон неочаквано коленичи до гроба. Отначало на Нора ѝ хрумна странната мисъл, че антропологът има намерение да се моли. Ала той се наведе, насочи фенерчето си към костите и ги разгледа от съвсем близо. Докато плъзгаше лъча по двете паници с кости, Нора забеляза, че много от тях са счупени и по краищата на някои имаше следи от овъгляване. Тогавя се разнесе силно ахване. Арагон се изправи. Изражението му внезапно се беше променило.

— Искам разрешение временно да взема няколко кости за изследване — със студено официален глас каза той.

От неговата уста тази молба повече от всичко останало озадачи Нора.

— След като снимаме и документираме, разбира се — чу се да отвърща тя.

— Естествено. И искам да взема проба от онзи червеникав прах.

Той безмълвно се отдалечи, но Нора остана до ръба на цистата, вторачена в тъмната дупка в пода. Слоун започна да монтира триногата на фотоапарата си до гроба, докато Холройд изключваше магнитометъра. Той се приближи до Нора.

— Невероятно, нали? — прошепна в ухото ѝ радарният специалист.

Ала тя не му обърна внимание, нито на развълнувания глас на Слоун. Мислеше за Арагон и за внезапно променилото се изражение на лицето му. И тя го усещаше: в гроба имаше нещо странно, дори ненормално. В известен смисъл, каза си тя, това изобщо не беше гроб. Наистина някои култури от епохата Пуебло IV кремираха мъртвите си, други ги ексхумираха и препогребваха в керамични съдове. Но начупените и опърлени кости, дебелият слой прах от цветя, грижливо подредените погребални дарове...

— Чудя се какво ще каже за този гроб Блек — откъсна я от унеса ѝ гласът на Слоун.

„Това изобщо не е гроб — помисли си Нора. — Това е жертвоприношение.“

Излязоха на покрива на първия етаж, чиито най-външни краища бяха огрени от обедното слънце, и Нора внимателно отпусна длан върху ръката на Слоун.

— Мислех, че сме се разбрали — каза тя.

Другата жена се обърна и я погледна.

— За какво говориш?

— Не биваше да отваряш онзи гроб, без преди това да се посъветваш с мен. Това е сериозно нарушение на правилата за теренна работа.

Докато Слоун я слушаше, кехлибареният цвят на очите ѝ сякаш потъмняваше.

— А ти не смяташ ли, че трябваше да отворим гроба? — попита тя. Гласът ѝ внезапно бе станал гърлен, почти като котешко мъркане.

— Не. Имаме да проучваме и каталогизираме цял град и гробовете са особено деликатен проблем. Но както ти казах при Руините на Пит не е в това въпросът. Истинският археолог не постъпва така, не разкопава нещо просто защото го интересува.

— Искаш да кажеш, че не съм истински археолог, така ли?

Нора дълбоко си пое дъх.

— Не си толкова опитна, за колкото те смятах.

— Трябваше да отворя цистата — рязко каза Слоун.

— Защо? — безуспешно се опита да скрие сарказма си Нора. — Да не си търсила нещо?

Слоун понечи да отговори, после замълча. Тя пристъпи толкова близо, че Нора усети излъчващите се от нея топлина и гняв.

— Ти си маниакално деспотична, Нора Кели, Също като баща ми. Още откакто пристигнах, само ми дишаш във врата и чакаш да сбъркам. Не съм направила нищо лошо, като отворих гроба. Магнитометърът показва кухня и аз само вдигнах камъка. Нищо не съм докосвала. Не съм предизвикала нарушения на обекта.

Нора се мъчеше да запази самообладание.

— Ако не можеш да спазваш правилата, ще те поставя под ръководството на Арагон и така ще се научиш да уважаваш целостта на археологическия обект — колкото може по-спокойно каза тя. — И да се подчиняваш на ръководителя на експедицията.

— На ръководителя ли? — презрително изсумтя Слоун. — Аз трябваше да ръководя тази експедиция. Не забравяй кой плаща за нея.

— Не съм забравила — въпреки гнева си с равен глас отвърна Нора. — Просто това е поредното доказателство, че твоят баща ти няма доверие.

За миг Слоун остана онемяла пред нея, напрегната, с почервенияло под силния загар лице. После безмълвно се завъртя на токове. Нора проследи с поглед как тя се спусна по стълбата и решително се отдалечи, изправена и горда. Обагрена от слънцето, тъмната ѝ коса пламтеше в лилаво.

[1] Алфред Винсът Кидър (1885–1963) — американски археолог. — Б. пр. ↑

30.

Рано сутринта групата се събра при въжената стълба до града. Бяха дошли дори Суайър и Бонароти. Вече свикнали с човешкото присъствие, лястовиците не вдигнаха обичайната си протестна врява. Необикновено тихият Бил Смитбак бърникаше малък касетофон. До него стоеше Арагон със сиво замислено лице. Въпреки интереса си към пълния с кости проход, той беше зарязал работата си, за да се присъедини към тях. Това повече от всичко друго подчертаваше важността на предстоящата им задача.

Бяха приключили с общото проучване на Кивира. Холройд бе качил координатите и котите, взети от неговата система за сателитно позициониране, в географската база данни. Беше време да влязат в Голямата кива, главната култова сграда. Предишната нощ Нора бе останала до късно будна и се беше чудила какво ще открият. Накрая въображението ѝ бе изневерило. Голямата кива се равняваше по значение на катедралата в средновековен град: център на неговата религиозна дейност и обществен живот, хранилище на най-свещените предмети.

Блек се беше облегал на една скала и потропваше с пръсти в зле скрито очакване. Хванал в ръка огромно растение, с него приказваше Питър Холройд. Липсваше само Слоун, която Нора не бе виждала след сблъсъка от предишния ден.

Сякаш усетил погледай, Холройд се обърна към нея. После се изправи и се приближи, като поклащаше растението в ръката си.

— Виж това, Нора.

Тя го взе — експлозия от зелени стъбла с остър корен и кремав цвят.

— Какво е?

— А, от пет до десет години във федерален затвор — засмя се Холройд.

Археоложката неразбиращо го погледна.

— Татул — поясни той. — Коренът съдържа изключително силен халюциноген.

— Халюциноген ли?

— Алкалоидът е концентриран в горната част на корена — обади се Арагон. — При шаманите на яките силата на духа се измерва според това какво количество от корена можеш да погълнеш. — Той погледна Холройд. — Но ти сигурно си забелязал, че то не е единственото отровно растение в долината.

По-младият мъж кимна с глава.

— Татул, мексикански гъби, мескалов кактус... Тук е пълно с растения, съдържащи психотропни вещества.

— Най-странното е, че трите растения, които спомена и които тук изглежда се срещат в изобилие, понякога са били използвани от шамани и знахари. Взети заедно, те могат да предизвикат дива лудост. Като свръхдоза фенил циклохексил пиперидин: могат да те прострелят отблизо и изобщо да не усетиш.

— Тия жреци не случайно са се заселили тук — пошегува се Смитбак.

— Е, поне цветето е красиво — отбеляза Нора.

— Прилича на грамофонче, нали? — попита Холройд. — И това е странно. В корена на татула се съдържа един ензим, който тялото не може да обменя и затова го отделя с потта. И съм чувал, че точно така миришели хората, които го взимат. На грамофончета.

Нора неволно се наведе и вдигна цветето към носа си. То беше голямо и бяло, почти сексуално в зрелостта си. Тя дълбоко вдъхна финия му аромат.

После се вцепени и пръстите ѝ се вледениха. За миг се върна в коридора на горния етаж на изоставената къща в ранчото. Чу изхрущяване на стъкло под нечий крак, усети мирис на смачкани цветя в неподвижния нощен въздух...

Разнесе се тракане и когато се обърна, Нора видя да се приближава Слоун, понесла газова лампа, черна дъска и фотоапарат с тринога. Срещна погледай, остави багажа си, приближи се и я прегърна през кръста с изящната си ръка.

— Извинявай — прошепна в ухото ѝ Слоун. — Ти беше права. Както обикновено.

Нора кимна с глава и се върна в настоящето.

— Да не говорим за това.

Слоун леко се отдръпна.

— Предполагам, че е очевидно. Имам проблем с подчинението. Още нещо, за което трябва да благодаря на баща си. Повече няма да се повтори.

— Благодаря — отвърна Нора и хвърли растението. — А аз не биваше да се шегувам с баща ти. Беше грубо.

После се обърна към групата и положи всички усилия да пропъди мислите за татула от ума си.

— Добре, ето плана. Двете със Слоун първи ще влезем в кивата, за да направим предварителен анализ и да я снимаме. Вие ще ни последвате по-късно. Съгласни ли сте?

Блек се намръщи, ала останалите закимаха с глави.

— Чудесно. Тогава да започваме.

Един по един се покатериха по въжената стълба. Прекосиха главния площад и по една от пясъчните дюни се качиха на първия етаж. После използваша отлично запазена индианска стълба, по която се качиха на втория етаж. Входът на Голямата кива се намираще поназад и кръглата ѝ грамада тънеше в лилава сянка. На стената ѝ беше опряна друга стълба и след малко Нора и Слоун бяха на покрива. Той бе покрит с дебел пласт кирпич и имаше невероятно стабилен вид. Подобно на всички киви, входът беше в покрива. От отвора стърчаха краищата на стълба, потъваща във вътрешността. Когато я погледна, Нора усети, че устата ѝ пресъхва.

Тя бавно се запъти към нея и спря точно пред отвора.

— Дай да запалим фенера — каза археоложката.

Разнесе се съскане на газ и с тихо изпукване фенерът оживя. Двете приклекнаха до отвора и Слоун насочи ярката бяла светлина към мрака под тях.

Стълбата се спускаше около четири и половина метра и свършваше до жлеб, изсечен в пясъчника. Слоун плъзна лъча наоколо, но от тази височина се виждаше само голият под: диаметърът на кивата бе осемнадесет метра и стените бяха доста далеч.

— Можеш да влезеш първа — каза Нора.

Слоун я погледна.

— Аз ли?

Нора се усмихна.

Слоун бързо се спусна по първите пет стъпала, после протегна ръка за фенера. Тя слезе още малко надолу и спря, за да насочи светлината към стените. Нора нямаше представа какво гледа, но виждаше изражението на лицето ѝ. И тогава разбра, че кивата не е празна.

Слоун бързо се спусна на дъното и след като за пореден път дълбоко си пое дъх, Нора я последва. Когато скочи от стълбата, плъзна поглед наоколо.

Кръглата стена на кивата беше покрита с пъстроцветен стенопис. Образите бяха силно стилизирани и трябваше внимателно да ги проучи, за да разбере какво представляват. Най-отгоре имаше четири грамадни гръмоптици, чиито разперени криле почти покриваха горната част на стената. От очите и клюновете им излизаха назъбени мълнии. Под тях имаше яркотюркоазено поле, по което плаваха облаци и от тях падаха завеси от бял дъжд. През облаците се движеше бог на дъгата, чието издължено тяло опасваше почти цялата кива. Главата ѝ протегнатите му ръце сочеха на север. В долната част на стенописа бе изобразена самата земя. Нора забеляза четирите свещени планини, разположени в основните посоки. Тази космография продължаваше да лежи в основата на повечето съвременни индиански религии в Югозапада: черната планина на север, жълтата планина на запад, бялата планина на изток и синята планина на юг. Бяха представени и най-дребните подробности. Багрите, толкова дълго останали погребани в мрак, изглеждаха като положени предишния ден.

Нора спусна поглед надолу. Под стенописа имаше каменен перваз, който опасваше кивата. Върху него лежаха множество лъскави предмети, които се появяваха и изчезваха под лъча на фенера. Като впери развеселено очи, тя с изненада разбра, че са черепи. Бяха десетки, ако не и стотици от хора, мечки, бизони, вълци, елени, сърни, пуми, ягуари, всичките покрити с полиран тюркоаз. Но най-много я поразиха очите. Във всички очни кухни имаше сфери от розов кварц, инкрустирани с халцедон, които пречупваха, усилваха и отразяваха лъча на фенера и блестяха в зловецко розово. Тази ухилена тълпа от мъртъвци, от таласъми без клепачи ги заобикаляше отвсякъде и очите им заплашително пламтяха, сякаш осветени от автомобилни фарове.

Освен черепите в помещението нямаше нищо друго. В абсолютния център на кивата беше издълбан обичайният сипапу,

отворът към подземния свят, и от двете му страни имаше по едно огнище. На изток Лора забеляза стандартния отвор за духовете — тесен канал, който излизаше навън от кивата. Но подобно на почти всичко в Кивира, стенописът и черепите бяха уникални.

Тя погледна Слоун, която вече насочваше трите реда прожектори на фотоапарата.

— Ще повикам другите — каза Нора. — Ако стоят настрани от стените, няма да има проблем.

Слоун само кимна. Докато тя настройваше бледата, на Нора ѝ се стори, че вижда разочарование на лицето ѝ. После се включи първият ред прожектори и освети цялата ухилена компания призрачни черепи.

Другите се спуснаха по стълбата и в безмълвно удивление се събраха долу. Вниманието на Нора беше привлечено от странна композиция — два големи кръга в северния край на стенописа. В единия бе вписан синьо-бял диск, изобразяващ миниатюрни облаци и дъжд, изпълнени в обичайния геометричен стил на анасазите: смалена версия на огромния кръг, нарисуван от външната страна на кивата. Вторият кръг беше жълто-бял и обгръщаше слънчев диск, заобиколен от лъчи. Когато фенерът го освети, образът проблесна като златен. Нора го разгледа по-внимателно и видя, че ефектът се дължи на стрита слюда, смесена с боята.

Слоун бе преместила фотоапарата и даде знак на Нора да се дръпне встрани от линията на обектива. Когато се наведе над стъкления екран, тя внезапно ахна, рязко се изправи, приближи се до малкото слънце и напрегнато започна да го разглежда.

— Какво има? — попита Нора.

Слоун се извърна и по лицето ѝ се разля широка ленива усмивка.

— Нищо особено. Странен мотив. Преди не го бях забелязала. — Тя се върна при фотоапарата си, снима композицията и продължи нататък.

— Това е очевидна двусъставна структура — приближи се Блек и посочи двата кръга. Широкото му грубовато лице бе осветено от фенера.

— Двусъставна структура ли?

— Да. Организацията на много общности на анасазите, както и на други общества, е била основана на разделянето на две. Летни, и

зимни общества, мъжки и женски, земни и небесни. — Той посочи двата кръга. — Синият диск е като онзи върху външната стена на кивата. Това означава, че градът е бил разделен на дъждовно и слънчево общество. Първият кръг представлява Кивата на дъжда, а вторият — Кивата на слънцето.

— Интересно — изненада се Нора.

— Разбира се. Сега сме в самата Кива на дъжда.

Разнесе се ослепителен проблясък — Слоун беше направила третата си снимка.

— Е? — обади се Смитбак, който бе слушал обясненията. — Продължавай нататък.

— За кое? — учуди се Блек.

— Ако това е Кивата на дъжда, къде е Кивата на слънцето?

Последва мълчание, нарушено само от тихия звук при следващата снимка. Накрая Блек се прокашля.

— Основателен въпрос.

— Трябва да е в някой друг обект, ако изобщо съществува — отвърна Нора. — В Кивира има само една Голяма кива.

— Несъмнено си права — промърмори Арагон. — Обаче изпитвам все по-ясното усещане за нещо... нещо, което по някаква причина не забелязваме.

Нора се обърна към него.

— Не разбирам.

Той също я погледна. Очите му изглеждаха вдлъбнати и тъмни на светлината на фенера.

— Нямах ли чувството, че липсва парче от пъзела? Всички богатства, всички кости, всички тези масивни сгради... Трябва да има причина... — Антропологът поклати глава. — Мислех, че отговорът ще е в тази кива. Сега вече не съм толкова сигурен. Не обичам да правя неаргументирани заключения, но ми се струва, че всичко това е имало някакво главно предназначение. Злоещо предназначение.

— А именно? — попита Смитбак.

Блек се усмихна и Нора зърна на лицето му напрегнатост, каквато по-рано не бе забелязвала.

— Анасазите са използвали тюркоаза за ритуалите на дъжда. Това се отнася за каньона Чако и очевидно е в сила и тук. В това помещение сигурно има стотици килограми тюркоаз. Прекалено много

за култура, в която даже едно-едничко мънисто е имало огромна стойност.

Смитбак кимна с глава. Нора премести поглед от единия на другия и се зачуди какво иска да каже Блек.

— Затова ви питам: щом тюркоазът е материал, използван в ритуалите на дъжда, какъв материал се е използвал в ритуалите на слънцето? — Той посочи образа на Кивата на слънцето, чийто слюден диск лъщеше на отразената светлина. Бонароти и Суайър също се бяха приближили и напрегнато слушаха. — На какво ви; прилича това?

Смитбак тихо подсвирна с уста.

— На злато ли? — попита той.

Блек само се усмихна.

— Хайде стига, да не започваме пак по този въпрос — нетърпеливо се намеси Нора. — Това е единствената Голяма кива в града. И идеята, че Кивата на слънцето, а и изобщо която и да е кива, може да е пълна със злато, направо е смешна. Изненадана съм, че чувам такава фантазьорска хипотеза тъкмо от теб.

— Това ли е фантазьорска хипотеза? — попита Блек. — Първо — започна да брои на пръсти той, — имаме разпространените сред индианците легенди за злато. После идват сведенията на Коронадо и отец Маркос, а също и на други изследователи. А сега откриваме и тази пиктограма, която е изключително добра имитация на злато. Както ще потвърди Енрике, инкрустациите по зъбите на тези черепи са чисто ацтекски тип, а за тях вече знаем, че са имали тонове злато. Затова започвам да се чудя дали зад легендите не се крие някаква истина.

— Намери ми тази Кива на слънцето, пълна с ацтекско злато — уморено каза Нора. — Тогава ще си променя мнението. Но засега да прекратим приказките за съкровища, става ли?

Блек се ухили.

— Предизвикваш ли ме?

— По-скоро те призовавам към здрав разум.

Зад нея се разнесе смях, дрезгав и тих. Нора се озърна и видя Слоун, която местеше поглед от нея на Блек и кехлибарените ѝ очи весело блещукаха.

31.

Нора спа зле и се събуди рано. Споменът за страшните сънища бързо потъна в забрава.

Щърбавата луна залязваше и долината тънеше в сенки. Нощта тъкмо започваше да отстъпва на утринните багри. Нора седна и чу далечен плисък на вода в потока. Огледа се наоколо. Суайър вече беше станал и се бе отправил на уморителното си ежедневно преминаване през тесния каньон, за да провери конете. Останалите от групата още спяха. В палатката на Арагон втора вечер поред бе светило до късно, но сега беше тъмна и смълчана.

Археоложката бързо се облече, пхна фенерчето си в задния си джоб и се запъти към кухнята. Разрови въглените и хвърли вътре още вейки, за да разпали огъня. Взе емайлираното джезве на сини петна, което винаги беше наблизо, напълни го с вода и го постави на скарата.

В този момент видя от мрака на една далечна тополова горичка да се появява фигура: Слоун. Зачуди се защо не е в палатката си. „Сигурно обича да спи под звездите като мен“ — помисли си тя.

— Добре ли спа? — попита Слоун, като хвърли спалния чувал в палатката си и седна до Нора.

— Не особено — отвърна Нора и се втренчи в огъня. — А ти?

— Идеално. — Слоун проследи погледа й. — Разбирам защо древните са боготворили огъня — плавно продължи тя. — Хипнотизиращ е, никога не е един и същ. И определено е по-приятно, отколкото да гледаш телевизия. Няма реклами — ухили се младата жена. За разлика от Нора, тя изглеждаше в много добро настроение.

Нора леко се усмихна и разкопча ципа на якето си, за да се погрее на топлината на огъня. Водата в джезвето кипна и то започна да се клати върху скарата. Нора се изправи, свали го от огъня, сложи смляно кафе и го разбърка с ножа си.

— Бонароти ще се гръмне, ако те види да правиш такова каубойско кафе — рече Слоун. — Ще ти разбие главата със своята кафеварка за еспreso.

— Да го чакам сутрин да стане и да направи кафе е все едно да чакам Годо — отвърна Нора.

Докато пътуваха, готвачът винаги бе ставал пръв. Но откакто се бяха разположили на лагер в Кивира и работеха с по-нормален график, Бонароти упорито отказваше да напуска палатката си сутрин, докато слънцето не огрееше върховете на скалите.

Тя остави за малко джезвето на огъня и продължи да разбърква кафето. После напълни две чаши. Вдигна се пара и изпълни ноздрите ѝ със силен горчив аромат. Нора го вдъхна с наслада.

— Басирам се, че мога да позная за какво си мислиш — каза Слоун.

— Сигурно — отвърна Нора. Известно време продължиха да пият кафето си в мълчание. — Просто е страшно неочаквано — след малко се чу да казва тя, сякаш изобщо не бяха млъквали. — Откриваме това място, това вълшебно и чудесно място. Пълно с повече артефакти, повече информация, отколкото сме се надявали. Изведнъж като че ли най-после намираме отговори на всички въпроси. — Археоложката поклати глава. — Но всъщност се изправяме само пред нови загадки, странно смуцаващи загадки. Отличен пример е онази кива, пълна с черепи. Защо черепи? Какво означава това? Какви може да са били ритуалите?

Слоун остави чашата си и въпросително я погледна.

— Не виждаш ли, че получаваме и отговорите? — тихо рече тя. — Просто не са такива, каквито сме очаквали. С научните открития винаги е така.

— Дано си права — каза Нора. — И преди съм откривала разни неща, но никога не съм се чувствала така. Инстинктивно усещам, че нещо не е наред. Още откакто за пръв път видях прохода на Арагон, пълен с ония безброй кости, нахвърляни почти като боклук.

Тя замълча, когато от мрака изплуваха две тъмни фигури. Смитбак и Холройд се присъединиха към тях до огъня. Скоро от сумрака се появи Блек и приклезна наблизко. Клоните на тополите тъкмо започваха да се различават на ранната утринна светлина.

— Сутрин тук е студено като ташаците на Ленин — обади се Смитбак. — И отгоре на всичко моят прислужник не ще да ми лъска ботушите, въпреки че нарочно ги оставям пред вратата.

— Напоследък е адски трудно да намериш добра прислуга — имитира Блек хленчещия глас на журналиста, наля си кафе и го повдигна към носа си. — Какъв варварски начин за правене на кафе! — каза той и остави чашата. — А кога ще закусваме? Защо оня италианец не се надига от леглото малко по-рано? Що за лагерен готвач е, щом не може да се събуди преди пладне?

— Не познавам друг готвач, който може да готви като най-добрите парижки готвачи, обаче с една двайсета от тяхното оборудване — отвърна Смитбак. — Така или иначе, забрави закуската. Само диваците и децата закусват.

Почти без да разговарят, те продължиха да седят около огъня, всички — освен Слоун — навъсени, обхванали в шепи чашите си с кафе. Нора се зачуди дали настроението им се дължи на откритията в града и Голямата кива. Изгриващото слънце постепенно обагреше долината и от сива я превръщаше в червена, жълта, лилава и зелена.

Зад гърба на Нора се разнесоха стъпки по пясъка и тя видя Арагон, увит в якето си заради студа. Той седна и мълчаливо си наля кафе. Изпи го изключително бързо и отново напълни чашата си с треперещи ръце.

— Пак ли гори газта до късно, Енрике? — попита археоложката.

Той сякаш не я чу. Втренчен в огъня, просто продължи да пие кафето си. Накрая насочи тъмните си очи към нея.

— Да, останах доста до късно. Надявам се, че не съм безпокоил никого.

— Не, нищо подобно — побърза да го увери Нора.

— Сигурно още работиш върху ония твои кости — рече Блек.

Арагон допи кафето си и за трети път напълни чашата си.

— Да.

— Дотук беше Нулевата археологическа травма. Откри ли нещо? Последва дълго мълчание.

— Да — накрая повтори антропологът.

Нещо в гласа му накара другите да замълчат.

— Сподели с нас, братко — невинно каза Смитбак.

Арагон остави кафето си и заговори преднамерено бавно, сякаш предварително беше обмислил думите си.

— Още когато открих прохода, казах на Нора, че костите са погребани там много отдавна.

Последва пауза, по време на която той извади пластмасов контейнер изпод якето си, остави го на земята и внимателно отвори капака. Вътре имаше три фрагментирани кости и парче от череп.

— Най-отгоре има петдесетина-шейсет цели скелета — продължи Арагон. — Някои все още са с останки от облекло, богати накити и лични украшения. Това са били добре хранени, здрави индивиди, повечето в разцвета на силите си. Изглежда всички са умрели по едно и също време и все пак по костите няма следи от насилствена смърт.

— Тогава как го обясняваш? — попита Нора.

— Според мен случилото се е било толкова внезапно, че не е имало време за нормално погребение. Анализите ми не установиха никакви болестотворни процеси, но много вирусни и бактериологични заболявания не оставят остеологични следи. Очевидно телата просто са били замъкнати отзад и са били нахвърляни върху огромната купчина стари кости. — Изражението му се промени. — Костите отдолу са съвсем друго нещо. Това са начупени, разчленени останки от стотици, дори хиляди индивиди, натрупвани през годините. За разлика от целите скелети тези кости принадлежат на хора, очевидно умрели от насилствена смърт. От мъчителна смърт.

Той обходи групата с тъмните си очи. Тревогата на Нора се засили.

— Костите от долния слой проявяват някои необикновени особености. — Арагон избърса чело с лекьосаната си кърпа и посочи с гумирана пинцета една стрoшена кост в контейнера. — Първо, много дълги кости са били счупени *perimortem* по специален начин, като тази тук.

— Какво е „*perimortem*“? — попита Смитбак.

— Около времето на смъртта.

— Какво искаш да кажеш с това „по специален начин“? — обади се Блек.

— По същия начин, по който анасазите са чупили костите от елени и лосове, за да извличат костния мозък. — Антропологът отново посочи. — И ето тук, в порьозната тъкан на раменната кост, са пробили костта, за да стигнат до костния мозък.

— Почакай — прекъсна го журналистът. — Искаш да кажеш, че са извличали костния мозък, за да...

— Остави ме да довърша. Второ, по костта има микроследи. Проучих ги под микроскоп и установих, че са аналогични със следите, оставяни от каменни сечива при транжиране на животинско месо. От клане и обезкостяване, ако щете. Трето, сред костите открих десетки разбити черепи, главно детски. По теменните им части има следи, които може да са единствено от скалпиране — точно като черепа, който открихме в Руините на Пит. Нещо повече, по централната от трите костички на вътрешното ухо при детските черепи има драскотини. Когато отново проучих черепа от Руините на Пит, установих същите драскотини. Освен това открих, че много от черепите са пробити и е отстранено кръгло парче кост.

— Какви са тези драскотини? — попита Нора.

— Извънредно специфични успоредни следи, оставащи, когато главата се положи върху плосък камък и отгоре се стовари друг камък, за да се разцепи черепната кутия. Обикновено се срещат по животински черепи, чийто мозък е използван за храна.

С периферното си зрение Нора видя, че Смитбак си води бележки.

— Има още нещо — продължи Арагон. — По много кости има такива следи. — Той вдигна една по-малка кост с пинсетата и я обърна към светлината. — Погледнете счупените краища с тази лупа.

— Нора я разглежда.

— Не забелязвам нищо необичайно, освен може би слабото излъскване на счупените краища, като че ли са използвали костта, за да стържат кожи.

— Не за кожи. Това излъскване се среща само при кости, които дълго време са били варени и разбърквани в грубо керамично гърне. Както се вари супа — излишно прибави антропологът.

Той отново се пресегна за чашата си и установи, че е празна.

— Искаш да кажеш, че са готвили и яли хора, така ли? — попита Холройд.

— Разбира се, че това иска да каже — изсумтя Блек. — Обаче аз не открих човешки кости на буницето. Въпреки че беше пълно с животински кости, които очевидно са остатъци от храна.

Арагон не отговори.

Нора се извърна и плъзна поглед към каньона. Слънцето се издигаше над скалите и ги позлатяваше, докато долината оставаше в

сянка като в картина на Магрит^[1]. Ала сега красивата гледка я изпълваше само със страх.

— Трябва да спомена още нещо — тихо каза антропологът.

Нора отново се обърна към него.

— Още ли има?

Той кимна с глава към Слоун.

— Според мен цистата, която ти откри, всъщност не е гроб.

— Приличаше на жертвоприношение — чу се да казва Нора.

— Да — потвърди Арагон. — Ако се съди по следите по костите, трупове на двата индивида са били разчленени и парчетата са били варени или печени. Месото сигурно е било поставено в онези две паници, които откри Слоун. По тях имаше късчета кафява материя: несъмнено мумифицирано месо.

— Отвратително — без да престава да пише, рече Смитбак.

— Индивидите също са били скалпирани и мозъкът им е бил изваден, и направен на... как да се изразя... на компот, на пюре, подправено с червен пипер. Открих... материята, върната обратно в двата черепа.

Сякаш по някакъв зловец знак, готвачът се появи от палатката си, педантично спусна ципа на входа и се приближи до огъня.

Блек неспокойно се разшава.

— Енрике, ти си последният човек, когото бих заподозрял в сензационни заключения. Но има десетки други начини костите да се надраскат и излъскат, освен канибализма.

— Ти използваш термина „канибализъм“ — отвърна Арагон. — Засега аз ще запазя за себе си своите заключения. Само съобщавам какво съм открил.

— Всичко, което каза, водеше към такова заключение — извика Блек. — Това е безотговорно. Анасазите са били мирен земеделски народ. Досега не са открити никакви доказателства за канибализъм.

— Не е вярно — тихо заяви Слоун и рязко се наведе напред. — Неколцина археолози предполагат, че сред древните индианци са били разпространени канибалски практики. И не само при анасазите. Например как ще обясниш случая с Ауатови?

— С Ауатови ли? — повтори Блек. — Онова село на хопите, което е било унищожено през хиляда и седемстотната година?

Слоун кимна с глава.

— След като жителите на Ауатови били покръстени от испанците, индианците от съседните селища ги избили. Костите им били намерени преди трийсет години и по тях имало същите следи, като откритите от Арагон.

— Може да са преживявали гладен период — предположи Нора. — В собствената ни култура има много примери за човекоядство от глад. Пък и във всеки случай тук сме далеч от Ауатови и тези хора нямат нищо общо с хопите, По-скоро става дума за ритуален канибализъм в огромен мащаб. Почти институционализиран. Като... — Тя млъкна и погледна антрополога.

— Като при ацтеките — довърши мисълта ѝ той. — Доктор Блек, вие казвате, че не е възможно при анасазите да е имало канибализъм. Но не и ацтекски канибализъм. Канибализъм не за утоляване на глад, а като средство за обществен контрол и терор.

— Какво искаш да кажеш? — попита Блек. — Това е Америка, не е Мексико, Ние проучваме обект на анасазите.

— Обект на анасазите с управляваща класа? Обект на анасазите, охраняван от бог с име като Ксочитъл? Обект на анасазите, в който има царски погребални камери, пълни с цветя? Обект на анасазите, в който може би се наблюдават следи от канибализъм? — Арагон поклати глава. Освен това проучих много черепи от горния и долния пласт кости в Прохода. Краниалните разлики и вариациите в разположението на предните зъби показват, че двете групи скелети принадлежат на съвсем различно население. Отдолу роби анасази, отгоре ацтекски господари. Всички доказателства, които открих в Кивира, говорят, че към деветстотин и петдесета година група ацтеки, или по-скоро техните предшественици толтеките са нахлули в цивилизацията на анасазите и са се наложили като жреческа аристокрация. Възможно е даже тъкмо те да са причината за големите строежи в Чако и на други места.

— Никога не съм чувал нещо толкова смехотворно — заяви Блек. — Няма никакви признаци за ацтекско влияние върху анасазите, още по-малко за робство. Това противоречи на стогодишни проучвания.

— Почакай — намеси се Нора. — Да не бързаме с отхвърлянето на тази хипотеза. Досега никой не е откривал такъв град. И хипотезата обяснява много неща. Например странното местоположение на града. И ежегодните поклонения, които ти откри.

— И концентрацията на богатство — тихо, замислено прибави Слоун. — Може пък изобщо да не става въпрос за търговия с ацтеките. Това са били чужди нашественици, които са установили олигархия, наложили са властта си чрез религиозни ритуали, жертвоприношения и ритуален канибализъм.

Смитбак понечи да попита нещо и в този момент Нора чу далечен вик. Всички едновременно се обърнаха по посока на звука. Роско Суайър тичаше като обезумял откъм каньона, без да обръща внимание на шипащите го клони.

Накрая спря пред тях, целият вир-вода от ручея и силно задъхан. Нора ужасено го зяпаше. От косата му се стичаше кървава вода и по ризата му имаше розови петна.

— Какво става? — рязко попита тя.

— Конете — успя да отвърне Суайър. — Изкормени са.

[1] Рене Магрит (1898–1967) — белгийски художник. — Б. пр. ↑

32.

Нора вдигна ръце, за да накара другите да почакаят с въпросите.

— Разкажи ни точно какво се е случило, Роско.

Все още задъхан от тичането по каньона, Суайър седна до огъня, без да обръща внимание на дълбоката рана на ръката си, която обилно кървеше.

— Сутринта станах към три, както обикновено. Към четири бях при конете. Бяха се придвижили към северния край на долината, в търсене на трева, но когато се приближих, видях, че всички са запотени. — Той замълча за миг. — Реших, че ги е подгонила пума. Два липсваха. После ги видях... поне онова, което беше останало от тях. Пандела и Сврача стръв са изкормени като... — Лицето му помръкна. — Когато пипна тия копелета, ще ги...

— Какво те кара да смяташ, че са го направили хора? — попита Арагон.

Суайър поклати глава.

— Било е извършено съвсем научно. Разпорили са им коремите, извадили са вътрешностите и... — Гласът му секна.

— И?

— Като че ли е направено демонстративно.

— Какво? — ахна Нора.

— Червата бяха размотани и навити на спирала. В очите им бяха забити пръчки с пера. — Каубоят замълча. — И не е само това.

— Имаше ли следи?

— Не видях стъпки. Всичко трябва да е било направено от гърба на коне.

При споменаването на спиралите и пръчките с пера, забити в очите, Нора се бе вледенила.

— Я стига! — рече Смитбак. — Никой не може да направи такова нещо от конски гръб.

— Няма друго обяснение — изсумтя Суайър. — Казах ви, не видях стъпки. Обаче... — Той отново направи пауза. — Снощи, когато

се канех да оставя конете за през нощта, ми се стори, че видях конник на хребета. Мъж на кон, който просто стоеше там и ме наблюдаваше.

— Защо не ни каза? — попита Нора.

— Реших, че само така ми се е сторило, игра на залязващото слънце. Пък и не очаквах да видя друг кон на върха на оня проклет хребет. Кой можеше да е там, по дяволите?

„Кой наистина?“ — обзета от отчаяние, си помисли Нора. През последните няколко дни бе решила, че се е избавила от странните призраци от ранчото. Вече не беше толкова сигурна. Може би все пак я бяха проследили. Но кой притежаваше уменията и отчаяната решителност да ги следва в тази сурова пустош?

— Районът е сух и песъчлив — продължаваше Суайър. Неувереното му изражение бе изчезнало. — Не могат вечно да крият следите си. Дойдох само да ви кажа, че тръгвам след тях. — Той рязко се изправи и влезе в палатката си.

В настъпилата тишина Нора чу дрънчене на метал — звук от зареждане на оръжие. След малко каубоят се появи навън, нарамил пушка на гърба и със затъкнат на пояса револвер.

— Чакай малко, Роско — каза тя.

— Не се опитвай да ме спираш.

— Не може просто така да тръгнеш — остро отвърна археоложката. — Дай да го обсъдим.

— Обсъждането с теб носи само проблеми.

Бонароти безмълвно отиде при своята кутия и започна да опакова храна за из път.

— Нора е напълно права, Роско — подкрепи я Слоун. — Не може просто така да...

— Ти да мълчиш! Няма да допусна някакви си жени да ми казват какво да правя с конете си.

— Е, тогава послушай мъжете, по дяволите! — каза Блек. — Това е глупаво. Може да пострадаш.

— Край на споровете — отсече Суайър и пое пакетчето от Бонароти.

Докато го наблюдаваше, страхът и разочарованието на Нора от последните събития внезапно се превърнаха в гняв: гняв към неизвестния враг, който смущаваше толкова успешните им проучвания, гняв към каубоя, който се държеше толкова агресивно.

— Изслушай ме, Суайър! — извика тя.

Над малката долина се спусна задъхано мълчание. Смаяният Суайър се обърна към нея.

— Трябва да го обмислим — продължи Нора, макар да усещаше, че сърцето ѝ бясно бие в гърдите и че гласът ѝ е неуверен. — Не можеш да тръгнеш без план и да убиеш някого.

— Имам план — беше отговорът. — И няма какво да обмисляме. Ще открия копелето, което...

— Съгласна съм — прекъсна го тя. — Но ти не си човекът, който трябва да го направи.

— Какво? — На лицето му се изписа презрителна изненада. — И кой ще го направи вместо мен?

— Аз.

Каубоят отвори уста да възрази.

— Помисли малко — изпревари го Нора. — Той, те или който и да е там, е убил два коня. Не за храна, не за удоволствие, а за да прати послание. Това не ти ли говори нещо? Ами останалите коне? Какво мислиш, че ще се случи с тях, докато трае тази наказателна експедиция? Тези животни са твои. Ти си единственият, който знае достатъчно, за да се грижи за тях.

Суайър прехапа устни и поглади мустаците си.

— Някой друг може да се грижи за конете, докато ме няма.

— Кой например?

Той не отговори веднага.

— Ти нищо не разбираш от проследяване — накрая заяви каубоят.

— Напротив. Всеки, който е израснал в ранчо, разбира от проследяване. Навремето съм търсила доста изгубени крави. Може да не съм майстор като теб, обаче ти сам го каза: районът е песъчлив, не е чак толкова сложно. — Тя се наведе към него. — Истината е, че ако някой трябва да отиде, мога да го направя само аз. Аарън, Слоун и Енрике имат важни задачи. Конете няма да оцелеят без теб. Луиджи е нашият единствен готвач. Питър не е достатъчно опитен ездач. Пък и освен това той поддържа връзката ни с външния свят.

Суайър изпитателно я изгледа, но продължи да мълчи.

Блек се обърна към Нора.

— Това е безумие. Ти, сама? Не можеш да тръгнеш, ти си ръководител на експедицията.

— Тъкмо затова не мога да пратя кой друг. — Нора се огледа. — Ще отсъствам само един ден, най-много едно денонощие. В това време вие със Слоун и Арагон ще взимате решения с мнозинство. Ще открия кой и защо го е извършил.

— Мисля, че просто трябва да повикаме полицията — предложи Блек. — Имаме радиостанция.

Арагон внезапно избухна в неprisъщ за него смях.

— Да повикаме полицията ли? Каква полиция?

— Защо не? Все още сме в Америка, нали?

— Нима? — измърмори антропологът.

Последва кратко мълчание. После Смитбак се обади с неочаквано тих и твърд глас.

— Съвсем ясно е, че тя не може да тръгне сама. Аз съм единственият, който не участва в разкопките. Ще ида с нея.

— Не — автоматично възрази Нора.

— Защо? Сметицето може да остане без мен за един ден. Пък и напоследък Аарън не се упражнява достатъчно. Не съм лош ездач и ако се наложи, мога да стрелям.

— Трябва да се помисли за още нещо — включи се в обсъждането Арагон. — Ти каза, че тези убийства пращали послание. Не смяташ ли, че има друга възможност?

Нора го погледна.

— Каква по-точно?

— Че убийствата са извършени, за да примамят хората извън лагера, където по-лесно ще се справят с тях един по един? Може би онзи човек на хребета нарочно се е показал на Суайър?

Нора облиза устните си.

— Още едно основание да отида с нея — каза Смитбак.

— Я почакайте — разнесе се студеният глас на Суайър. — Забравихте ли за Дяволския гръбнак? Три мои коня вече са мъртви благодарение на оня проклет хребет.

Нора се обърна към него.

— Мислих за това. Ти каза, че онзи ден си видял конник на хребета. И снощи във външната долина явно е имало хора с коне. Няма

друг път за насам, освен през хребета. Басирам се, че яздят неподковани коне.

— Неподковани ли? — попита журналистът.

Тя кимна с глава.

— Неподкованият кон е по-стабилен на тясна пътека като онази по склона на Дяволския гръбнак. Желязо върху камък е като кънки по лед. Но кератинът на конското копито не се пързала по камъка.

Суайър все още я зяпаше.

— Няма да позволя конете ми да си разбият копитата по този неравен терен.

— Ще ги подковем щом се спуснем от хребета. Носиш ковашки инструменти, нали?

Каубоят бавно кимна с глава.

— Просто ще се опитам да разбера кой и защо е извършил това — продължи Нора. — Можем да оставим закона да се погрижи за останалото, когато се върнем в цивилизацията.

— Тъкмо от това се страхувах — каза Суайър.

— Искаш ли да прекараш остатъка от живота си в затвора за убийство? — попита тя. — Защото точно това ще се случи, ако отидеш и застреляш някого.

Суайър не отговори. Готвачът мълчаливо се завъртя на пети и влезе в палатката си. След малко се появи навън с оръжието си, кутия патрони и кожен кобур и ги подаде на Нора. Тя закопча кобура на кръста си, отвори тежкото оръжие, завъртя барабана и пак го затвори. После откъсна капака на кутията, изсипа патроните в шепа и бързо ги напъха в гнездата на патрондаша. Накрая хвърли празната кутия в огъня и се обърна към Суайър.

— Ние ще се погрижим за това — спокойно заяви тя.

33.

Скип стигна до металната врата на автосервиз „Елмо“ и поспря, за да си придаде справедливо възмутен вид. Сглобямият гараж от гофрирана ламарина се печеше в жегата в мизерния край на Керилос Роуд, грозен квартал със заведения за бързо хранене, автокъщи за автомобили втора ръка и търговски комплекси на юг от града. Зад „Елмо“ имаше само равна прерия, окичена с билбордове и табели ПОД НАЕМ и СТРОИТЕЛСТВО ПО ПОРЪЧКА — признаци на неудържимия растеж на Санта Фе.

Скип изобрази нужната физиономия и влезе вътре, като теглеше Теди Беър на къса дебела кожена каишка. В отсрещния край беше вдигнат неговият плимут със скръбно провиснали гуми. Отдолу стоеше собственикът на автосервиз „Елмо“ — дългнест мъж в избелял гащеризон и скъсана фланелка, обидно лекъосана с машинно масло около огромния, неприлично увиснал език на „Ролинг Стоунс“. Емблемата представляваше точно отражение на дебелите устни на самия Елмо.

— Защо го мъкнеш със себе си? — изхленчи той и кимна с глава към кучето. — Алергичен съм към кучешки косми.

Скип отвори уста да произнесе тирада, ала Елмо вдигна бележника си.

— Счупена кобилица — бързо започна той, като облизваше дългия си, почернял от масло пръст и прелистваше страниците. — Разбита ръчна спирачка. Огъната главина. Най-малко пет-шестстотин. Плюс изтеглянето от шосе номер три.

— По дяволите! — Скип помъкна Теди Беър и гневно закрачи назад-напред под колата си, забравяйки грижливо подготвената си реч. — Докарах ти я преди три седмици само за смяна на маслото и общо постягане. Защо не ми каза, че спирачките ще сдадат багажа?

Елмо обърна начупеното си лице към него. Както винаги, имаше вид на човек, който всеки момент ще се разплаче.

— Вече проверих онази фактура. Спирачките са били наред.

— Глупости! — Скип смаяно погледна монтьора. Толкова рядко плащаше за поддръжка на автомобила, че след като само преди няколко седмици се бе изръсил с петдесет и седем долара, възмущението му нямаше граници. — Казвам ти, спирачките изобщо не работеха. Изобщо, Можех да се пребия. А сега искаш да си платя за това удоволствие, така ли? Да бе, как не!

— Спирачната система беше суха като стар кокал — забил поглед в пода, упорито отвърна Елмо.

— Виждаш ли? — Скип удари с юмрук по дланта си. — Това го доказва. Трябваше да видиш, че тече, когато ти докарах колата. Няма да платя за...

— Няма никакъв теч.

Скип млъкна наред изречението.

— А?

Елмо сви рамене и отново го погледна.

— Проверихме спирачната система. Няма теч, всичко си е наред.

Скип го зяпна.

— Нищо не разбирам.

Монтьорът повторно сви рамене.

— Освен това трябва да има следи от теч. Я погледни тук. — Той взе една лампа и я насочи нагоре към плимута.

— Това е шасито. Цялото е в пясък и масло. И какао?

— Обаче няма спирачна течност. Няма следи нито от капки, нито от пръски. Никакви следи от теч. Къде я паркираш обикновено?

— На отбивката, естествено...

— Напоследък да си виждал голямо петно на земята?

— Нищо не съм забелязал.

Елмо пак впери поглед в пода, многозначително кимна с глава и големите му уши се поклатиха.

Скип понечи да възрази, после зяпна.

— Какво искаш да кажеш? — накрая попита той.

— Нищо не казвам. Спирачките ти бяха абсолютно сухи. Дебелите устни на Елмо се извиха в нещо като усмивка и той ги облиза с яркочервен език. — Имаш ли врагове?

Младежът презрително изсумтя.

— Това е невероятно. Не... — Той замълча за миг и се замисли. Искаш да кажеш, че някой може да ги е източил, така ли? Нарочно?

Елмо отново кимна, пъхна пръст в ухото си и няколко пъти силно го завъртя.

— Единственият проблем е, че капачката е ръждясала, така че не е ясно как е източена спирачната течност.

Ала Скип продължаваше да се чуди.

— Не — накрая по-тихо повтори той. — Спирачките си работеха нормално и изведнъж престанаха. — После си погледна часовника и отново го обзе предишното раздражение. — Закъснявам за работа. Шефът ми има навика да къса ташаците на закъснелите служители, И отгоре на всичко ти ми даваш тая... — Той посочи временно взетата от Елмо кола, стар фолксваген костенурка със смачкана предна броня й врати с различен цвят. — Предпочитам да карам своята, даже без спирачки.

Елмо за пореден път сви рамене.

— Ще е готова до пет часа в петък.

— И докато ремонтираш колата, ремонтирай сметката — отвърна Скип. — Няма да платя шестстотин заради чужда небрежност. — Той с усилие натика Теди Беър във фолксвагена, предпазливо се вмъкна зад волана и запали двигателя.

Превключи на първа, е гръм и трясък излезе на пътя и зави в посоката, която щеше да го отведе обратно в града и института при очакващата го Соня Роулинг. Започваше да го боли глава, засега слабо, но болката постепенно се усилваше. Беше уплашен и сърцето му бясно биеше. За миг се замисли дали да не се върне в ранчото на Тереса и да потърси локва от спирачна течност на мястото, където бе паркирал, ала не искаше повече да вижда онази къща.

После импулсивно отби и спря. Нещо в цялата тази история не бе наред. И не само странните обстоятелства: в момента, в който Елмо беше споменал за врагове, внезапно го бяха побили тръпки.

Той се отпусна назад и се замисли. Съвсем смътно си спомняше, че докато пиеше кафето си след вечеря, веднъж баща му бе разказал една история. Кой знае защо не помнеше самата история. Но помнеше, че майка му се беше намръщила и бе казала на баща му да говори за нещо друго.

„За нещо друго...“ Неотдавна се беше случило нещо друго, нещо, което по странен и ужасен начин съвпаднаше...

Скип рязко превключи на първа и като се озърна през рамо, излезе на пътя. Вместо да потегли към института обаче, той зави на първия ъгъл и мина през лабиринт от мръсни улички, като ругаеше старата кола ѝ нетърпеливо барабанеше с пръсти по волана.

Накрая спря пред блока си, повлече Теди Беър и тичешком се изкачи по стълбището. Отключи колкото може по-бързо.

В апартамента вонеше на мръсни чорапи ѝ недоядена храна. Скип светна лампата и директно се отправи към етажерката от шперплат, несигурно облежната на стената. Приклезна пред най-долния ред и прокара показалец по гърбовете на останалите от баща му стари книги. Заглавията едва се четяха под пластове прах.

Спря на тънка орфана книжка: „Кожоносци, вещици и курандери: магьоснически практики в Югозапада“.

Обзе го неувереност. В тази книга имаше някаква ужасна и страшна информация, помнеше това. И за нищо на света не желаше тази информация да потвърди опасенията му.

Дълго остана клекнал пред старите книги. Накрая взе томчето с две ръце, занесе го при оранжевия диван, внимателно го отвори и започна да чете.

34.

Когато излязоха от мрака на тесния каньон в долината с канадските тополи, Нора от пръв поглед видя, че нещо не е наред. Вместо лениво да се пръснат наоколо, конете се бяха събрали до потока, пръхтяха и отмятаха глави. Тя бързо огледа скалите, назъбения силует на Дяволския гръбнак. Не видя нищо.

Суайър пъкна револвера в пояса си и ги поведе към конете.

— Ти вземи Компанйеро — каза той на Смитбак и се пресегна за седлото. — Прекалено тъп е, за да се уплаши.

Нора намери своето седло в купчината и го метна на гърба на Арбъкълс. После помогна на Суайър да свали подковите на двата коня. Каубоят работеше мълчаливо. Първо вкарваше длето под извития край на гвоздеите и го изправяше. След като извадеше всички гвоздеи, сваляше самата подкова с помощта на клещи. Ловкостта му впечатли Нора: подковаването и свалянето на подкови в походни условия без наковалня не се правеше често и не беше желателно.

Накрая Суайър се изправи и безмълвно ѝ подаде нови гвоздеи, заедно с подковите, чук и клещи.

— Убедена ли си, че ще се справиш? — попита той.

Нора кимна с глава и каубоят даде знак на Смитбак да яхне коня си.

— Снощи в Долината имаше силен вятър — след като здраво стегна ремъка на седлото и подаде юздите на журналиста, каза Суайър. — Сигурно затова няма следи по пясъка. Възможно е горе да извадите повече късмет, или пък отгатак хребета.

Нора пристегна самара, провери седлото и яхна коня.

— Смитбак ще има нужда от оръжие — рече тя.

Каубоят се замисли за миг и мълчаливо му подаде револвера си и шепа патрони.

— Предпочитам пушката — каза Смитбак.

Суайър поклати глава.

— Ако някой прехвърли хребета, искам да го посрещна както трябва.

— Само гледай да не сме ние — рече журналистът.

Нора за последен път се озърна наоколо, после се обърна към Суайър.

— Благодаря за конете. — Тя пришпори Арбъкълс.

— Чакай. — Археоложката се обърна и видя, че той я наблюдава.
— Успех — каза Суайър.

Отдалечиха се от потока по посока на извисяващия се пред тях хребет, който тънеше в сянка въпреки яркото утринно слънце. Освен тихия ромон на реката и песента на мушитрънчето, Нора започна да чува постоянно глухо бръмчене като от магнит. Когато преваляха ниско възвишение, пред тях се появиха две фигури: останките от Пандела и Сврача стръв, над който висеше черен облак от мухи.

— Господи! — промълви Смитбак.

Арбъкълс затанцува и зацвили и Нора зави наляво, за да заобиколи труповите откъм наветрената страна. Въпреки това за миг зърнаха увитите им на спирали черва, синкаво-сиви и вдигащи пара на слънцето, покрити с черен саван от мухи. Когато подминаха отвратителната гледка, археоложката спря.

— Какво ще правиш? — попита Смитбак.

— Ще поогледам отблизо.

— Имаш ли нещо против да те почакам тук?

Нора скочи от коня, подаде юздите на журналиста и се изкачи обратно на възвишението. Смутени от приближаването ѝ, мухите се вдигнаха във въздуха като гневно бръмчащ облак. Силните ветрове бяха помели земята, но тук-там личаха стари конски следи и по-пресни стъпки от койот. Освен стъпките на Суайър, нямаше човешки следи. Както беше казал каубоят, червата бяха навити във форма на спирала. От очните кухни стърчаха пъстри пера от папагал, смайващо нелепи в тази пустош. В труповите бяха забити няколко боядисани пръчки, също с пера.

Тъкмо се канеше да се обърне, когато забеляза още нещо. От челата на двата коня бяха отрязани кръгли парчета кожа. Когато разгледа по-внимателно, видя, че подобни парчета симетрично са отрязани и от двете страни на гърдите им, както и от двете страни на коремите им. „Защо там? Какво може да означава това?“

Тя поклати глава и се върна при Смитбак.

— Кой може да извърши такова нещо? — попита я той.

„Кой наистина?“ През последния час Нора постоянно си задаваше този въпрос. Най-вероятният отговор беше прекалено страшен, за да го приеме.

След двадесет минути стигнаха в подножието на хребета. След още двадесет се изкачиха на върха. Тя спря конете, отново слезе и бавно се огледа наоколо. От огромния Дяволски гръбнак се разкриваше гледка към хиляди километри пясъчникови каньони. На север се виждаше далечната синя гърбица на Барни Топ, на североизток като безмълвен страж се издигаше платото Кайпаровиц.

А точно пред тях бяха ужасяващите завои на пътеката, която водеше отвъд хребета. Някъде долу лежаха Жезъл, Ураган и Мухогъз.

— Кажи ми, че няма да слизаме долу — рече Смитбак.

Нора мълчаливо се отдалечи на няколко крачки от конете и внимателно разгледа ивиците пясък между скалите. Нямаше следи от кон, но пък вятърът на върха можеше да ги е заличил.

Тя се обърна натам, откъдето бяха дошли. Въпреки че не бе откъсвала очи от земята, не беше видяла нищо друго, освен стари следи от конски копита. Археоложката потрепери — отлично знаеше, че няма друг път към долината. И все пак загадъчните убийци на конете не бяха оставили следи при преминаването си.

Отново погледна стръмната пътека, която се спускаше по отвъдния склон на Дяволския гръбнак и сякаш просто изчезваше оттатък хребета. Нора знаеше, че сливането винаги е по-опасно от изкачването. Ужасният спомен от висенето ѝ над пропастта я връхлетя с удвоена сила. Тя разтри върховете на пръстите си — вече не носеше превръзки, но все още я пареха при мисълта за преживяното.

— Ще поразузная надолу пеш — промълви тя. — Ти ме чакай тук.

— Готов съм на всичко, стига да не се приближавам до оная пътека — отвърна Смитбак. — Не мога да си представя по-ужасен начин да слезеш от една скала. Освен да паднеш, естествено. А това поне ще е по-бързо.

Нора пое надолу по стръмната пътека. Както можеше да се очаква, по първата отсечка, която бе само скала, нямаше следи от загадъчния ездач. Ала когато стигна до осеяната с чакъл част от пътя, в

една ивица пясък видя пресен отпечатък от конско копито. При това от неподкован кон.

— Ще слизаме ли долу? — с отчетливо отсъствие на въодушевление попита Смитбак, когато Нора се върна на върха.

— Да — потвърди тя. — На Суайър не му се е сторило. Някой се е качил тук с кон.

Археоложката пое дълбоко дъх, после още веднъж. И внимателно поведе Арбъкълс надолу. В началото на пътеката конят се опита да се съпротивлява, но с малко увещания Нора го накара да продължи. Смитбак я последва с Компанйеро. Конете пръхтяха, чуваше се звук от стържене на копита по камък. Нора не откъсваше очи от пътеката, дишаше равномерно и се опитваше да не позволи на погледа си да се плъзне към бездънната бездна под тях. Веднъж инстинктивно погледна: там бе сухата долина, странните скални образувания, напомнящи на купчинки камъчета, нискораслите хвойни. Краката на Арбъкълс трепереха, но той вървеше с наведена надолу глава. Нора вече познаваше пътеката и най-опасните места, така че можеше да ги заобикаля.

Точно преди втория завой чу, че копитото на коня ѝ се подхлъзва, и панически пусна повода, но Арбъкълс успя да спре, целият разтреперан. Явно неподкованите копита бяха по-подходящи за такъв терен. Когато Дора се наведе да вдигне въжето, покрай тях прелетяха два гарвана, носещи се по топлите въздушни течения. Мънистените им очи се завъртяха да ги погледнат. Единият дрезгаво изграчи.

След още двадесетина напрегнати минути Нора стигна до долината, обърна се и видя, че Смитбак я настига. Изпитваше толкова силно облекчение, че едва не го прегърна.

В този момент вятърът промени посоката си ѝ донесе до ноздрите ѝ ужасна смрад: трите мъртви коня лежах на няма и петдесет метра от тях, засипани с натрошени камъни.

Онзи, който бе минал оттук, несъмнено ги беше разгледал.

Нора подаде юздите на Смитбак и се запъти натам, като се опитваше да сподави обзелите я угризения и страх. Животните лежах на известно разстояние едно от друго с разцепени коремни и пръснати по скалите вътрешности. И там наистина откри следите, които търсеше: отпечатъци от неподкован кон. За своя изненада тя видя, че не идват от юг като тяхната експедиция, а от север — посоката на

индианското селце Нанкоуип, отдалечено на много дни път от това място.

— Следите водят на север — каза Нора на Смитбак и му даде знак да слезе от коня.

— Впечатлен съм — когато скочи на земята, отвърна журналистът. — И какво друго можеш да кажеш за следите? От жребец ли са или от кобила? От петнист или светлокафяв кон?

Нора извади подковите от самара и приклегна зад Арбъкълс.

— Мога да кажа, че сигурно са от индиански кон.

— По какво съдиш, по дяволите?

— Индианците обикновено яздят неподковани коне. От друга страна, ние подковаваме конете си в момента, в който започнем да ги яздим. — Тя нагласи подковите върху копитата на Арбъкълс, заби гвоздеите и внимателно подви краищата им. Копитата на конете на Суайър бяха прекалено меки от дългогодишно носене на подкови и не биваше да остават неподковани повече от необходимото.

Смитбак извади револвера, който му беше дал каубоят, провери го и го пхна обратно в якето си.

— А някой яздил ли е този кон?

— Не съм чак толкова добра следотърсачка. До определено смятам, че Роско не е от хората, на които им се привиждат разни неща.

Тя подкова и коня на Смитбак. После хвана повода на Арбъкълс и закрачи по следата, която се състоеше от две групи отпечатъци: едните идваха, другите се връщаха. Въпреки че вятърът бе изличил отделни стъпки, следата ясно се виждаше и продължаваше на север сред редките храсти. Известно време се движеше в подножието на Дяволския гръбнак, след това завиваше през няколко успоредни прохода между ниски хребети от вулканични скали.

— Между другото, къде си се научила на следотърсачество? — попита Смитбак. — Не знаех, че „Самотният ездач“ още е включен в учебния курс.

Нора раздражено го стрелна с поглед.

— Това за книгата ли ти трябва?

Журналистът изобрази комична изненада и на продълговатото му лице се изписа възмутена физиономия.

— Не. Е, да де, може би. Всичко е допустимо. Обаче просто съм любопитен.

Тя въздъхна.

— Вие от източните щати си мислите, че следотърсачеството е някакво изкуство или инстинктивни етническа способност. Но ако не е в район със скали, жилава трева или лава, не е чак толкова трудно. Просто следваш отпечатъците по пясъка.

Археоложката продължи на север, ала гласът на Смитбак не ѝ позволяваше да се съсредоточи.

— Умът ми не го побира колко отдалечен е тоя район — дуднеше той. — Когато пристигнахме, не можех да повярвам колко е грозно и голо всичко, изобщо не приличаше на долината Верде, където съм ходил на училище. Обаче, ако се замислиш, в тая пустош има нещо почти успокоително. Нещо чисто. Като в японска чайна. Миналата година много се занимавах с японската чайна церемония...

— Я кажи, мислиш ли, че можеш да млъкнеш за малко? — ядосано го прекъсна Нора. — Направо можеш да убедиш Христос да не ходи в рая.

Последва дълъг период на блажено мълчание. После Смитбак пак се обади:

— Какъв е проблемът, Нора? Какво точно не ти харесва в мен? — тихо попита той.

Тези думи я накараха да спре и изненадано да се обърне към него. Изражението на журналиста беше сериозно, един от редките случаи, откакто го познаваше. Той мълчаливо стоеше в сянката на Компанйеро, Каубойските дрехи, които преди седмица бяха изглеждали толкова смешно, се бяха превърнали в истинско работно облекло, смачкани и прашни, подходящи за дългнестото му тяло. Белезникавият тен бе изчезнал, заменен от червеникав загар, който отиваше на кестенявата му коса. Нора смаяно осъзна, че за пръв път го чува да се обръща към нея по име, вместо с „госпожо председател“. И въпреки че не можеше да го анализира — а и нямаше време, даже да искаше, — донякъде се радваше, че Смитбак се вълнува от отношението ѝ към него.

Тя отвори уста да отвърне „Искаш да кажеш — освен това, че си нагъл, самодоволен тип със самолюбие колкото Тексас ли?“ Но се отказа и се извърна, защото разбираше, че няма да е справедливо. Въпреки всичките му ексцентричности, Нора се беше привързала към

журналиста. Вече го познаваше по-добре и бе наясно, че самолюбието му е примесено със самоирония, която имаше своя чар.

— Нямах намерение да ти се сопвам — отвърна тя. — И не че не те харесвам. Ти просто за малко да провалиш всичко, това е.

— Какво съм направил?

Нора реши да не отговаря. Беше прекалено горещо и тя бе прекалено уморена за такива спорове.

Бавно продължиха нататък, докато слънцето се издигаше към зенита си. Въпреки че следата беше сравнително ясна, постоянното взирание уморяваше очите. Пътят им минаваше през странен район с начупени скали, възвишения и пясъчникови гърбици. Следите изглежда вървяха по стара, едва забележима пътека. Вече язدهа конете и Нора се опитваше да се движи колкото може по-бързо. Обедното слънце безмилостно прежуряше, отразяваше се от белия пясък и лишаваше от цвят всичко наоколо. Нямахше нито капка вода. Ала неочаквано навлязоха в тучна долина, обрасла с трева, кактуси и цъфтящи растения.

— Тук е истински рай — докато прекосяваха зеления оазис, отбеляза Смитбак. — Какво прави наред пустинята?

— Сигурно е резултат от обилни валежи — отвърна Нора. — Дъждовете тук не са като на изток, локални са. На едно място може да се изсипе потоп, а на километър оттам земята да е напукана от суша.

Излязоха от долината и отново продължиха през каменистата пустош.

— Какво ще кажеш да обядваме? — предложи Смитбак. — Наближава два. Обикновено обядвам късно, обаче стомахът ми си има граници на глад.

— Наистина ли стана два? — Нора смаяно си погледна часовника и се протегна на седлото. — Трябва да сме се отдалечили на около двайсет и пет километра от хребета. — Тя се замисли. — Съвсем скоро ще навлезем на индианска територия. Резерватът Нанкоуип започва някъде наблизо.

— И какво означава това? Има ли някакъв шанс да намерим автомат за кока-кола?

— Не, селото е на два дни път оттук, пък и няма електричество. Искам да кажа, че ще се подчиняваме на техните закони. Ако срещнем индианки, те едва ли ще погледнат с добро око на двама чужденци,

които нахлуват на тяхна земя и ги обвиняват, че са убили конете им. Трябва да внимаваме.

Смитбак замълча за миг.

— Като се замисля, може да не съм чак толкова гладен.

Едва забележимата следа сякаш продължаваше вечно и се виеше сред хаос от дерета, скрити долини, сенчести клисури и дюни. Нора предполагаше, че вече са на индианска територия, но нямаше нито ограда, нито знаци, разбира се. Тъкмо такава земя белите хора бяха дали на индианците из целия Запад — отдалечена от всичко и абсолютно безполезна.

— И какво точно съм провалил? — внезапно попита Смитбак.

Нора се обърна да го погледне.

— В подножието на хребета ти каза, че за малко не съм провалил всичко. Мислих за това и не виждам да съм направил нещо, което самата ти да не си направила.

Нора пришпори Арбъкълс.

— Боя се, че ще цитираш думите ми в книгата си.

— Няма, честно.

Тя мълчаливо продължи напред.

— Наистина, Нора, сериозно. Просто искам да знам какво става с теб.

Археоложката отново изпита странно удоволствие от интереса му.

— Какво ти е известно за предисторията на тази експедиция? — попита тя и насочи поглед към следите по земята.

— Знам, че Холройд ти е помогнал да определиш местонахождението на Кивира. Доктор Годард ми каза, че пръв я е открил баща ти. Исках да те разпитам за това, обаче... — Смитбак млъкна.

„Обаче си знаел, че ще ти откъсна главата“ — с неочаквано угризение си помисли Нора.

— Преди около две седмици двама мъже ме нападнаха в старото ранчо на родителите ми — започна тя. — Поне си мисля, че са били мъже, облечени като зверове. Поискаха да им дам някакво писмо. Съседката ми ги прогони с пушката си. Тогава не разбрах за какво говорят. Но после попаднах на писмото, което преди много години баща ми е написал на майка ми. Някой го беше пратил съвсем наскоро.

Нямам представа кой и защо и не мога да изхвърля тази мисъл от главата си. Така или иначе, в писмото баща ми казваше, че е открил Кивира. Даваше указания — неясни, но с помощта на Питър се оказаха достатъчни, за да стигнем дотук. Мисля, че нападателите ми също са искали да узнаят местонахождението на Кивира. За да могат да я плячкосат, да ограбят съкровищата ѝ.

Тя замълча за миг и облиза устните си, болезнено сухи от слънцето.

— Затова се опитах да запазя експедицията в тайна. Всичко вървеше добре. А после на пристанището се появи ти с бележник в едната ръка и мегафон в другата.

— О! — Дори без да се обръща, Нора долови засрамените нотки в гласа на журналиста. — Съжалявам. Знаех, че целта на експедицията се пази в тайна, но нямах представа, че и самата експедиция е секретна. — След кратка пауза той прибави: — Нищо не съм издал, да знаеш.

Нора въздъхна.

— Може и да не си. Обаче определено вдигна голям шум. Хайде да забравим за това, съгласен ли си? Реакцията ми беше прекалено остра. Самата аз бях малко нервна — по очевидни причини.

Известно време яздиха в мълчание.

— Какво мислиш за моята история? — накрая попита Нора.

— Сега съжалявам за обещанието си да не я публикувам. Смяташ ли, че ония хора още са по следите ти?

— Според теб защо настоях лично да се отправя на тази разходка? Предполагам, че същите хора, които ме нападнаха, са убили конете. Което означава, че вече знаят къде е Кивира.

Следите неочаквано напуснаха странния каменен лабиринт и се изкачиха върху тясна меса. Отвсякъде ги заобикаляше шеметна гледка, каньони в други каньони, изчезващи в лилавите дълбини. На изток вече се виждаха покритите със сняг върхове на планината Хенри, сини и неизказано самотни в безкрайната далечина. От отсрещната страна на месата се издигаха скали, които скриваха района в тази посока.

— Не знаех, че се издигаме на такава височина — каза Смитбак, след като спря коня си и се огледа.

В този момент Нора усети слаб мирис на кедров дим и даде знак на журналиста тихо да слезе от седлото.

— Усещаш ли миризмата? — прошепна тя. — Наблизо има лагерен огън. Хайде да оставим конете тук и да продължим пеш.

Двамата завързаха животните за един пелинов храст и закрачиха по пясъка. Скоро стигнаха до скалисто възвишение. Нора приклепна и надникна през една тясна пролука между скалите. Смитбак последва примера ѝ.

Под изсъхнала крива хвойна в голия край на месата слабо димеше тих огън. Два чатала подпираха шиш, на който беше забучено одрано и изкормено животно, навярно заек. На завет под скалата бе опънат стар военен спален чувал до няколко вързопа от еленова кожа. Вляво от малкия лагер започваше склонът. Наблизо пасеше кон, завързан на петнадесетметрово въже.

От височината се откриваше възхитителна гледка. Ерозиралият стръмен склон се спускаше към неравен терен, сух, безжизнен, осеян с дерета и гигантски скални мегалити, хвърлящи дълги сенки. Понататък започваше гъсто залесеното плато Акуейриъс, черна неправилна линия на хоризонта. В Късния следобеден зной отчаяно свиреше щурец.

Нора бавно въздъхна. Знаеше, че би трябвало да се чувства малко глупаво, като се крие и мелодраматично наднича през скалите. После си помисли за косматите фигури в пустата къща в ранчото и за спиралите от конски черва, целите покрити в мухи и вдигащи пара на слънцето.

Следите заобикаляха скалите и водеха право към лагера.

— Изглежда там няма никого — прошепна Нора.

Гласът ѝ прозвуча високо и тънко в собствените ѝ уши.

Побиха я тръпки от страх.

— Да, но не може да са далеч. Виж заека. Какво ще правим сега?

— Мисля да яхнем конете и да се приближим мирно и кротко. И да чакаме някой да се появи.

— Да бе, и да ни гръмнат направо на седлата.

Нора се обърна към него.

— Имащ ли по-добро предложение?

— Да. Да се върнем обратно и да видим какво е стотвил за вечеря Бонароти.

Тя нетърпеливо поклати глава.

— Тогава ще ида сама, пеш. Едва ли ще убият сама жена.

Смитбак се замисли.

— Не те съветвам. Ако са същите, които са те нападнали, фактът, че си жена, не ги е спрял.

— Й какво да правим?

Журналистът не отговори веднага.

— Ами да се скрием и да почакаме да се върнат. Можем да ги изненадаме.

Нора го погледна.

— Къде?

— В ония скали зад нас. Ще наблюдаваме отгоре. Ще ги видим, когато се появят.

Върнаха се при конете, отдалечиха се от следата и заличиха следите си. После се покатериха зад лагера и зачакаха в малка ниша между две големи скали. Скоро Нора чу зловещ звук. В сянката на един камък на петнадесетина метра от тях видя увита на спирала гърмяща змия, която беше изправила клиновидната си глава и леко се полюляваше.

— Сега е моментът да ми покажеш, че стреляш точно — рече Смитбак.

— Не — мигновено отвърна Нора.

— Защо?

— Защото изстрелът ще се чуе надалеч. Наистина ли искаш да предупредим онези хора за присъствието си?

Журналистът внезапно се скова.

— Струва ми се, че вече е късно да мислим за това.

На хребета зад тях Нора видя силует на мъж, очертан на фона на небето. На десния му хълбок висеше оръжие. Нямаше представа откога е там и ги наблюдава.

Зад мъжа се появи куче. Когато ги видя, то нададе яростен лай. Мъжът изрече кратка команда и кучето се скри зад краката му.

— Господи! — промълви Смитбак. — Не изглеждаме много добре, както се крием зад тия скали.

Нора нерешително чакаше. Оръжието тежеше на хълбока ѝ. Ако този човек бе от нейните нападатели и беше убил конете...

Мъжът неподвижно стоеше на фона на помръкващото небе.

— Ти ни забърка в това — каза журналистът. — Какво ще правим сега?

— Не знам. Да му кажем „здрасти“?

— Страхотна идея. Смитбак колебливо вдигна ръка. След малко мъжът на хребета направи подобен знак.

После се спусна по склона и се запъти към тях със странно скована походка. Кучето го последва.

В следващия миг с ужасяваща скорост извади пистолета си и стреля.

35.

Ръката на Нора инстинктивно се стрелна към оръжието и в този момент главата на гърмящата змия експлодира сред пръски кръв и отрова. Археоложката се обърна към Смитбак. Лицето на журналиста беше сивопепеляво, а в дясната му си длан беше револверът на Суайър.

Мъжът се приближи към тях с бавни решителни крачки.

— Малко сте нервни, а? — каза той, докато прибираще пистолета в кобура. — Тия гадни гърмящи змии! Знам, че не позволяват на мишките да се разплодят, обаче не искам да настъпя някоя по опашката, когато нощем изляза да пусна една вода.

Имаше необикновен вид. Косата му бе дълга и бяла, сплетена на две плитки по традиционния за индианците начин. На главата му беше завързана кърпа. Панталоните му, неописуемо стари, ала съвсем чисти, бяха поне двадесет сантиметра по-къси от нормалното. На прашните си, тънки като пръчки крака носеше чисто нови червени високи маратонки без чорапи. Ризата му беше от еленова кожа, украсена с ивици фини мъниста, на шията му висеше тюркоазена огърлица. Но погледът на Нора бе привлечен от лицето над огърлицата. То излъчваше строгост и достойнство, строгост, която контрастираще на весело блещукащите му черни очи.

— Отдалече идвате — с тънък, писклив глас каза той. Говореше с насечения и в същото време мелодичен акцент, типичен за Югозапада. — Намерихте ли каквото търсехте в моя лагер?

Нора го погледна в очите.

— Не сме се приближавали до лагера ви — отвърна тя. — Търсим човека, който е убил конете ни.

Мъжът спокойно отвърна на погледа ѝ и леко присви очи. Добродушието му сякаш се стопи. За миг Нора се зачуди дали няма пак да вдигне пистолета си и усети, че дясната ѝ длан неволно се свива.

После напрежението се изпари и мъжът пристъпи напред.

— Кофти е да изгубиш коне — рече той. — В лагера имам студена вода, печен заек и люти чушки. Ще дойдете ли?

— С удоволствие — отвърна Нора.

Последваха го до сухата хвойна. Мъжът им даде знак да седнат на камъните около огъня и приклепна да завърти шиша. После разрови огъня, извади с една пръчка увитите във фолио люти чушки и ги остави до огнището, за да не изстиват.

— Чух ви, че идвате, та реших да се кача горе и да видя кои сте. Из тия краища не идват много хора, нали знаете. Човек трябва да внимава.

— Толкова ли шум вдигахме? — попита Смитбак.

Мъжът го погледна със спокойните си тъмни очи.

— Ясно — каза журналистът.

Непознатият изрови манерка от пясъка в сянката на една скала и я подаде на Нора. Тя мълчаливо я пое и едва сега осъзна, че умира от жажда. Мъжът разрови пепелта, разпали огъня с няколко съчки от хвойната и пак завъртя шиша със заека.

— Та значи вие сте в долината Чилба — рече той, когато седна срещу тях.

— Чилба ли? — попита Смитбак.

Другият кимна с глава.

— Долината отгатак високия хребет. Видях ви онзи ден от върха. — Той се обърна към Нора. — Сигурно и вие сте ме видели. И сега сте тук, защото някой е убил конете ви и вие сте решили, че съм аз.

— Открихме само едни следи — предпазливо отвърна археоложката. — И водеха насам.

Вместо отговор, мъжът се изправи, опита заека с върха на ножа си и отново приклепна.

— Казвам се Джон Беюдзин — рече той.

Нора се замисли за миг.

— Извинявайте, че не се представихме. Аз съм Нора Кели, а това е Бил Смитбак. Аз съм археоложка, а Бил е журналист. Тук сме на археологическо проучване.

Беюдзин кимна с глава.

— Приличам ли ви на убиец на коне? — неочаквано попита той.

Нора се поколеба.

— Нямам представа как изглеждат убийците на коне.

Мъжът не отговори веднага. После погледът му омекна, усмивката се върна на лицето му и той отново кимна.

— Заекът е готов — каза Беюдзин, изправи се и ловко вдигна шиша от огъня. Той го облегна на един плосък камък, ловко отрязва двата задни крака, сложи ги върху плоски камъни и ги подаде на Нора и Смитбак. После разви чушките и внимателно прибра фолиото. — Малко сме зле с такива удобства — рече мъжът и набучи парче заек на ножа си.

Чушките бяха почти непоносимо люти и очите на Нора се насълзиха, но умираше от глад. Смитбак лакомо нападна своята порция. Беюдзин ги наблюдаваше и одобрително кимаше с глава. Тримата мълчаливо завършиха вечерята.

Накрая мъжът им подаде манерката. Последва неловка пауза.

— Страхотна гледка — наруши мълчанието Смитбак. — Колко е наемът на тоя имот?

Беюдзин се засмя и отметна глава назад.

— Просто трябва да свикнеш с тази земя. Шейсет и пет километра безводна пустош до моето село. — Той се огледа наоколо и вятърът разроши косата му. — Нощем не се вижда нито една светлинна.

Слънцето започваше да залязва и странният пейзаж се превръщаше в импресионистична палитра от златисти, лилави и жълти багри. Нора погледна Беюдзин. Въпреки че не го бе отрекъл, кой знае защо беше сигурна, че той не е човекът, когото търсят.

— Можете ли да ни помогнете да открием убиеца на конете ни? — попита тя.

Мъжът се вторачи в нея.

— Не знам — накрая отвърна той. — Какво проучвате?

Нора се поколеба. Дали Беюдзин променяше темата, или щеше да направи някакво разкритие. Макар самият той да не беше убил конете, може би знаеше кой го е извършил. Объркана и уморена, тя дълбоко въздъхна.

— Информацията е поверителна. Нали не възразявате да не ви отговоря веднага?

— В долината Чилба ли?

— Не точно.

— Моето село е нататък — посочи на север той. — Нанкоуип. На нашия език това означава „цветя до вировете“. Всяко лято идвам тук за една-две седмици. Тревата е добра, има много съчки за огън и там долу има извор.

— Не сте ли самотен? — попита Смитбак.

— Не — простиичко отговори Беюдзин.

— Защо?

Прямотата на журналиста като че ли малко го смути и той впери в него странно проницателния си поглед.

— Идвам тук, за да стана отново човешко същество — бавно отвърна мъжът.

— Ами през останалата част от годината? — продължи Смитбак.

— Извинете го — побърза да се намеси Нора. — Той е журналист. Постоянно задава въпроси.

Знаеше, че в повечето индиански култури е проява на грубост да любопитстваш и разпитваш.

Беюдзин обаче се засмя.

— Няма нищо. Само съм изненадан, че не носи диктофон или фотоапарат като повечето бели хора. Така или иначе, през повечето време паса овце и извършвам обреди. Лечебни обреди.

— Знахар ли сте? — безцеремонно попита Смитбак.

— Традиционен лечител.

— Какви обреди?

— Обреда на четирите планини.

— Наистина ли? — очевидно се заинтригува журналистът. — За какво е той?

— Това е обред, продължаващ три нощи. Пеене, изпотяване и билкови церове. Лекува тъга, угнетеност и безнадеждност.

— И действа ли?

Беюдзин го погледна.

— Естествено. — Упоритият интерес на Смитбак обаче като че ли го караше да говори уклончиво. — Разбира се, винаги има хора, на които нашите обреди не въздействат. Тъкмо затова идвам тук. Заради провалите.

— Нещо като търсене на напътствие — рече Смитбак.

Беюдзин махна с ръка.

— Ако идването в пустинята, молитвите и дори постенето може да се нарекат „търсене на напътствия“. Всъщност търся душевно изцеление. Искам да си напомня, че не ни трябва много, за да сме щастливи. Това е всичко.

Той се размърда и се озърна наоколо.

— Но вие имате нужда от място, където да опънете спалните си чували.

— Тук има много място — отвърна Нора.

— Добре — каза Беюдзин.

Той се отпусна назад, сложи съсухрените си длани зад главата си и облегна гръб на скалата. Тримата отпразвиха погледи към слънцето, което потъваше под хоризонта. Небето засия в странно тъмнолилаво, което постепенно отстъпи място на нощния мрак. Мъжът сви цигара, запали я и жадно задърпа, като несръчно я държеше между палеца и показалеца си, сякаш пушеше за пръв път.

— Съжалявам, че пак повдигам въпроса, но ако знаете нещо за човека, който е убил конете ни, бих искала да го чуя — каза Нора. — Възможно е с проучванията си да сме обидили някого.

— Вашите проучвания. — Беюдзин изпусна облак дим в смълчания здрач. — Още не сте ми разказали за тях.

Археоложката се замисли за миг. Изглежда тази информация бе цената за помощта му. Естествено, нямаше гаранция, че ще може да им помогне. И все пак трябваше да узнаят кой стои зад убийствата.

— Това, което ще ви кажа, е поверително — бавно отвърна Нора. — Мога ли да разчитам на вашата дискретност?

— Питате дали ще кажа на някого ли? Не, щом не искате. — Той хвърли угарката от цигарата си в огъня и започна да свива нова. — Имам много пороци — кимна към цигарата Беюдзин. — Още една причина да идвам тук.

Тя го погледна.

— Разкопаваме скално селище на анасазите.

Беюдзин сякаш внезапно се вцепени и ръката му замръзна във въздуха, докато усукваше двата края на цигарата. После отново се раздвижи. Паузата беше кратка, ала поразителна. Той запали цигарата и мълчаливо се отпусна назад.

— Градът е изключително важен — продължи Нора. — В него има безценни уникални артефакти. Ще бъде огромна трагедия, ако го

плячкосат. Боим се, че тези хора може би искат да ни прогонят оттам, за да могат да ограбят обекта.

— Да ограбят обекта — повтори Беюдзин. — А вие ще вземете ли тези артефакти? За да ги занесете в някой музей?

— Не — отвърна тя. — Засега ще оставим всичко както си е.

Мъжът продължи да пуши цигарата си, ала движенията му бяха станали някак заучени и решителни и очите му бяха непроницаеми.

— Ние никога не ходим в долината Чилба — бавно рече той.

— Защо?

Беюдзин повдигна цигарата пред лицето си и димът заструи измежду пръстите му. Той погледна Нора с неразгадаемо изражение.

— Как са били убити конете ви? — попита мъжът.

— Изкормени са. Червата им са извадени и увити на спирали. В очите им са забити пръчки с пера. И са отрязани парчета от кожата им.

Тези думи оказаха още по-отчетливо въздействие върху Беюдзин. Той се развълнува, хвърли цигарата си в огъня и прокара длан по челото си.

— Отрязани парчета кожа, казвате? Къде?

— Симетрично от двете страни на гърдите и на корема, а също на челото.

Старецът не отговори, ала Нора видя, че ръката му трепери, и това я уплаши.

— Не трябва да оставате там — тихо и настойчиво каза той. — Веднага трябва да си тръгнете.

— Защо?

— Много е опасно. — Беюдзин се поколеба за миг. — В Нанкоуип се разказват истории за тази долина и за другата... долината отвъд. Може да ми се смеете, защото повечето бели хора не вярват в такива неща. Обаче онова, което се е случило с конете ви, прилича на магьосничество. Ужасно зло. Ако веднага не се махнете, това, което правите, разкопките на оня град, ще доведат до смъртта ви. Особено след като... са ви открили.

— Кой са ни открили? — попита Смитбак.

Беюдзин сниши глас.

— Магьосниците с петна от глина. Кожоносците. Бягащите с вълчи кожи.

Кръвта на Нора се вледени.

Смитбак се размърда до нея.

— Извинете, магьосници ли казахте?

В гласа му прозвучаха плахи нотки, който индианецът долови. Той го погледна с неразгадаемо в сгъстяващия се мрак лице.

— Вярвате ли в злото?

— Разбира се.

— Никой обикновен жител на Нанкоуип няма да убие кон: за нас конете са свещени животни. Не знам как наричате злите хора от вашия народ, но ние наричаме нашите кожоносци и бягащи с вълчи кожи. Те имат много имена, много форми и са извън обществото ни, но взимат доброто от нашата религия и го обръщат наопаки. Каквото и да си мислите, бягащите с вълчи кожи съществуват. И Чилба ги влече. Защото градът е бил място на магьосничество, жестокост, болест и смърт.

Ала Нора почти не го чуваше. „Бягащи с вълчи кожи.“

Мислите ѝ се върнаха към тънещата в мрак къща в ранчото: тъмната фигура, която се беше надвесила над нея, косматото същество, което бе, тичало успоредно на пикапа ѝ по изровения черен път.

— Не се съмнявам в думите ви — отвърна Смитбак. — През последните две години и аз видях доста странни неща. Но откъде идват тези кожоносци?

Беюдзин замълча с отпуснати върху коленете ръце и сплетени пръсти. Сетне сви нова цигара, заби поглед в земята и застина неподвижно. Изтекоха няколко минути. Нора чуваше тихите звуци на коня, който пасеше наблизко. После индианецът отново заговори, без да вдига очи, леко стиснал цигарата между пръстите си.

— За да стане магьосник, човек трябва да убие някого, когото обича. Някой близък, брат или сестра, майка или баща, убива го, за да вземе силата му. После, когато го погребат, той тайно изравя трупа. — Старецът запали цигарата си. — И насочва жизнената му сила към зло.

— Как? — промълви Смитбак.

— Когато се ражда живот, вятъра, лиехей, жизнената сила влиза в тялото. На местата, където влиза, вятъра образува малък въртоп, като вълничка във вода. Той оставя такива следи по върховете на пръстите, по темето. Магьосникът ги отрязва от трупа, изсушава ги и ги смила на прах. Пробива черепа и прави диск за омагьосване. Ако е убил сестра

си, магьосникът се сношава с нея и прави от течностите друг прах, наречен „алчи’бин лех цал“. Кръвосмесителен трупен прах.

— Мили Боже! — изпъшка журналистът.

— Нощем магьосникът отива на далечно място. Съблича си дрехите. Покрива тялото си с петна от бяла глина и си слага накитите, погребани с мъртвеца, среброто и тюркоаза. Поставя кожи от вълк или койот от двете си страни и казва някои стихове от Молитвата на нощния вятър отзад напред. Една от кожата скача от земята и прилепва към тялото му. И той получава силата.

— Каква е тази сила? — попита Нора.

Беюдзин дръпна от цигарата си. Из безкрайните каньони отекна скръбно бухане на бухал.

— Нашият народ вярва, че получаваш способността да се движиш нощем като вятъра, но безшумно. Можеш да ставаш невидим. Научаваш могъщи заклинания, с които можеш да омагьосваш хора от разстояние. А с трупния прах можеш да убиваш. О, как можеш да убиваш!

— Да убиваш ли? — попита Смитбак. — Да омагьосваш хора? Как точно?

— Ако успее да вземе нещо от трупа на жертвата си — слюнка, косъм, потна дреха, — кожносецът го поставя в устата на труп. И така омагьосва човека. Или коня, овцата, дома, вещите му. Могат да счупят инструментите му, да накарат машините да откажат да му се подчиняват. Могат да разболеят жена му, да убият кучетата или децата му.

Той потъна в мълчание. Бухалът отново избуха, този път по-близо.

— Да омагьосва хора от разстояние — повтори журналистът. — Безшумно да се движи нощем. — Той изсумтя и поклати глава.

Беюдзин го погледна за миг с блестящи в сгъстяващия се мрак очи, после пак се извърна.

— Ще ви разкажа една история — след кратко колебание рече той. — Нещо, което ми се случи преди много години като малък. Отдавна не съм я разказвал на никого.

В тъмнината просия червено въгленче и когато дръпна от цигарата, лицето на индианеца за миг стана тъмночервено.

— Беше лято. Помагах на дядо си да закара стадо овце в Ескаланте. Пътуването беше двудневно, затова бяхме взели конска каруца. Спряхме да пренощуваме в местност, наречена Скалата на сянката. Направихме кошара от клони за овцете, пуснахме коня да пасе и легнахме да спим. Към полунощ внезапно се събудих. Беше черна нощ: нямаше нито луна, нито звезди. Не се чуваше нито звук. Нещо не беше наред. Повиках дядо си. Нищо. Седнах и хвърлих съчки в огъня. Когато се разгоря, аз го видях.

Беюдзин силно дръпна от цигарата си.

— Лежеше по гръб, очите му ги нямаше. Върховете на пръстите му липсваха. Устата му беше зашита. Нещо беше станало с тила му. — Червеното огънче на цигарата се раздвижи в мрака. — Станах и хвърлих всички съчки в огъня. На светлината видях коня на пет-шест метра от себе си. И той беше проснат на земята. Червата му бяха натрупани до него. Всички овце в кошарата бяха мъртви. И всичко това... всичко това... без никакъв шум.

Той смачка фасата и червеното пламъче изчезна.

— Докато огънят угасваше, видях още нещо. Две очи, червени от пламъците. Очи в мрака, но нищо друго. Не мигаха, не се движеха. Но някак си усещах, че се приближават. После чух тихо пухтене. В очите ми влезе прах и започнаха да парят. Паднах на земята, прекалено уплашен, за да извикам.

Не си спомням как съм се прибрал вкъщи. Сложиха ме да си легна със силна треска. Накрая се наложило да ме закарат с каруца в болницата в Сидър Сити. Лекарите казаха, че съм болен от коремен тиф, обаче роднините ми знаеха, че не е така. Тръгнаха си един по един. Два дни не видях никой от тях, освен баба ми. Но когато се върнаха в болницата, вече бях започнал да оздравявам. За изненада на лекарите.

Последва кратко мълчание.

— По-късно научих къде са били роднините ми. Върнали се при Скалата на сянката, където бяхме спрели да пренощуваме. Взели със себе си най-добрия следотърсач в селото. От мястото водели огромни вълчи стъпки. Тръгнали по следата и тя ги отвела при самотна къща на изток от Нанкоуип. Вътре имало... е, предполагам, че вие бихте го нарекли човек. Било пладно и той спял. Роднините ми не рискували.

Застреляли го в съня му. — Беюдзин замълча за миг. — Трябвали им страшно много патрони.

— Как са разбрали? — попита Смитбак.

— До него имало магьоснически знахарски вързоп. С корени, растения и насекоми: забранени неща, използвани само от кожноосците. Намерили трупен прах. И в комина открили... парчета месо, закачени да се сушат.

— Но не разбирам как?... — въпросът на Смитбак остана недовършен.

— От кого? — попита Нора.

Беюдзин не отговори директно. Но след малко се обърна. Въпреки мрака тя усети напрегнатия му поглед.

— Казахте, че от конете ви били отрязани парчета от пет места — от челото и от двете страни на гърдите и корема — рече старецът. — Знаете ли какво общо имат те?

— Не — отвърна Смитбак.

— Да — промълви Нора с пресъхнала от внезапен страх уста. — Това са петте места, където козината на конете образува спирала.

Небето съвсем бе помръкнало и над тях сияеше огромен купол от звезди. Някъде в далечината залая койот и скоро му отговори друг.

— Не биваше да ви разправам всичко това — каза Беюдзин. — Ще ме сполети зло. Но сега може би разбирате защо веднага трябва да напуснете това място.

Нора дълбоко си пое дъх.

— Благодаря ви за помощта, господин Беюдзин — отвърна тя. — Ще ви излъжа, ако ви кажа, че разказът ви не ме е уплашил. Уплаши ме до смърт. Но аз ръководя разкопки на обект, заради чието откриване баща ми е дал живота си. Не мога да оставя работата недовършена.

Това като че ли удиви индианеца.

— Баща ви е умрял тук, така ли?

— Да, но не открихме тялото. — Нещо в гласа му я накара да го попита: — Знаехте ли за това?

— Нищо не знам. — Старецът рязко се изправи на крака. Вълнението му се бе усилило. — Но съжалявам за баща ви. Моля ви, помислете за това, което ви казах.

— Едва ли можем да го забравим — отвърна Нора.

— Добре. Сега ще си лягам. Трябва да ставам рано. Затова ще се сбогувам с вас. Можете да пуснете конете си да пасат в клисурата. Долу при потока има много трева. Утре сутрин ще ви оставя закуска. Мен няма да ме има.

— Не е необходимо... — започна Нора.

Ала старецът вече се ръкуваше с тях. Той се обърна и се наведе към спалния си чувал.

— Мисля, че ни отпратиха — прошепна Смитбак.

Върнаха се при конете, разседлаха ги и се разположиха на лагер от отсрещната страна на скалите.

— Какъв образ! — малко по-късно измърмори журналистът, докато развиваше спалния си чувал. Конете бяха напоени и доволно пръхтяха наблизко. — Първо ни изкарва ангелите с тия приказки за кожносоците, а после изведнъж заявява, че било време за сън.

— Да — потвърди Нора. — Точно когато разговорът стигна до баща ми. — Тя развърза своя чувал.

— Той изобщо не каза от кое племе е.

— Мисля, че е от нанкоуип. Оттам идва името на селото.

— Тая работа с магьосничеството е адски отвратителна. Вярваш ли му?

— Вярвам в силата на злото — след малко отвърна Нора. — Но ми е трудно да приема идеята за бягащите с вълчи кожи, за магьосници с трупен прах. В Кивири има артефакти на стойност милиони долари. По-вероятно е да си имаме работа с хора, които се опитват да ни уплашат с магьосничество.

— Възможно е, обаче планът им изглежда доста сложен. Обличат се във вълчи кожи, режат парчета от конете...

Двамата замълчаха. Поя студен нощен вятър. Нора разтърка ръце от внезапния хлад. Не можеше да си обясни случилото се в ранчото, косматата фигура, тичаща успоредно на пикапа ѝ. И същата тъмна фигура на кухненската врата. И изчезването на Търбър.

— Къде е подветрената страна? — изведнъж попита Смитбак.

Нора го погледна.

— Искам да знам къде да си оставя ботушите — поясни той. В мрака на Нора ѝ се стори, че вижда крива усмивка на лицето му.

— Остави ги до спалния си чувал и ги насочи на изток — отвърна тя. — Може през нощта да гонят гърмящите змии.

Археоложката с въздишка събу собствените си ботуши, легна и се уви в чувала си, както си беше с прашните дрехи. Започна да изгрява нащърбен полумесец, забулен в разкъсани облаци. На няколко метра от себе си чуваше сумтенето на Смитбак, който се готвеше за сън. В нощното спокойствие мислите за кожноосци и магьосници се изпариха под тежестта на умората.

— Странно — каза журналистът. — Определено има нещо гнило в Дания.

— Какво, обувките ти ли?

— Много смешно. Имам предвид нашия домакин. Той крие нещо. Обаче мисля, че не е свързано с конете.

В далечината се разнесе рев на реактивен самолет. Нора разсеяно откри бледата му мигаща светлинка, която пресече кадифения мрак. Сякаш прочел мислите ѝ, Смитбак рече:

— Седи си някой в оня самолет, кърка мартини, тъпче се с пушени бадеми и решава кръстословицата в „Ню Йорк Таймс“.

Нора тихо се засмя.

— Като стана дума за „Таймс“, откога работиш там?

— Ще станат около две години, откакто публикувах предишната си книга. Взех си отпуска, за да дойда на тази експедиция.

Нора се надигна на лакът.

— А защо дойде?

— Моля? — Въпросът изглежда го изненада.

— Попитах те нещо съвсем просто. Това е опасна и мръсна експедиция. Защо напусна удобния стар Манхатън?

— И да пропусна най-голямото археологическо откритие ли? — Смитбак се завъртя в спалния си чувал. — Е, предполагам, че не е само заради това. В края на краищата нямаше гаранция, че ще открием нещо. Ако се замислиш, вестникарската работа понякога е адски скучна. Даже да е в „Ню Йорк Таймс“ и всички да коленичат пред теб, когато влизаш в стаята. Обаче нали знаеш, всъщност тъкмо в това е разковничето: да откриваш изгубени градове, да слушаш истории за убийства, да лежиш под звездите с красива... — Той се прокашля. — Е, разбираш какво искам да кажа.

— Не, не разбирам — изненадана от внезапното си вълнение, отвърна Нора.

— Да лежиш под звездите с жена като теб — довърши Смитбак.
— Звучи малко неубедително, нали?

— Ами да. Но въпреки това ти благодаря.

Тя погледна дългнестата фигура на Смитбак, бледо огряна от звездната светлина. Очите му блестяха.

— Е? — след малко попита Нора.

— Какво?

— През последната седмица стойката ти се промени от езда върху твърдо седло, издържаше на жажда, хапаха те коне, едва не падна от скала, спаси се от гърмяща змия, плаващ пясък и кожноосци. Радващ ли се, че си дошъл?

Смитбак я погледна.

— Да — простичко отвърна той.

Без да откъсва очи от него, Нора се пресегна в мрака, откри дланта му и я стисна.

— И аз се радвам.

36.

Към полунощ в тъмното небе изгря полумесец и пресечените пустини в Южна Юта се окъпаха в бледа светлина. Край езерото Пауъл спеше пристанището Уахуип, мълчаха джетовете и туристическите корабчета. Лабиринтът от тесни каньони на север и запад, които водеха към Дяволския гръбнак, тънеха в тишина.

В долината Чилба две фигури бавно вървяха по таен проход, по-скоро пукнатина в скалата, отколкото пътека, майсторски замаскирана, изтъркана от векове на ерозия и употреба. Това бе Пътят на жреците: задният вход на Кивира.

Фигурите изплуваха от мастилената чернота на скалите и се изкачиха върху пясъчниковото плато, където бе скрита долината на Кивира. Зад тях изцвили кон и възбудено затропа с копита. Ала тази вечер те бяха оставили конете на мира, бяха се промъкнали покрай каубоя, който ги вардеше, без да му прережат гърлото. Той неподвижно седеше с ръка върху оръжието си и плюеше струи тютюнев сок. Нека си седи — съвсем скоро щеше да дойде и неговият час.

Двамата с животинска безшумност се придвижиха по широката мяса високо над долината. Макар че луната хвърляше бледи ивици светлина по пясъчника, те ги избягваха и се криеха в сенките. Тежките животински кожи върху гърбовете им висяха отстрани и се влачеха по неравната скала под тях. Фигурите се плъзгаха напред, безшумни като призраци.

След цяла вечност спряха, сякаш по даден знак. Пред тях се мержелееше мрачен кладенец: малката долина на Кивира. Поточето ромолеше под лунната светлина на дъното на каньона. На известно разстояние от него догаряше лагерният огън и се вдигаше съвсем тънка струйка дим, която достигаше до ноздрите на двете фигури, вперили погледи от ръба на скалите.

Очите им се преместиха към силуетите, които лежаха край огъня.

Бледата лунна светлина огряваше няколко палатки, разположени в кръг. До тях имаше привидно безредно разхвърляни спални чували. Тъй като палатките бяха затворени и тъмни, не можеше да се определи броят на хората. Застанали неподвижно, двамата дълго се визираха, после абсолютно безшумно се плъзнаха по ръба на каньона.

От време на време спираха да погледнат надолу към спящите. От долината се носеха тихи звуци: бухане на бухал, клокочене на вода, шумолене на листа, раздвижени от нощен ветреца. Веднъж издрънчаха сребърните раковини на пояса на едната фигура. Накрая стигнаха до възената стълба.

Там фигурите спряха и заинтригувано разгледаха комуникационната техника. Изтече минута, после още една.

Едната фигура се насочи към ръба на скалата и погледна тясната стълба. Тя изчезваше под скалния перваз. Фигурата се намираще точно над лагера и светлината на огъня на около двеста и петдесет метра разстояние изглеждаше странно близо и гневна червена буца злато в мрака. Дълбоко от гърдите на човека се надигна нисък гърлен звук и заглъхна в стон, който преля в тих монотонен напев. После той отново се обърна към уредите.

След десет минути бяха свършили работата си.

Двамата продължиха нататък по ръба към края на каньона. Древната тайна пътека се спускаше през една цепнатина в скалата към тесния каньон отвъд долината на Кивира. Пътеката беше идеално скрита и ужасяващо опасна. Под тях се чуваше звук от падаща кипяща вода, която оттам започваше дългия си път към река Колорадо.

След малко стигнаха песъчливото дъно. Безшумно се измъкнаха през завесата от мъх, заобиколиха свлачището и тръгнаха в подножието на скалната стена, като се движеха в най-дълбоките сенки. Спряха, когато приближиха първия човек от експедицията: той спеше под звездите извън лагера и бледото му лице изглеждаше мъртвешки сивкаво на лунната светлина.

Едната фигура бръкна под сплъстения кожух и измъкна торбичка, ушита от изсушена човешка кожа, която странно блестеше. Развърза я, бръкна вътре и с изключителна предпазливост извади костен диск и древна тръба от върбово дърво, излъскана от употреба и покрита с врязан орнамент, представляващълга обърната спирала. Дискът мътно лъсна на лунната светлина, когато го превъртя веднъж и

после още веднъж. Фигурата повдигна края на тръбата към устните си и се наведе към лицето на спящия. Разнесе се звук от духане и от тръбата за миг разцъфна облак прах. След това двете безшумни привидения се върнаха към скалата и потънаха в сенките.

37.

Питър Холройд се закашля и се събуди.

Беше сънувал кошмар. Вятърът бе поръсил лицето му с пръст. Или беше прах от работата предишния ден, разсеяно си помисли той, избърса лицето си и се надигна.

Не го бе събудил само прахът. По-рано беше чул някакъв шум: странен вик, довян от вятъра, сякаш пъшкеше самата земя. Навярно щеше да реши, че е сънувал, ала никога не си бе представял такова нещо. Сърцето му бясно туптеше.

Холройд се хвана за двата края на спалния чувал и се огледа наоколо. Полумесецът хвърляше ивици сребристосиня светлина. Той обходи с поглед палатките и неподвижните черни гърбици на спалните чували. Всички спяха.

Очите му се спряха на ниско възвишение, може би на двадесетина метра от лагера. Обикновено там спеше Нора. Тази нощ я нямаше — нямаше ги двамата със Смитбак, Често през пустинните нощи Холройд бе поглеждал в тази посока и се беше чудил дали да не се приближи и да поговори с нея, да ѝ каже, че всичко това означава много за него. Че тя означава много за него. И никога не бе събирал смелост да го направи.

Той с въздишка се отпусна по гръб. Даже Нора да беше там, тази нощ нямаше желание за нищо друго, освен да лежи. Бе уморен до смърт, не си спомняше някога да се е чувствал така. В отсъствието на Нора Слоун му беше наредила да разчисти пясъка и праха, които се бяха натрупали до задната стена на руините, недалеч от Прохода на Арагон. Не бе разбрал защо трябва да копае точно на това място — в предната част на обекта имаше предостатъчно участъци, които им предстоеше да проучат. Но Слоун беше отхвърлила възраженията му с кратко обяснение, че често зад градовете на анасазите се откривали изключително важни пиктограми. Удивляваше го бързината, с която тя бе поела ръководството след заминаването на Нора. Арагон работеше сам в един отдалечен ъгъл на обекта. Лицето му беше мрачно и строго

— очевидно бе направил поредното смуцаващо откритие и беше прекалено зает, за да обръща внимание на каквото и да е друго. Що се отнасяше до Блек, в присъствието на Слоун той сякаш губеше всякаква критичност и автоматично се съгласяваше с нея. Затова Холройд от сутринта до мръкване бе размахвал лопата и гребло. И сега му се струваше, че даже след цял месец къпане няма да може да измие мръсотията от косата, носа и устата си.

Той впери поглед в нощното небе. Усещаше странен вкус и долната челюст го болеше. Слепоочията му пулсираха. Доскоро не знаеше какво се върши на експедиция, но неясните му романтични представи за отваряне на богати гробници и разчитане на надписи нямаха нищо общо с това безкрайно бъртане. Навсякъде се появяваха фантастични руини от загадъчни цивилизации, докато те ту поставяха координатни мрежи, ту чертаеха планове. И изравяха купища пясък. Беше му писнало от копаене. И не му харесваше да работи под ръководството на Слоун. Тя прекалено добре съзнаваше съвършенството си и влиянието си върху другите, прекалено често използваше чара си, за да постигне каквото иска. След сблъсък с Нора в Руините на Пит той винаги беше нащрек, в нейно присъствие.

Холройд въздъхна и затвори очи, за да облекчи болката в главата си. Това цупене не бе в негов стил — обикновено се ядосваше само когато не успяваше да направи нещо. Със Слоун всъщност всичко беше наред. Просто беше безцеремонна, бе свикнала да, става нейното и не беше негов тип. За него нямаше значение дали копае пясък или разбива камъни. Важното бе, че е там — в Кивира, на това чудно легендарно място. Нищо друго нямаше значение.

Изведнъж се напрегна и рязко отвори очи. „Отново онзи шум.“

Той отметна одеялото си настрани и колкото може по-тихо се изправи на колене. Не се чуваше нищо. Не, ето го пак: шепот, тих стон.

Но този звук се различаваше от звука, който го беше събудил. Той бе някак си по-мек, по-мек и по-близък.

На слабата светлина Холройд се озърна наоколо за пръчка, джобно ножче, нещо, което да използва като оръжие. Пръстите му стиснаха тежък фенер. Той го вдигна, помисли си дали да не го включи, ала се отказа. Изправи се на крака и се олюля, после възстанови равновесието си. След това безшумно се запъти по посока

на звука. Над долината отново се беше спуснала тишина, но шумът като че ли бе дошъл иззад тополовата горичка край потока.

Холройд предпазливо заобиколи сандъците и самарите и се отдалечи към потока. Облак забули луната и наоколо се спусна непрогледен мрак. Беше му горещо, тъмнината го дезориентираше. След като се бе изправил, главоболието му се беше изострило и пред очите му сякаш се бе спуснала завеса. Той смътно различи нещо, което приличаше на силно отровна гъба. Вместо да го разгледа по-внимателно, Питър го отмина с неприсъщо безразличие. Трябваше да си лежи под одеялото, а не да скита като някой глупак.

Тъкмо се канеше да се върне, когато чу нещо друго: стон, тихо пляскане на кожа върху кожа.

Луната отново се показа. Той безшумно продължи напред, като внимателно се озърташе встрани. Звуците станаха по-отчетливи, по-равномерни. Холройд здраво стисна фенера, хвана се за дънера на една топола и надникна през завесата от осветени от луната листа.

Първо видя нахвърляни по земята дрехи. За миг си помисли, че някой е бил нападен и тялото му е било замъкнато някъде. После премести поглед по-нататък.

На мекия пясък зад тополите лежеше Блек. Ризата му бе разтворена, босите му крака бяха разкрасени, коленете му бяха свити нагоре. Очите му бяха затворени. От устните му се изтръгна тих стон. Слоун го беше възседнала и бе опряла длани върху гърдите му. Потта лъщеше по голото ѝ тяло на лунната светлина. Смаяно зяпналият Холройд неволно се наведе напред. Той се изчерви, смутен или засрамен от наивността си. Блек отново запъшка от усилие и удоволствие, докато проникваше в нея. Слоун се надвеси над него — тъмната ѝ коса покри лицето му, гърдите ѝ тежко се поклащаха при всеки тласък. Питър бавно плъзна поглед по тялото ѝ. Тя напрегнато се вираше в лицето на Блек, по-скоро с изражение на съсредоточено внимание, отколкото на наслада. Във вида ѝ имаше нещо почти хищно. За миг му заприлича на котка, която си играе с мишка.

Този образ обаче се изпари, когато Слоун отново се плъзна надолу към Блек, после пак и пак, яздейки го с безпощадна, безмилостна прецизност.

38.

Нора дръпна повода и спря Арбъкълс. Тя застана до коня и погледна надолу от върха на Дяволския гръбнак към долината, която старият индианец беше нарекъл Чилба. Чувстваше се изтощена, гадеше ѝ се от изкачването по склона. Арбъкълс трепереше и плуваше в пяна от напрежението. Ала бяха успели: и този път освободените му от желязото копита не се бяха хлъзгали по пясъчника.

Вятърът силно брулеше хребета и няколко разкъсани следобедни облака се събираха най далечната планина на север, ала самата долина беше окъпана в слънчеви лъчи.

Смитбак спря зад нея, целият пребледнял.

— Значи това е Чилба, тази клоака на злото — след малко каза той. Това трябваше да е шега, но гласът му все още трепереше от ужасяващото изкачване по склона на хребета.

Нора не отговори веднага. Тя клекна, подкова конете и изчака крайниците ѝ да престанат да треперят. После се изправи, изтупа се и бръкна в самара за бинокъла си. Внимателно разгледа дъното на долината в търсене на Суайър и конете. Тополите и ивиците трева бяха приятна гледка след дългата езда в тази жега. Беше един и половина. Накрая откри каубоя седнал на един камък край потока, загледан в пасящите коне. Той вдигна поглед към тях.

— Хората са зли — накрая отвърна Нора и отпусна бинокъла. — А не местата.

— Възможно е — каза Смитбак. — Но още от самото начало усещам нещо странно в това място. Нещо, от което ме побиват тръпки.

Тя го погледна.

— Винаги съм си мислила, че само аз се чувствам така.

Яхнаха конете и мълчаливо поеха надолу. Насочиха се право към тревистия бряг на потока и останаха на седлата, докато животните нагазиха да утолят жаждата си. Водата заклоочи в краката им. С периферното си зрение Нора видя, че Суайър препуска към тях, яхнал неоседлания си кон.

Когато спря на отсрещния бряг, той премести поглед от Нора към Смитбак и обратно.

— Значи върнахте и двата коня — с нескрито облекчение каза каубоят. — Ами копелетата, които убиха моите коне? Пипнахте ли ги?

— Не — отвърна археоложката. — Човекът, когото си видял на хребета, е бил един стар индианец, който се е разположил на лагер наблизо.

На лицето на Суайър се появи недоверчиво изражение.

— Стар индианец, казваш? Какво е правил на хребета, по дяволите?

— Искал е да види кой е в долината — поясни Нора. — Каза, че никой от неговото село не идвал тук.

Суайър замълча за миг и задъвка тютюна си.

— Значи сте тръгнали по грешна следа — накрая заяви той.

— Тръгнахме По единствената следа. Следата на мъжа, когото си видял.

В отговор той изплю струя тютюнев сок и образува кафяво кратерче в пясъка.

— Роско, ако се беше запознал с него, щеше да разбереш, че не е убиец на коне — прибави Нора.

Устните на Суайър продължаваха да се движат. Двамата дълго се взираха един в друг. После каубоят повторно се изплю.

— Мамка му! — изруга той. — Не твърдя, че си права. Обаче ако е вярно, тия копелета, дето са убили конете ми, още са наблизо. — С тези думи той обърна коня си с невидим натиск с коляно и препусна по течението на потока.

Нора го проследи с поглед и погледна журналиста. Смитбак само сви рамене.

Докато пресичаха долината към тъмния тесен каньон, тя вдигна поглед нагоре. Небето на север се беше покрило с буреносни облаци. Младата жена се намръщи. Летните дъждове трябваше да започнат след две седмици. Ала при такова небе можеха да ги очакват още същия следобед.

Нора пришпори коня си към каньона. „Най-добре да влезем, преди да е завалило“ — помисли си тя. Скоро стигнаха отвора. Разседлаха конете и ги пуснаха да препуснат при останалите от стадото.

Преминаването по каньона продължи един безкраен, мокър и изтощителен час. Багажът тежеше на гърбовете им. Накрая Нора разтвори увисналите корени и се запъти към лагера. Смитбак задъхано я настигна и заизтръсква кал и пясък от краката си.

Внезапно Нора се закова на място. Нещо не бе наред. Лагерът пустееше, огънят димеше. Тя инстинктивно вдигна поглед към нишата на Кивира. Въпреки че самият град беше скрит, чу далечни звуци от високи гласове.

Въпреки умората захвърли багажа си, затича се към въжената стълба и се изкатери при града. Когато се качи върху скалния перваз, видя Слоун и Блек при главния площад. Двамата оживено разговаряха. От отсрещната страна на площада седеше по турски Бонароти и ги наблюдаваше.

Слоун я видя да се приближава и се извърна от Блек.

— Нора — каза тя, — нападнали са ни.

Нора уморено седна върху предпазната стена.

— Разказвай.

— Трябва да се е случило през нощта — продължи Слоун, като се настани до нея. — На закуска Питър ми каза, че иска да се качи и да провери техниката, преди да започне работа. Имах намерение да му дам свободен ден — не изглеждаше много добре. Но той настоя. Каза, че през нощта чул нещо. Така или иначе, Питър започна да вика от скалите. Качих се горе при него. — Тя замълча за миг. — Комуникационната ни техника, Нора... всичко е разбито на парчета.

Нора я погледна.

Слоун имаше необичаен за нея вид: очите и бяха зачервени, косата ѝ бе разрошена.

— Всичко ли?

По-младата жена кимна.

— Предавателят, системата за връзка помежду ни, всичко, освен метеоприемникът. Сигурно не са се сетили да погледнат на онова дърво.

— Някой видял ли е нещо?

Блек погледна Слоун, после пак се обърна към Нора.

— Нищо.

— През целия ден хвърлях по едно око наоколо — каза Слоун. — Не забелязах никого.

— Ами Суайър?

— Той отиде при конете, преди да научим за случилото се. Не съм имала възможност да го попитам.

Нора тежко въздъхна.

— Искам да поговоря с Питър за това. Къде е той сега?

— Не знам — отвърна Слоун. — Слезе от върха преди мен.

Реших, че се е върнал в палатката да си легне. Беше много разстроен и... е, честно казано, говореше глупости. И ревеше. Сигурно тази техника е означавала много за него.

Нора се изправи и се запъти към въжената стълба.

— Бил! — извика тя към долината.

— Госпожо? — разнесе се гласът на журналиста.

— Погледни в палатките и потърси Холройд.

Докато чакаше, археоложката обходи с поглед ръба на скалите.

— Няма го — след няколко минути извика Смитбак.

Разтреперана, Нора се върна при предпазната стена. Дрехите ѝ бяха мокри от минаването през тесния каньон.

— Тогава трябва да е някъде на обекта — каза тя.

— Възможно е — отвърна Слоун. — Вчера спомена, че искал да настрои магнитометъра. Сигурно сме го забравили в цялата суматоха.

— Ами убийците на конете? — намеси се Блек.

Нора се поколеба за миг. Реши, че няма смисъл да плаши всички с Беюдзин и неговите магьосници.

— На хребета имаше само едни следи и те водеха до бивака на стар индианец. Той очевидно не е убиецът. Тъй като снощи уредите ни са били разбити, явно убийците още са наблизо.

Блек облиза устни.

— Страхотно — рече той. — Сега ще трябва да оставяме часови.

Нора си погледна часовника.

— Да вървим да потърсим Питър. Ще имаме нужда от неговата помощ, за да импровизираме някакъв предавател.

— Ще проверя в сградата, в която държи магнитометъра.

Слоун се отдалечи и Блек я последва, Бонароти се приближи до Нора и дръпна от цигарата си. Тя отвори уста да му напомни, че пушенето е забранено на обекта, но установи, че няма сили за това.

Разнесе се тътрене и от въжената стълба се появи рошавата глава на Смитбак.

— Какво става? — когато стигна при предпазната стена, попита той.

— Снощи някой снощи се е промъкнал в долината — отвърна Нора. — Разбили са комуникационната ни техника.

Прекъсна я настойчив вик откъм града. Слоун се появи от едно помещение от отсрещната страна на площада и размаха ръка.

— Питър е тук! — отекна над призрачния град гласът ѝ. — Нещо не е наред! Зле е!

Нора светкавично скочи на крака.

— Намери Арагон — нареди тя на Бонароти. — Кажи му да си вземе аптекката. — И тичешком прекоси площада, следвана по петите от Смитбак.

Двамата се вмъкнаха в комплекса на втория етаж близо до мястото на цистата. Когато очите ѝ се приспособиха към слабата светлина, Нора видя Слоун, приклепнала пред проснатия на пода Холройд. Блек стоеше, настрани ужасен. До Холройд лежеше магнитометърът. Кутията бе разбита и частите бяха пръснати наоколо.

Нора ахна и коленичи. Устата на Питър беше широко отворена, долната му челюст не помръдваше. От подпухналите му синьо-зеленикави устни се подаваше почернял подут език.

Очите му бяха изцъклени и дишаше ускорено. От устата му се носеше отвратителна смрад на гробище. Дробовете му слабо хриптяха.

Някой влезе в помещението и след миг Арагон коленичи до нея.

— Освети го, моля те — спокойно каза той, остави две брезентови чанти на пода, отвори едната и извади фенерче. — Доктор Годард, бихте ли донесли флуоресцентната лампа? Останалите излезте навън.

Нора насочи лъча към Холройд. Зениците му се бяха свили в точици.

— Питър, Енрике е тук и ще ти помогне — прошепна тя и хвана ръката му. — Всичко ще се оправи.

Арагон притисна длани под брадичката на Холройд, опипа гърдите и корема му, после извади стетоскоп и апарат за мерене на кръвно налягане и се зае да проверява жизнените му признаци. Когато разтвори ризата и притисна стетоскопа към гърдите, Нора с ужас видя тъмни петна по бледата кожа.

— Какво е това?

Арагон само поклати глава и извика на Блек:

— Искам останалите да донесат брезент, въжета, пръти, за да направим носилка. И кажете на Бонароти да приготви вряла вода.

Той напрегнато впери поглед в лицето на Холройд, после прегледа пръстите му.

— Цианоза — промълви Арагон, бръкна в една от чантите и извади тънка кислородна бутилка и чифт тръбички. — Ще му влея два литра — Каза той, подаде бутилката на Нора и пъхна тръбичките в ноздрите на Питър.

Разнесоха се стъпки и Слоун се върна с лампата. Изведнъж стаята се окъпа в ледена зеленикава светлина. Арагон свали стетоскопа от ушите си и вдигна поглед.

— Трябва да го свалим в лагера — рече той. — И веднага да го откараме в болница.

Слоун поклати глава.

— Комуникационната техника е извън строя. Работи само метеоприемникът.

— Не можем ли да пригодим нещо? — попита Нора.

— Само Питър може да ти отговори.

— Ами мобифоните? — попита Арагон. — Какво е разстоянието до най-близкото място, където има връзка?

— Ескаланте — каза Слоун. — Или на пристанището Уахуип.

— Тогава дайте мобифона на Суайър и му кажете да отиде и да повика хеликоптер.

Последва мълчание.

— Хеликоптер не може да кацне тук — бавно отвърна Нора. — Каньоните са прекалено тесни, въздушните течения при скалите са прекалено опасни. Когато подготвих експедицията, много внимателно проучих всичко.

Арагон погледна Питър, после пак вдигна очи към Нора.

— Абсолютно ли си сигурна?

— Най-близкото селище е на три дни път с кон оттук. Не може ли да го откараме с коне?

Лекарят пак погледна Холройд и поклати глава.

— Това ще го довърши.

Смитбак и Блек се появиха на прага с импровизирана носилка от брезенти, завързани за два пръта. Те бързо преместиха вцепененото

тяло на Холройд върху носилката и го завързаха с въжета. После внимателно го вдигнаха от земята и го изнесоха на главния площад.

Отчаян, Арагон ги последва с чантите си. Когато излязоха изпод сянката на надвисналата скала и се запътиха към въжената стълба, Нора усети върху ръката си студена капка, после втора. Започваше да вали.

Изведнъж Холройд се закашля. Очите му още повече се изцъклиха и панически започнаха да се въртят. Устните му затрепериха, като че ли се опитваше да изтръгне думи от парализираната си челюст. Крайниците му се изпънаха и още повече се сковаха. Въжетата, с които бе завързан, се опънаха.

Арагон им нареди да оставят носилката на земята. Той коленичи до Холройд и затършува в чантата си. Накрая извади ендотрахиална тръба, свързана с черен гумен балон.

Челюстите на Холройд се раздвижиха.

— Не оправдах доверието ти, Нора — с мъка промълви той.

Археоложката отново хвана ръката му.

— Не е вярно, Питър. Ако не беше ти, нямаше да открием Кивира. Ти си причината да сме тук.

Той се опита да каже още нещо, ала Нора нежно докосна устните му с пръст.

— Пази си силите — прошепна тя.

— Ще се наложи да го интубирам — каза Арагон. Той внимателно отпусна главата му назад и вкара прозрачната пластмасова тръба в дробовете му. После пъкна амбуто в ръцете на Нора. — Стискай го на всеки пет секунди — каза лекарят, доближи ухо към гърдите на Холройд и неподвижно се заслуша. Тялото на Питър отново се разтърси и очите му се избелиха. Арагон се изправи и енергично започна да му прави сърдечен масаж.

Сякаш насън, Нора седеше до Холройд, пълнеше дробовете му с кислород и се молеше да започне да диша, докато дъждът се усилваше и се стичаше по лицето и ръцете ѝ. Не се чуваше нищо друго косвен плисъкът на дъжда, тласъците от ръцете на Арагон и свистенето на амбуто.

После всичко свърши. Лекарят седна на земята с измъчено лице, обляно в дъжд и пот. Той вдигна невиждащ поглед към небето и скри лицето си в шепи. Холройд беше мъртъв.

39.

Един час по-късно всички членове на експедицията мълчаливо се бяха събрали около лагерния огън. Суайър дойде при тях, целият вир-вода от минаването по тесния каньон. Дъждът беше спрял, ала следобедното небе бе покрито с металически сиви облаци. Миришеше на озон и влага.

Нора обходи с поглед мрачните лица. Израженията им издаваха същите чувства, каквито изпитваше тя: вцепененост и смайване. Освен това археоложката се измъчваше от непреодолими угризения. Тя беше отишла при Холройд. Бе го убедила да ѝ помогне. И подсъзнателно разбираше, че е манипулирала чувствата му, за да постигне целта си. Очите ѝ се насочиха към затворената палатка, в която беше трупът му. „О, Питър! — помисли си Нора. — Прости ми.“

Само Бонароти вършеше обичайната си работа. Той остави на масата щафета салам и франзели пресен хляб. Когато видя, че никой няма апетит, готвачът кръстоса крака, отпусна се назад и запали цигара.

Нора облиза устни.

— Какво можеш да ни кажеш, Енрике? — като се опитваше да говори спокойно, попита тя.

Арагон я погледна. Черните му очи бяха неразгадаеми.

— Почти нищо, колкото и да ми се иска. Не очаквах, че ще се наложи да извършвам аутопсии, и не разполагам с много диагностични средства. Взех проби от кръвта, слюнката и урината му, както и няколко тъканни проби, включително от петната. Но досега резултатите не навеждат на съществени заключения.

— Какво може да го е убило толкова бързо? — попита Слоун.

Арагон насочи към нея мрачния си поглед.

— Тъкмо това затруднява диагнозата. В последните му минути имаше признаци за цианоза и задъхване. Това предполага пневмония, но пневмонията не се развива толкова бързо. После имаше остра

парализа... — Той замълча за миг. — В полеви условия не мога да взема стомашна проба, още по-малко да извърша аутопсия.

— Най-много ме интересува дали е нещо инфекциозно — заяви Блек. — Дали е възможно да са се заразили и други.

Арагон въздъхна и заби поглед в земята.

— Трудно е да се определи. Но до този момент данните не водят до такова заключение. Може би примитивният анализ на кръвта или тестовете за антитела ще ни кажат нещо повече. Наистина не искам да правя голи предположения... — Той провлачи глас.

— Мисля, че трябва да чуем предположенията ти, Енрике — тихо рече Нора.

— Добре. Ако ме питате за първото ми впечатление... Случи се толкова бързо, че по-скоро приличаше на остро отравяне, отколкото на болест.

Нора ужасено го зяпна.

— Отравяне ли? — възкликна Блек. — Кой може да е искал да отрови Питър?

— Може да не е някой от нас — каза Слоун. — Може да е онзи, който е убил конете и е унищожил комуникационните ни устройства.

— Както казах, това е само предположение — разпери ръце Арагон и погледна Бонароти. — Холройд ял ли е нещо, което другите не са?

Готвачът поклати глава.

— Ами водата?

— От потока е — отвърна Бонароти. — Аз я филтрирам. Всички я пием.

Арагон разтърка лице.

— Ще получа резултатите от пробите след няколко часа. Предлагам да приемем, че е нещо заразно. Като предпазна мярка трябва колкото може по-скоро да изнесем трупа от лагера.

Над каньона се спусна тишина. Откъм платото Кайпаровиц отекна далечна гръмотевица.

— Какво ще правим? — попита Блек.

Нора го погледна.

— Не е ли ясно? Трябва да си тръгнем колкото може по-бързо.

— Не! — избухна Слоун.

Нора изненадано се обърна към нея.

— Не можем просто така да напуснем Кивира. Обектът е прекалено важен. Онези, които са унищожили техниката, го знаят. Очевидно е, че се опитват да ни изпъдят, за да ограбят града. Така ще се оставим да ни манипулират.

— Вярно е — потвърди Блек.

— Току-що умря човек — прекъсна ги Нора. — Може би от заразна болест, а може дори да е убит. Така или иначе, нямаме друг избор. Изгубихме всякаква връзка с външния свят. Главното ми задължение е животът на членовете на експедицията.

— Това е най-голямото откритие в съвременната археология — тихо и настойчиво каза Слоун. — Всички ние бяхме готови да рискуваме живота си заради него. А сега някой е умрял и просто ще си вдигнем чуковете и ще си тръгнем, така ли? Това ще омаловажи саможертвата на Питър.

Блек, който пребледня по време на тази реч, все пак успя да кимне в знак на подкрепа.

— Това може да се отнася за нас с теб и за останалите от научния екип, обаче Питър не беше археолог — отвърна Нора.

— Той е знаел, че не е безопасно — възрази Слоун. — Самата ти си му го обяснила, нали?

Докато говореше, тя гледаше Нора право в очите. Макар че не каза нищо повече, премълчаното не можеше да е по-ясно.

— Знам, че отчасти аз съм отговорна за присъствието на Питър тук — като полагаше усилия да говори спокойно, отвърна Нора. — Ще трябва да се примиря с угризенията си. Но това не променя нищо. Факт е, че Роско, Луиджи и Бил Смитбак все още са с нас. След като знаем каква е опасността, нямаме право повече да рискуваме живота им.

— Как не! — измърмори Смитбак.

— Мисля, че трябва да ги оставим сами да вземат решение — каза Слоун. — Те не са просто платени шерпи, а имат свой принос в нашата експедиция.

Нора премести поглед от Слоун към Блек, после към останалите от групата. Всички мълчаливо я наблюдаваха. Тя с малко смътна изненада осъзна, че всъщност се оспорва положението ѝ на ръководител. Някаква част от нея мърмореше, че не е честно: не точно сега, когато трябваше да скърби за Питър Холройд. Опита се да

разсъждава рационално. Може би като ръководител на експедицията просто трябваше да заповяда всички да си тръгнат. След смъртта на Холройд обаче в групата изглежда имаше нови движещи сили, някаква непредвидима настойчивост. Това не беше демокрация, нито пък трябваше да е: и все пак разбираше, че трябва да хвърли зара и да изиграе своя ход.

— Както и да постъпим, трябва да действаме като група — заяви тя. — Ще гласуваме.

И погледна Смитбак.

— Аз съм с Нора — тихо отвърна журналистът. — Рискът е прекалено голям.

Археоложката премести очи към Арагон, който срещна погледа ѝ за миг, после се обърна към Слоун.

— Не изпитвам никакви колебания. Трябва да си тръгнем.

Идваше ред на Блек. Той се обливаше в пот.

— Аз съм със Слоун — с висок напрегнат глас каза той.

Нора погледна Суайър.

— Роско?

Каубоят вдигна очи към небето.

— Според мен изобщо не трябваше да влизаме в тая проклета долина — навъсено отвърна той. — А сега започнаха дъждовете и онзи тесен каньон е единственият ни изход. Време е да си плюем на петите.

Нора се обърна към Бонароти. Италианецът безизразно махна с ръка и остави спирала от цигарен дим във въздуха.

— Както решите. Ще приема каквото решите.

Нора отново погледна Слоун.

— Преброих четирима срещу двама и един въздържал се. Няма какво повече да обсъждаме. — После смекчи тона си. — Виж, няма да си тръгнем просто така. До довечера ще довършим най-неотложните задачи, ще закрием разкопките и ще направим още снимки. Ще вземем малка извадка представителни артефакти. И ще тръгнем утре сутрин.

— До довечера ли? — обади се Блек. — За да закрием този обект както трябва, ще ни трябва много повече време.

— Съжалявам. Ще направим каквото можем. Ще вземем само най-важния багаж — останалото ще скрием тук, за да спестим време.

Всички мълчаха. Слоун продължаваше да се взира в Нора с неразгадаемо изражение.

— Да вървим — уморено се извърна Нора. — Имаме много работа до залез слънце.

40.

Смитбак клекна пред палатката, предпазливо вдигна платнището и надникна вътре със смесица от жалост и отвращение. Арагон беше увил трупа на Питър Холройд с два найлона, след което го бе запечатал в най-големия херметично затварящ се чувал, с който разполагаха, жълт на черни ивици. Въпреки това в палатката вонеше на бетадин, спирт и нещо по-лошо. Журналистът се отдръпна навън и си пое дъх.

— Не съм сигурен, че мога да го направя — каза той.

— Хайде да свършваме — отвърна Суайър, взе един прът и се вмъкна в палатката.

„Не си струва аванса за книгата“ — помисли си Смитбак. Той бръкна в джоба за червената си кърпа и внимателно я завърза на устата си. После нахлузи чифт работни ръкавици върху латексовите, които му бе дал Арагон, взе парче въже и последва каубоя.

Двамата мъже колкото може по-бързо завързаха трупа за пръта, хванаха двата му края и го изнесоха от палатката.

Тялото на Холройд не беше тежко и Смитбак с относителна лекота повдигна края на пръта върху рамото си. „Басирам се, че тежи шейсет и пет, максимум седемдесет кила — помисли си журналистът. — Това прави по трийсет и пет кила на човек.“ Странно, че в такива стресови моменти разумът обикновено се занимаваше с банални, най-дребни подробности. Смитбак изпита съчувствие към добродушния скромнен младеж. Само преди три дни край лагерния огън Холройд най-послед се беше поддал на натиска на журналистическите му въпроси и неочаквано надълго и широко му бе разказал за старата си любов към мотоциклетите. Срамежливостта го беше напуснала и той оживено бе започнал да ръкомаха. Сега крайниците му бяха неподвижни. Всъщност прекалено неподвижни — вкочанясаните крака на младежа неприятно се блъскаха в рамото му, докато вървяха към тесния каньон.

Всички заедно бяха решили какво да правят с трупа. Трябваше да го оставят на сигурно място, далеч от лагера, природните стихии и

хищниците, докато по-късно имаха възможност да се върнат за него. Не можели да го погребат, беше казала Нора, койтоте щели да го изровят. Имаше предложение да го завържат на някое дърво, но повечето дървета бяха високи, а долните им клони бяха отнесени от пороищата. Така или иначе, Арагон бе предупредил, че тялото трябва да е колкото може по-далеч от лагера. Тогава Нора си беше спомнила за пещеричката в тесния каньон, която се намираще над равнището на водата и бе достъпна по стъпаловиден перваз. Идеално място на около шест метра височина, точно над дебелия дънер от топола, вклинен в каньона от някой порой. Опасността от дъжд беше преминала — Блек бе слушал прогнозата на върха на скалите — и засега тесният каньон щеше да е проходим...

Смитбак се върна в настоящето. Имаше причина мислите му да блуждаят. Познаваше се достатъчно добре, за да разбира какво става: мислеше за каквото и да е, за да не се съсредоточи върху работата, която вършеше в момента. Кой знае защо го изпълваше смразяващ страх. Неведнъж беше изпадал в опасни ситуации: бе се борил с убиец в огромен музей, по-късно му се беше наложило да брани живота си в лабиринта от тунели дълбоко под Ню Йорк. И все пак тук, под приятното следобедно слънце се чувстваше в невъобразимо по-голяма опасност. Навярно заради неясната природа на злото, което дебнеше в тази долина.

Вкочаняваният крак на Холройд отново се заби в рамото му. Пред него Суайър бе спрял и гледаше нагоре към входа на тесния каньон. Смитбак проследи погледа му и се втренчи в назъбения отвор. Облаците се разкъсвали, беше казал Блек. Журналистът се надяваше, че метеоролозите не грешат.

Когато навлязоха в каньона, пуснаха трупа да плава по неподвижната вода. При всеки праг обаче трябваше да го теглят до следващия вир. След двадесетина минути бутане, газене, плуване и влачене, двамата мъже спряха да си поемат дъх. Малко по-нататък Смитбак видя масивния тополов дънер, който бележеше мястото на пещерата. Той се отдалечи на няколко крачки от чувала, отвърза кърпата от устата си, изтупа я и я пхна в джоба на ризата си.

— Значи смятате, че индианецът, когото сте видели, няма нищо общо е убийството на конете ми — каза Суайър. Това бяха първите думи, които изричаше, откакто бяха напуснали палатката на Холройд.

— Категорично — отвърна журналистът. — Пък и хората, които са убили конете ти, трябва да са същите, които са разбили техниката. А по времето, когато се е случило това, ние бяхме с онзи овчар.

Суайър кимна с глава.

— И аз така си мислех.

Смитбак видя, че каубоят продължава да го гледа. Кафявите му очи отдавна бяха изгубили ироничния си блясък, който Бил си спомняше от първите дни на експедицията. Хлътналите бузи, скулестото лице и стиснатите зъби излъчваха дълбока скръб.

— Холройд беше добро момче — просто рече той.

Смитбак кимна.

Суайър сниши глас.

— Едно е да загазиш там — той посочи с глава в предполагаемата посока на цивилизацията, — обаче е съвсем друго да извадиш лош късмет тук.

Смитбак премести поглед от него към трупа на Холройд, после отново се втренчи в каубоя.

— Затова Нора постъпва правилно — отвърна той. — Трябва колкото може по-бързо да се махнем оттук.

Суайър изплю струя тютюнев сок и улучи една недалечна скала.

— Тя е смела жена, признавам го. Доброволно да тръгнеш по следите на ония убийци... за това се иска кураж. Обаче не е достатъчно. Виждал съм как на такива места и най-малкият проблем води до смъртни случаи. И ще ти кажа нещо. Нашият проблем не е малък.

Смитбак не отговори. Продължаваше да мисли за Нора: за бързите ѝ реакции, проницателните ѝ очи, смелата ѝ находчивост — за куража и решителността ѝ, и с удивление осъзна, че не се страхува толкова за себе си, колкото за нея.

Суайър го наблюдаваше с бляскащи очи. После се изправи и хвана предния край на пръта. Журналистът стана на крака и отново завърза кърпата на устата си. Двамата изминаха остатъка от пътя до пещерата в мълчание.

41.

Аарън Блек стоеше под шарената сянка на най-западната кула и с опитно око проучваше сондажите си. Естествено, профилите бяха идеални: образец като за учебник на последния стратиграфски анализ. А полевите му лаборатории както винаги бяха пример за икономия, ефикасност и точност.

Обичайното възхищение от собствената му работа обаче скоро се замени с разочарование. Той замърмори под нос, покри сондажа с голям брезент и го закрепил с няколко камъка в ъглите. Напълно неприемлив начин за съхраняване на постиженията му, ала поне беше по-добре, отколкото да зарови изкопа. Не стига това, ами се готвеше да напусне обекта, който трябваше да увенчае кариерата му. Бог знаеше какво щяха да заварят, когато се върнеха. Ако изобщо се върнеха.

Ученият поклати глава и покри втория сондаж. И все пак не съжаляваше много, че си тръгват. Обичайният му помощник Смитбак в момента погребваше Холройд и докато работеше, Блек изпитваше искрена признателност, че тази задача не се е паднала на него. Всъщност нямаше значение дали младежът е умрял от отрова или болест. И в двата случая беше опасно. Дълбоко в себе си той жадуваше за цивилизацията — за телефоните, изисканите ресторанти, горещите душеве и тоалетните с течаща вода — свят на стотици километри от Кивири. Естествено, никога нямаше да го признае пред Слоун, която с ледено мълчание бе отишла да фотографира обекта.

Когато мислите му се насочиха към нея, той усети, че от слабините му се разлива топлина. Спомените от предишната нощ отстъпиха мястото си на надежди и фантазии за следващата. Никога не беше имал късмет с жените, а Слоун бе невероятна жена, да, жена, която...

Блек с усилие се откъсна от унеса си и се обърна към флотационната лаборатория. Свали съда с дестилирана вода и я изля през ръба на скалата. После с въздишка започна да демонтира устройството, източил маркучите и прибра всичко в стиропорните

гнезда на два метални куфара. Много пъти бе вършил тази работа и въпреки всичко се гордееше с уредността си. Археологът заключи куфарите, остави ги настрана и започна да разглобява хроматографската лаборатория.

Тъкмо прибираще неизползваните лакмуси, когато спря. Всички те трябваше да бъдат използвани през следващите седмици и да залегнат в основата на половингодишни анализи в неговата удобна лаборатория. Той се вторачи в тях и всички, блестящи статии, които възнамеряваше да напише за най-престижните научни списания, се изпариха като дим в главата му.

Вятърът внезапно се усили, грабна купчината лакмуси и ги понесе към дъното на пещерата. Те се пръснаха и изчезнаха в мрака.

Блек изруга на глас. Лакмусите бяха унищожени — замърсени — но не можеше просто така да ги зарече. Лично бе унижавал публично не един археолог, оставил боклук на обекта си.

Той събра хроматографската лаборатория и закопча куфара. После се изправи и вперил поглед в земята, се запъти към дъното на пещерата. Листовете се бяха пръснали зад буницето — видя няколко отново да политат при случайните повеи на вятъра. Блек пак изруга и заобиколи първото зърнохранилище при задната стена на руините, като пътям събираше лакмусите и ги пъхаше в джоба си. Скоро преброи единадесет. Знаеше, че в комплекта са били дванадесет. Тогава къде беше последният, по дяволите?

Пред него тъмнееше тесният отвор на прохода и ученият се запъти натам. Трябваше да се наведе, за да се вмъкне под скалния таван. Не се виждаше нищо и той бръкна в джоба си за фенерче. Тънкият лъч с усилие прониза мрака и освети прах, пръснати кости и — на десетина метра навътре — последния лакмус, заседнал зад фрагмент от човешки череп.

„По дяволите Арагон и неговата Нулева археологическа травма!“ — кисело си помисли Блек, застана на четири крака и запълзя напред, като разблъскваше костите по пътя си. В Прохода отново подушна вятър и той гръмогласно кихна. После грабна последния лакмус и го пъхна в джоба си. Когато се обърна, видя едър плъх, смутен от тракането на костите. Животното го погледна и оголи жълтите си зъби.

Блек запълзя назад, повторно кихна и размаха ръка. Плъхът зацвъртя и отстъпи, ала не избяга.

— Къш! — извика Блек, вдигна една дълга кост и я насочи към него. Животното светкавично се скри в купчинката камъни до задната стена на прохода.

Обзет от любопитство, археологът се придвижи напред. При внимателно проучване разбра, че камъните не са паднали от тавана, както предполагаше, защото бяха от друга скална порода. Плъхът беше направил дупката си в подножието на купчината и я бе покрил с вейки и кактусови люспи.

Блек се приближи още повече и сбърчи нос, когато усети воня на гуано и миша урина. Той насочи лъча на фенерчето в дупката и видя, че води към черно пространство. Голямо черно пространство.

Отново разгледа камъните. Опитното му око установи, че не са резултат от естествено явление. По-скоро бяха струпани нарочно. Бяха положени много усилия да се скрие този отвор: Арагон трябва да е минал покрай него най-малко двадесет пъти, без да го забележи, а той имаше остри очи дори за археолог. Ала Блек беше по-добър от него.

Той седна в мрака. Сърцето му бясно туптеше. Нещо бе скрито зад тази купчина, старателно и изкусно скрито. Най-вероятно гроб или дори катакомби. Очевидно с огромна археологическа стойност. Блек плъзна поглед по прохода. Беше сам, Арагон бе зает с анализа на пробите от Холройд. Той отново насочи лъча към дупката.

Този път нещо вътре проблесна.

Блек отдръпна фенерчето, понадигна се и остана неподвижен за миг. После направи нещо, каквото никога не бе правил. Вдигна една кост и започна да изравя с нея камъните около дупката на плъха. Отначало внимателно, после с все по-голяма настойчивост. Скоро видя малък отвор в задния край на пещерата. Всякакви мисли за неудобствата, болестите и отровата бяха заменени от всепоглъщащо желание да види какво има отатък.

Прахът полепваше по потната му кожа и той завърза кърпа на устата и носа си. Костта се счупи и той продължи да работи с голи ръце. След пет минути беше разчистил достатъчно голям отвор, за да се провери през него.

Блек дълбоко си пое дъх, избърса длани в дъното на панталона си и смъкна кърпата от лицето си. После постави ръце от двете страни на дупката и се изтегли през нея.

След няколко секунди се озова от другата страна и задъхано се изправи на крака. Беше задушно, горещо и изненадващо влажно. Той се огледа наоколо и лъчът на фенерчето му прониза стелеция се във въздуха прах.

Почти веднага отново видя проблясъка — типичния проблясък на злато — и за миг сякаш сърцето му спря. Намираше се в голяма черна пещера. Пред него се издигаше втора Голяма кива. Върху стената ѝ с врязани и рисувани линии беше изобразен огромен диск, който хвърляше златни отблясъци. Голямата кива имаше врата отстрани, също затрупана с камъни и полузаровена в пясъка. Зад нея се издигаше прелестно публо на анасазите, малко, ала съвършено. Съхранените в пещерата двуетажни сгради и стълби бяха непокътнати от над седем века.

Блек се приближи до кивата и с трепереща ръка докосна златния диск. Златният ефект бе постигнат с тъмножълта боя — навярно жълта охра с железен оксид, — смесена със ситно натрошена слюда. След това повърхността беше полирана и лъщеше като злато. Същият метод бе използван в Кивата на дъжда, само че диаметърът на този диск беше три метра.

И тогава разбра, че е открил Кивата на слънцето.

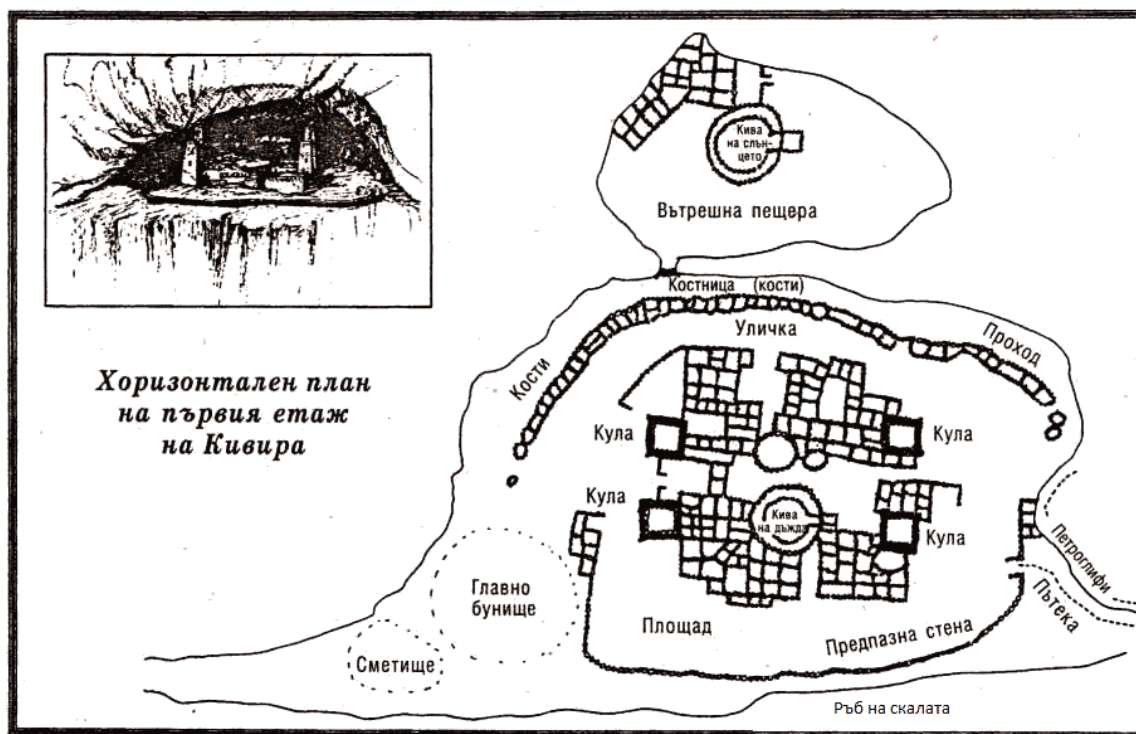
42.

Следобед сивото небе се беше изяснило и, въздухът над каньона на Кивира бе наситен с последните златни лъчи на залеза. На дъното вече се съгъстваше нощният сумрак — странна противоположност на ярко осветената тясна ивица небе. Краткият дъжд беше изострил миризмите на пустинята: мокър пясък, сладко ухание на тополи, примесено с кедров дим от огъня на Бонароти.

Нора се опитваше да затвори един от непромокаемите чували и нито забелязваше красотата, нито усещаше ароматите. Все още бе вцепенена от последните събития и за нея долината беше всичко друго, но не и приятна. Преди няколко минути Суайър и Смитбак се бяха върнали от мрачната си задача и сега почиваха край огъня, изтощени и с неразгадаеми лица.

Тя с усилие премести чувала при другите, взе празен сак и започна да го пълни. Почти цялата вечер премина в събиране на багажа, скриване на част от вещите им и подготовка на останалите за дългото пренасяне по тесния каньон до конете. Щом напуснеха долината и нейното разколническо влияние отново щяха да могат да действат като един екип.

Откъм въжената стълба се разнесе дрезгав вик и я откъсна от мислите ѝ. Нора вдигна поглед и видя високата фигура на Аарън Блек да крачи в мрака с посивяло от мръсотия лице, прашни дрехи и чорлава коса. За миг реши, че се е заразил от болестта, от която беше умрял Холройд. После обаче забеляза триумфалното му изражение.

— Къде е Слоун? — извика той и оживено се огледа наоколо. После вдигна шепа към устата си. — Слоун! — Долината закънтя от виковете му.

— Добре ли си? — попита го Нора.

Когато Блек се обърна към нея, тя видя, че под засъхналата по челото му кал струи пот и се стича на сиво-кафяви ручейчета по лицето му.

— Открих я — каза той.

— Кое?

— Кивата на слънцето.

Нора се изправи, пусна сака и го остави да падне на пясъка.

— Какво си открил?

— Зад града имаше запушен отвор. Досега никой не го е забелязал. Само аз. Открих я. — Гърдите му тежко се издигаха и едва изричаше думите. — Зад прохода има тесен тунел, който води към друга пещера зад града. И там е скрит цял град, Нора. Най-отпред е Голямата кива, напълно непокътната. Такова нещо не сме виждали досега.

— Дай да видим дали вярно съм те разбрала — бавно каза тя. — Ти си пробил отвор в стена, така ли?

Блек утвърдително кимна и още по-широко се усмихна.

Внезапно я обзе гняв.

— Изрично забраних каквито и да е нарушения от този род. Боже мой, Аарън, та ти просто си отворил ново място, което може да бъде ограбено. Забрави ли, че си тръгваме?

— Но сега не можем да си тръгнем. Не и след това откритие.

— Разбира се, че си тръгваме. Утре сутрин.

Ученият се вцепени и лицето му се сгърчи от гняв и смайване.

— Ти не чу какво казвам. Аз открих Кивата на слънцето. Сега не можем да си тръгнем. Ще откраднат златото.

Нора напрегнато се вторачи в него.

— Какво злато?

— Господи, Нора, какво друго мислиш, че има вътре? Жито ли? Всичко е ясно. Аз току-що открих златните запаси на анасазите.

Докато го зяпаше с все по-голямо смайване и ужас, Нора видя, че от здрача се появява Слоун с голям фотоапарат.

— Слоун! — извика Блек. — Открих я! — Той се втурна към нея и я прегърна. Усмихната, археоложката се освободи от ръцете му и иронично хвърли поглед към Нора.

— Какво става? — попита тя и внимателно остави фотоапарата на земята.

— Блек е намерил скрита пещера зад града — отвърна Нора.

— Казва, че вътре била Кивата на слънцето.

Слоун бързо се обърна към него и усмивката ѝ се стопи.

— Вътре е, Слоун — увери я той. — Голяма кива, с диаметър осемнайсет метра и слънчев диск, нарисуван на стената.

По лицето на Слоун се изреди низ от силни емоции.

— Какъв диск?

— Голямо слънце, оцветено с жълта боя, смесена със слюда и полирана. Прилича на злато. Когато го видях, наистина го помислих за злато.

Тя внезапно пребледня, после силно се зачерви.

— Боя, смесена със слюда, казваш?

— Да. Счукана биотитна слюда, която лъщи като злато. Невероятна имитация на истинския метал. И точно такава символично

изображение е логично да откриеш на мястото, където пазят...

— Заведи ме там — настойчиво каза Слоун. Блек я хвана за ръка и те се обърнаха.

— Стойте! — изкрещя Нора.

Двамата я погледнаха и археоложката се смая от страстта на лицата им.

— Чакайте малко — продължи тя. — Аарън, държиш се като иманяр, не като учен. Изобщо не е трябвало да пробиваш стената. Съжалявам, но не бива да допускаме повече нарушения.

Слоун мълчаливо я зяпаше, но лицето на Блек помръкна.

— И аз съжалявам, обаче отиваме там — високо заяви той.

Нора се вгледа в очите му и разбра, че няма смисъл да спори с него, затова се обърна към Слоун.

— За добро или зло, всичко, което се случва тук, влиза в окончателния отчет — настойчиво каза тя. — Помисли как ще реагира баща ти, Слоун, ако научи, че сме влезли с гръм и трясък в онази кива. Ако Блек е прав, това може да се окаже най-важното ни откритие. Още една причина да действаме внимателно.

При споменаването на баща ѝ внезапният копнеж сякаш напусна лицето на Слоун. Тя се напрегна и се опита да запази самообладание.

— Ела с нас, Нора — нервно се усмихна Слоун. — Само ще надникнем. Какво лошо има в това?

— Естествено — потвърди Блек. — Нищо не съм докосвал. Тук не е станало нищо, което да не може да влезе в отчета ни.

Нора премести поглед от единия на другия. Смитбак, Суайър и Бонароти се бяха приближили и внимателно слушаха. Нямаше го само Арагон. Тя си погледна часовника: почти седем. Замисли се за думите на Блек: скрит град, Кива на слънцето. Какво бе казал в Кивата на дъжда Арагон? „Липсва парче от пъзела. Мислех, че отговорът ще е в тази кива. Но сега вече не съм толкова сигурен.“ Ако беше там, антропологът несъмнено нямаше да го одобри. Ала знаеше, че находката на Блек може да им даде ключ за всички загадки. Фактът, че след като заминат, може да бъде ограбена и унищожена, я изпълни с безпомощен гняв. Поради тази причина бяха длъжни да документират вътрешната пещера, поне с фотографии. Освен това, ако искаше да запази целостта на групата, нямаше друг избор, освен да отстъпи

малко. Злото вече беше сторено — по-късно други щяха да обсъждат нарушението на Блек.

— Добре — каза тя. — Ще се качим набързо. Само колкото да направим снимки и да решим как най-добре отново да затворим пещерата. Без каквито и да било нарушения повече. Ясна ли съм? — Нора се обърна към Слоун. — Вземи големия фотоапарат. Ти вземи флуоресцентната лампа, Аарън.

След десет минути малката група стоеше сгущена във вътрешната пещера. Нора благоговейно разглеждаше, въпреки волята си смаяна от богатството на града, от свършеното великолепие на това селище на анасазите, скрито зад тайнствената кива. Зеленикавото сияние на лампата хвърляше вълшебни сенки по неправилните стени. Пуеблото беше малко, не повече от тридесет помещения, несъмнено някаква светая светих на жреците. Дори само поради тази причина проучването му щеше да е невъобразимо интересно.

Самата Кива на слънцето не бе украсена, освен огромния полиран диск, който лъщеше на острата светлина. Покрай стените ѝ се беше натрупал дебел слой прах. Кивата бе грижливо обмазана с кирпич и единственият отвор беше затрупан с камъни.

— Вижте зидарията — каза Блек. — Това е най-здрavo пострoената кива, която съм виждал.

От едната страна бе облежната дървена стълба.

— Беше облежната на помещенията — проследил погледа на Нора, нетърпеливо поясни Блек. — Аз я донесох и се качих на покрива. Няма вход. Затворена е отвсякъде. — Той сниши глас. — Като че ли вътре е скрито нещо.

Слоун се отдели от групата и се приближи до слънчевия диск. Тя леко, сякаш почтително го поглади с пръсти. После се озърна към Нора, енергично приготви фотоапарата си и се приготви за първата снимка.

Групата мълчаливо изчака, докато Слоун обикаляше из пещерата, за да заснеме кивата и свързаните с нея помещения от различни ъгли. Скоро тя се върна при тях, сгъна триногата и прибра фотоапарата в кутията му.

Дори словоохотливият Смитбак не нарушаваше тишината и най-странното бе, че не си водеше бележки. Във въздуха тегнеше осезаемо напрежение, съвсем различно, разбра Нора, отколкото преди да влязат в пещерата.

— Готова ли си? — попита тя. Слоун кимна с глава. — Утре сутрин, преди да заминем, ще запустим дупката, доколкото можем — като се мъчеше да говори безпристрастно, продължи Нора. — Зад зърнохранилищата няма какво да привлече вниманието на крадци. Ако скрием отвора добре, няма да го забележат.

— Преди да заминем ли? — повтори Блек.

Нора го погледна и кимна.

— За Бога, няма да си тръгнем, преди да отворим тази кива! — възкликна той.

Археоложката го погледна, после Слоун; Суайър, Бонароти и Смитбак.

— Тръгваме си утре — тихо заяви тя. — И никой няма да отвори тази кива.

— Ако не го направим сега, когато се върнем, няма да е останало нищо — високо възрази Слоун.

Последва напрегнато мълчание, нарушено от готвача.

— И аз бих искал да видя тази пълна със злато кива.

Нора изчака и няколко пъти дълбоко си пое дъх, като обмисляше какво да каже.

— Слоун — тихо започна тя. Аарън. Тази експедиция преживява криза. Един човек умря. Някой е убил конете ни и може би се опитва да убие и нас. Ще са ни нужни дни, за да отворим и документираме кивата както трябва. А ние нямаме толкова време. — Нора замълча за миг. — Аз ръководя тази експедиция. И аз трябва да направя избора. Утре си заминаваме.

В пещерата отново се възцари мрачна тишина.

— Не приемам този твой така наречен избор — тихо каза Слоун. — Изправени сме пред най-голямото откритие, а ти какво решаваш? Да си идем вкъщи. Същата си като баща ми. Трябва да контролираш всичко. Е, тук става въпрос и за моята кариера. Това откритие е колкото твое, толкова и мое. Ако сега си тръгнем, тази кива ще бъде ограбена. И ти ще си загърбила най-голямото откритие в американската археология. — Тя трепереше от гняв. — Аз още отначало съм заплаха за теб. Но това си е твой проблем, не е мой. И няма да ти позволя да съсипеш кариерата ми.

Нора твърдо отвърна на погледа ѝ.

— Спомена за баща си — бавно отвърна тя. — Ще ти повтора думите, с които той се обърна към нас, преди да тръгнем за Кивира: „Вие представлявате института. А институтът представлява най-високия стандарт за археологическо проучване и морално поведение.“ Това, което направим и кажем тук, Слоун, ще се анализира и обсъжда от безброй хора. — Гласът ѝ омекна. — Знам как се чувстваш. На мен също ми се иска да отворя тази кива. И ние ще се върнем, за да го направим както трябва. Обещавам ти, че ще получиш цялата слава, която заслужаваш. Но дотогава категорично забранявам отварянето на кивата.

— Ако сега си тръгнем, когато се върнем, няма да е останало нищо — без да откъсва очи от нея, заяви Слоун. — Ти ако искаш, избягай. Само ми остави кон и малко провизии.

— Това ли е последната ти дума? — тихо попита Нора.

В отговор Слоун просто продължи да я гледа.

— Тогава не ми оставяш друг избор, освен да те освободя от археологическия екип.

Слоун се ококори. После се обърна към Блек.

— Не съм убеден, че имаш право на това — малко неубедително рече той.

— Аз пък съм убеден — неочаквано се обади Смитбак. — Нора е ръководител на тази експедиция. Чу какво каза. Ще оставим кивата непокътната.

— Нора! — умолително промълви Блек. — Струва ми се, че не оценяваш мащабите на това откритие. Зад тази кирпичена стена има купища ацтекско злато. Не можем да го оставим на...

Той провлачи глас. Без да му обръща внимание, Нора продължаваше твърдо да гледа Слоун, която се бе извърнала и се вираше в ярко лъщящия на флуоресцентната светлина диск на стената на кивата. После за последен път стрелна Нора с поглед, изпълнен с ненавист, и се запъти към ниския отвор. След миг вече я нямаше. Блек остана още малко, като местеше очи от кивата към Нора и обратно. След това мъчително преглътна, откъсна се от мястото си и безмълвно излезе в прохода.

43.

Скип Кели пътуваше към края на северен Тано Роуд, като правеше всичко възможно да не разбие фолксвагена. Черният път беше ужасен, целият изровен и осеян с дупки: задължителна особеност на много от най-скъпите квартали в Санта Фе. През половин километър минаваше покрай огромни порти от ковано желязо със зидани странични стълбове, зад които в сянката на пиниите се виеха черни пътища: портали на невидими имения. От време на време се мяркаха сгради — къща на пазач, безупречно поддържани плевници, огромна вила, издигната на далечно възвишение, — но повечето големи имения по Тано Роуд бяха скрити толкова добре, че малцина подозираха за тяхното съществуване.

Пътят се стесни и пиниите се надвесиха от двете му страни. Скип още повече намали скоростта, премести крак върху съединителя, изблъскан лакът огромната муцуна на Теди Беър от лицето си и за пореден път хвърли поглед на номера, надраскан върху сгънат лист хартия, вече едва различим на привечерната светлина. Оставаше още малко.

Когато прехвърли билото на един хълм, видя, че след около четиристотин метра пътят свършва. Наляво се издигаше огромна гранитна скала. Предната ѝ страна бе полирана и върху нея бяха изсечени инициали. Зад скалата имаше порта, поочукана от лъскавите портали, покрай които току-що беше минал. Като се приближи обаче, видя, че портата е невероятно яка. До нея имаше малка клавиатура и интерком.

Той остави двигателя да работи, слезе от колата, натисна червеното копче под интеркома и зачака. Изтече минута, после още една. Тъкмо се готвеше да се върне във фолксвагена, когато говорителят изпраща.

— Да? — разнесе се нечий глас. — Кой е?

Скип изненадано разбра, че гласът не принадлежи на прислужник, шофьор или иконом. Това бе властният глас на

собственика, самия Ърнест Годард.

Той се наведе към интеркома.

— Тук е Скип Кели — отвърна младежът.

Говорителят мълчеше.

— Братът на Нора Кели.

Листата на храстите край портата прошумоляха и когато се обърна, Скип видя, че към него се завърта изкусно скрита камера. После обективът се насочи към фолксвагена. Той вътрешно потрепери.

— Какво има, Скип? — попита Годард. Не звучеше особено добродушно.

Младежът мъчително преглътна.

— Трябва да говоря с вас, господине. Много е важно.

— Защо точно сега? Ти работиш в института, нали? Не може ли да почака до понеделник?

Скип не му каза, че цял ден е водил вътрешна борба дали да дойде тук.

— Не може — отвърна той. — Поне аз така смятам.

И зачака под неподвижното око на камерата, като се чудеше какво ще каже старецът. Но интеркомът мълчеше. Вместо това се разнесе тежко издрънчаване и старият портал започна да се отваря.

Скип се върна в колата, превключи на скорост и потегли напред. Лъкатушният път минаваше по нисък хълм. След около четиристотин метра той се спусна надолу, направи остър завой и отново започна да се изкачва. На следващия хълм се издигаше великолепно имение, чиято зидана фасада грееше в тъмночервените багри на залеза под планината Сангре де Кристо. Скип неволно спря фолксвагена и възхитено се вторачи в гледката. После бавно измина остатъка от пътя и спря между очукан шевролет пикап и джип мерцедес.

Влезе от автомобила и затвори вратата след себе си.

— Остани тук — каза на Теди Бър. Заповедта бе излишна: даже всички прозорци да бяха спуснати до долу, кучето не би могло да провере грамадното си тяло през тях.

Входът на къщата представляваше портал от осемнадесети век. „Отмъкнат от някоя мексиканска хасиенда, басирам се“ — помисли Скип. Той стисна книгата, която носеше, под мишница и потърси брава, но не откри и почука.

Вратата почти незабавно се отвори и разкри слабо осветен дълъг вестибюл с великолепни мебели. Навътре се виждаше градина с каменен фонтан. На прага стоеше самият Ърнест Годард, облечен в костюм, чиито убити тонове почти напълно се вписваха в цветовата гама на коридора. Дългата му бяла коса и грижливо оформена брада обрамчваха две живи, но навъсени сини очи. Той мълчаливо се обърна и Скип последва мършавата му фигура. Токовете му глухо тракаха по мрамора.

Минаха през няколко врати и накрая стигнаха до голяма двуетажна библиотека с тъмни махагонови лавици. Вито стълбище с железни орнаменти водеше към мецанина, където имаше още безброй книги. Годард затвори и заключи малката врата в отсрещния край на стаята и му даде знак да седне на стар кожен стол до варовиковата камина. Самият той се настани срещу него, кръстоса крака, леко се прокашля и въпросително го погледна.

След като вече бе тук, Скип осъзна, че няма представа точно как да започне. Обзе го необичайна нервност. После си спомни за книгата и я протегна напред.

— Чувал ли сте за тази книга? — попита младежът.

— Дали съм чувал за нея ли? — раздразнително измърмори Годард. — Че кой не е? Това е класически труд по антропология.

Скип замълча за миг. Седнал в смълчаната библиотека, той си помисли, че откритието му е малко смехотворно. Разбираше, че е най-добре просто да разкаже за случилото се.

— Преди няколко седмици сестра ми е била нападната в старото ни ранчо при Бъкман Роуд.

— О? — Годард се наведе напред.

— Нападнали са я двама души. Двама души, облечени само във вълчи кожи. Било е тъмно и тя не е успяла да ги разгледа добре, но каза, че били покрити е бели петна. Носели стари индиански накити.

— Кожоносци — рече Годард. — Или поне хора, които са се престрували на кожоносци.

— Да — облекчен, че не долавя подигравателни нотки в гласа му, потвърди Скип. — Освен това са проникнали я апартамента на Нора и са открадвали четката ѝ за коса, за да вземат нейни косми.

— Косми — кимна с глава Годард. — Това е типично за кожоносците. Трябва им нещо от тялото на врага, за да направят

магиите си.

— Точно така пише в тази книга — отвърна Скип. Той накратко разказа, че по четката имало негови косми и едва не загинал, когато спирачките на колата му загадъчно отказали.

Годард мълчаливо го изслуша.

— Какво са искали според теб? — накрая попита той.

Скип облиза устни.

— Търсили са писмото, което намери Нора. Писмото от баща ни.

Старецът внезапно се напрегна — цялото му тяло реагира на изненадата.

— Защо Нора не ми е казала? — Гласът му, в който допреди малко се долавяше известен интерес, сега звучеше ядосано.

— Не искаше да проваля експедицията. Смяташе, че писмото ѝ трябва, за да открие долината, и че ако бързо и тихо напусне града, преследвачите ѝ няма да я настигнат.

Годард въздъхна.

— Но това не е всичко. Преди няколко дни нашата съседка Тереса Гонзалес е била убита в нашата къща. Може би сте чули за това.

— Спомням си, че четох нещо подобно.

— Пишеше ли, че трупът е бил обезобразен?

Старецът поклати глава.

Скип удари по „Кожоносци, вещици и курандери“ с опакото на дланта си.

— Била е обезобразена по начина, описан в този труд. Отрязали са пръстите на ръцете и краката ѝ, скалпирали са я и са отрязали дисковидно парче от черепа ѝ. Според тази книга оттам влиза в тялото жизнената сила.

Сините очи на Годард проблеснаха.

— Полицията трябва да ви е разпитала за убийството. Казахте ли им всички тези неща?

— Не. — Скип се поколеба. — Не точно. Е, как според вас щяха да реагират, ако им бях споменал за индианските магьосници? — Той остави книгата настрана. — Но те наистина са били магьосници. Искали са писмото. И са били готови да убиват, за да го получат.

Годард внезапно зарея поглед в пространството.

— Да — промълви той. — Разбирам защо си дошъл. Интересували са ги руините на Кивира.

— Изчезнаха точно когато замина експедицията, може би ден-два по-късно. Поне оттогава нито съм ги виждал, нито съм ги чувал. А внимателно наблюдавах апартамента на Нора. Страх ме е, че може да са проследили експедицията.

Изпитото лице на Годард посивя.

— Вчера изгубихме радиовръзка.

Сърцето на Скип се сви от ужас. Тъкмо това не му се щеше да чуе.

— Възможно ли е да е технически проблем?

— Едва ли. Системата има множество осигуровки. А според сестра ти онзи техник Холройд можел да направи предавател от консервени кутии и тел.

Възрастният мъж се изправи, приближи се до едно прозорче между лавиците и се загледа към планината с ръце в джобовете. В библиотеката се възцари тишина, нарушавана от цъкането на голям стар часовник.

— Доктор Годард — неспособен повече да се владее, наруши мълчанието Скип. — Моля ви! Нора е последната, която остана от моето семейство.

Годард сякаш не го чу. После се обърна и младежът видя на лицето му желязна решителност.

— Да — каза той и се запъти към телефона на недалечното бюро.
— А с нея е последната, която ми е останала от моето семейство.

44.

Същата нощ по палатките в долината на Кивира затрополи слаб непрекъснат дъжд, ала когато настъпи утрото, небето беше чисто, ясно, синьо и не се виждаше нито облаче. След безкрайните неспокойни нощни часове, през които се редуваше да стои на пост със Смитбак, Нора с радост излезе в хладния утринен свят. Птиците изпълваха дърветата с песните си, от листата капеше вода, която улавяше и пречупваше ярките лъчи на изгряващото слънце.

Когато излезе от палатката си, ботушите ѝ потънаха в мекия влажен пясък. Водата в потока се бе надигнала, но съвсем малко — първите дъждове бяха достатъчно слаби, за да намокрят пясъка, без да се оттичат. Но земята вече беше напоена. Трябваше да напуснат каньона преди следващия силен дъжд, ако не искаха придошлите води да ги затворят там... или, Боже опази, нещо още по-лошо.

Нора погледна купчината багаж, приготвен предишната вечер за изнасяне от каньона. Взимаха минимално необходимото, за да стигнат до пристанището Уахуип — храна, палатки, важно оборудване, документация. Останалото бе складирано в една празна стая в града.

Бонароти за пръв път беше станал рано и се въртеше около огъня. Кафеварката за еспресо тъкмо започваше да къркори. Готвачът вдигна поглед, когато Нора се приближи, разтърквайки сънените си очи.

— Кафе? — попита той. Тя признателно кимна и пое вдигащата пара чаша.

— В оная кива наистина ли има злато? — тихо попита Бонароти.

Археоложката седна на дънера и отпи глътка кафе. После поклати глава.

— Не, няма. Анасазите не са имали злато.

— Сигурна ли сте?

Нора въздъхна.

— Повярвай ми. За век и половина разкопки не е открито нито зрънце злато.

— Ами Блек? Той твърди обратното.

Тя отново поклати глава. „Ако днес не ги изведа оттук, никога няма да успея да го направя“ — помисли си младата жена.

— Мога само да ти кажа, че Блек греши.

Бонароти повторно напълни чашата ѝ и недоволно се обърна към огъня. Докато Нора пиеше кафето си, останалите в лагера започнаха да се надигат. Когато един по един се събраха, стана ясно, че напрежението от предишния ден не се е уталожило. Тъкмо напротив. Блек седна до огъня и мрачно се надвеси над чашата си. Смитбак уморено се усмихна на Нора, стисна я за рамото и се отдръпна при една скала, където тихо започна да пише в бележника си. Арагон изглеждаше далечен и замислен. Слоун се появи последна и не пожела да срещне погледа на Нора. Над долината се спусна гробно мълчание. Всички имаха измъчен вид.

Нора разбираше, че трябва да им даде инерция, да задвижи нещата към предстоящото заминаване, да не им дава време да мислят. Тя допи чашата си, преглътна, прокашля се и започна:

— Ето как ще процедираме. Енрике, моля те, вземи медицинските средства, които ни трябват. Луиджи ще опакова останалата храна. Аарън, искам да се покатериш на скалата и да чуеш метеорологичната прогноза.

— Но небето е синьо — възрази Блек и с омраза погледна висящата стълба.

— Тук е синьо, но дъждовният сезон започна, а в тази долина се оттичат водите от Кайпаровиц. Ако там завали, можем да очакваме порой, сякаш водата се изсипва точно отгоре ни. Никой няма да мине през тесния каньон, преди да сме чули прогнозата.

Тя погледна Слоун, но другата жена сякаш не я беше чула.

— Ако времето е хубаво, ще се приготвим за заминаване, Аарън, след като чуеш прогнозата, искам да затрупаш входа на вътрешната пещера. Ти си го отворил, ти трябва да го оставиш така, както си го намерил. Слоун, двамата със Смитбак ще пренесете последните чували във временния склад.

Нора ги огледа един по един.

— Всеки наясно ли е със задачите си? Искам да тръгнем след два часа.

Всички кимнаха, освен Слоун, която продължи да седи с мрачно изражение. Нора се зачуди какво ще се случи, ако в последния момент откаже да тръгне. Беше сигурна, че Блек няма да остане — дълбоко в себе си той бе страхливец, — ала Слоун беше съвсем друго нещо. „Ще прекосим този мост, когато стигнем до него“ — помисли си тя.

Тъкмо се канеше да се изправи, когато вниманието ѝ привлече движещо се цветно петно. Суайър се появи от входа на тесния каньон и се спусна в долината. Нещо в начина, по който се приближаваше към тях, я изпълни с ужас. „Само не нови коне, моля те!“

Той прескочи потока и тичешком стигна до лагера.

— Някой се е докопал до трупа на Холройд — задъхано каза каубоят.

— Някой ли? — остро попита Арагон. — Сигурен ли си, че не са били зверове?

— Звяр може ли да скалпира човек, да му отреже пръстите на ръцете и краката и да пробие черепа му? Лежеше по корем в потока, недалеч от оная пещера.

Членовете на експедицията ужасено се спогледаха. Нора се озърна към Смитбак и видя, че и той си спомня думите на Беюдзин.

— Питър... — Гласът ѝ секна и тя мъчително преглътна. — Провери ли конете?

— Нищо им няма — отвърна Суайър.

— Готови ли са за път?

— Да.

— Тогава нямаме повече време за губене — продължи Нора, изправи се и остави чашата си на масата. — Аз ще изнеса един чувал през каньона и пътьом ще взема трупа на Питър. Ще се наложи да го качим на един от конете. Някой трябва да ми помогне.

— Аз ще ти помогна — бързо отговори Смитбак.

Тя кимна в знак на благодарност.

— И аз ще дойда — каза Арагон. — Искам да разгледам трупа.

Нора го погледна.

— Тук имаш други задачи... — Тя видя многозначителното изражение на лицето му и изречението остана недовършено. Нора се извърна. — Добре. Няма да ни е излишен трети човек. Слушайте всички: движете се по двама. Не искам никой да ходи никъде сам. Слоун, ти иди с Аарън.

Никой не помръдна и тя обходи с поглед лицата им. Напрежението, което бе опънало нервите ѝ като тетива на лък — страхът и отвращението, които изпитваше при мисълта за трупа на Питър, обезобразен след смъртта му — изведнъж отстъпи мястото си на ярост.

— По дяволите! — извика Нора. — Какво чакате? Действайте!

45.

Аарън Блек мълчаливо следваше Слоун към въжената стълба. Разговорът помежду им предишната вечер не бе решил нищо. В последния момент Слоун щеше да откаже да си тръгне, той беше сигурен. Но когато я попита, тя му отговори уклончиво. Въпреки че за нищо на света нямаше да го признае пред нея, неговото желание да остане бе примесено със страх: страх от онова, което беше убило Холройд, бе нападнало конете и уредите им, а сега беше обезобразило трупа.

Когато стигна при стълбата, Слоун бързо започна да се катери. Ядосан, че не го е изчакала, Блек закопча предпазните ремъци на кръста и слабините си, провери въжетата и се заизкачва нагоре. Мразеше това изкачване — със или без предпазни ремъци, сто и петдесет метровата височина на скалата го ужасяваше.

Ала докато мъчително бавно се изкачваше, ужасът започна да отстъпва. В главата му кънтяха думи: думи, които не бяха напускали ума му, откакто бе открил Кивата на слънцето, нещо като натрапчива мелодия. И докато се катереше, той изрецитира целия откъс, първо наум, после под нос:

— И тогава разширих отвора, пъгнах свещ и надникнах вътре. Когато очите ми свикнаха с тъмнината, детайлите постепенно започнаха да изплуват от мъглата — странни животни, статуи и злато, навсякъде лъщеше злато.

„Навсякъде лъщеше злато.“ Последното изречение постоянно звучеше в главата му като мантра.

Замисли се за детството си, когато на дванадесетгодишна възраст за пръв път беше прочел разказа на Хауард Картър за откриването на гробницата на Тутанкамон. Спомняше си този момент, също както помнеше самия откъс: точно тогава бе решил да стане археолог. Естествено, колежът и университетът бързо бяха разсеяли всякакви заблуди, че ще намери гробница като тази на египетския фараон. И беше постигнал огромни успехи в обикновената пръст —

изключително големи успехи. Но никога не се бе чувствал неудовлетворен.

Досега. Той продължаваше да се изкачва по стълбата и от време на време спираше да провери ремъците си. Сега пръстта му се струваше жалък заместител на златото. Замисли се за всичкото злато, което Кортес бе претопил на кюлчета и беше пратил в Испания, всички великолепни произведения на изкуството, превърнати в пари, изгубени за света. Също такава съкровище се криеше в онази кива.

Треската, която бе изпитал като дванадесетгодишен, докато беше чел разказа на Картър, сега отново го изгаряше. И се разкъсваше: тук имаше опасност; знаеше го. И все пак не можеше да си представи, че ще напусне долината, без да види какво има в Кивата на слънцето.

— Каж ми, Слоун — извика Блек. — Ще оставиш ли кивата просто ей така?

Тя не отговори.

Потен и задъхан, Блек продължи да се катери. Когато вдигна поглед, видя, че Слоун се готви да започне изкачването на последната отсечка по ужасяващо стърчащия скален перваз. Там пясъчникът още бе мокър от дъжда и лъщеше в кървавочервено.

— Каж нещо, Слоун, моля те.

— Няма какво да ти кажа — разнесе се резкият отговор.

Той поклати глава.

— Как е могъл баща ти да допусне грешката да постави начело нея? Ако беше ти, сега щяхме да творим история.

В отговор Слоун изчезна зад перваза. Блек дълбоко си пое дъх и я последва. След десет минути с усилие се изтегли върху скалата и се просна на пясъка, изтощен, гневен, напълно обезверен. Тук бе много по-студено, духаше вледеняващ вятър. Рядката растителност миришеше на бор и хвойна. Той се надигна и се освободи от досадните ремъци.

— Целият този път! — каза археологът. — Целият този труд! И да ни лишат от най-голямото откритие в последния момент.

Ала Слоун не отговори. Усещаше присъствието ѝ, безмълвна и безмилостна. „Навсякъде лъщеше злато...“ Блек се зачуди защо стои там и не започва работа. Той изруга под нос, изправи се и я погледна.

Изражението ѝ беше толкова непознато, толкова неочаквано драматично, че той зяпна. Лицето ѝ бе абсолютно бяло. Тя неподвижно

стоеше, взираше се над върхарите на дърветата и леко разтворените й устни оголваха зъбите. Кехлибарените й очи бяха потъмнели като махагон, сякаш отгоре им внезапно беше паднала сянка. Накрая Блек бавно се обърна нагам, накъдето гледаше Слоун.

Далеч зад хребета се издигаше тъмна маса, толкова огромна и страшна, че му трябваше миг, за да проумее какво представлява. Над високия ръб на платото Кайпаровиц чернееше буреносен облак, какъвто никога не беше виждал. Повече приличаше на атомен взрив, неволно си помисли той, дълъг най-малко петдесетина километра, буреносният облак обгръщаше хребета в своята чернота: от тази основа се издигаше тялото на бурята, което кипеше на височина дванадесетина километра. После се сплескваше в тропосферата и се разстиляше във формата на наковалня с диаметър около осемдесет километра. От основата му висеше тежка, мрачна завеса от дъжд, матова като стомана, която скриваше в було от вода всичко друго, освен самия край на далечното плато. В исполинския облак проблясваха мълнии, зловещо безшумни в далечината. Докато Блек хипнотизирано и ужасено го наблюдаваше, облакът продължаваше да се разширява и сивите му пипала се издуваха, заредени с електричество. Миризмата на страшна буря се процеждаше през върхарите на пиниите, сякаш от далечно бойно поле.

Ученият остана неподвижен, вцепенен от ужасната гледка. Слоун бавно като сомнамбул се запъти към нискораслото дърво, на което беше поставен метеоприемникът. Разнесе се изщракване на ключ, последвано от пращане. Когато устройството автоматично се настрои на нужните вълни, смущенията отстъпиха мястото си на монотонния носов глас на метеоролога в Пейдж, Аризона, каканижещ подробности, статистически данни и числа. После Блек със свръхчовешка яснота чу прогнозата:

— Ясно небе и по-висока температура през останалата част от деня с по-малко от пет процента вероятност от валежи.

Той премести поглед от буреносния облак към небето точно над тях: ярко, безметежно синьо. В долината на Кивира цареше тишина и спокойствие, утринните слънчеви лъчи окъпваха лагера. Тази двойственост беше толкова крайна, че за миг не можа да я проумее.

Блек отново се обърна към Слоун. Все още оголените й зъби изглеждаха някак зверски. Цялото й същество бе напрегнато. Той

зачака, внезапно задъхан, докато младата жена изключи уреда.

— Какво... — започна Блек, ала изражението ѝ го накара да млъкне.

— Чу заповедта на Нора. Да го демонтираме и да се връщаме в лагера. — Гласът ѝ беше енергичен, делови, неутрален. Тя се покатери на кривата хвойна и след малко размота антената, свали приемника и ги прибра в мрежа. Накрая погледна Блек.

— Да вървим.

С тези думи Слоун праметна мрежата през рамо и се запъти към стълбата. След миг бе изчезнала в синьото пространство.

Смутен, археологът бавно закопча предпазните си ремъци, хвана се за въжената стълба и я последва.

След десет минути стъпи на земята. Толкова беше погълнат от мислите си, че се сепна, когато кракът му потъна в мокрия пясък. Блек нерешително остана там и отново вдигна очи нагоре. Небето над долината бе лазурно синьо. Нямаше никакви признаци за катастрофата, която беше само на тридесетина километра. Той свали ремъците и сковано се насочи към лагера. Въпреки тежестта на приемника Слоун се беше спуснала по скалата като паяк и вече бе в лагера.

Настойчивият глас на Нора откъсна Блек от унеса му.

— Каква е прогнозата? — попита тя.

Слоун не отговори.

— Нямаме време, Слоун. Ще ми кажеш, ли каква е прогнозата? — Гневът ясно се долавяше в гласа ѝ.

— Ясно небе и по-висока температура през останалата част от ден — монотонно отвърна другата жена. — По-малко от пет процента вероятност от валежи.

Блек видя, че напрегнатото изражение на Нора се заменя с облекчение. Подозрението и загрижеността в очите ѝ изчезнаха.

— Чудесно — усмихна се тя. — Благодаря и на двама ви. Искам всички да участват в пренасянето на багажа във временния склад. Аарън, после ти ще отидеш да затрупаш входа на тайната пещера. Роско, ти може би трябва да го придружиш. За да се пазите един друг. След час и половина ще се върнем да ви помогнем с останалия багаж.

Блек бе обзет от странно, абсолютно непознато усещане. С усилие се чувствуваше за нереалност той застана до Слоун и проследи с

поглед Нора, която извика и махна с ръка на Смитбак. Арагон бързо дойде при тях. После тримата се запътиха към багажа, нарамиха чувалите си и поеха към входа на тесния каньон.

След малко Блек се откъсна и се обърна към Слоун.

— Какво правиш? — дрезгаво попита ученият.

Тя срещна погледа му.

— Какво правя ли? Нищо не правя, Аарън.

— Но ние видяхме... — Той замълча.

— Какво сме видели? — внезапно изсъска Слоун и се нахвърли отгоре му. — Аз само изслушах метеорологичната прогноза и я предадох на Нора. Точно както нареди тя. Ако ти си видял нещо, кажи го сега. Ако не, просто млъкни завинаги.

Блек се втренчи в нея: цялата трепереше, устните ѝ бяха побелели от вълнение. Той погледна нагоре по каньона точно когато тримата прекосиха потока, изкачиха се по сипея и изчезнаха в тъмната ужасна цепнатина на скалата.

После отново се обърна към Слоун. Когато прочете изражението му, напрежението я напусна. И бавно кимна с глава.

46.

Джон Беюдзин спря коня си на върха на хребета и погледна надолу към долината Чилба. Конят без инциденти се бе изкачил по пътеката, ала все още трепереше и целият беше в пот. Индианецът зачака, зашепна успокоителни думи и му даде време да се възстанови. Късното утринно слънце се отразяваше в спокойната ивица вода на дъното — лента живак сред тучната зеленина. Вятърът клатеше тополите и дъбовете по високите скали над долината. Миришеше на градински чай и озон. Внезапен повей го накара леко да се наведе напред, сякаш го тласкаше надолу. Беюдзин овладя желанието си да погледне — отлично знаеше какво се издига зад него.

Конят му разтърси грива и Беюдзин успокоително го потупа по шията. После затвори очи за миг и се опита да подготви ума си за онова, което му предстоеше:

Ала спокойствието не идваше. Обзе го гняв към самия него: трябваше да каже на жената всичко, което знаеше. Тя беше искрена с него. И заслужаваше да знае. Бе глупаво да ѝ разкрие само половината от истината. Нещо повече, лъжата му беше груба и егоистична. И сега в резултат на слабостта си трябваше да се отправи на път, който при всеки друг случай би избегнал. Не можеше да избегне мисълта за ужасната природа на злото, срещу което трябваше да се изправи. И все пак нямаше друг избор, освен да се приготви за сблъсък и може би дори за смърт.

Беюдзин най-после ясно виждаше положението и не го радваше ролята, която бе изиграл. Преди шестнадесет години в малкия свят на неговия народ се беше появил лек дисбаланс, дребна грозота, „ни зшиницо“. Не му бяха обърнали внимание. И в резултат малкият дисбаланс се бе превърнал в голямо зло. Като лечител той трябваше да ги напътства как да постъпят. Именно заради този стар дисбаланс, заради това скриване на истината сега тези хора копаеха долу в Чилба. Индианецът потръпна. И именно заради този дисбаланс „ескизи“,

тичащите с вълчи кожи отново се бяха раздвижили. И сега той трябваше да поправи дисбаланса.

Накрая неохотно се обърна, погледна към бурята и се смая, че продължава да расте и да се издува като някакъв гигантски зъл звяр. Това бе физическо проявление на дисбаланса. От облака се сипеха все по-гъсти, по-черни, по-плътни колони от дъжд върху платото Кайпаровиц. Ужасяващ дъжд, дъжд, какъвто падаше веднъж на половин хилядолетие. Беюдзин не беше преживявал нещо подобно.

Очите му се плъзнаха към далечната изровена земя между облака и долината и потърсиха проблясък на движеща се водна маса, ала каньоните бяха прекалено дълбоки. Представи си проливните дъждове, изсипващи се върху скалите на Кайпаровиц, капките, сливащи се в ручейчета, ручейчетата в потоци, потоците — в порои, а пороите — в нещо, за което не съществуваше подходяща дума.

Старецът откачи малък вързоп от седлото си — пробито парче тюркоаз и миражен камък, увързани с конски косъм около торбичка от еленова кожа, украсена с орлово перо. Той отвори торбичката, загреба малко счукана царевича и цветен прашец и поръси наоколо, като запази последните трошици за главата на коня си. Накрая изступа първо себе си, а после и коня с орловото перо. Животното пристъпваше от крак на крак в нервно очакване и час по час поглеждаше нагоре към буреносния облак. Кожените ресни на седлото неспокойно плющяха на усилващия се вятър.

Беюдзин тихо запя на родния си език. После прибра знахарския вързоп и избърса прашеца от пръстите си. Сега земята бе разделена между яркото слънце и растящото черно петно. Духаше вледеняващ, зареден с електричество вятър.

Естествено, нямаше да се опита да влезе във втората долина, долината на Кивира, по тесния каньон. Пороят щеше да го настигне след минути. Това означаваше, че трябва да мине по тайния път на жреците през върха: дългата и опасна пътека по ръба на скалата, за която шепнешком му беше разказвал дядо му. Замисли се и се помъчи да си спомни точните му указания. Трябваше, защото жреците я бяха скрили извънредно изкусно: бяха я създали като оптична илюзия, с външен край, по-висок от вътрешния, което я правеше невидима на повече от няколко крачки. Пътеката, бе му казал дядо му, започва на известно разстояние от тесния каньон, прекосява широкото плато и се

спуска в каньона отвъд долината на Кивира. Пътят можеше да се окаже тежък за старец като него. Може би след всички тези години щеше да е непреодолим. Ала нямаше друг избор — трябваше да поправи дисбаланса, да възстанови естествената симетрия.

Той бързо се спусна в долината.

47.

Нора разтвори завесата от бурени и погледна нагоре. Пред нея се виеше тесният каньон, осеян с осветени ивици и червеникави сенки, целият в кухини и полирани каменни ребра, простиращи се напред като паст на огромен звяр. Тя нагази във водата и преплува първия вир. Смитбак и Арагон я последваха. Водата беше студена след непоносимата жегата в долината и археоложката се опита да отхвърли мисълта за нея, да се съсредоточи върху чисто физическото усещане, за миг отказвайки да мисли за дългия път, който им предстоеше.

Известно време се движиха в мълчание. Нора прехвърли чувала на другото си рамо. Все пак се чувстваше по-спокойна, отколкото през последните три дни. Най-много се бе страхувала, че Блек и Слоун ще донесат съобщение за приближаващо се лошо време. Напълно възможно, като имаше предвид последните дъждове. И щеше да ѝ се наложи да преценява дали казват истината или лъжат, за да останат в Кивира. Но макар и направено неохотно, съобщението за хубаво време доказваше, че са се примирили с напускането на града. Сега оставаше само да пренесат багажа по тесния каньон при конете.

Не, не само това. Трупът на Холройд лежеше на около четиристотин метра нататък. А с него дебнеше посланието, че кожносците са наблизко и навярно в момента ги наблюдават, готвейки следващия си ход.

Тя се озърна назад към Арагон: антропологът ясно ѝ бе дал да разбере, че иска да поговорят за нещо. Той вдигна поглед, прочете въпроса в очите ѝ и само поклати глава.

— Когато стигнем при трупа — беше отговорът му.

Нора преплува следващия вир, изкатери се през водопада и се провря странично през един по-тесен участък. После стръмните стени малко се разшириха. В далечината видя масивния тополов дънер, увиснал като гигантско копие, напречно вклинено в тясното пространство. В дълбоките сенки точно над него се намираше пещерата, в която бяха положили трупа на Холройд.

Тя спусна поглед към сипея в подножието на скалата и широкия два-три метра вир на дъното на каньона. Очите ѝ спряха върху жълто петно, плаващо в отсамния край. Беше чувалът от трупа. Нора предпазливо се приближи. Скоро видя дългия назъбен разрез в единия край на чувала. И трупа на Холройд, който се подаваше на повърхността. Изглеждаше странно подпухнал.

Археоложката се закова на място.

— Господи! — разнесе се ахването на Смитбак до рамото ѝ. — Не се ли излагаме на някаква зараза, ако нагазим в тази вода?

Арагон спря зад тях.

— Не — отвърна той. — Едва ли.

Но изражението му не изглеждаше успокоително.

Нора остана неподвижна. Смитбак също се колебаеше. Антропологът внимателно мина покрай тях и изтегли тялото върху тесен каменен перваз край вира. Нора неохотно си наложи да се приближи.

И отново се вцепени.

Разлагащото се тяло на Холройд се беше подуло в дрехите му, гротескна пародия на пълнота. Кожата му имаше странен млечносинкав оттенък. Отрязани до първите стави, пръстите му представляваха розови чукачетата. Разрязани и разкъсани, ботушите му бяха захвърлени настрани и ходилата му, също бели на шоколадовия фон на скалата, бяха останали без пръсти. Нора гледеше със смесица от погнуса, ужас и ярост. Още по-лошо бе положението с темето му: бяха го скалпирали и отдолу липсваше дисковидно парче от черепа. От дупката се издуваше мозъчна материя.

Арагон бързо си сложи латексови ръкавици, извади скалпел от чантата си, насочи го към мястото под последното ребро и с късо движение разряза трупа. Бръкна вътре с дълги пинцети, рязко завъртя ръка и извади инструмента. Нора видя късче розова плът, което ѝ заприлича на тъкан от белия дроб. Антропологът го пусна в епруветка, полупълна с прозрачна течност. Той прибави две капки от друго шишенце, запуши епруветката и я разклати в ръцете си. Разтворът стана светлосин.

Арагон кимна с глава, внимателно постави епруветката в облицовано със стиропор куфарче и прибра инструментите си. Без да

се изправя, той обърна глава към Нора. Едната му длан лежеше върху гърдите на Холройд.

— Знаеш ли от какво е умрял? — попита тя.

— В тези условия не мога да бъда сто процента сигурен — бавно отвърна Арагон. — Но всички предварителни тестове предполагат само една възможност.

Последва кратко мълчание. Смитбак седна на една скала на известно време разстояние от трупа.

Арагон го погледна, после отново се обърна към Нора.

— Преди да започна, трябва да ти кажа някои неща за обекта.

— За обекта ли? — изненада се Смитбак. — Какво общо има това с неговата смърт?

— Много. Според мен изоставянето на Кивира — всъщност може би дори причината за самото ѝ съществуване — е тясно свързано със смъртта на Холройд. — Той избърса лице с ръкава на ризата си. — Несъмнено си забелязала пукнатините на кулите и срутените помещения на третия етаж.

Нора кимна с глава.

— Забелязала си също голямото свлачище в отсрещния край на каньона. Докато търсехте убийците на конете, аз поговорих с Блек за това. Той ми каза, че градът е претърпял слабо земетресение горе-долу по времето, когато е бил изоставен. „Датите са статистически еднакви“ — това бяха точните му думи. Според него свлачището също датирало оттогава, несъмнено предизвикано от земетръса.

— Значи смяташ, че всички онези хора са загинали при земетресение, така ли? — попита Нора.

— Не, не. То е било съвсем слабо. Обаче свлачището и срутването на някои сгради са били достатъчни, за да вдигнат голям облак прах в долината.

— Много интересно — каза Смитбак. — Но какво общо има някакъв облак прах отпреди седем века със смъртта на Холройд?

Арагон мрачно се усмихна.

— Оказва се, че има много общо. Защото прахът в Кивира съдържа *Coccidioides immitis*. Това са микроскопични спори на гъбички, които живеят в пръстта. Обикновено се срещат в изключително сухи, често далечни пустинни области и хората рядко влизат в контакт с тях. За щастие. Те са причинители на смъртоносна

болест, наречена кокцидиоидомикоза. Може да сте чували другото ѝ име — долинна треска.

Нора се намръщи.

— Долинна треска ли?

— Един момент — обади се Смитбак. — Това не беше ли болестта, от която са умрели няколко души в Калифорния?

Арагон кимна.

— Долинна треска, или треска от Сан Хоакин, по името на калифорнийския град. Преди много години край Сан Хоакин имало земетресение в пустинята. То предизвикало малко свлачище, което вдигнало облак прах над града. Разболели се стотици и двайсет души умрели от кокцидиоидомикоза. Учените наричат този тип смъртоносен облак прах „тектоничен гъбен облак“. — Антропологът се намръщи. — Само че тези гъбички тук в Кивира са от далеч по-опасен щам. В концентрирана форма убиват за часове или дни, не за седмици. Виждате ли, за да се разболееш, трябва да вдишаш спорите — или от пръстта, или... по друг начин. Не е задължително да си в контакт с болен.

Той пак избърса лице.

— Отначало симптомите на Холройд ме озадачаваха. Не приличаха на който и да е познат инфекциозен агент. Смъртта определено настъпи прекалено бързо, за да се дължи на обичайните причинители. И после си спомних онзи ръждив прах от царския гроб.

Арагон погледна Нора.

— Разказах ти за откритията ми за костите. Спомняш ли си обаче онези две паници, пълни с червеникав прах? Ти реши, че може да е някакъв вид червена охра. Така и не ти казах, че прахът се оказа от изсушени и смлени човешки кости и плът.

— Защо не ни каза? — възкликна Нора.

— Да речем, че ти беше заета с други неща. И исках, преди да ти подхвърля поредната загадка, самият аз да я проумея. Докато се чудех каква е причината за смъртта на Холройд, си спомних за червеникавия прах. И тогава разбрах точно какво представлява. Това е вещество, известно на някои индиански племена в Югозапада като „трупен прах“.

Нора се озърна към Смитбак и видя собствения си ужас, отразен в очите му.

— Използвали са го магьосници, за да убиват жертвите си — продължи Арагон. — Трупният прах и до днес е разпространен в някои индиански общности.

— Знам — промълви тя.

Спомняше си изпитото лице на Беюдзин, огряно от звездната светлина, докато им разказваше за бягащите с вълчи кожи.

— Когато проучих праха под микроскоп, установих, че гъмжи от *Coccidioides immitis*. Тоест трупен прах, който е смъртоносен.

— Според теб Холройд е бил убит с него, така ли?

— Да, като се има предвид огромната доза, която трябва да е вдъхнал, за да умре толкова бързо. Макар че болестта му определено се е влошила от постоянното излагане на прах. В дните преди смъртта си той копаеше в най-вътрешната част на руините. Истината е, че всички сме били изложени на праха.

— И аз доста копах — с треперещ глас отбеляза Смитбак. — Колко ни остава, докато се разболеем?

— Не знам. Много зависи от имунната система и степента на излагане. Мисля, че гъбичките са много по-концентрирани в дъното на пещерата. Но все пак колкото може по-бързо трябва да се махнем оттук и да се подложим на лечение.

— Значи има лекарство? — попита журналистът.

— Да. Кетоконазол или в по-тежките случаи, когато гъбичките са атакували централната нервна система, амфотерицин В, инжектиран директно в гръбначния мозък. Амфотерицинът е обикновен антибиотик и преди да тръгнем на експедицията, се чудих дали да не взема малко със себе си.

— Сигурен ли си, че това е причината за смъртта на Питър?

— Доколкото е възможно при тези условия. Трябва ми по-силен микроскоп, за да съм абсолютно сигурен, защото диаметърът на спорите в тъканта е само петдесетина микрона. Нищо друго обаче не обяснява симптомите: цианозата, мукопурулентната слюнка... бързата смърт. И елементарният тест, който преди малко проведох с тъкан от белия дроб на Холройд, потвърждава наличието на кокцидиоидни антители. — Той въздъхна. — Едва през последния ден започнах да сглобявам отделните части от мозайката. Късно снощи прекарах известно време в руините и открих други образци трупен прах в керамични съдове, както и различни странни видове инструменти. От

това и от натрошените кости в прохода става съвсем ясно, че обитателите на Кивира всъщност са произвеждали трупен прах. В резултат целият град е заразен с него. Целият долен почвен слой е пълен със спори, чиято гъстота се увеличава в дъното на пещерата. Това означава, че най-голяма е концентрацията в прохода и особено в пещерата на Кивата на слънцето, която откри Блек.

Антропологът замълча за миг.

— Изложих ви теорията си, че в края на краищата градът не е принадлежал точно на анасазите. Имал е ацтекски произход. Тези хора са донесли човешките жертвоприношения и магьосничеството сред анасазите. Според мен те са убийците, завоевателите, които са причинили гибелта на цивилизацията на анасазите и изоставянето на платото на Колорадо. Именно те са тайнствените врагове на анасазите, за които толкова отдавна се чудят археолозите. Тези врагове не са убивали и упражнявали властта си чрез открита война и тъкмо затова не откриваме свидетелства за насилие. Те са налагали властта си по-недоловим начин — чрез магьосничество и употреба на трупен прах, които не оставят почти никакви следи.

Арагон сниши глас.

— Когато анализирах онази циста, реших, че е свързана с канибализъм. Следите по костите ме насочиха към това заключение. Всъщност въпреки възраженията на Блек това беше очевидният извод: в момента съществуването на канибализъм при анасазите е гореща, макар и силно оспорвана теория. Но вече не смятам, че в дъното на всичко това лежи канибализъм. Сега съм убеден, че следите по костите говорят за нещо още по-ужасно.

Той отправи към Нора измъчен поглед.

— Смятам, че жреците в града са заразявали пленници или роби с болестта, чакали са да умрат и са смилали телата им, за да произвеждат трупен прах. Отпадъците от тази отвратителна операция са в дъното на пещерата. С помощта на праха тези завоеватели са били в състояние да поддържат властта си чрез ритуали и страх. Но накрая гъбичките са се обърнали срещу тях. Слабото земетресение, което е напукало кулите и е предизвикало свлачището, трябва да е вдигнало тектоничен гъбен облак в долината, също като в Сан Хоакин. Само че в този тесен каньон прашният облак не е отлетял. Той е изпълнил нишата и е покрил Кивира. Всички онези скелети, нахвърляни върху

натрошените кости в дъното на пещерата, са на умрелите ацтекски жреци.

Арагон замълча и се извърна. Лицето му, помисли си Нора, никога не е изглеждало толкова изпито, толкова мрачно.

— Сега е моментът аз да ти кажа нещо — бавно отвърна тя. — Възможно е съвременни магьосници да се опитват да ни прогонят от долината. — И накратко му разказа за нападението в ранчото и разговора с Беюдзин. — Проследили са ни дотук — завърши Нора. — И след като са открили града, сега се опитват да ни изпъдят, за да могат сами да го ограбят.

Арагон се замисли за миг, после поклати глава.

— Не. Не, не смятам, че са тук, за да ограбят града.

— Какви ги говориш? — обади се Смитбак. — Защо иначе ще се опитват да ни прогонят?

— О, не споря, че се опитват да ни прогонят. Обаче не за да ограбят града. — Той отново погледна Нора. — Ти през цялото време си предполагала, че тези кожноосци търсят града. Ами ако всъщност са се опитвали да го защитят?

— Не раз... — започна Смитбак.

— Един момент — прекъсна го Нора. Мислите й бясно препускаха.

— Как иначе може толкова бързо да са ни проследили? — попита Арагон. — И ако наистина са убили Холройд с трупен прах, откъде другаде може да са го взели, освен оттук?

— Значи не са търсили писмото, за да узнаят къде се намира Кивира — промълви Нора. — Искали са да го унищожат. За да ни попречат да дойдем тук.

— Нищо друго не ми се струва логично — каза Арагон. — Преди смятах, че Кивира е бил град на жреци. Сега смятам, че е бил град на магьосници.

Известно време останаха там три фигури около обезобразения труп на Холройд. После внезапно вятър, леден и влажен, разроши бретона на Нора.

— Най-добре да тръгваме — рече тя и се изправи. — Хайде да изнесем тялото на Питър от каньона.

Те безмълвно се заеха да увият трупа в разкъсания чувал.

48.

Когато Джон Беюдзин пришпори коня си по пътеката към долината Чилба, сърцето му се сви. От първия завой видя конете на експедицията, които пиеха вода до потока. Двете широки заливни тераси бяха целите изровени и осеяни с камънаци и повалени дънери. Той тревожно вдигна поглед нагоре, но буреносният облак оставаше зад ръба на високите скали.

Отлично знаеше, че в тази долина се оттичат всички води от Кайпаровиц. Прииждащият порой постепенно щеше да се усилва, за да достигне кулминацията си там, където каньоните се събираха в долината. В целия район нямаше жива душа, от платото чак до река Колорадо — освен археолозите във вътрешната долина, разположена точно на пътя на водата.

Той погледна надясно, където долината образуваше поредица от каньони и дерета. Водата която идваше от платото Кайпаровиц, щеше да влезе в Чилба по тях и да залее външната долина като абсолютно непреодолима стена. Щеше да е огромна, да покрие заливните тераси и дори да излезе извън тях. Ако конете не се отдалечаха на достатъчно разстояние, щяха да бъдат отнесени. Много коне на неговия народ бяха загивали в такива наводнения. Това бе нещо ужасно. И ако във вътрешната долина имаше хора — или още по-зле, в тесния каньон, свързващ двете долини...

Старецът пришпори коня си и навлезе в острия завой. Имаше съвсем малко време да стигне при конете и да ги подгони към високите части на долината.

След пет минути стигна на дъното. Конят му се задъхваше и беше целият в пяна. Той го остави да се напие на потока, като се слушваше за добре познатия шум: странното вибриране, предизвестяващо порой.

След като вече не виждаше буреносния облак, конят се поуспокои и утоли жаждата си. Беюдзин го насочи напречно на заливната тераса, после нагоре по стръмния бряг. Щом излязоха на по-

равен терен, индианецът го пришпори в галоп. Стига да не се спускаха по-ниско, щяха да са в безопасност.

Докато препускаше между огромните скали, Беюдзин отново се замисли за хората във втората, по-малката долина. Чудеше се дали ще чуят пороя. Знаеше, че от двете страни на потока има възвишения и се надяваше археолозите да са проявили благоразумието да разположат лагера си там. Онази жена, Нора, изглежда донякъде познаваше пустинята. Можеха да се спасят, ако бяха достатъчно умни — и ако се бяха вслушали в предупрежденията му.

Той рязко дръпна юздите и спря. Когато вдигнатият от краката на коня облак пясък наоколо се уталожи, Беюдзин застана неподвижно и напрегнато се заслуша.

Приближаваше. Засега само като слабо вибриране на земята. Но отчетливо.

Индианецът цъкна с език и пришпори коня, който се понесе по пясъка, като прескачаше камъни и храсти, заобикаляше тополи и препускаше към пасящото стадо. Въпреки тропота на копитата му Беюдзин вече чуваше страшния шум, който се надигаше в долината. Шум без посока — едновременно отвсякъде и отникъде, който бързо се превърна във вой. Заедно с него дойде и вятърът, който започна като слаб ветрец, ала скоро набра сила и накара листата на тополите да затреперят.

Отново си представи свят, изведен от равновесие. Преди шестнадесет години беше изглеждало нещо незначително, дреболия. Да не обръщаме внимание, бяха казали всички. Ако това бяха последици от тогавашното им поведение, те наистина бяха ужасни.

Стигна до края на височината. Долу на заливната тераса видя конете на експедицията. Бяха престанали да пасат и стояха нащрек, наострили уши и вперили очи във входа на долината. Ала вече бе късно да ги спаси. Щеше да е самоубийство, ако се спуснеше на заливната тераса. Той извика и размаха шапка, но не можеше да надвика усиливащия се рев, а и вниманието на животните беше насочено другаде.

Земята се разтърсваше. Когато шумът продължи да се усилива, Беюдзин престана да различава ужасеното цвилене на собствения си кон от грохота на прииждащата вода. Вятърът клатеше пустинните кедри и притискаше върбите почти хоризонтално към земята.

И тогава я видя зад завоя: вертикална стена, висока шест метра, която се движеше с бързината на товарен влак и тласкаше пред себе си виещия вятър.

Ала това не беше водна стена. Старецът видя кипяща маса от дънери, корени, скали и пръст, носена от пороя с поне сто и тридесет километра в час. С усилие овладя собствения си кон.

Конете долу панически се обърнаха и препуснаха. Беюдзин със смесица от удивление, ужас и благоговение наблюдаваше чудовищната стена, която безмилостно се носеше по дирите им. Животните едно по едно бяха погълнати, разкъсани на парчета и обърнати отвътре навън като внезапно разцъфване на роза, алени взривове, придружени от изчезване на парчета месо и откъснати крака в бурната маса от трупи и камъни.

Зад смъртоносната стена от останки се носеше гигантският двигател на нейната инерция: приливна вълна с шоколадовокафяв цвят, широка двеста метра, заливаща терасите и за момента по-пълноводна от самата река Колорадо. Тя профуча през долината, като на места се издигаше на височина три метра. Пороят изгриза краищата на равнината като трион, откъсвайки стотонови буци пръст и изтръгвайки тополи от земята. В същото време Беюдзин усети, че го облива могъща вълна от силна влага. Въздухът внезапно бе пропит с мирис на мокра пръст и смачкани растения. Въпреки разстоянието. Беюдзин инстинктивно дръпна коня си назад, когато пороят започна да подрива брега пред него.

После от още по-високо се вторачи в изгърбената и безформена задна страна на вълната, която с грохот се носеше към тесния каньон. Когато пороят се стовари върху отвора му, старецът усети вибрациите от могъщия сблъсък под краката си. Образува се страшна ударна вълна с посока, обратна на движението на пороя, която за миг го спря и разпени водата. По скалната стена изригна грамадна завеса от кафява пяна. Тя с ужасяваща бързина се издигна високо нагоре и след секунди се стовари обратно.

Водата продължи да се влива в тесния каньон и образува езеро: грамаден гневен въртоп, кипящ пред входа на цепнатината. Адското налягане трошеше огромни парчета дърво и ги изстрелваше високо във въздуха.

Пред Беюдзин хлътна ново парче земя. Разтреперан, той дръпна коня си от ужасяващата гледка и препусна по посока на стария Път на жреците: задния вход на долината на Кивира. Беше закъснял да спаси конете. И сега се чудеше дали някой — включително самият той — ще успее да напусне долината Чилба жив.

49.

Тримата отново увиха тялото на Холройд и го завързаха за пръта. Нора се изправи ѝ избърса чело с opakото на дланта си. Макар да знаеше, че се налага, нямаше желание да се заеме с неприятната, тежка и потискаща задача да пренесат трупа, наред с няколкото херметично затворени чувала във външната долина, където бяха конете.

Тя вдигна поглед към каньона пред тях. Високо над главата ѝ от срещнатата страна на вира тъмнееше дебелият тополов дънер. Следваше стръмното изкачване до следващия вир. Знаеше, че ще е адски трудно да го пресекат. Усилващият се вятър отвя кичур коса в очите ѝ и Нора автоматично го отметна зад ухото си. Тя дълбоко си пое дъх, приклепна и хвана единия край на пръта.

И се вцепени. Лъхна я нов повей на вятъра, този път по-силен. И заедно с него внезапно усети странно приятен мирис на смачкани растения.

Кръвта запищя в ушите ѝ. Вятърът се усилваше с почти механична точност, съвсем различен от естествения ветреца.

— Порой — каза Нора.

— Наистина ли? — Небето над тях бе спокойно и синьо. Гласът на Смитбак прозвуча заинтригувано, вместо тревожно. — Откъде знаеш?

Ала тя не го чу. Защото бясно изчисляваше наум. Бяха най-малко четиристотин метра навътре в каньона. Не можеха да се измъкнат навреме. Единственият им шанс беше да се покатерят над равнището на пороя.

Нора бързо посочи пещерата, в която бяха оставили трупа на Холройд.

— Зарежете тялото, нарежете всичко — настойчиво каза тя. — Да вървим!

Смитбак понечи да възрази.

— Не може просто.

— Хайде! — рязко го прекъсна Арагон и пусна другия край на пръта. Трупът се плъзна във вира и лениво се завъртя. Нора се втурна към мястото, където започваше первазът, водещ към малката пещера.

— Къде отиваш? — смаяно извика Смитбак. — Не трябва ли да бягаме в другата посока?

— Няма време! — отвърна тя. — Хайде, побързай! Побързай!

Под воя на силния вятър Нора вече чуваше слаб шум: нискочестотен, дълбок и заплашителен. Спокойните вирове внезапно се развълнуваха. Набързо захвърлените чували диво заподскачаха.

Задъхана, археоложката прегази вира. Вятърът се усилваше бързо. Тя изведнъж усети болезнено изпукване в ушите: рязка промяна на въздушното налягане. Озърна се назад към Смитбак и Арагон, мокри и разрошени, и се опита да им изкрещи да побързат. Гласът ѝ се изгуби под мощен грохот, който отекна в каньона и накара ушите ѝ повторно да изпукат.

След него настъпи напрегната тишина. Вятърът ненадейно утихна.

Смутена, тя се поколеба и напрегна слух да улови и най-тихия звук. Сякаш в безкрайната далечина чу тропот и хрущене, странно отчетливи въпреки разстоянието. Отново се обърна към перваза, осъзнала, че чува нахлуването на камъни и дънери в отвора на каньона, рикоширащи от стените му по пътя си към тях. Докато тичаше, отново се надигна вятър, пронизително зави и вдигна струи вода от повърхността на потока. Пороят, знаеше Нора, първо щеше да превърне каньона във вятърен тунел.

Тя продължи напред. Звукът се превърна в ужасяващ вой и постоянно усилващият се ураган забрули гърбовете им.

„Няма да успеем“ — помисли си Нора. Озърна се назад и видя, че Арагон е паднал. Протегна ръце към него и закрещя, ала гласът ѝ се изгуби във вятъра.

Изведнъж иззад тях се свлече камък, с мощен екот заподскача по стените на каньона и с ужасяваща скорост профуча над главите им. Последва го втори, още по-голям, който със страшна сила се блъсна в тополовия дънер и продължи нататък по каньона, оставяйки след себе си мирис на дим и чакъл.

Задъхана и кашляща, Нора стигна до перваза, хвана се с две ръце и се изтегли от водата. После се закатери нагоре, като се хлъзгаше по

мократа скала. Въздухът се изпълни с водни пръски, които безмилостно шибаха лицето. Трябваше да се вкопчи в скалата, за да не бъде пометена от вятъра.

По каньона точно под тях профуча воден език и светлината помръкна. Събитията се развиваха толкова бързо — времето така ненадейно се бе променило, — че за миг Нора се усъмни дали това не е някакъв страшен кошмар. Едва различаваше фигурата на Арагон, който се катереше по перваза под нея.

Втори воден език последва първия и едва не отнесе Арагон от стената на каньона. Смитбак спря, пресегна се назад, хвана антрополога за ризата и го изтегли. Докато Нора безпомощно ги наблюдаваше отгоре, нова вълна заля крака на Арагон. Въпреки рева на пороя ѝ се стори, че чува вика му: странен, кух, отчаян звук.

Смитбак потърси по-добра опора, докато Арагон бе отнесен от перваза и увисваше в празното пространство. Един летящ във въздуха камък се блъсна в него и го завъртя. Платът безшумно се раздра и журналистът се строполи върху скалната стена с остатъците от яката на Арагон в ръка. Свирепият вятър издигна нещастния учен над танцуващите скали и го запрати по посока на течението. Понесено от следващия воден език, тялото му се заби в стената на каньона и се провлачи по нея като сирене по ренде. По тъмния камък останаха червени следи, които бързо изчезнаха, също като самият Арагон, в кипящата пяна.

Нора сподави риданието си, обърна се, вкопчи се в следващата издатина и се изтегли нагоре. „По-нависоко — помисли си тя. — Още по-нависоко.“ Смитбак бързо я следваше. Археоложката се подхлъзна, възстанови равновесието си, после отново падна и вятърът я откъсна от скалата. Докато се плъзгаше, Смитбак я прегърна и тя се усети, че я тегли нагоре по тесния перваз, все по-близо до пещерата.

И тогава най-после се появи основната маса на пороя: грамадна саянка, която се извиси високо над тях, мрачен клин, който угаси последната светлина, пенеща се стена от въздух, вода, кал, скали и изтръгнати дървета, тласкаща пред себе си вятър със силата на торнадо. Нора усети, че Смитбак за миг изгубва равновесие, но в следващия миг я вмъкна в кухнята, хвърляйки се след нея. Разнесе се внезапно трополене от безброй камъни, удрящи се в стените на

каньона. Журналистът се вцепени и Нора чу глухия плясък на камъните по гърба му.

После чудовището се спусна и ги обгърна в безкрайния си черен задушаваш рев. Грохотът продължаваше нетърпимо и Нора си помисли, че полудява. Свита на кълбо, тя се молеше треперенето да престане. Струи вода плискаха в пещерата наоколо, блъскаха раменете ѝ, теглеха крайниците ѝ, сякаш се опитваха да я издърпат от това убежище.

Струваше ѝ се странно, че умира толкова бавно. Мъчеше се да диша, ала кислородът сякаш беше изсмукан от въздуха. Усети, че прегърналите я ръце на Смитбак се отпускат с ужасяващ спазъм. Отново се опита да си поеме дъх, изхълца, задави се, нададе вик — светът се затвори около нея и тя изгуби съзнание.

50.

Задъхан, Блек седеше върху предпазната стена. Беше се наложило четиримата членове на експедицията, които бяха останали в лагера, да направят седем курса до Кивира, за да пренесат излишния багаж в избраното за временен склад празно помещение в един отдалечен край на града. С малко късмет там вещите им щяха да останат скрити, сухи и далеч от животни, докато се върнат.

„Докато се върнат...“ Блек усети, че обилно се поти. Той облиза устни и се вторачи в синьото небе над ръба на каньона. Може би нищо нямаше да се случи. Може би щеше да се случи на друго място.

Слоун, Суайър и Бонароти един по един се появиха от мрака на града и се приближиха до Блек при предпазната стена. Готвачът извади манерка и безмълвно я подаде. Блек автоматично отпи, без да усеща нищо. Погледът му се зарея към останките от лагера: палатките, вече вдигнати и готови за пренасяне, грижливо подредените в редица чували до тях, купчината багаж, която оставаше да пренесат в склада...

И тогава чу нещо. Или може би го усети, не бе съвсем сигурен: странно движение на въздуха, почти вибриране. Сърцето му се разтуптя и той погледна Слоун. Тя се взираше в долината. Усетила, че я наблюдава, археоложката се обърна към него за миг и се изправи на крака.

— Чухте ли нещо? — без да се обръща конкретно към никого, попита Слоун.

Тя подаде манерката обратно на Бонароти и се запъти към ръба на скалата, последвана от Суайър. След миг към тях се присъедини и Блек.

Долината все още изглеждаше спокойна: сънена в зноя, окъпана в лъчите на късното утринно слънце. Ала вибрациите изпълваха въздуха като съживяващ се подземен двигател. Листата на тополите затрепериха.

Бонароти настигна Блек.

— Какво е това? — като любопитно се озърташе, попита готвачът.

Блек не отговори. В него се сблъскаха две емоции: ужас и задущаващо вълнение, от което почти му се гадеше. Надигна се вятър, идващ от гърлото на тесния каньон: пустинните дъбове около него се раздвижиха. После каньонът издаде продължителен еквив писък, който не преставаше да се усилва. „Трябва да е в каньона“ — помисли си ученият. Разнесе се бръмчене, но не беше сигурен дали идва от долината, или е само в главата му.

Той огледа другите. Всички се взираха в гърлото на каньона. Озадачението, изписало се на лицето на Суайър, първо отстъпи място на осенилото го изясняване, после на ужас.

— Порой — каза каубоят. — Боже мой, те са в каньона... — Той се хвърли към стълбата.

Блек затаи дъх. Бе си мислил, че знае какво предстои, че е готов за всичко. И все пак беше абсолютно неподготвен за зрелището, което последва.

С дълбок басов стон каньонът избълва маса от камъни и нацепени дънери — стотици, — която се затъркала по земята. После с усиливащ се рев на звяр, отварящ ужасната си паст, оттам изригна течна стена — шоколадовокафява вода с плътночервени ивици. Всичко това се сля във вълнуваща се грамада, която с грохот се понесе по урвата и вдигайки вторични струи и пръски, покри заливната тераса, като късаше парчета земя от склона и дори от стената на каньона. За миг Блек с ужас си помисли, че ще залее стръмните брегове и ще отнесе лагера им, ала вместо това пороят наръфа, нахапа и разяде каменните краища на заливната тераса с насочена, ала тъкмо поради това още побуйна ярост. Край тополите забеляза Суайър, който криеше лицето си с ръце, изтласкан към лагера от силата на стихията.

Шибан от вятъра, Блек стоеше край ръба на скалата, вцепенен от смайване и ужас. До него Бонароти викаше нещо, ала той не го чуваше. Взираше се във водата. Никога не бе предполагал, че водата е способна на такова нещо. Тя се носеше по средата на долината, като откъсваше бреговете, поглъщаше цели дървета и в миг превръщаше прелестния, огрян от слънцето пейзаж в истински воден ад. От пяната се образуваха хиляди дъги и сияеха на ужасяващата светлина.

После видя жълт проблясък в кипящите шоколадови вълни: чувала на Холройд. И след секунди още нещо, понесено от пороя: човешки торс само с една ръка и съдрани останки от жълто-кафява риза. Пред очите на отвратения и смаян Блек тялото се издигна на гребена на вълната, завъртя се и отпуснатата ръка се вдигна в патетичен жест за помощ. И отново потъна в шоколадово-жълтите въртопи.

Той неволно направи крачка назад, после втора и трета, докато усети, че се блъска в предпазната стена. Седна, по-точно свлече се по нея и се обърна с гръб към долината. Не искаше да гледа нито секунда повече.

Замисли се какво е сторил. Наистина ли беше убиец? Но не: дори не бе излъгал. Метеорологичната прогноза беше ясна и недвусмислена. Бурята бе на тридесет километра оттам, водата можеше да поеме в друга посока.

Ревът на пороя зад него продължаваше, ала Блек се опитваше да не го чува. Вместо това вдигна очи към хладните дълбини на града, който се простираше напред: тъмен, въпреки яркото утринно слънце, ведър, напълно безразличен към бедствието в долината. Загледан в Кивира, той се почувства малко по-добре. Бавно си пое дъх и гърдите му постепенно се отпуснаха. Мислите му отново се насочиха към Кивата на слънцето и съкровището в нея — и особено към безсмъртието, което представляваше. Шлиман. Картър. Блек.

Археологът гузно се сепна и хвърли поглед към Слоун, която все още стоеше на ръба на скалата и се взираше надолу. Погледът ѝ бе непроницаем, ала на лицето ѝ Блек прочете смесица от чувства, които тя не можеше да скрие напълно: удивление, ужас и — в проблясъка на очите и едва забележимата извивка на устните — триумф.

51.

Рики Бригс с раздражение слушаше далечния шум. Това ритмично бучене означаваше само едно: хеликоптер, който се приближаваше, ако се съдеше по звука. Той поклати глава. Хеликоптерите не биваше да летят във въздушното пространство на пристанището, макар че почти никога не спазваха това правило. Често се случваше да излитат от езерото на път за река Колорадо или Големия каньон. Смущаваха почиващите на корабчетата. А те се оплакваха на Рики Бригс. Той въздъхна и се върна към работата си.

След малко отново вдигна очи. Хеликоптерът звучеше някак различно, по-ниско, по-гърлено. И ревът на двигателя му се струваше странно неравномерен, сякаш бяха повече от един. В това време чу автомобил с дизелов двигател да спира до сградата, разнесе се глъчката на зяпачите. Бригс небрежно се наведе и надникна през прозореца. Онова, което видя, го накара да скочи от стола си.

Два грамадни хеликоптера се приближаваха от запад. Летяха ниско. Бяха амфибии и на корпусите им се виждаше емблемата на бреговата охрана. Вертолетите увиснаха точно извън зоната на пристанището. От единия висеше голяма понтонна лодка. Водата под тях бе развълнувана и разпенена. Корабчетата силно се клатеха и на бетонния кей любопитно се трупаха порозовели от слънцето летовници.

Бригс грабна мобифона си, втурна се по нагорещения асфалт и в движение набра номера на контролната кула в Пейдж.

Навън го очакваше нова изненада: огромен конски фургон, паркиран на рампата, същият като по-рано, с надпис АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ИНСТИТУТ В САНТА ФЕ. В това време зад него спряха два пикапа на Националната гвардия, от които наизскачаха гвардейци с пътни бариери в ръце. От тълпата се надигна шепот, когато понтонната лодка със силен плясък беше спусната във водата.

От телефона му се разнесе глас.

— Пейдж.

— Тук е Уахуип! — изкрещя Бригс. — Какво става на моето пристанище, по дяволите?

— Успокойте се, господин Бригс — невъзмутимо отвърна диспечерът. — Организира се мащабна спасителна операция. Научихме за нея едва преди няколко минути.

Една група гвардейци поставяха бариерите, докато други се насочиха към рампата, за да разчистят път, като викаха на летовниците да преместят корабчетата.

— Какво общо имам аз с това? — извика Бригс.

— В пустинята е, на запад от Кайпаровиц.

— Господи, какво място да се изгубиш! Кой е там?

— Не знам. Никой нищо не казва.

„Трябва да са ония тъпи археолози — помисли си Бригс. — Само побъркан ще отиде там.“ Към глъчката се прибави приближаващ рев на двигател и той се обърна. Видя камион, който теглеше голяма лъскава моторница към водата. От кърмата ѝ стърчаха две витла.

— Какво правят тук хеликоптерите? — попита Бригс. — Там има такъв лабиринт от каньони, че не можеш да намериш нищо. Освен това няма къде да кацнеш, даже да намериш нещо.

— Разбрах, че само ще пренесат оборудване до отсрещния бряг на езерото. Казах ви, операцията е мащабна.

Моторницата бе спусната във водата с поразителна бързина и камионът с рев се отдалечи. Двигателят ѝ заработи, тя обърна и изчака до кея само колкото да се качат двама души: единият млад мъж по фланелка, другият слаб сивокос мъж в тъмнозелен костюм. По петите им скочи чудовищно наглед кафяво куче. Моторницата незабавно потегли и джетовете бясно заподскачаха от вдигнатите вълни. Огромните хеликоптери забиха носове във въздуха и се обърнаха да я последват.

Бригс смаяно наблюдаваше конския фургон, който се плъзна надолу по рампата към очакващата го понтонна лодка.

— Това е невероятно! — промълви той.

— Обаче е истина — разнесе се лаконичният отговор. — Убеден съм, че ще ви се обадят. Дочуване.

Бригс яростно започна да набира нов номер, ала в този момент мобифонът му иззвъня: остър настойчив звън, който прониза скърцането на лостове и виковете на зяпачите.

52.

Изтощен и целият подгизнал, Блек седна до угасналия огън. Закъснелият дъжд равномерно плющеше по раменете му, не яростно, както преди час, но постоянно, на едри тежки капки. Той не му обръщаше внимание.

Въпреки че силата на пороя се бе притъпила, водата продължаваше да реве в центъра на долината и кафявата ѝ повърхност приличаше на мускулест гръб на чудовищен звяр. Археологът разсеяно наблюдаваше тази широка река, влачеща изтръгнати дървета по посока на втория тесен каньон в отсрещния край на долината. Там гневът ѝ отново се връщаше и огромни струи пяна и пръски се стрелваха нагоре към натежалото от облаци небе.

Почти два часа висяха край мътните води. Слоун смело обикаляше бреговете и наблюдаваше водата в търсене на оцелели. Блек никога не бе виждал толкова героично поведение. Или пък толкова майсторско преструване. Той се наведе напред и избърса очите си с длан. А може и да не се преструваше — точно сега беше прекалено уморен, за да го интересува.

Накрая всички, освен Слоун, се събраха при лагера. Пръснатите от вятъра чували бяха събрани, палатките отново бяха разпънати, донесените от стихията вейки и клони бяха разчистени. Никой не говореше, но всички помагаха. Сякаш просто трябваше да вършат нещо полезно, каквото и да е — това бе по-лесно, отколкото да стоят безцелно и да зяпат буйните води.

Блек се отпусна назад, дълбоко си пое дъх и се огледа. До него бяха чувалите, които се бяха канили да вземат със себе си: все още готови за пренасяне, безмълвен подигравателен спомен за несъстоялото се пътуване през тесния каньон. Нямахше нищо повече за вършене.

Бонароти последва примера му, приближи се и мълчаливо започна да разопакова готварските си принадлежности. Това сякаш повече от всичко друго показваше, че е изгубена и последната

надежда. Той извади котлон и бутилка пропан, зареди кафеварката за еспreso и я покри от дъжда с тялото си. Скоро дойде и Суайър. Изглеждаше шокиран и сломен. След няколко минути се появи и Слоун, която безмълвно се изкачи по брега. Бонароти им раздаде чаши с кафе и Блек признателно отпи, усещайки как топлината се разлива по вкочанените му крайници.

Слоун пое чашата от готвача и впери в него кехлибарените си очи. Погледна и Суайър и накрая — многозначително — Блек. После наруши мълчанието.

— Струва ми се, трябва да приемем факта, че никой не се е спасил от пороя. — Говореше тихо и малко неуверено. — Просто не са имали време да излязат през каньона.

Археоложката замълча за миг. Блек се вслуша в плисъка на водата, в трополенето на дъжда.

— Какво ще правим сега? — попита Бонароти.

Слоун въздъхна.

— Комуникационната ни техника е унищожена и не можем да повикаме помощ. Даже да пратят спасителна експедиция, ще им трябва най-малко седмица, за да стигнат до външната долина, може би повече. А единственият ни път навън е преграден от вода. Ще трябва да изчакаме, докато пресъхне. Ако дъждовете не спрат, това може да продължи доста време.

Блек обходи с поглед другите. Бонароти наблюдаваше Слоун, обхванал в шепи чашата си с кафе. Все още замаян от случилото се, Суайър безизразно се взираше в празното пространство.

— Направихме каквото можехме — продължи тя. — За щастие по-голямата част от багажа ни е невредима. Това е добрата новина.

Слоун сниши глас.

— Лошата... ужасната новина е, че изгубихме четирима другари, включително ръководителя на експедицията. С нищо не можем да променим това. Струва ми се, че все още никой от нас не осъзнава напълно тази трагедия.

Тя замълча за миг.

— Първо, нека отдадем дължимата почит. През следващите дни и седмици ще имаме време да си спомняме за тях. Но сега нека отделим минутка да ги споменем в молитвите си.

Слоун наведе глава. Възцари се тишина, нарушавана само от плисъка на водата. Блек мъчително преглътна. Въпреки влагата гърлото му бе болезнено сухо.

След малко тя вдигна глава.

— Второ, нека не забравяме кои сме и защо сме дошли тук. Дойдохме да открием един изгубен град, да го проучим и документираме. Луиджи, преди няколко минути ти попита какво ще правим сега. Има само един отговор. Докато сме затворени тук, трябва да продължим.

Слоун замълча, за да отпие глътка кафе.

— Не можем да си позволим да губим дух, да се мотаем със скръстени ръце, да чакаме спасители, които може и да не дойдат. Трябва да вършим нещо полезно. — Тя говореше бавно и решително, като при всяко ново изречение обхождаше с поглед малката група. — А най-полезната работа предстои: документирането на Кивата на слънцето.

При тези думи разсеяното изражение изчезна от лицето на Суайър. Той изненадано се вторачи в Слоун.

— Случилото се днес е трагедия — вече по-бързо продължи тя. — Но е по силите ни да не допуснем тя да се превърне в нещо още по-лошо: трагична загуба. Кивата на слънцето е най-невероятната находка на тази невероятна експедиция. Това е най-сигурният начин да направим така, че Нора, Питър, Енрике и Бил да бъдат запомнени не със смъртта им, а с техните открития. — Слоун отново направи пауза. — Такова щеше да бъде и желанието на Нора.

— Нима? — внезапно се обади Суайър; Изненадата и смущението по лицето му бяха отстъпили място на нещо по-грубо. — Такова щяло да е желанието на Нора, казваш? Това?

Слоун се обърна към него.

— Възражения ли имаш, Роско? — Гласът ѝ звучеше меко, ала очите ѝ блестяха.

— Имам въпрос — каза той. — Въпрос за онази твоя метеорологична прогноза.

Изведнъж Блек усети, че го свива под лъжичката от страх. Но Слоун отвърна на погледа на каубоя с абсолютна невъзмутимост.

— Какво по-точно? — попита тя.

— Пороят започна двайсет минути след като ти събщи, че времето ще е ясно.

Слоун зачака. Вперила очи в Суайър, тя нарочно оставяше напрежението да нарасне.

— Ти по-добре от нас знаеш колко локално и непредвидимо е времето тук — накрая заяви археоложката, вече по-студено.

Блек забеляза колебанието на лицето на каубоя.

— Бурята може да е дошла отвсякъде — прибави тя.

Суайър се замисли за миг. После тихо рече:

— От върха на скалите се вижда много по-добре, отколкото откъдето и да е другаде.

Слоун се наведе към него.

— Лъжкиня ли ме наричаш, Роско?

В копринения ѝ глас имаше едва доловима заплаха, която накара Суайър да отстъпи.

— Никак не те наричам. Но Нора нареди кивата да не се отваря.

— Ти си коняр — ледено отвърна Слоун. — Това решение не те засяга.

Суайър я погледна и стисна зъби. После рязко се изправи и се отдръпна настрана от групата.

— Ти каза, че Нора щяла да бъде запомнена, ако отворим кивата — процеди през зъби той. — Обаче това не е вярно. Ти ще бъдеш запомнена. И много добре го знаеш.

С тези думи каубоят се отдалечи от лагера и изчезна сред тополите.

53.

Блек със сумтене се изтегли от последното стъпало на въжената стълба, стъпи върху скалния под на Кивира и преметна сака с инструменти до себе си. Слоун го чакаше при предпазната стена, но археологът импулсивно се обърна и отново погледна долината. Не можеше да повярва, че само преди четири часа е наблюдавал пороя от същото място. Лъчите на следобедното слънце невинно се отразяваха от стените на каньона. Въздухът бе хладен и ухаеше на влага от дъжда. Пееха птици. Лагерът беше разчистен и багажът бе пренесен по-нависоко. Единствените следи от катастрофата бяха реката, която разделяше малката долина като кафява рана, ужасяващите изтръгнати дървета и изровеният бряг покрай руслото ѝ.

Блек се извърна и се приближи до Слоун, която подреждаше багажа си край предпазната стена. Той забеляза, че е пъкнала резервния пистолет на лагера в пояса си.

— За какво ти е това? — посочи оръжието ученият.

— Забрави ли какво се случи с Холройд? — без да вдига очи, отвърна Слоун. — Или с изкормените коне? Не искам гадни изненади докато документираме кивата.

Блек замълча за миг и се замисли.

— Ами Суайър? — попита той.

— Какво по-точно?

Археологът я погледна.

— Всичко това като че ли не го въодушевява особено.

Слоун сви рамене.

— Той е наемен работник. Никой не му иска мнението. Щом откритието ни стане известно, цяла седмица ще остане на първа страница, а в Югозапада — най-малко месец. — Тя го хвана за ръка и усмихнато я стисна. — Тогава Суайър ще запее друга песен.

По стълбата се покатери Бонароти с огромния револвер на кръста и инструменти за копаене на рамо. Слоун отдръпна ръка и взе вещите си.

— Да вървим — каза тя.

Блек и Бонароти я последваха през главния площад към дъното на мъртвия град. Сърцето му бясно се блъскаше в гърдите.

— Наистина ли мислиш, че в кивата има злато? — попита Бонароти.

Блек се обърна и видя, че готвачът го наблюдава. За пръв път откакто го познаваше, забеляза оживление, дори силно вълнение на лицето му.

— Да — потвърди той. — Не се сещам за друга възможност. Всички свидетелства насочват към това заключение.

— Какво ще правим с него?

— Със златото ли? — изненада се Блек. — Институтът ще реши, естествено.

Бонароти замълча и за миг археологът се вгледа в лицето му. Хрумна му, че няма представа какво мотивира човек като него.

Освен това му хрумна, че в постоянните си блянове за кивата, нито веднъж не се е замислил какво може да се случи със златото, след като я отворят. Навярно щяха да го изложат в института. Или в специален музей. Всъщност нямаше значение — името му щеше да се прослави заради самата находка, първоначалния момент на откриването.

Провряха се през прохода до тесния тунел и се вмъкнаха във вътрешната пещера. Слоун включи два портативни прожектора до кивата и ги насочи към затрупания с камъни вход. После се отдръпна назад, за да приготви фотоапарата си, докато Блек и Бонароти вадеха инструментите. Блек забеляза, че движенията на готвача са бавни, предпазливи, почти благоговейни.

Двамата мъже едновременно се обърнаха към Слоун. Тя монтира огромния фотоапарат върху тринога и отвърна на погледите им.

— Излишно е да подчертавам значението на това, което ще направим — каза археоложката. — Тази кива е археологическата находка на няколко поколения и ще се отнасяме с нея подобаващо. Ще действаме по правилата и ще документираме всяка стъпка. Луиджи, ти изкопай пясъка и праха от входа. Работи извънредно внимателно. Аарън, ти махни камъните и стабилизирай вратата. Но първо ще направя няколко снимки.

Тя се наведе зад фотоапарата и мрачната пещера се освети от светкавицата. После Слоун се изправи и кимна с глава.

Бонароти вдигна лопатата, а Блек насочи вниманието си към купчината камъни, затрупващи входа на кивата. Те бяха подредени един до друг без хоросан и очевидно не представляваха археологическа ценност — можеше да ги отстрани с ръка, без да прибъгва до времеемки археологически методи. Но бяха тежки и мускулите на ръцете му скоро започнаха да се уморяват. Въпреки че самата купчина кой знае защо не бе покрита с дебел слой прах като останалата повърхност на кивата, Блек дишаше тежко: Бонароти беше вдигнал задушлив облак около целия вход.

Слоун стоеше на разстояние, правеше по някоя и друга снимка, водеше записки в бележника си и записваше размерите на сградата. От време на време предупреждаваше Бонароти да не проявява прекалено голямо нетърпение. Веднъж дори се озъби на Блек, когато в стената се блъсна случаен камък. Тя неусетно беше поела ролята на ръководител. Докато работеше, Блек разбра, че това навярно би трябвало да го подразни, тъй като имаше повече опит и беше доста по-възрастен. Ала бе прекалено развълнуван, за да го е грижа. Той пръв беше предположил съществуването на кивата. Той я бе намерил. И многобройните му бъдещи публикации за златото на анасазите изрично щяха да го подчертаят. Освен това сега двамата със Слоун бяха в един екип и...

Мислите му бяха прекъснати от мъчителна кашлица. Блек се отдръпна от входа за миг и избърса лицето си с ръкав.

Прахът се бе вдигнал на плътна завеса и за всичко това беше виновен Бонароти и неговата лопата. Лъчите на прожекторите осветяваха полегати стълбове прах. Сцена, достойна за четката на Брюгел. Той хвърли поглед към Слоун, която записваше наблюденията си, облеганата на една скала. Тя вдигна очи към него и кисело се усмихна.

Блек няколко пъти пое дълбоко дъх и продължи да работи. Горният ред камъни беше отстранен и той се зае със следващия.

Изведнъж спря. Зад камъните различи червеникаво-кафява ивица.

— Слоун! — извика археологът. — Ела да погледнеш.

След миг тя се отзова до него. Размаха ръка, за да разнесе праха, и направи няколко снимки отблизо с малък фотоапарат.

— Зад камъните има глинен печат — каза Слоун. От нетърпение контраалтовият ѝ глас бе придобил пискливи нотки. — Разчисти камъните, моля те. Но внимавай да не повредиш печата.

След като беше вдигнал горния ред, работата вървеше по-бързо. След минути Блек напълно разкри печата: голям глинен квадрат, залепен върху пласт мазилка. Върху него бе отпечатана обърната спирала.

Слоун отново се приближи да го разгледа.

— Странно — каза тя. — Печатът изглежда нов. Виж го сам.

Блек го проучи по-внимателно. Определено беше нов — прекалено нов, помисли си той, за да е на седемстотин години. Затрупаната с камъни замазана врата още отначало го бе безпокоила: просто изглеждаше прекалено не на място, за да е част от самата постройка. Странен беше и фактът, че вездесъщият прах не покрива камъните. Още малко, и щеше да го обземе пълно отчаяние.

— Не е възможно някой да е бил тук преди нас — промълви Слоун.

После се обърна към Блек.

— Тази запечатана врата е била изключително добре защитена. Няколко реда камъни са я предпазвали от природните стихии. Нали така?

— Да. — Отчаянието на Блек мигновено се изпари и отново го обзе вълнение. — Това обяснява защо печатът изглежда толкова нов.

Слоун направи още няколко снимки и се отдръпна назад.

— Да продължаваме.

Задъхан и възбуден, Блек удвои усилията си в разчистването на каменната стена.

54.

Късното следобедно слънце огряваше куполите и кухините на обширното скално плато високо над опустошения от пороя каньон на Кивира. Възлести хвойни осейваха странния пейзаж, в пясъка растяха дива елда и лилава върбинка. Малки стръмни дерета пресичаха местността и лъкатушеха сред червения пясъчник. В по-дълбоките дупки по скалните корита все още искреше дъждовна вода. Тук-там над земята се издигаха причудливи скални образувания, покрити с потъмни пластове камък, като противни джуджета, клекнали сред дърветата. От изток се приближаваше нов, по-малък буреносен облак. Ала тук, на триста метра над платото на Кивира, небето все още весело бе осеяно с бели облачета, постепенно пожълтяващи на отслабващата светлина.

Две маскирани фигури безшумно напредваха по скрито дърво. Придвижваха се бавно, плахо, сякаш не бяха свикнали или нямаха желание да са навън през деня. Едната спря за кратко, приклепна и пи от дълбока дупка, пълна с дъждовна вода. После отново продължиха към сянката на висока скала, където спряха.

Единият кожносец бръкна в гънките на кожуха си и измъкна торбичка от еленова кожа. Сребърните раковини подръннаха при движението му. Той извади горна част от човешки череп, пълна със сухи сбръчкани топчета, напомнящи сиви копчета. Другарят му извади друг череп и дълъг сух корен с формата на човешко същество и го постави на пясъка до първия череп. Двамата тихо запяха с треперещи гласове. Проблесна обсидианов нож, който отрязва краищата на корена.

Работеха бързо и безшумно. Украшена с ивици от бяла глина ръка погали сбръчканите топчета. Кожносецът взе три от тях в дланта си и бързо ги пхна през отвора на устата на маската си. Разнесе се висок звук от преглъщане. Втората фигура последва примера му. Ритъмът на песента се ускори.

Запалиха слаб огън и под скалния навес се издигнаха вълма дим. Коренът беше нарязан на дълги, тънки ленти, бързо опушен на огъня и

оставен настрани. В огъня хвърлиха пера, които бавно се сгърчиха и стопиха. После върху въглените бяха поставени няколко пъстри живи бръмбара, които затрепериха, умряха и се овъглиха. Извадиха ги, поставиха ги във втория череп, смачкаха ги на ситно и ги разбъркаха с вода от кожен мях.

Вдигнаха черепа на север и като запяха още по-бързо, един след друг пиха от течността. Ивиците корен отново бяха поставени в огъня, където се свиха и почерняха, вдигайки грозни струи жълт дим. Кожоносците наведоха глави над жарта и дълбоко поеха дима в гърдите си. Ритъмът на напева стана безумно бърз и последните звуци бяха като жужене на жътварки.

Нов буреносен облак се, приближаваше от изток и хвърляше сянка върху земята. Първият кожоносец отново бръкна под сплъстения си кожух и хвърли шепа кремави цветове от татул в огъня. Те бързо се сгърчиха и пратиха струи дим към помръкващото небе. Фигурите се наведоха над дима и жадно го вдишаха. Във въздуха над платото изведнъж се разнесе прекрасен аромат на грамофончета. Покритите с кожуси гърбове започнаха да се разтърсват и сребърните раковини силно зазвъняха.

Отново се вдигна ръка и поръси черен прашец в четирите посоки на света: север, юг, изток и накрая запад. Черепът вече беше празен — цялото му съдържание бе погълнато. Едната фигура вдигна глава към небето. Изпод кожената маска се стичаше гъста слюнка, вдървените длани се протегнаха нагоре. Гневният напев се усили и ускори.

После внезапно се възцари тишина. Последните вълма дим се плъзнаха по скалата. И фигурите с ужасяваща бързина си тръгнаха, тичайки като черни сенки и изчезвайки по Пътя на жреците в мрачната долина на Кивира.

55.

Роско Суайър седеше на един камък и въртеше окъсан оглавник в ръце. Бележникът със стиховете му лежеше забравен на камъка до него. Беше дълбоко развълнуван. Недалеч край кипящите води се издигаше голяма топола, която се клатеше под натиска на пороя. На долните ѝ клони висяха дълги въжета.

Каубоят знаеше какво е това: сивкави конски черва. Един от неговите коне. И поради силната им стадна привързаност щом бе загинал един, трябва да бяха мъртви всички.

В долината се бе спуснал мрак, но небето все още беше болезнено светло. Земята сякаш се колебаеше между деня и нощта, попаднала в онова загадъчно състояние, което се среща само в най-дълбоките каньони в Юта.

Той погледна бележника си, разтворен на поемата за Ураган, която неуспешно се бе опитвал да довърши. Замисли се за коня: за тридневното му преследване, за духа на това великолепно животно. За Арбъкълс: кротък, добродушен, способен. Спомни си всичките си коне, които беше изгубил в тази експедиция, всеки със свои особености, и всичките дреболии, от които се състоеше животът му с тях. Странностите, навиците им, пътищата, по които бяха яздили... мисълта за гибелта им му бе непоносима.

И после се замисли за Нора. Неведнъж го беше вбесявала. Ала не можеше да не се възхищава на нейната смелост, на понякога безразсъдната ѝ решителност. Каква ужасна смърт!

Сигурно бе чула приближаването ѝ и беше разбрала какво означава.

Той обходи с поглед долината, цялата в тъмнолилаво, зелено и златно под яркотюркоазено небе. Красиво място. И все пак зловещо в своята красота.

Очите му се насочиха към скрития град. Онези тримата бяха горе и отваряха кивата, сякаш нищо не се е случило. И щяха да получат цялата слава. А Нора щеше да получи паметна плоча на някоя стена в

института. Суайър отвратено се изплю, въздъхна и се обърна да вземе бележника си.

После спря и отново вдигна поглед към помръкващия каньон. Освен плисъка на вода и птичите песни, не се чуваше нищо друго.

Ала инстинктът му подсказваше, че го наблюдават.

Той бавно се пресегна за бележника. Прелисти няколко страници, спокойно седна на камъка и се престори, че чете.

Усещането не изчезваше.

Шестото му чувство се бе развивало през дългите трудни години на отглеждане на коне в диви, понякога дори враждебни райони. Беше се научил да му доверява живота си.

Спусна дясната си ръка към кобура и леко я опря на него, за да се увери, че оръжието му е там. После пак я вдигна и замислено поглади мустаците си. Ревът на водата отекваше в каньона, усилен и пречупен от скалните стени. В небето се показваше краят на нов буреносен облак и придаваше на тюркоаза грозен сив оттенък.

Той небрежно пъкна бележника в джоба си. После също толкова небрежно свали предпазителя.

Зачака. Нищо.

Изправи се на крака и се протегна, за да може отново да се огледа наоколо. Пак нищо. И все пак инстинктът му рядко грешеше. Може би си въобразяваше. Беше преживял тежък следобед, меко казано.

Така или иначе, усещаше нечие присъствие. Нещо повече: чувстваше се следен.

Суайър се зачуди какво ли може да е. Преди в долината нямаше вълци и пуми, нито пък се бяха появили този ден. Сигурно беше човек. Но кой? Нора и другите, които бяха влезли в каньона, бяха мъртви. А останалите бяха заети с кивата. Освен това никой от тях не искаше...

Изведнъж го осени кой трябва да е. Бе прекалено шокиран от събитията през деня, иначе би трябвало да се досети по-рано. Това бяха онези, които бяха убили конете. Гадовете, които бяха изкормили неговите животни.

И сега идваха за него.

Опасенията му бяха заменени от гняв. Не можеше да върне времето назад, не можеше да спаси конете си и да попречи на Нора да

влезе в каньона. Ала определено можеше да направи нещо поне по този въпрос.

Не биваше да остава на това място. Той леко скочи на крака и излезе на открито, озърна се наоколо и потърси място, където може да се отбранява. На пръв поглед долината изглеждаше непроменена, но на открито по-ясно усещаше присъствието.

Очите му се насочиха към горичка пустинни дъбове в отсрещния край на долината. Преди дванадесет часа дърветата бяха на петнадесет метра от водата, а сега — на самия бряг.

Каубоят бавно кимна. Така реката щеше да пази тила му. Щеше да се скрие сред дъбовете. Нямаше да знаят къде е, а той щеше да вижда цялото възвишение и да има време за няколко чисти изстрела.

Закрачи надолу към реката, усещайки в гърба си невидимите очи. Когато измина половината път до горичката, Суайър спря, изплю струя тютюн и загащи ризата в панталона си, като междуременно разхлаби оръжието в кобура — магнум двадесет и втори калибър с дълга цев, който имаше преимуществото, че е точен при многократна стрелба. Подходящо оръжие за онова, което беше намислил.

Мракът се сгъстяваше и това щеше да е последната му възможност да огледа долината, преди да навлезе сред дърветата. Искеше да усети откъде ще се появят противниците му. Денем там нямаше много скривалища. Ала с приближаването на нощта броят им растеше: групи тополи и храсти, места, попадащи в тъмни сенки. Но не забеляза движение, нищо необичайно.

Отново се усъмни в инстинкта си. Той продължаваше да го съветва: „Бягай, скрий се!“ Заваля, тежките капки заплюяха по пясъка. Сърцето му се разтуптя от страх. Не беше човек, който бяга от битка, но не знаеше кой е врагът, нито откъде ще дойде и дали в крайна сметка не е плод на въображението му. Опита се да си напомни, че това са гадовете, които бяха убили конете му. Ала когато мислите му се върнаха към животните, отново си ги представи: ритуално изкормени, пера, стърчащи от изцъклените мъртви очи, увити на спирали сивкаво-сини черва. „Що за чудовища са способни на такова нещо?“...

Суайър продължи напред и ускори ход към горичката. Веднъж за малко не се обърна с разтуптяно сърце, но навреме се овладя: не биваше да показва, че знае за тях.

Още няколко крачки, и стигна при дъбовете. Той бързо отиде до края на горичката, приклепна, после се завъртя и застана с гръб към реката. Под надвисналите клони цареше мрак, по главата и гърба му се стичаше вода. Отблизо пороят сякаш ревеше още по-силно: разсейваше го, обгръщаше го отвсякъде. Каубоят разтърси глава, за да я проясни, и неволно направи крачка назад. Сега беше точно до реката — водата клокочеше покрай дънерите, пенеше се около ботушите му. Отново отстъпи към гората и ботушите му издадоха тих плясък.

Обзет от неясен страх, Роско осъзна, че е сбъркал с идването си в тази горичка. Мракът се спускаше толкова бързо над каньона, че не виждаше почти нищо, освен дърветата. Леко разтреперан, той зачака. Студената вода проникна в ботушите му. Очите му се разшириха, докато се опитваше да отдели силуетите на дъбовете един от друг, да ги различи в мокрия здрач.

След малко извади пистолета си от кобура и пак отстъпи назад в кипящата вода. Равнището ѝ малко се беше вдигнало и Суайър разсеяно забеляза, че пороят се усилва. Вече не изпитваше гняв, а само вледеняващ страх. Бе прекалено тъмно, за да вижда нещо. Поне да чуваше, тогава щеше да може да реагира. Но ревят на водата беше като тежък плащ, който го лишаваше от най-ценното му сетиво. Оставаше му само обонянието. Но дори от него нямаше голяма полза: поради някаква прищявка на претоварения му разум го заобикаляше прекрасен нежен аромат на грамофончета.

Точно в този момент отляво видя ужасяващо движеща се сянка: зловещо черна на черния фон. Със закъснение осъзна, че те през цялото време са били в горичката, наблюдавали са и са го чакали да дойде при тях. Вдигна пистолета си с вик, но стреля напосоки и оръжието отхвърча в реката. Преди проблясъкът да угасне Суайър видя — или му се стори, че вижда — острие на нож, невероятно черно и студено, което се носеше към него.

56.

В дълбините на вътрешната пещера Блек внимателно пъхна острието на джобното си ножче под най-горния глинен печат. Ръцете му трепереха от умора и вълнение. В опит да окажат равномерен натиск върху печата вцепенените му пръсти се сгърчиха и печатът се откърти заедно с парче от мазилката на вратата.

— Спокойно — каза Слоун, застанала зад големия фотоапарат на известно разстояние от входа.

Блек проточи шия към дупката, но тя бе прекалено малка, за да различи нещо вътре. От долината под града се разнесе далечен приглушен гръм.

Археологът се изкашля в шепа, после пак, по-силно. В хрчката му имаше парченца глина. Той отвратено я отърси от дланта си и се обърна към каменната фасада. Бонароти, който вече беше изкопал купчините прах около входа на кивата, сега му помагаше.

След половин час се появи втори печат. Бяха отстранени достатъчно редове камъни, за да разкрият около метър от вратата. Слоун се приближи и направи няколко снимки. После се отдръпна назад от облака прах и започна да пише в бележника си. Блек пъхна ножа си под втория печат, внимателно го отчупи от мазилката и го остави настрана. Сега между него и окончателното потвърждение на теорията му стоеше само тънка стена от мазилка и кирпич. Той се наведе, вдигна кирката с ожулените си ръце и замахна към стената.

Отдели се парче мазилка. Блек отново замахна с кирката, после пак и разшири отвора: тъмен назъбен правоъгълник, осветен от мощните прожектори. Той възбудено хвърли кирката.

Слоун мигновено се приближи, извади фенерче от джоба си, пъхна го дълбоко в дупката и притисна лице към мазилката. Блек видя, че тялото ѝ се напруга. Остана в тази поза около минута, може би повече. После безмълвно се отдръпна назад с грейнало от вълнение лице. Блек грабна фенерчето от ръката ѝ и го протегна в отвора.

Слабият жълт лъч едва пронизваше мрака в кивата. Но когато го плъзна наоколо, ученият си помисли, че сърцето му ще се пръсне. „Навсякъде лъщеше злато...“ Жълтият цвят изпълваше помещението, сияеше навсякъде, по пода, по перваза, който опасваше стената: плътен блясък на хиляди обли златни повърхности.

Блек рязко дръпна ръката си назад.

— Да разбием вратата! — извика той. — Фрашкано е със злато!

— По правилата, Аарън — остро отвърна Слоун, ала гласът ѝ издаваше обзелото я вълнение.

Той вдигна кирката и продължи да разбива горната част на входа. Бонароти взе друга кирка, застана до него и бясно заудря по кирпича в такт с ударите на Блек. Скоро дупката се разшири. Археологът пхна цялата си глава вътре и силно натисна с рамене в опит да се провере през отвора, като размахваше фенерчето на Слоун, Ала кирките им бяха вдигнали прекалено много прах и се виждаха само златни проблясъци.

Лъчът угасна. Той измъкна глава и ядосано захвърли фенерчето.

Извън града отново се разнесе приглушен гръм, който разцепи шепота на дъжда. Ала Блек не чуваше нищо друго, освен ударите на кирката си по мазилката и неравномерното свистене на дишането си. Действителността избледня като сън. Странно усещане изпълни главата му и той разбра, че вече не чувства ръцете си.

Нереалността все повече го обгръщаше и археологът със залитане се отдръпна от кивата в опит да проясни главата си. И усети непреодолима умора. Погледна Бонароти, който продължаваше равномерно да размахва кирката. После се обърна към Слоун, която напрегнато чакаше отстрани.

Внезапно се разнесе звук от срутване на мазилка и Блек завъртя глава към кивата. Беше се отцепило голямо парче кирпич и при падането си върху скалния под се бе пръснало на парчета. Дупката вече беше достатъчно голяма, за да може да се влезе през нея.

Той вдигна един от прожекторите на Слоун и се запъти към входа.

— Махни се от пътя ми — каза ученият и безцеремонно изблъска Бонароти.

Готвачът залитна, хвърли кирката си и с присвити очи се обърна към него. Но Блек не му обърна внимание и отчаяно се опита да

насочи лъча към назъбения отвор.

— Отдръпнете се — разнесе се иззад него гласът на Слоун. — Казах да се отдръпнете настрани, и двамата.

Бонароти се поколеба за миг и отстъпи крачка назад. Блек го последва, изненадан от неочаквано ледения ѝ тон.

Тя се приближи, като правеше снимки в движение. След това провеси фотоапарата на шията си, обърна се към Блек и взе прожектора от ръцете му.

— Помогни ми — каза Слоун.

Блек постави ръце на хълбоците ѝ и я повдигна към дупката. Лъчът бясно се плъзна по тавана на кивата. После изведнъж отслабна до меко сияние. Той бързо скочи след нея, провря се през назъбената дупка и непохватно се просна по очи, като плюеше вездесъщия прах. С някаква безпристрастна част от ума си археологът си помисли, че Хауард Картър едва ли би се държал точно така.

Слоун беше захвърлила прожектора и той лежеше в праха. Разтреперан от вълнение, Блек се изправи на крака, хвана го за металната дръжка и го вдигна нагоре. Ръката го заболя от движението. Сякаш електрически ток пронизваше дробовете му всеки път щом си поемеше дъх. Но той не забелязваше: това бе мигът на голямото откритие, определящият миг на целия му живот.

Бонароти беше влязъл след него, ала Блек не му обърна внимание. От всички страни лъщеше злато. Почти сумтейки от възбуда, археологът се наведе напред и вдигна най-близкия предмет — блюдо, пълно с някакъв прах.

Мигновено разбра, че нещо не е наред. Блюдото в ръката му беше леко, материалът бе топъл на пипане, не като злато. Той изсипа праха и доближи съда към лицето си.

После се изправи и с ридание го захвърли на земята.

— Какво правиш, по дяволите? — извика Слоун.

Ала Блек не я чуваше. Той се огледа наоколо с внезапно диво отчаяние и започна да вдига и хвърля предмет след предмет. Всички бяха еднакви. Залитна, падна и с усилие се изправи. След толкова трескави надежди безкрайното разочарование беше непоносимо. Блек механично се обърна към спътниците си. Бонароти неподвижно стоеше под назъбената дупка със смаяно изражение на покритото си с прах лице.

После бавно насочи очи към Слоун. В мъката и невъобразимия си ужас не можа да разбере, че вместо отчаяние, на лицето ѝ сияе отмъстителна усмивка.

57.

Нора нямаше представа колко време е минало, преди най-последно да усети хладен повей, който разроши мократа коса на челото ѝ. Постепенно си спомни къде е и какво се е случило. Главата ѝ безмилостно запулсира и тя жадно вдъхна свежия въздух.

Затискаше я нещо ужасно тежко. Нора напрегна сили и тежестта леко се измести. В пещерата проникна бледа светлина. Ревът на каньона бе отслабнал до гърлено вибриране, което отекваше до костите ѝ. Или може би просто пълните ѝ с вода уши заглушаваха грохота.

Тя протегна крака, мъчително се обърна в тясната пещера и видя, че притискащата я тежест е Смитбак. Той неподвижно лежеше на хълбок. Ризата на гърдите му висеше на съдрани ивици. Въпреки сумрака Нора с ужас забеляза, че гърбът му е нарязан, сякаш от жесток бой с камшик. Първата вълна на пороя беше минала над тях, докато се бяха вмъквали под скалния навес. Смитбак я бе защитил с тялото си и беше поел яростта на стихията със собствения си гръб.

Тя внимателно доближи глава до гърдите му и постави трепереща длан върху лицето му. Сърцето му биеше слабо, но поне биеше. Без да осъзнава какво прави, Нора го целуна по ръцете и лицето. Клепачите му се отвориха — очите отдолу бяха изцъклени и мътни. След миг погледът му се фокусира, устните му беззвучно помръднаха, лицето му се сгърчи от болка.

Над рамото му Нора вида, че водата е на няма и метър и половина под таеното им убежище. Беше спаднала от първоначалния пристъп на пороя, ала за нейна изненада отново се покачваше. По стените на каньона се стичаха ручейчета и тя разбра, че наблизко отново вали проливен дъжд. Не само в тяхната пещера бе тъмно: навън също се смрачаваше. Сигурно беше останала в безсъзнание няколко часа.

— Можеш ли да седнеш? — попита Нора. Остра болка пронизваше слепоочията ѝ при всяка дума.

Смитбак с усилие се надигна, като потръпваше и се задъхваше. От напрегане по корема и бедрата му потекоха струйки кръв. Когато му помогна да седне, Нора внимателно разгледа раните по гърба му.

— Ти ми спаси живота — стисна ръката му тя.

— Още не е сигурно — измъчено отвърна журналистът.

Нора предпазливо надникна навън и разгледа скалната стена за някакви издатини. Беше абсолютно гладка — нямаше как да се изкатерят по-нависоко. Археоложката се замисли. Трябваше да се махнат от пещерата, в това нямаше съмнение. Не можеха да пренощуват там. Ако равнището на водата още повече се вдигнеше — или ги залееше нов порой, — нямаше да имат надежда за спасяване. Ала нямаше и как да се измъкнат.

Освен да се хвърлят във водата и да се молят за избавление.

Течението под пещерата беше бързо, но спокойно. Всички останки, които се носеха по повърхността, плаваха към средата на реката. Навярно и те щяха да успеят да минат през цепнатината, без стихията да ги разбие в стените на каньона.

Смитбак я наблюдаваше и очевидно прочете мислите ѝ, защото бръчките около устата му се изпънаха.

— Можеш ли да плуваш? — попита го Нора.

Той сви рамене.

— Ще се завържем един за друг — каза тя.

— Не, само ще те повлека към дъното — възрази журналистът.

— Ти ми спаси живота. Сега си свързан с мен.

Нора внимателно свали дрипавите останки от ризата му, откъсна ръкавите и ги усукана на късо въже. После завърза единия край за лявата си китка, а другия — за дясната китка на Смитбак.

— Това е лудост... — започна той.

— Запази си силите за плуването. Виж, нямаме друг шанс. Става тъмно, повече не можем да чакаме. Най-важното е да се държим в средата на течението. Няма да е лесно, защото каньонът е адски тесен. Затова ако видиш, че си прекалено близо до стената, леко се отгласни с крак от нея. Най-опасният момент ще бъде, когато пороят ни изхвърли в долината. Щом се озовем навън, трябва веднага да се насочим към брега. Ако течението ни отнесе в следващия каньон, с нас е свършено.

Смитбак кимна с глава.

— Готов ли си?

Той отново кимна. Очите му бяха присвити, устните — пребледнели.

Изчакаха поредната вълна да отмине. Нора го погледна и го хвана за ръка. Последва миг на колебание и двамата едновременно се хвърлиха във водата.

Първото ѝ впечатление беше от самата вода: вцепеняващо студена. Второто бе от течението: поразително силно, далеч по-силно, отколкото изглеждаше от пещерата. Когато се понесоха напред, тя разбра, че не са в състояние да контролират посоката си: можеха само да внимават да не се блъснат в опасните стени, разминавайки се понякога на половин метър, а друг път само на сантиметри. Повърхността вреше и кипеше, пълна с парчета дърво и растения, истерично танцуващи около тях. На по-голяма дълбочина водата представляваше хаос от чакъл и пясък, които жулеха краката им. До нея Смитбак полагаше отчаяни усилия и извика веднъж, когато в рамото му се блъсна възлест корен на дърво.

Изтече една мъчителна минута. После Нора видя светлина — вертикална сива линия, раздвояваща ужасния мрак. Стената на каньона се приближи на опасно разстояние и тя се оттласна. Внезапно яхнаха гребена на висока вълна, която ги изхвърли от каньона и ги запрати в кипящ вир. Разнесе се яростен рев и Нора усети, че потъва. Тя задърпа импровизираното въже и светкавично изплува на повърхността. Като се озърташе и плюеше вода, археоложката с ужас видя, че са стигнали до средата на долината. Само на няколко секунди от тях беше тесният отвор на отсрещния каньон, който със страховит звук всмукваше реката в назъбената си паст. После попаднаха в друг въртоп, който ги запрати встрани към по-спокойната вода край брега.

Нора усети удар в корема, последван от болезнено триене. Когато течението отново започна да ги носи към средата, тя протегна ръка и заопипва под себе си. Намираше се над хвойнов храст и се хвана за един дебел клон.

— Увиснали сме на едно дърво — каза археоложката на Смитбак, който само кимна.

Нора погледна към брега. Той бе само на петнадесетина метра от тях, които сякаш бяха петнадесет километра, тъй като нямаше как да преплуват течението.

Тя се озърна наоколо. Малко по-надолу се подаваше друго дърво, брулено и клатено от вълните. Ако се пуснеха, можеше да се хване за него.

— Готов ли си? — попита Нора.

— Стига си ми задавала този въпрос. Не мога да понасям вода.

Тя се пусна по течението, хвана се за следващото дърво, после за следващото, като влачеше Смитбак след себе си. Изведнъж краката ѝ докоснаха дъното, окуражаващо стабилно след пороя. Нора бавно се заизкачва по тинестия бряг към тополовата горичка. Двамата тежко седнаха сред изхвърлените от стихията клони. Тя развърза въжето, задъхано се отпусна по гръб, закашля се и изплю вода.

В небето проблесна светкавица, последвана от острия трясък на гръмотевица. Нора вдигна очи и видя, че втори, по-малък облак покрива каньона. Мислите ѝ се насочиха към метеорологичната прогноза. Ясно небе. Как можеше да сбъркат така?

Дъждът се усили. Нора извърна лице и погледна към лагера. В него имаше нещо странно, което отначало не можеше да определи. После осъзна: палатките отново бяха разпънати, багажът беше грижливо покрит с платница.

„Логично е, предполагам“ — помисли си тя. Пътят през тесния каньон бе затворен.

И все пак лагерът пустееше.

Дали останалите от експедицията се бяха подслонили в самата Кивира? Но в такъв случай защо още бяха там, след като опасността бе отминала?

Нора се надигна, седна и погледна Смитбак, който лежеше по корем и водата се стичаше от тялото му на розови струйки. Беше ранен. Но поне бе жив. За разлика от Арагон. Трябваше да го заведе да се стопли в някоя палатка.

— Можеш ли да вървиш? — попита тя.

Журналистът мъчително преглътна и кимна. Нора му помогна да се изправи. Той залитна, направи няколко крачки и отново се облегна на нея.

— Още мъничко — прошепна тя.

С общи усилия стигнаха до пустия лагер. Нора настани Смитбак в медицинската палатка, потърси в багажа и намери болкоуспокоителни, антибиотична паста и бинт. После подаде глава

навън и се огледа. Нищо. Всички ли бяха отнесени от пороя? Не, естествено: някой трябва да беше разпънал палатките. Слоун и Суайър със сигурност бяха усетили какво приближава и се бяха погрижили другите навреме да се изкачат на безопасна височина.

Тя отвори уста и се приготви да извика, ала отново я затвори. Някакъв неясен инстинкт ѝ подсказа да не издава присъствието си.

Вмъкна се обратно в палатката и се приближи до Смитбак.

— Как си?

— Страхотно. — Той потръпна. — В известен смисъл.

Нора погледна мократа коса, залепнала за челото му, и изпита внезапен прилив на нежност.

— Ще можеш ли да повървиш още малко?

— Защо? — изненада се журналистът.

Тя поклати глава.

— Защото ми се струва, че трябва да се махнем оттук.

После видя въпроса в кафявите му очи.

— Става нещо странно — поясни Нора. — И предпочитам от разстояние да разбера какъв е проблемът.

Тя му даде две болкоуспокояващи таблетки и се зае с ужасните рани по гърба му. Смитбак се напрегна, но запази мълчание.

— Защо не се оплакваш? — попита археоложката.

— Не знам — малко унесено отговори той. — Сигурно съм се вцепенил от водата.

Трепереше, челото му лепнеше от пот. „Извада в шок“ — помисли си Нора. Дъждът навън все повече се усилваше, вятърът се надигаше и блъскаше стените на палатката. Тя с мрачна категоричност разбра, че няма начин да го накара да върви, поне засега.

— Този спален чувал ще те стопли — каза Нора и го погали по бузата. — Ще отида да видя дали не мога да ти направя нещо горещо за пиене. — Тя внимателно подпъкна спалния чувал около него и се насочи към отвора на палатката.

— Нора — разнесе се гласът му изпод чувала, бавен и сънен.

Тя се обърна.

— Да?

Смитбак я погледна.

— Нора — отново започна той. — Знаеш ли, след всичко, което се случи помежду ни... е, искам да ти разкрия чувствата си.

Нора го зяпна. После се приближи и го хвана за ръка.

— Да?

Устните му се разтвориха в бледа усмивка.

— Чувствам се отвратително — чу се и сухият му шепот.

Тя поклати глава и неволно се засмя.

— Ти си непоправим.

Наведе се и го целуна. И още веднъж, нежна, продължителна целувка.

— Искам още, моля — прошепна Смитбак.

Нора се усмихна, излезе от палатката и спусна капака. Привела рамене срещу вятъра, тя се запъти към складираните провизии.

58.

Слоун Годард стоеше в сумрака на кивата и се взираше в редиците лъскави съдове. Дълго време не виждаше нищо друго. Сякаш външният свят се беше отдалечил на огромно разстояние, оставяйки след себе си само това малко пространство. Бе забравила за всичко — смъртта на Холройд, пороя, Нора и другите, смразяващото присъствие на убийците на конете.

Бяха открити само няколко малки фрагмента слюдеста керамика черно върху жълто. Откриването на цели съдове беше истинско събитие. Те бяха божествено красиви, най-разкошната керамика, която бе виждала през живота си. Всеки съд имаше съвършена форма и полировка. Глината, от която бяха направени, беше изпечена до наситеножълто, но цветът бе подсилен чрез прибавяне на счукана слюда. Керамиката искреше с вътрешна светлина и докато разглеждаше безбройните паници и кани, гърбави фигурки, черепи, гърнета и статуетки, Слоун си мислеше, че са по-красиви от злато. Те притежаваха топлина и жизненост, които липсваха на благородния метал. Всички бяха украсени с геометрични и зооморфни мотиви, изпълнени с възхитително майсторство: пред нея се разкриваше цялата пиктографска история на анасазите.

Всичко бе там, както беше очаквала: главният източник на слюдеста керамика. Това бе любимият проект на баща ѝ: в течение на тридесет години той беше картографирал всеки фрагмент, прокарвайки хипотетични търговски пътища в търсене на източника. Тъй като броят на откритите фрагменти бе нищожен, баща ѝ беше предположил, че тези керамични съдове са били най-ценните вещи на анасазите и са се съхранявали на едно място, най-вероятно религиозен център. След като бе картографирал разпространението на всички известни фрагменти, той беше стигнал до заключението, че източникът им е някъде сред лабиринта на каньоните. Дори за кратко бе мечтал сам да го открие. Ала беше остарял и се бе разболял. После, когато беше научил за Нора и писмото от баща ѝ, надеждата отново се бе разгоряла.

Веднага беше разбрал, че ако изобщо съществува, Кивира може би е източник на тази великолепа керамика. Това бяха само предположения, естествено — прекалено хипотетични, за да ги публикува човек с неговото положение. Но бяха достатъчни, за да прати експедиция, в която да участва дъщеря му.

Слоун знаеше, че ако открият града, трябва да обсъди въпроса насаме с Нора. Само че не можеше да я включи в голямото откритие, което предстоеше. Нора и без това вече беше взела своя дял от славата. Колко пъти по пътя за Кивира ѝ бе хрумвала горчивата мисъл, че се подчинява на заповедите на една второкласна, неопитна археоложка, след като по право тя би трябвало да ръководи експедицията. В крайна сметка Нора, а оттук и баща ѝ щяха да получат цялата слава: поредният пример за предвидливостта на баща ѝ, за липсата му на доверие към нея.

Е, сега всичко щеше да се промени. Ако Нора не беше такава егоистка, такъв деспотичен инат, нямаше да се стигне дотам. Но по волята на съдбата откритието щеше да е на Слоун. Сега тя ръководеше експедицията. Нейното име завинаги щеше да е свързано с откриването на тази керамика. Всички останали — Блек, Нора, особено баща ѝ — щяха да останат на заден план.

Тя бавно се върна към настоящето. С периферното си зрение забеляза разочарования Бонароти, който залиташе със сковани крака към дупката, за чието пробиване беше помогнал. След малко се покатери по перваза и изчезна в пещерата.

Очите ѝ се плъзнаха по невероятното съкровище от керамични съдове и стигнаха до голяма дупка в пода, която до този момент не бе забелязала. Тя изглеждаше изкопана съвсем наскоро. Но това не беше възможно: кой друг, освен тях можеше да е влизал в тази кива през последните седемстотин години? И кой би изкопал няколко килограма прах, без да обърне внимание на една от най-богатите съкровищници в цялата история на Северна Америка?

Ала ликуването не ѝ позволи дълго да мисли за това. Слоун възбудено се обърна към Блек. Бедният Аарън Блек, който бе допуснал детинската му жажда за златно съкровище да заслепи опитния археолог у него! Тя не се беше опитала да го поправи, естествено: нямаше защо да охлажда ентузиазма му, след като имаше толкова голяма нужда от неговата помощ. Освен това, щом преодолееше

първоначалното си разочарование и срам, той непременно щеше да разбере, че находката им всъщност е безкрайно по-важна.

Видът на Блек в сумрака на кивата обаче я порази. „Изглежда ужасно“ — помисли си Слоун. Плъттa му сякаш се беше спаружила. Две зачервени влажни очи кухо зяпаха от лице, покрито с белезникав прах, превърнал се в кал върху потната му кожа. В тези очи тя видя ужасяващ спомен за Питър Холройд, парализиран от страха и болестта в помещението с царския гроб.

Устните на Блек висяха отпуснати и когато пристъпи към нея, той се олюля. Направи още една крачка, бръкна в най-близката паница и извади огърлица с мъниста от слюда, искрящи като злато на светлината на прожектора.

— Керамика — вдървено изрече ученият.

— Да, Аарън, керамика — отвърна Слоун. — Не е ли великолепна? Слюдестата керамика черно върху жълто, която от сто години убягва на археолозите.

Той погледна огърлицата и запремигва с невиждащи очи. После бавно я вдигна и с треперещи ръце я повеси на шията ѝ.

— Злато — изхриптя Блек. — Искрах да ти дам злато.

Трябваше ѝ известно време, докато разбере. Той се опита да пристъпи напред и залитна на мястото си.

— Аарън — настойчиво каза Слоун. — Не разбираш ли? Това струва повече от злато. Много повече. Тези съдове разказ...

Тя замълча. Лицето на Блек се сгърчи, той притисна с длани слепоочията си. Слоун неволно отстъпи назад. Пред погледа ѝ краката му се разтрепериха, археологът се свлече по стената на кивата и се отпусна на каменния перваз.

— Ти си болен, Аарън — промълви тя и обзелата я паника замени триумфа ѝ. „Това не е възможно!“ — помисли си младата жена.

Блек не отговори. Той се опита да запази равновесие и събори няколко гърнета с протегнатите си ръце.

Слоун с внезапна решителност пристъпи напред и хвана едната му ръка.

— Виж, Аарън, ще отида до медицинската палатка и ще се върна колкото може по-скоро.

Тя бързо се провря през назъбената дупка и излезе от кивата. После изтупа праха от краката си и тичешком напусна пещерата,

прохода и безмълвния град.

59.

Застанала на колене, Нора пъхна изваденото от непромокаемите чували фенерче в джоба си и помогна на Смитбак да изпие чашка вдигащ пара бульон. Газовият котлон прещеше и цъкаше, докато изстиваше пред палатката. Тя пое празната чаша от ръцете му, настани го обратно върху спалния чувал и го зави с вълнено одеяло. Беше заменила мокрите риза и панталон със сухи и шокът му като че ли преминаваше. Но дъждът продължаваше да плющи по палатката и щеше да е безсмислено да се опитва да го премести. Според нея сега Смитбак най-много се нуждаеше от сън. Тя погледна часовника си, който бе закопчала на главния стълб на палатката. Минаваше девет. И все пак кой знае защо никой не се връщаше в лагера.

Мислите ѝ отново се насочиха към пороя. Предизвикалата го буря трябва да е била ужасна. Струваше ѝ се необяснимо как някой може да не забележи буреносния облак от платото.

Нора бързо се изправи. Смитбак я погледна с бегла усмивка.

— Благодаря!

— Поспи — отвърна тя. — Аз ще се кача при руините.

Журналистът кимна, но очите му вече се затваряха. Нора извади фенерчето и излезе в мрака. Тя го включи и тръгна към въжената стълба. Цялото тяло я болеше и не си спомняше някога да се е чувствала по-уморена. Страхуваше се от онова, което щеше да открие в мъртвия град. Ала вече се беше погрижила за Смитбак, а и в момента не можеше да става въпрос да напуснат долината. Като ръководител на експедицията нямаше друг избор, освен да отиде в Кивира и да разбере какво става.

Дъждовните капки проблясваха през жълтия лъч. Когато се приближи до скалата, Нора видя тъмна фигура да се спуска по стълбата и леко да скача на пясъка. Нямаше начин да не познае силуета и грациозните движения.

— Ти ли си, Роско? — разнесе се гласът на Слоун.

— Не — отвърна Нора. — Аз съм.

Фигурата се вцепени. Нора пристъпи напред и освети лицето на Слоун. Не видя облекчение, а смайване и смут.

— Ти! — ахна Слоун.

Нора долови в гласа ѝ ужас, дори гняв.

— Какво става? — като се опитваше да се овладее, попита тя.

— Как... — започна Слоун.

— Попитах те нещо. Какво става?

Нора инстинктивно отстъпи назад. После забеляза огърлицата на шията ѝ: едри мъниста, очевидно праисторически, жълти и лъскави — слюдесто лъскави — на светлината на фенерчето.

Докато се взираше в накита, чувството, зародило се като парещ страх, внезапно избухна в ярост.

— Направила си го, нали? — промълви тя. — Влязла си в кивата.

— Аз... — заекна Слоун.

— Съвсем съзнателно си влязла в кивата — каза Нора. — Имаш ли представа как ще реагира институтът? Как ще реагира баща ти?

Слоун мълчеше. Изглеждаше поразена, сякаш все още не можеше да проумее или да приеме присъствието ѝ. „Сякаш вижда призрак“ — помисли си Нора.

И тогава в миг разбра, че всъщност е точно така.

— Не очакваше да ме видиш жива, нали? — попита тя.

Гласът ѝ прозвуча уверено, ала усещаше, че цялото ѝ тяло трепери.

Слоун обаче продължаваше да стои като вцепенена.

— Метеорологичната прогноза каза Нора. — Ти ме излъга.

При тези думи Слоун внезапно рязко поклати глава.

— Не... — започна тя.

— Пороят започна дващест минути след като ти слезе от скалите — прекъсна я Нора. — Цялото плато Кайпаровиц се оттича през каньона. Горе е имало огромен буреносен облак, трябва да е имало. И ти си го видяла.

— Метеорологичната прогноза, която се излъчва от Пейдж, е публично достояние. Можеш да провериш, когато се върнем...

Но докато я слушаше, в съзнанието на Нора се появи неканен образ: Арагон, разкъсан на парчета от пороя, който безмилостно го беше повлякъл по стените на каньона.

Тя поклати глава.

— Не. Ще направя нещо друго. Ще проверя сателитните снимки. И знам какво ще открия: чудовищен облак, надвиснал точно над платото Кайпаровиц.

При тези думи Слоун пребледня като мъртвец. По широките ѝ скули се събираха капки дъжд.

— Виж, Нора, възможно е изобщо да не съм погледнала натам. Трябва да ми повярваш.

— Къде е Блек? — неочаквано попита Нора.

Изненадана от въпроса, Слоун замълча.

— В града — отвърна тя.

— Какво според теб ще каже той, когато го попитам? Той беше на скалите заедно с теб.

Слоун свъси вежди.

— Той не е добре и...

— И Арагон е мъртъв — с едва овладяна ярост отново я прекъсна Нора. — Слоун, ти си била готова да влезеш в кивата независимо от цената. И тази цена е убийство.

Грозната дума увисна в тежкия въздух.

— Ще отидеш в затвора, Слоун — продължи Нора. — И никога повече няма да работиш в тази област. Лично ще се погрижа за това.

— Не можеш да го направиш, Нора — отвърна Слоун. — Не можеш. — Гласът ѝ бе тих и настойчив.

— Само почакай.

Светкавица разцепи небето, почти незабавно последвана от мощен гръм. В този миг Нора наведе глава и заслони очи. И видя мътния проблясък на оръжието, затъкнато в колана на Слоун. Веднага вдигна поглед. Слоун я наблюдаваше, изведнъж се изпъна и рязко си пое дъх. Зъбите ѝ бяха стиснати. На Нора ѝ се стори, че зад изненаданото ѝ изражение долавя нова решителност.

— Не! — промълви тя.

Слоун се взираше в нея, без да мига.

— Не! — повтори Нора, този път по-високо, и заотстъпва в мрака.

Ръката на Слоун бавно и колебливо се плъзна надолу към пистолета.

С рязко отчаяно движение Нора изключи фенерчето и се затича.

Лагерът бе на стотина метра — там нямаше да намери убежище. Слоун стоеше на пътя към града. Реката я отрязваше от отсрещната страна на долината. Единствената възможност беше посоката, в която тичаше.

Мислите ѝ бясно препускаха. Слоун не бе свикнала да губи. Щом беше отказала да напусне Кивира, преди да отвори нивата, щеше ли да позволи на Нора да я върне в цивилизацията, където я очакваха срам и унижение — един съсипан живот? „Защо я предизвиках така? — ядоса се на себе си Нора. — Как можах да постъпя толкова глупаво?“ Беше показала на Слоун, че няма избор. Сама бе подписала смъртната си присъда.

Тичаше колкото може по-бързо в подножието на скалите и се насочваше към свлачището в отсрещния край. Мълниите от време на време осветяваха пътя ѝ. Тя се изкатери по сипея и започна да търси скривалище, без да смее да използва фенерчето си, за да не се издаде. По средата на склона намери подходяща дупка: тясна, но все пак достатъчно голяма, за да побере човешко тяло. Вмъкна се колкото може по-навътре и приклекна в мрака, като дишаше тежко и се опитваше да анализира ситуацията, обзета от гняв и отчаяние.

Озърна се наоколо. Убежището ѝ бе само временно решение: Слоун съвсем скоро щеше да я открие. И беше въоръжена.

Мислите ѝ се насочиха към Смитбак, който спеше в медицинската палатка. Тя сви юмруци. Журналистът бе лесна мишена. Но не: Слоун нямаше какво да търси в палатката. Даже да го намереше, може би нямаше да го убие. Нора трябваше да се вкопчи в тази надежда — поне докато измислеше как да спре Слоун.

Не можеше да няма изход. Бонароти и Суайър бяха някъде там. Освен ако и те не участваха в заговора... Тя поклати глава, отказвайки да продължи тази линия на размисъл.

Може би щеше да измисли как да се прокрадне в лагера и да избяга заедно със Смитбак. Но това означаваше часове предпазливо чакане, а дотогава Слоун със сигурност щеше да направи нещо. Знаеше, че не може да се изкатери на платото и да избяга — нямаше да остави ранения журналист в долината. Докато седеше в мрака и премисляше възможностите, с отчаяние прозря, че всъщност няма абсолютно никакви възможности.

60.

Беюдзин вървеше по скалното плато високо над долината на Кивира. Над него минаваше сърцето на втори, по-малък буреносен облак и беше много тъмно. Неравната скала под краката му бе хлъзгава от дъжда и индианецът напредваше с изключителна предпазливост. Старите му крака го боляха и му липсваше присъствието на коня му, завързан в долината Чилба. Пътят на жреците беше непроходим за коне.

Знаците бяха пръснати на неравномерни разстояния — ниски купчини камъни — и пътят трудно се различаваше в мрака. Беюдзин се нуждаеше от цялото си умение, за да го следва. Очите му не бяха силни като някога. А знаеше, че най-трудната отсечка тепърва предстои: опасното спускане по хребета на тесния каньон в отсрещния край на долината.

Той се уви в подгизналото си наметало. Въпреки че дядо му бе намекнал за това, никога не беше вярвал, Че Пътят на жреците може да е толкова тежък, нито толкова дълъг. След като минаваше през тайната цепнатина в долината Чилба, той прекосяваше високото плато и лъкатушеше километри сред нискорасли хвойни и стръмни дерета. Беюдзин насили умореното си тяло да се раздвижи по-бързо. Беше късно, знаеше, твърде късно. Нямаше представа какво се е случило или се случва в долината на Кивира.

Внезапно се закова на място. Във въздуха се носеше миризма: мирис на дим, мокра пепел и още нещо, от което в гърлото му заседна буца. Огледа се наоколо с широко отворени в мрака очи и изчака езиците на мълниите да го насочат. И го видя — както очакваше, в подножието на една голяма скала наблизко имаше останки от огън.

Бързо се озърна и се увери, че е сам, че съществата, които бяха запалили този огън, отдавна ги няма. После приклепна и разрови пепелта с пръсти. Извади овъглени корени, нарязани на ивици и ги разтърка с палец и показалец. Свъси вежди и нетърпеливо продължи да търси в пепелта. Едната му ръка стисна нещо и старецът ахна: венче

от цвете, сиво и сбръчкано. Поднесе го към носа си. Ароматът потвърди най-страшните му опасения: под тежкия мирис на дим все още можеше да усети ухание на грамофончета.

Той се изправи и избърса длани в мокрия си панталон. Веднъж като малък в Нанкоуип бе видял нещо ужасно: един много стар човек, лош човек беше обезумял под въздействие на този опиат и се бе нахвърлял срещу всеки, който се изпречеше на пътя му. Силите му се бяха учетворили и се беше наложило да го укротяват шестима млади мъже от селото.

Ала това бе по-страшно. Много по-страшно. Онези, които следеше, бяха взели татула по древния начин, по злия начин, смесвайки го с един вид гъби, мескалов кактус и забранени насекоми. Нечестивият дух щеше да ги обладае, да даде огромна сила на крайниците им и убийствено помътняване на умовете им, да ги накара да забравят своите и чуждите болки.

Той приклепна и отправи кратка страстна молитва в мрака. После отново се изправи и още по-бързо продължи надолу по пътеката.

61.

Бонароти апатично седеше на гладкия камък на планетария, облегал гръб на скалната стена и опрял лакти върху вдигнатите си колене, той се взираше в мрака извън заобления перваз, скриващ големия град. В долината цареше тъмнина, от време на време разкъсвана от мълниците в небето. По цялата дължина на надвисналия скален навес се стичаше тънка водна завеса и покриваше входа на Кивира. Вече нямаше защо да напуска спокойствието на сухия град. Всъщност нямаше причини да прави каквото и да е, освен да изтърпи следващите няколко дни с колкото може повече утеха и по-малко неудобства. Знаеше, че би трябвало да изпитва много по-силно разочарование. Отначало — през първите минути, след като бе разбрал, че в тайната кива няма злато, а само безброй древни гърнета, — го бяха връхлетели непреодолимо смайване и вцепенение. Ала тук, в покрайнините на града, усещаше само остра болка в костите. Златото и без това нямаше да е негово. Зачуди се защо е работил толкова усилено, защо толкова много се е развълнувал. Сега единствената му награда беше неестествената тежест в крайниците. Ръкохватката на големия револвер се впиваше в корема му. Преди няколко минути му се бе сторило, че чува бързи стъпки по главния площад, последвани от гневен разговор в долината. Но в този досаден дъжд не можеше да е сигурен. Чувстваше ушите си задръстени с прах — може би му се беше причуло. А и не изпитваше желание да провери.

С огромно усилие бръкна в джоба на гърдите си за цигара, после прерови джобовете на панталона за кибрит. Знаеше, че пушенето на обекта е забранено, но в момента изобщо не го интересуваше. Освен това някак си усещаше, че Слоун няма да обръща толкова голямо внимание на такива неща, колкото Нора Кели. Пушенето бе единствената утеха, останала му на това пусто място. Както и тайният му запас от трапа, която криеше дълбоко сред готварските съдове.

Ала цигарата не го утеши. Имаше отворителен вкус: на картон и стари чорапи. Бонароти я извади от устата си и внимателно я разгледа,

после пак я ухапа. Всяко ново всмукване на дима го пронизваше с остра болка в белите дробове. Той се закашля, угаси я с палец и показалец и я пусна в джоба си.

Нещо му подсказваше, че проблемът не е в цигарата. За миг се замисли за Холройд и си спомни вида му в онези мъчителни минути, преди да умре. Инстинктивно се изправи на крака. Но рязкото движение сякаш източи кръвта от главата му. Стана му горещо и в ушите му отекна странен нисък рев. Трябваше да се облегне на скалата, за да не падне.

Дълбоко си пое дъх, после още веднъж. Предпазливо се опита да пристъпи напред. Светът се завъртя наоколо и отново се наложи да се облегне. Беше седял само петнадесет минути, може би най-много половин час. Какво му ставаше? Облиза устни и се вторачи в центъра на града. Усещаше болезнен натиск в главата си. Дъждът като че ли поотслабваше и все пак постоянното монотонно плющене все повече започваше да го дразни. Безцелно се запъти към главния площад. Повдигането на краката му се струваше изключително трудно.

Когато стигна в средата на мрачния площад, Бонароти спря. Въпреки откритото пространство имаше усещането, че триетажните постройките се приближават към него от всички страни и тъмните им прозорци го зяпат като очи на череп.

— Лошо ми е — безизразно каза той.

Плисъкът на дъжда го измъчваше. Единственото му желание беше да се избави от него: да намери някое тъмно тихо място, където да се свие на кълбо и да запуши ушите си с длани. Бавно, механично се обърна и зачака поредната светкавица да освети града. Жълтият проблясък го насочи към вратата на най-близката група помещения и готвачът се помъкна към нея, сподирен от отекиналата над долината гръмотевица.

Спря на входа — мимолетна тревога прониза мъглата от умора и болка. Чувстваше, че ако веднага не легне, ще се строполи на пода. И все пак чернотата на стаята пред него беше толкова пълна, толкова наситена, че сякаш пълзеше пред очите му. Никога не бе виждал, нито си беше представял толкова отвратително явление. Или му се гадеше от внезапната миризма: силен сладникав мирис на цветя. Обзет от колебание, той се олюля на мястото си.

После го обля нова вълна от шемет и Бонароти изчезна в мрака на помещението.

62.

Примижала заради острата светлина на светкавицата, Слоун видя, че Нора изчезва в бурята, вероятно се бе насочила към свлачището — нямаше къде другаде да се скрие. Докато са взираше, усети студената тежест на оръжието в дланта си. Ала не го извади и не понечи да тръгне след Нора.

Колебаеше се. Първоначалният шок, когато бе видяла Нора да се появява жива от мрака, отслабваше и оставяше на мястото си смут. Нора я беше обвинила в убийство. Убийство. Някак си ѝ се струваше, че това не се отнася за нея. Спомни си изражението по лицето на Нора и я обзе гняв. Нора бе поискала метеорологичната прогноза и тя я беше повторила дума по дума. Ако не бе толкова упорита, ако не беше настоявала да си тръгнат...

Слоун пое дълбоко дъх и се опита да се успокои. Трябваше да премисли нещата, да действа внимателно и предпазливо. Знаеше, че Нора не представлява непосредствена физическа опасност: имаше пистолет у себе си. От друга страна, Нора можеше да се натъкне на Суайър или Бонароти.

Тя избърса дъждовните капки от челото си с опакото на дланта. Всъщност къде бяха Суайър и Бонароти? Нямаше ги в града, не бяха и в лагера. Едва ли стояха някъде наоколо в мрака под проливния дъжд. Даже Суайър не беше толкова тъп. Това би било глупаво.

Мислите ѝ се върнаха към невероятното откритие, което преди малко бяха направили. Откритие, по-удивително от самата Кивира, Откритие, което Нора се беше опитала да предотврати. При тази мисъл гневът ѝ отново припламна. Нещата се бяха развили по-добре, отколкото се бе надявала. Всичко, за което беше мечтала, се намираще в онази кива и я чакаше да го обяви за своя находка. Най-трудното бе минало. Можеше да привлече на своя страна Бонароти, даже Суайър. Почти с изненада осъзна, че е отишла прекалено далеч, за да се върне. Особено след смъртта на Арагон и Смитбак. Сега на пътя ѝ стоеше единствено Нора Кели.

В мрака се разнесе слаба кашлица. Слоун се завъртя на пети и инстинктивно измъкна пистолета от пояса си. Звукът идваше откъм медицинската палатка.

Запъти се натам, като извади фенерчето си от джоба си и затули края му в шепата, за да прикрие блясъка. На входа спря и се поколеба. Трябваше да е Суайър или може би Бонароти: не беше останал никой друг. Дали бяха чули Нора? Обзе я нещо подобно на паника и тя се вмъкна вътре с протегнато напред оръжие.

За нейна огромна изненада там спеше Смитбак. За миг просто го зяпна. После се сети — Нора бе споменала само за смъртта на Арагон. Двамата с журналиста някак се бяха спасили.

Слоун се отпусна на колене, остави фенерчето и се облегна на мократа стена на палатката. Не беше честно. Всичко вървеше толкова добре. Може би щеше да измисли как да се справи с Нора. Обаче сега и Смитбак...

Журналистът отвори очи.

— О! — Той с усилие повдигна глава. — Здравсти.

Ала Слоун не го гледаше.

— Стори ми се, че чух викове — каза Смитбак. — Или просто съм сънувал?

Тя му махна с пистолета да млъкне.

Смитбак запремигва. После се ококори.

— Какво правиш с този пистолет?

— Ще млъкнеш ли? — изсумтя Слоун. — Опитвам се да мисля.

— Къде е Нора? — попита той и на лицето му внезапно се изписа подозрение.

Слоун най-после го погледна. В същия момент в главата ѝ започна да се оформя план.

— Мисля, че се крие при свлачището в края на каньона — след малко отвърна тя.

Смитбак се опита да се повдигне на лакът, после се отпусна обратно.

— Крие ли се? Защо? Какво се е случило?

Слоун дълбоко си пое дъх. „Да, няма друг начин“ — помисли си тя. Трябваше да е силна.

— Защото ще я убия — колкото може по-спокойно отвърна Слоун.

Журналистът отново направи опит да се изправи и мъчително се задъха.

— Не те разбирам — каза той и пак се свлече по гръб. — Май че още бълнувам. Счу ми се да казваш, че ще убиеш Нора.

— Точно така.

Смитбак затвори очи и изпъшка.

— Тя не ми остави друг избор.

Слоун се опитваше да се абстрахира от ситуацията, да се избави от чувства.

Той я погледна.

— Това някаква гадна шега ли е?

— Не е шега. Просто ще я почакам тук да се върне. — Слоун поклати глава. — Наистина съжалявам, Бил. Но ти си примамката. Тя няма да напусне долината без теб.

Смитбак направи усилие да се изправи, за пореден път не успя и сбърчи лице. Слоун провери барабана, после затвори револвера. Оръжието нямаше предпазител и тя за всеки случай вдигна ударника.

— Защо? — попита Смитбак.

— Добър въпрос, Бил — саркастично каза Слоун. Въпреки опитите ѝ да се овладее, гневът отново я обземаше. — Сигурно си журналист.

Смитбак я зяпна.

— Ти си се побъркала.

— Тези приказки само ме улесняват.

Смитбак облиза устни.

— Защо? — повтори той.

Слоун внезапно се завъртя към него.

— Защо ли? — разярено попита тя. — Заради твоята ненагледна Нора, ето защо. Заради Нора, която с всеки изминал ден все повече ми напомня за скъпия ми роден баща. Заради Нора, която иска да контролира всичко до последната буква и да запази цялата слава за себе си. Заради Нора, която искаше просто да оставим Кивата на слънцето. Която, между другото, съдържа най-важната ни находка, съкровище, за което никой от вас не подозираше.

— Значи си намерила злато — промълви Смитбак.

— Злато! — презрително изсумтя Слоун. — Говоря за керамика.

— Керамика ли?

— Виждам, че и ти не си по-умен от останалите — отвърна тя, доловила смайването в гласа му. — Виж, преди петнайсет години Метрополитън Мюзийм плати един милион долара за един кратер. Това е просто очукана старогръцка кана за вино. Миналия месец в Сотби продадоха една фрагментирана паничка на мимбрите за близо сто бона. Съдовете в Кивата на слънцето не само са безкрайно по-красиви, но са и единствените цели образци от вида си. Обаче за Нора това няма значение. Тя ми каза, че когато се върнем в цивилизацията, щяла да ме обвини в убийство, щяла да се погрижи да ме съсипе.

Слоун горчиво поклати глава.

— Каж ми, Бил, ти си проникателен съдия на човечеството. Сега трябва да направя избор. Мога да се върна в Санта Фе като откривателка на най-голямата археологическа находка на века. Може и да бъда опозорена, дори да прекарам остатъка от живота си зад решетките. Как да постъпя?

Смитбак не отговори.

— Точно така — каза тя. — Нямам голям избор, нали? Когато се върне за теб, Нора ще умре.

Журналистът неочаквано се повдигна на една ръка.

— Нора! — колкото можеше по-силно, изхриптя той. — Не се приближавай! Слоун те чака, за да...

Слоун светкавично го удари с пистолета по слепоочието.

Смитбак се строполи настрани, изпъшка и остана неподвижен.

Тя се вторачи в него, после се озърна наоколо. Намери малка лампа с батерия, включи я и я постави в отсрещния ъгъл. Изключи фенерчето си, тихо вдигна ципа на палатката и излезе в мрака.

Наблизо видя нисък гъст храст. Тихо се промъкна зад него и легна по корем с лице към палатката. Лампата вътре излъчваше слабо сияние, уютно и мамещо. Тя бе напълно скрита зад тъмните листа на храста, но имаше отлична видимост. Всеки, който се приближеше, щеше да се очертае на фона на палатката. Когато Нора се върнеше за Смитбак — а това със сигурност щеше да стане, — силуеът ѝ щеше да е идеална мишена.

Мислите на Слоун се върнаха към Блек, който я чакаше в кивата, болен и сам. Опита се да обмисли предстоящото. Щом свършеше тази работа бързо щеше да завлече Нора при реката. Течението за секунди щеше да я отнесе в тесния каньон в отсрещния край на долината. И

когато стигнеше до река Колорадо, от трупа ѝ нямаше да е останало почти нищо за аутопсия. Все едно че пороят още отначало я е отнесъл — както би трябвало. Никой нямаше да узнае. И после, естествено, щеше да се наложи да стори същото със Смитбак. Слоун затвори очи за миг. Не ѝ се мислеше за това. Ала вече нямаше друг избор: трябваше да довърши онова, което не бе успял пороят.

Тя опря лакти на земята, протегна пистолета напред и го хвана с две ръце. После се приготви да чака.

63.

Аарън Блек лежете в кивата, объркан и ужасно уплашен. Мъждукането на гаснещия прожектор все още осветяваше тясното прашно пространство. Ала археологът беше затворил очи, за да се спаси от мрака, от непреодолимите доказателства за провала му. От излизането на Слоун сякаш бяха изтекли часове, но сигурно бяха само минути: нямаше как да разбере.

Насили се да вдигне лепкавите си клепачи. Ставаше нещо ужасно. Навярно се бе натрупвало от известно време и след като трескавото копане беше отстъпило място на смазващо разочарование, най-последно се стоварваше отгоре му. Може да бе от задухата. Трябваше да излезе навън, да подиша чист въздух. Той събра сили да се изправи, залитна и с удивление усети, че коленете му се подгъват.

Немощно размаха ръце и отново се строполи. Едно гърне бясно се завъртя около него и спря до бедрото му, оставяйки змийска следа по прашния под. Явно го беше съборил. Опита да се надигне и видя, че единият му крак само потреперва и отказва да му се подчини. Бледото сияние на прожектора бе наситено с прах.

От време на време в детството му го беше измъчвал един и същи кошмар: че е парализиран и не може да се движи. Сега кошмарът се бе превърнал в реалност. Крайниците му се бяха вцепенили и отказваха или не бяха в състояние да реагират на заповедите му.

„Не мога да помръдна!“ — извика Блек. И после с внезапен ужас осъзна, че не е успял да произнесе думите. От устата му беше излязъл въздух, да — грозно пелтечене. Усещаше, че по брадичката му се стича лига. Опита отново и пак чу грозно давещия се въздух, усети отказа на езика и устните си да оформят думи. Ужасът се усили. Обзет от паника, той направи неуспешно усилие да се изправи. В мрака пред очите му започнаха да се тълпят странни форми и гърчещи се фигури. Опита да се извърне, но шията му отказа да помръдне. Затвори очи, но така само още по-ясно видя фигурите.

„Слоун!“ — опита се да извика Блек, вторачен в прашния сумрак. Боеше се дори само да мигне. Ала този път не се чу дори грозното свистене на въздух. В този момент прожекторът пак замъждука и угасна.

Опита се да изкрещи, но не се случи нищо. Слоун трябваше да му донесе лекарство. Къде се бавеше? Халюцинациите го заобикаляха отвсякъде в този клаустрофобичен мрак, бърбеха, шепнеха: криви същества, ухилени черепи със зъби с инкрустирани кървави халцедони, тракащи скелети, нервно обикалящи из кивата, мъждукащи огньовете и мирис на печено човешко месо, писъци, жертви, давеци се в собствената си кръв.

Беше прекалено ужасно. Не можеше да затвори очи и те горяха от вътрешен натиск. Устните му бяха парализирани във вик, който така и не прозвуча. Поне все още съзнаваше, че фигурите наоколо са халюцинации. Това означаваше, че все още може да различава реалност от нереалност... но бе неизказано страшно да не усещаш нищо, да не знаещ къде са крайниците ти, дали си се изпуснал, да изгубиш някакво изконно вътрешно усещане къде е тялото ти. Паниката от парализата, този страх от най-ужасните му кошмари отново го обзе.

Не разбираше какво се е случило. Нора наистина ли беше мъртва? Нима и той щеше да умре в ужасния мрак на тази кива? Дали Слоун и Бонароти наистина бяха в кивата заедно с него? Може би са отишли да повикат Арагон да му помогне. Но не. Арагон беше мъртъв, също като Нора.

Арагон, Смитбак, Нора... и той бе виновен за смъртта им, сякаш лично е дръпнал спусъка. Беше премълчал, бе допуснал ламтежът му за безсмъртна слава, за това велико откритие да го поквари. Блек изстена наум: явно никой нямаше да дойде на помощ. Беше сам в мрака.

И тогава видя друга светлина, съвсем слаба, едва забележима. Придружаваше я шумолене. Обзе го нова надежда. Слоун най-после се връщаше.

Светлината се усилваше. И после го видя през мъглата на съзнанието си: огън, странно безпльтен, който се движеше из кивата и хвърляше искри. И това горящо петно бе следвано от ужасяващ призрак: получовек, полузвяр.

Блек отново изпадна в отчаяние. Нямахте спасение. Просто поредната халюцинация. Дълбоко в душата си се разрида, мислено застана, ала очите му останаха сухи, тялото му — неподвижно отпуснато.

Привидението се приближаваше към него. Усети хвойнов дим, примесен със сладко ухание на грамофончета. На мъждукащата светлина видя черния проблясък на обсидианов нож.

Разсеяно се зачуди откъде може да се е появил този образ, тази неочаквана миризма. Някаква гротескна проява на ума му, несъмнено, някаква страховита церемония, за която сигурно беше чел в колежа, отдавна забравена и сега възкръсваща в крайността на делириума му, за да го измъчва.

Фигурата се наведе към него и той видя окървавената ѝ маска от еленова кожа, огнените очи зад назъбените процеци. Изненадващо истинска. Истинска беше и студенината на ножа, опрян в гърлото му. Само тежко болен човек като него, знаеше той, можеше да халюцинира нещо толкова...

И после усети, че ножът оставя ледена линия по гърлото му, чу внезапното изсъскване на собствения си дъх, шуртенето на гореща кръв, задръстила трахеята му, и с интуитивно удивление разбра, че това изобщо не е халюцинация.

64.

Слоун чакаше, напрегнала всичките си мускули, заслушана с пълна съсредоточеност.

Бурята поспря и дъждът отслабна. Тя скри часовника си в шепа и за миг го освети: почти десет и половина. Небето бе прорязано от светли ивици и иззад разкъсаните облаци се подаваше луната. И все пак бе съвсем тъмно — достатъчно тъмно, за да си помисли човек, че може незабелязано да се промъкне в лагера.

Слоун се размърда и разтърка лакти. Отново се зачуди какво се е случило със Суайър и Бонароти. Никой не се беше появил на входа на града. И очевидно не бяха в лагера. Може би изобщо не бяха напускали Кивира и сега бяха в кивата при Блек. Във всички случаи беше по-добре, че ги няма. Нора не можеше да се крие вечно. Скоро щеше да дойде за Смитбак.

Тя насочи поглед към палатката и слабата ѝ светлина на сред тъмния лагер. Съсредоточено отхвърляйки всички обичайни звуци, Слоун зачака, готова да различи стъпките на Нора от далечното бучене на придошлия поток. Изтекоха още десет минути, после петнадесет. Луната отново се скри зад облаците. Дъждът пак се усили, придружен от далечна гръмотевица. Оказа се по-трудно да чака така с пистолет в ръка, отколкото предполагаше. Гневът ѝ се разгоря с нова сила: отчасти към Нора, но отчасти и към баща ѝ. Ако бе проявил доверие към нея, ако я беше поставил начело на експедицията, това нямаше да се случи. Тя потисна страха, обзел я при мисълта какво ще се случи — какво е принудена да извърши.

Насили се да насочи мислите си към безкрайните чудеса, очакващи я в тайния град. За пореден път си напомни, че няма друг избор. Даже някак да успееше да обори обвиненията на Нора, това завинаги щеше да я съсипе. И в сърцето си баща ѝ щеше да разбере...

Най-последно: пропукване на вейка, предпазливи стъпки по мокър пясък. И пак — поне така ѝ се стори — не можеше да е сигурна заради далечния рев на реката и тихия плисък на дъжда.

Някой се промъкваше към палатката, някой, който бе извънредно предпазлив.

Слоун за миг се поколеба. Не беше подозирала, че Нора може да се движи толкова тихо. Но знаеше, че никой друг няма да се приближава до палатката толкова внимателно.

Тя си пое дъх и отвори уста, сякаш за да каже нещо. Помисли си дали да не извика на Нора, да ѝ даде още един шанс: да забрави Арагон, метеорологичната прогноза, всичко. После обаче си спомни изражението ѝ — думата „убийство“, изречена със стиснати зъби, — и замълча.

Безшумно вдигна цевта на револвера и отпусна мускулите си, за да поеме отката. Беше добър стрелец и от това разстояние не можеше да не улучи. Щеше да е бързо и навярно безболезнено. След две минути Нора и Смитбак щяха да са в реката и неумоливо да се носят към тесния процеп в отсрещния край. Ако се наложеше, винаги можеше да каже на другите, че е стреляла по змия.

Слоун се приготви и зачака. Стъпките бяха съвсем тихи и между тях изтичаше толкова много време, че не знаеше дали се приближават, или се отдалечават. Най-после между нея и палатката се появи сянка.

Тя бавно издиша през носа. Тъмният силует беше прекалено висок, за да е на късокракия Суайър, и прекалено нисък, за да е на Аарън Бонароти. Можеше да е само Нора. Сянката се плъзна покрай палатката и спря пред входа.

Слоун внимателно се прицели. Е, това беше. Престана да диша, избра момента между два удара на сърцето си и натисна спусъка.

Револверът силно подскочи в ръцете ѝ и изстрелът отекна в каньона. Разнесе се изпъшкване, подритване, стихващо дращене. Когато зрението ѝ се проясни, силуетът бе изчезнал от слабата светлина на палатката. Цареше пълна тишина.

Слоун изпълзя иззад храста и се изправи. Беше го направила. Усети, че силно трепери, ала не се опита да се овладее. Включи фенерчето и се приближи. Поколеба се встрани от палатката, сякаш не желаше да види какво е причинило оръжието ѝ. После дълбоко си пое дъх и пристъпи напред.

Вместо тялото на Нора, проснато пред палатката, окървавено и неподвижно, там нямаше нищо.

От смайване Слоун едва не изпусна револвера. Ужасено се взираше в пясъка. Как можеше да не улучи? Та тя бе стреляла почти от упор. Завъртя фенерчето наоколо и потърси нещо, каквото и да е, за да си обясни случилото се.

И тогава лъчът освети нещо в пясъка до другия край на палатката. Кърваво петно. И до него — кървава стъпка във влажната пръст.

Слоун внимателно я разгледа. Не беше на Нора, нито на което и да било друго човешко същество. Приличаше на отпечатък от предна лапа на животно.

Тя се отдръпна назад и се озърна. И видя Нора, която тичаше към лагера. Когато луната за кратко се показва между дъждовните облаци, Нора я забележа и се закова на мястото си, после бързо зави към въжената стълба, водеща към града. Изстрелът я бе уплашил и я беше накарал да напусне убежището си при свлачището, ала по възможно най-лошия начин.

Слоун насочи револвера в нейната посока, но отново го отпусна. Значи Нора не се бе приближавала до палатката. Тогава по какво беше стреляла?

Докато бавно обхождаше лагера с лъча на фенерчето си, на фона на последния ред палатки се очерта някакъв силует. Слоун се олюля от изненада.

Студената светлина бе попаднала върху ужасяващо привидение. То безмълвно я зяпаше, гърбаво и рунтаво. Червените му очи пламтяха като огнени точки през дупките, пробити в маска от еленова кожа. Странните бели мотиви по краката и ръцете му бяха омазани с тъмночервена кръв. От козината му се вдигаше пара.

Обзета от паника и удивление, Слоун инстинктивно отстъпи назад. Ето по какво беше стреляла. На корема му тъмнееше голяма рана, тъмната кръв лъщеше на лунната светлина. И все пак съществото стоеше изправено. Нещо повече: гърдите му бавно се надигаха и Слоун виждаше, че е съвсем живо.

Въпреки че това откритие ѝ отне само стотна от секундата, на Слоун ѝ се струваше, че времето е спряло. Сърцето отчаяно бясно се блъскаше в гърдите ѝ.

И тогава съществото с ужасяващо зловеща решителност пристъпи към нея.

Паниката мигновено взе връх. Тя хвърли фенерчето, завъртя се на пети и се затича. За миг забрави кивата, пороя, всичко друго. Освен желанието си да избяга от този чудовищен призрак. Ето какво бе изкормило конете и беше обезобразило трупа на Холройд... Слоун се сети за Суайър и Бонароти и краката ѝ изведнъж се раздвижиха още по-бързо, нощният въздух със свистене нахлуваше и излизаше от дробовете ѝ.

Едва различаваше Нора, която се катереше към града. Слоун отчаяно зави натам, без да откъсва очи от стълбата, тичайки в пълен унес. Опита се с цялата сила на волята си да не обръща внимание на ужасните пляскащи звуци откъм рунтавото същество, което тичаше в мрака след нея.

65.

Нора се прехвърли през ръба, изправи се на крака и тичешком се отдалечи от скалния перваз. Прескочи предпазната стена, прекоси главния площад и потъна в сенките на сградите.

Там спря и се облегна на стената, като хлипаше и се задъхваше. Сякаш безкрайно далеч се чуваше постоянният плисък на дъжда. Не му обърна внимание. В ума ѝ се бе запечатал един-единствен мимолетен образ: Слоун, застанала пред входа на палатката на Смитбак след екот на пистолетен изстрел. Беше намерила Бил и го бе убила. За миг мъката и отчаянието бяха толкова непреодолими, че си помисли да излезе на площада и да остави Слоун да я застреля.

Отекна гръмотевица, многократно повторена от ехото под гигантския купол. Призляваше ѝ дори само при мисълта, че се намира в града. Погледът ѝ се плъзна към отсрещната стена на площада, после се върна назад към помещенията и зърнохранилищата. На черния фон се очертаваше още по-черната паст на прохода. Нора бързо закрочи натам, като се опитваше да не вдига прах. Може би щеше да успее да примами Слоун в прохода, да я нападне от засада и да вземе револвера...

Изведнъж спря. Това беше глупаво — изпаднала в паника, взимаше грешни решения. Проходът не само нямаше изход, но и бе пълен с отровен прах.

Проблесна нова светкавица и когато се обърна, Нора видя, че Слоун се качва по въжената стълба с пистолет в ръка.

— Нора! — чу див вик. — За Бога, Нора, почакай!

Нора се завъртя, напусна площада и отстъпи към заоблената задна стена на града.

Нова мълния разцепи небето и за миг обагри древния град в тъмнолилаво. След секунда се разнесе гръмотевица, почти незабавно последвана от друг екот, поразително мощен в затвореното пространство: пистолетен изстрел.

Като се придвижваше в най-тъмните сенки, Нора безшумно се промъкна покрай каменната стена към древното бунище. Тя внимателно прескочи платницата на Блек и заобиколи града по посока на тъмния силует на първата кула.

Отекна звук на тичащи стъпки по камък. Нора бързо се сви зад дървената стълба, опряна на кулата. В мрака не виждаше откъде идват стъпките. Имаше нужда от време да помисли, да състави план за действие. След като Слоун бе в града, навярно можеше да се прокрадне обратно при въжената стълба, да се спусне в долината, да вземе Смитбак и...

Отново стъпки, този път много по-ясни, задъхано дишане — после пред кулата се появи Слоун.

Нора отчаяно се озърна наоколо: бунището, задната уличка, водеща към прохода, пътеката до тесния хребет над долината. Намираще се в пълна безизходица. Нямаше къде да избяга. Тя бавно се обърна към Слоун и се приготви за неизбежното: грохота на револвера, внезапната пронизваща болка.

Ала Слоун бе приклепнала до кулата и предпазливо надничаше иззад ъгъла ѝ. Лявата ѝ ръка беше притисната към тежко надигащата се гръд. Пистолетът в другата не бе насочен към Нора, а към мрачния площад.

— Изслушай ме, Нора — прошепна през рамо Слоун. — Нещо ни преследва.

— Нещо ли? — повтори Нора.

— Нещо ужасно.

Нора я зяпна. „Що за хитрост е това?“ — зачуди се тя.

Слоун продължаваше да клечи с револвер, насочен към площада. Тя се озърна назад и въпреки мрака Нора видя страха, смайването и паниката в бадемовите ѝ очи.

— За Бога, погледни зад нас! — умолително прошепна Слоун и отново се обърна към площада.

Нора бързо се втренчи в посоката, от която беше дошла. Устата ѝ пресъхна.

— Моля те, Нора — чу шепота на Слоун. — Суайър и Бонароти изчезнаха. Мисля, че само ние с теб сме живи. И сега то преследва нас.

— Какво ни преследва? — попита Нора. Но още докато изричаше въпроса, осъзна, че отговорът ѝ е известен.

— Ако се разделим, с нас е свършено — продължи Слоун. — Единственият ни шанс е да останем заедно.

Нора впери очи в мрака край буницето по посока на зърнохранилищата и входа на прохода. Наложил си да прогони паниката, която вцепеняваше крайниците ѝ. Знаеше, че жената зад нея е причина за трагичния край на експедицията, за смъртта на Арагон. И хладнокръвно бе убила Смитбак. Но сега не можеше да си позволи да мисли за това. Можеше да мисли единствено за ужасния призрак, който всеки момент щеше да я връхлети от мрака.

Градът изобилстваше с места, където можеха да се скрият. Ала криенето в тъмнината не беше решение. Бе само въпрос на време кожносецът да ги намери. Имаха нужда от място, където да могат да се отбраняват, поне за малко. Утрото може би щеше да донесе нови възможности...

В този момент разбра, че няма къде да се скрият. Освен горе.

— В кулата — каза тя.

Слоун бързо се обърна към нея. Въпросът в очите ѝ изчезна, когато проследи погледа на Нора към издигащата се над тях сграда.

Нора се хвана за дървената стълба и се изкатери до покрива на втория етаж. Слоун я последва и изрита стълбата от стената. Вмъкнаха се през ниския отвор и потънаха в обгръщащия ги мрак на голямата кула.

Нора спря, извади фенерчето си, включи го и насочи лъча към тъмния правоъгълник над тях. Гледката бе ужасяваща: поредица от паянтови стълбове, опрени върху изпъкнали каменни первази. За да се изкачи, трябваше да стъпва с единия крак на камъните, стърчащи от вътрешната стена, и с другия — на вдлъбнатините по стълбовете. Те бяха три, един над друг, разделени с тесни каменни первази, опасващи вътрешната страна на кулата. Тази система беше специално предвидена, за да затруднява максимално изкачването.

От друга страна, ако успееш да стигнат до помещението на върха, може би щяха да са в състояние да се защитят от кожносеца. Анасазите бяха построили тази кула с една-единствена цел: отбрана. Слоун имаше пистолет. Можеше да намерят горе камъни, които да хвърлят.

— Хайде! — настойчиво прошепна Слоун.

Нора погледна фенерчето си. Светлината отслабваше. Но нямаше друг избор: не можеха да се катерят в пълен мрак. Тя пхна включеното фенерче в джоба на блузата си, хвана се за първия стълб и провери здравината му. После пое дълбоко дъх и стъпи с единия крак на първата вдлъбнатина, а с другия — на изпъкналия от стената камък. Изтегли се нагоре, разкрачена над откритото пространство. Продължи да се катери колкото може по-бързо, като се опитваше да не мисли за люлеенето на стълба под тежестта ѝ. Дървото сухо скърцаше и от пукнатините му се сипеше прах. Слоун я следваше и още повече разтърсваше стария ствол.

Когато стигна на първата платформа, Нора спря да си поеме дъх. Приклепна и чу тропот от опиране на дървена стълба в кирпичената стена.

Тя мигновено се хвърли към втория стълб. Слоун я последва. Заизкачва се нагоре, заслушана в скърцането на дърво под краката си. Този стълб ѝ се струваше много по-несигурен от първия. Когато наближи горния му край, тя усети, че опорите ѝ започват да поддават и с вик се метна върху втория перваз.

В този момент чу тичащи стъпки долу. На фона на светлия правоъгълник на входа за миг се очерта тъмна фигура. Слоун изруга под нос.

Завърналият се с пълна сила задушаващ ужас от преживяното в ранчото за миг вцепени Нора. Стресна я оглушителен гръм от пистолетен изстрел. Ехото диво заглъхна между стените на кулата. В гърлото ѝ заседна буца и тя насочи лъча на фенерчето си надолу. Фигурата бързо и сигурно се катереше по първия стълб. Слоун отново се прицели.

— Пази си патроните за горе! — извика Нора. Тя посочи към третия и последен стълб, осветен от бледия лъч.

— Какво правиш, по дяволите? — прошепна Слоун.

Ала Нора просто безмълвно я избута нагоре по стълба. Беше време да поеме един отчаян риск.

Тя здраво стъпи на каменния перваз, замахна с крак и колкото можеше по-силно ритна втория стълб, който се разтърси от удара. Ритна го втори път, после трети. Отдолу чу дращенето на фигурата, пълзяща нагоре по клатещия се ствол. Нора призова на помощ цялата си сила и отново изрита стълба. С трясък на поддаващо дърво той се

наклони на петнадесетина сантиметра назад и се опря на един стърчащ камък. Разнесе се приглушен рев и когато се осмели да надникне, Нора видя, че кожносецът се плъзга надолу към дъното на кулата. Ловък като котка, той протегна ръка и се хвана за една подпорна греда. Увисна там за миг, като се люлееше под гаснещия лъч на фенерчето на Нора. След това с предпазлива решителност се закатери към нея. Тя отново ритна стълба, но дървото вече се беше закрепilo здраво.

Археоложката се хвърли към третия стълб и се заизкачва към третия перваз и отвора, водещ до помещението на върха на кулата. След секунди стигна до платформата. Отвътре Слоун протегна ръка да ѝ помогне.

Приклепнала под ниския таван, Нора плъзна лъча на фенерчето си наоколо. Помещението бе тясно, може би метър и двадесет на метър и осемдесет. Малка назъбена дупка над главата ѝ водеше към покрива. До едната стена лежеше на купчина разпаднал се скелет. Сърцето ѝ се сви, когато видя, че няма нито камъни, нито каквото и да е оръжие — нищо, с което да се отбраняват, освен няколко безполезни кости.

И пистолета.

Тя отново се наведе над студената тъмна шахта на кулата. Слабият лъч се отрази в две приближаващи се червени очи: кожносецът отново бе на втория стълб и неумолимо се изкачваше към тях.

Нора се отдръпна назад и погледна Слоун. Видя бледо лице, изопнато от страх и напрежение. Под него лъщеше като злато огърлицата от слюдени мъниста. Нора заслони светлината с шепа. Част от нея не можеше да проумее какво става: беше затворена тук с жената, причинила смъртта на нейните приятели, на две крачки от пълзящо към тях кошмарно същество. Тя разтърси глава в отчаян опит да проясни мислите си.

— Колко патрона имаш? — прошепна Нора и насочи слабия лъч към Слоун.

Другата жена безмълвно вдигна три пръста.

— Слушай — продължи Нора. Ясно чуваше треперенето на собствения си глас. — Нямаме време. Ще угася светлината и ще чакаме на отвора. Когато онова нещо се приближи, ще насоча лъча и ти ще стреляш. Съгласна ли си?

Слоун сподави кашлицата си и кимна.

— Ще имаме време само за един изстрел, може би два. Цели се добре.

Тя изключи фенерчето и двете се приближиха до отвора на помещението. Когато предпазливо се надвеси над дупката, Нора ясно осъзнаваше всички усещания: студения въздух, който лъхаше от мрака на кулата, твърдия метал на фенерчето в дланта ѝ, мириса на прах и тлен в стаичката.

И дращенето на нокти по дърво, което все повече се приближаваше.

— Пригответи се — прошепна тя.

И зачака, заслушана в туптенето на сърцето си, в писъка на кръвта във вените. После включи фенерчето.

И съществуването наистина беше под нея, ужасяващо близо. От вкаменяващия му вид неволно извика: сплъстена вълча кожа, зверски очи, сгърчена виеща маска.

— Сега! — извика Нора и грохотът на пистолета заглуши викай.

На бледата светлина видя как кожносецът се дръпна настрани и козината му диво се развя край него.

— Още веднъж! — изкрещя тя и се опита да задържи отслабващия лъч върху гърчещата се фигура. Разнесе се нов изстрел, последван от приглушен вой. Докато светлината гаснеше, Нора видя, че фигурата се свива като спукан балон и пада, погълната от мрачния кладенец.

Захвърли безполезното фенерче в шахтата и се заслуша.

Ала не се чуваше нищо: нито стон, нито тежко дишане. Бледият правоъгълник на входа не издаваше никакво движение.

— Хайде! — каза Слоун и я дръпна към дупката на тавана. Нора се хвана за кирпичената рамка и се изтегли върху покрива. После се отдръпна от отвора и направи място на задъханата кашляща Слоун.

Там, високо над руините на Кивира, бе студено и духаше слаб вятър. Куполът на пещерата беше само на няколко метра над тях — неравна, напукана повърхност. Емоционално и физически изтощена, Нора стоеше неподвижно. Нямаше парапет. Далеч под тях се простираше градът. Луната се опитваше да се покаже иззад грозните, бързо движещи се дъждовни облаци, дъждът безспирно продължаваше да шепне. Слабата светлина, бледа и пресеклива, придаваше на помещенията, кулите и площадите призрачен вид. Влажен въздух

галеше кожата ѝ, развяваше косите ѝ. Тя чу пърхане на криле, тих вятър в долината. Някъде там лежеше трупът на Смитбак.

Нора рязко се обърна към Слоун, която бе застанала на колене до отвора и с насочен револвер напрегнато се взираше надолу. Нора се приближи и двете мълчаливо зачакаха. Ала от мрачната шахта не се чуваше нито звук.

Накрая Слоун се изправи и се отдръпна назад.

— Свърши се — каза тя.

Все още загледана в мрачната бездна, Нора разсеяно кимна с глава. Мислите ѝ препускаха.

В продължение на няколко минути останаха неподвижни, изтощени от яростната гонитба. Накрая Слоун пхна пистолета в пояса си.

— А сега какво? — дрезгаво попита тя.

Нора я погледна — бавно и неразбиращо.

— Току-що ти спасих живота — продължи Слоун. — Това нищо ли не компенсира?

Нора нямаше сили да ѝ отговори.

— Вярно е — каза Слоун. — Видях буреносния облак. Видя го и Блек. Обаче не съм те излъгала за метеорологичната прогноза. Ти не ми даде друг избор. — В бадемовите очи проблесна гняв. — Искаше да зарежеш всичко, да запазиш славата само за себе си... — Внезапна раздираща кашлица прекъсна изречението. Нора видя, че Слоун се опитва да овладее гласа си.

— Не се гордея с това, което извърших — продължи тя. — Но трябваше да го сторя. Хора са умирали и за далеч по-незначителни каузи. Ти си истинската виновница за всичко това: искаше да си тръгнеш, беше готова да лишиш света от най-великолепната керамика, създавана от човек.

— Керамика? — повтори Нора.

— Да. Кивата на слънцето беше... е пълна със слюдеста керамика черно върху жълто. Това е първоизточникът, Нора. Ти не го знаеше. Дори не го подозираше. Но аз го знаех.

— Знаех, че в кивата няма злато.

— Естествено, че няма. Никой от нас не го вярваше. Но всички онези древни сведения не бяха пълна измишльотина — не съвсем. Просто грешка на превода.

Слоун се наведе напред.

— Известна ти е стойността на слюдестата керамика черно върху жълто. Никога не са откривани цели съдове. Тъкмо затова всички са тук, Нора. Те са истинското съкровище на анасазите. И това не са обикновени съдове. Видях ги. Мотивите са уникални — те разказват във формата на пиктограми цялата история на анасазите. Тъкмо затова са произвеждани и съхранявани тук и никъде другаде: знанието е власт. Те крият отговорите на всички големи загадки на археологията на Югозапада.

Тези думи накараха Нора да се вцепени за миг. Ужасът и опасността бяха забравени при мисълта за мащабите на такова откритие. „Ако е вярно, в сравнение с това всички други открития са като...“

И тогава Слоун се закашля и вдигна длан пред устата си. Изкачването очевидно бе изчерпало цялата ѝ енергия: изглеждаше бледа, дишаше ускорено. Нора мигновено се върна в настоящето. „Разболява се“ — помисли си тя.

— Слоун, цялата задна част на града, особено Кивата на слънцето, е пълна с отровен прах — каза Нора.

Слоун се намръщи, сякаш се съмняваше дали е чула правилно.

— Прах ли?

— Да. От това е умрял Холройд. Кожоносците го използват под името трупен прах.

Другата жена нетърпеливо поклати глава.

— Какво, опитваш се да отвлечеш вниманието ми с глупости ли? Не променяй темата. Говоря за най-великото откритие на века.

Тя замълча за миг. После пак започна.

— Знаеш ли, може да запазим тази сгрешена метеорологична прогноза само между нас двете. Да забравим за случилото се с Арагон, да забравим за бурята. Тази находка е по-важна от всичко останало. — Слоун се извърна. — Ти не можеш да разбереш какво означава за мен — какво би означавало за мен — да съм единствената откривателка. Името ми да остане в историята наред с Картър и Уедърил. Ако не бях аз, щяхме да напуснем това място, керамиката нямаше да бъде открита и щеше да бъде ограбена от...

— Слоун, кожоносците не търсеха керамиката — прекъсна я Нора. — Те се опитваха да не ни допуснат до нея.

Ала Слоун вдигна ръка.

— Изслушай ме, Нора. Двете можем да поднесем този велик дар на света. — Тя с усилие си пое дъх. — Щом аз съм готова да споделя откритието си с теб, и ти можеш да забравиш случилото се днес.

Нора погледна почернялото от слънцето лице на Слоун, обляно от лунната светлина.

— Слоун... — започна тя, после млъкна. — Ти не разбираш, нали? Не мога да го направя. Вече не става въпрос за археологията.

Слоун я зяпна безмълвно. След малко опря ръка върху ръкохватката на револвера.

— Вече ти казах, Нора. Ти не ми оставяш друг избор.

— Винаги имаш избор.

Слоун бързо извади оръжието и го насочи срещу нея.

— Да бе! — отвърна тя. — Безкрайна слава или опозорен живот? Това не е избор.

Последва кратко мълчание. Двете жени се взираха една в друга. Слоун отново се закашля, остро и мъчително.

— Не исках да свърши така — по-спокойно каза тя. — Но ти ясно даде да се разбере, че няма средно положение: или ти, или аз. А пистолетът е у мен.

Нора не отговори.

— Обърни се, Нора. Иди до ръба на покрива.

Гласът на Слоун стана съвсем тих. Нора се взря в нея. На слабата светлина кехлибарените ѝ очи бяха студени и сухи.

Без да откъсва поглед от нея, Нора отстъпи крачка назад.

— Останал ми е само един патрон. Но повече не ми трябва, ако се стигне дотам. Обърни се, Нора. Моля те.

Нора бавно се обърна към нощта.

Пред нея се простираше открито пространство, огромна река от мрак. Отвъд тясната долина виждаше тъмнолилавата скална стена. Знаеше, че би трябвало да изпитва страх, съжаление, отчаяние. И все пак единственото чувство, което я изпълваше, беше студена ярост: към Слоун, заради нейната смешна нелепа амбиция. „Само един патрон...“ — зачуди се тя. Ако се хвърлеше настрана, имаше ли шанс да го избегне? Напрегна се и се приготви за внезапното движение.

Слоун се раздвижи зад нея.

— Скочи от покрива — каза тя.

Ала Нора стоеше неподвижно, отворила очи и уши към нощта. Бурята бе преминала. Чуваше квакане на жаби, бръмчене и жужене на насекоми, летящи по нощните си задачи. В напрегнатата неподвижност долавяше дори свистенето на кръвта по вените си.

— Предпочитам да не те застрелям — рече Слоун. — Но ако се наложи, ще го направя.

— Проклетата да си — промълви Нора. — Проклетата да си, че провали експедицията. Проклетата да си, че уби Бил Смитбак.

— Смитбак ли? — Гласът ѝ прозвуча толкова изненадано, че въпреки волята си Нора се обърна към нея.

И в този момент видя от дупката на покрива да се появява фигура: тъмна фигура със сплъстена вълча кожа върху голо изрисувано тяло. Бледата луна осветяваше тъмночервена ивица козина на гърдите.

Чула дивия вой на втурналото се към нея същество, Слоун бързо се завъртя. Проблесна пистолет, после нож. Двете фигури се строполиха на покрива и отчаяно се затъркаляха в праха. Без да откъсва очи от тях, Нора се смъкна на четири крака и заднешком се отдалечи от ръба. На безмилостната лунна светлина видя съществото неколкократно да забива ужасния черен нож в гърдите и корема на Слоун, която викаше и се мятеше в ръцете му. С върховно усилие успя да се отскубне, надигна се и завъртя пистолета, но отново бе дръпната долу. Последва ново боричкане и нов измъчен вик. Острието полетя надолу и револверът най-после изгърмя, разбивайки ножа на стотици искрящи люспици обсидиан. Тъмната фигура с вой се нахвърли отгоре ѝ. Отново борба, облак прах: и двете фигури изчезнаха.

Нора се втурна към ръба и ужасено се вторачи в двете вкопчени тела, които отскочиха от предпазната стена, откъснаха се едно от друго и се изтърколиха през ръба на скалния перваз. Преди пак да се скрие зад облаците, луната за миг се отрази в пистолета на Слоун, който бавно се плъзна и потъна в бездънната нощ.

Разтреперана, Нора се отдръпна назад и задъхано се отпусна на покрива.

Значи не бяха убили кожносеца. Той се беше скрил някъде в чернотата на кулата в очакване на подходящия момент да нанесе удар. И после бе нападнал Слоун с непонятна за Нора ярост. А сега беше мъртъв. Слоун също.

Но не гонитбата в кулата, нито дори внезапният сблъсък на покрива я изпълваше с абсолютен ужас. По време на отчаяната борба си беше спомнила един важен факт. В онази ясна нощ само преди три седмици в ранчото я бяха нападнали две фигури във вълчи кожи. И това означаваше само едно.

Че някъде в долината на Кивира дебне още един кожносец.

66.

Като дишаше плитко и ускорено, Нора се приближи до дупката в покрива на кулата и колкото можеше по-тихо се спусна в малкото помещение. Тя застана на четири крака и запълзя към отвора, после бавно надникна в шахтата. В кулата цареше пълен мрак — можеше само да усети огромната празнота под себе си. Не се чуваше нищо друго, освен рева на реката в долината — влудяващото безспирно клокочене, което заглушаваше другите звуци.

Ръцете ѝ трепереха и паниката заплашваше да ги вцепени. Мисълта за сляпото спускане по сложния лабиринт я ужасяваше. Още по-страшно обаче ѝ се струваше да остане там, в кулата, в очакване нещо да дойде, за да я убие. След като вече нямаше оръжие — след като нямаше как да се отбранява, — кулата се беше превърнала в смъртоносен капан, от който трябваше да избяга.

Нора си наложи да овладее дишането си, да не позволи на разсъдъка си да се замъгли. Тя спусна крак от перваза и предпазливо го придвижи насам-натам, докато откри първата вдлъбнатина на най-горния стълб. Предпазливо се придвижи напред и отпусна цялата си тежест върху старата рамка, като с една ръка се държеше за платформата, докато се увери, че е стъпила на здрава опора. После с изключително внимание започна да се спуска. Отдолу духаше студен вятър и милваше краката ѝ. Той се усили и кулата отговори със скърцане и цъкане. Покрай нея трополяха камъчета и диво кънтящото им падане ѝ напомняше за бездната, която зееше долу.

Когато стъпи върху стабилния втори перваз, Нора спря за малко и отново се опита да успокои бясното надигане и спускане на гърдите си. Ала не можеше да остане там: по средата между покрива и пода беше още по-уязвима. Протегнала пръсти, тя заопипва в мрака и хвана горния край на втория стълб. Отново започна да се спуска, като балансираше между скърцащия ствол и каменните издатини.

Точно преди да стигне до следващия перваз Нора се вцепени. Счу ѝ се нещо: мек кух шум от нечия стъпка. Зачака и се заслуша в

мрака. Но звукът не се повтори и тя с облекчение стъпи върху перваза.

Още един стълб. Приготви се и се пресегна да провери здравината му. Колкото може по-внимателно се спусна до първата вдлъбнатина, после до втората.

Изведнъж усети, че стълбът поддава с ужасяващо сухо пращане. Цялата дървена структура се разтърси. Нора веднага се отгласна от стълба, падна от три метра височина и тежко се строполи на каменния под. Остра болка прободде коленете и глезените ѝ, когато скочи на крака и се измъкна на покрива. Огледа се наоколо, като трепереше от напрежение и страх. Но нямаше нищо тревожно: градът изглеждаше съвсем тих и пуст.

Трябваше да отиде в долината. Там поне щеше да има някакъв шанс. Може би Слоун беше сгрешила. Може би Суайър и Бонароти бяха живи. Ако успееше да се скрие до изгрев слънце, щеше да ги намери. Колкото повече хора, толкова по-безопасно. Може би дори щеше да открие револвера на Слоун, паднал някъде в долината. И имаше надежда, макар и нищожна, раната на Смитбак да не е смъртоносна...

Нора изхлипа и избърса либето си с длан. Не можеше да си позволи да мисли за това, не сега.

Приведена, тя се промъкна напред и надникна надолу към опряната на стената стълба. Пътят изглеждаше чист. Прехвърли се през ръба и колкото може по-бързо се спусна долу, после спря да се огледа. Нищо.

Отново внезапно се вцепени. Градът изглеждаше смълчан и заспал. Луната ту се скриваше, ту отново се показваше иззад бързо движещите се облаци и рисуваше бегли ивици светлина по сградите. И все пак инстинктът ѝ подсказваше, че нещо не е наред.

Притиснала гръб към стената на кулата, Нора предпазливо се плъзна напред и бавно надникна иззад ъгъла. В полезрението ѝ последователно се появиха предпазната стена, главният площад, прозрачните очертания на сградите, всички осветени от проблясващите лунни лъчи.

Отново я обзе усещането за надвиснала опасност, инстинктът ѝ биеше тревога. И този път разбра какво става: поривите на среднощния вятър носеха слаб аромат на грамофончета.

Почти без да съзнава какво върши, тя се отдръпна назад от кулата и потъна в мрака край града. Затича се с отчаяна, безразсъдна бързина, без да обръща внимание на препятствията. Нямаше план. Просто изпитваше животинска паника: да избяга, да намери най-дълбокото, най-тайното място. Да спре, да се забави означаваше да позволи да я нападнат.

Тъмни улички, ниски могили от останки и ъгловати кирпичени сгради се редуваха на слабата лунна светлина. Изведнъж се закова на място. Вдясно бяха ниските очертания на зърнохранилищата. А точно пред нея беше входът на прохода. Знаеше, че вътре цари абсолютна тъмнина. Там можеше да намери скривалище, особено в помещенията в самия вътрешен град.

Продължи напред, после отново спря. Независимо дали я преследваха, никога повече нямаше да влезе в прохода с неговия смъртоносен прах.

Вместо това зави и се затича по уличката, успоредна на зърнохранилищата. По средата спря при стълб с издялани вдлъбнатини, облегал на стената на помещенията от задната редица. Нора се хвана за сухото дърво и колкото може по-тихо се покатери на втория етаж. След като стъпи на покрива, тя изтегли стълба след себе си. Това най-малкото щеше да забави кожносеца, да ѝ спечели още няколко секунди.

Археоложката разтърси глава, за да прогони паниката и да проясни мислите си. Облаците отново бяха скрили луната. Чуваше се само глухият рев на реката. Смълчана, Кивира наблюдаваше изпод булото на мрака.

Тя прекоси най-задните покриви. От скритите кътчета на града с пърхане излитаха прилепи и се отправяха към долината. Освен няколко главни сгради, които минаваха от единия до другия край на града, повечето се състояха само от едно помещение. Помисли си дали да не се скрие в някое от тях, но бързо се отказа. Бе само въпрос на време да я открият. Трябваше да продължи да се движи, да чака възможност да се спусне в долината.

Мина покрай редица отворени входове, спря до ъгъла на сградата и се заслуша.

В мрака внезапно се разнесоха стъпки. Нора диво се заоглежда наоколо, ала ревът на реката отекваше под купола на пещерата и не

можеше да определи откъде бе дошъл звукът. Дали кожносецът я беше проследил до зърнохранилицата и се промъкваше по петите ѝ? Или лежеше в засада някъде на площада и търпеливо чакаше тя да се насочи към възената стълба?

Отново се разнесе шум, този път не толкова тих. Стори ѝ се, че идва отдолу. Нора залегна по корем, запълзя до ръба на покрива и предпазливо надзърна в мрака. Нищо.

Когато се изправи, по-ясно усети аромата на цветя: остър, отвратително сладникав. Сърцето ѝ бясно се блъскаше в гърдите. Тя отстъпи назад от парапета и в този миг чу изтрополяване на стълб в стената. Нора бързо се вмъкна в най-близкото помещение.

Задъхана, тя се притисна към стената. Каквото и да направеше, където и да идеше, щеше да бъде в неизгодно положение. Кожносецът беше по-бърз от нея и далеч по-силен. Чувстваше се като у дома си в мрака. Сърцето ѝ се сви, когато осъзна, че съществото никога няма да ѝ позволи да избяга от долината.

Имаше само една възможност, макар и нищожна. Някак си трябваше да сведе до минимум опасността. А за тази цел трябваше да намери оръжие.

В стаята бе тихо и студено. Нора бързо огледа наоколо. В единия ъгъл имаше купчина маски на бога на войната — тъмночервените им устни бяха свити и ухилени на слабата лунна светлина. Тя се вмъкна през следващия вход в друго помещение още по-тъмно, като опипваше стените и оставяше паметта ѝ да я води.

Предпазливо влезе в третата стая. През пролука в покрива проникваше сноп бледа светлина и осветяваше наръч закалени с огън дървени копия с остри като бръснач обсидианови върхове, Нора вдигна няколко, избра двете най-дълги и излезе в тясна галерия.

Отново заопипва стената и предпазливо се насочи към следващата стая. Споменът ѝ за местонахождението на копията се бе оказал горе-долу точен. Спомни си също, че тази група помещения има входи отпред и отзад. Но в Кивира имаше неколкостотин стаи и не можеше да е сигурна.

Нора намери входа и се вмъкна в следващата стая. От отсрещната врата проникваше сивкава светлина. Тя с облекчение разбра, че е близо до предната част на сградата. Колкото можеше по-бързо се придвижи до най-тъмния ъгъл, зачака и се заслуша.

Кожоносецът вече трябваше да я е проследил в помещенията. Опря копието на рамото си. Стори ѝ се жалко в потния ѝ юмрук. Навярно беше върховна глупост да си мисли, че може да се спаси. Ала единствената друга възможност бе да не прави нищо, ужасено да чака неизбежния край. А знаеше, че макар да са дяволски бързи и силни, кожоносците също са смъртни.

В съседното помещение се разнесоха стъпки и тя се напрегна. Тук ревът на реката беше приглушен и археоложката наостри слух. Отново се разнесе шум. Миризмата на цветя нахлу в ноздрите ѝ. Нора си наложи да запази самообладание и вдигна копието. Неясна черна сянка сякаш изпълни вратата. С неволен вик тя замахна и с всички сили запрати пиката. После мигновено отскочи и се втурна в последната стая от сградата. Не последва вик, но ѝ се стори, че чува дълбокия глух звук от потъване на острие в плът.

Нора изскочи на плоския покрив пред постройката. Без Да смее да спре, за да си поеме дъх, тя диво се заоглежда.

Зад нея се разнесе внезапно дращение и върху гърба ѝ се стовари огромна тежест, която я повали на земята. Нададе вик от болка и изненада и се опита да се освободи. Към лицето ѝ се притисна гъста козина, пропита с пот и отвратителната воня на смачкани цветя. Вдигна поглед и видя маскираната глава да се навежда към нея. Копието стърчеше от едното рамо на съществото и бясно се клатеше. Протегна се ръка, стиснала обсидианов нож.

Нора с огромно усилие се претърколи настрани и усети пронизваща болка от ножа, който бе закачил прасеца ѝ. Без да спира, тя презглава се изтърколи от покрива. Приземи се върху купчина пясък, изправи се и се втурна към първия етаж. Кракът ѝ пулсираше и тя усети кръвта, която се стичаше по глезена ѝ.

Зад нея се разнесе тежко тупване като от едро тяло скочило на земята. Нора се вмъкна във входа на най-близката стая и закуцука през поредица от галерии до малко тъмно помещение. Луната се бе скрила зад облаците, ала тя знаеше, че зад тази стая е главният площад. Приклекна в мрака и се замисли. Отвратителна миризма на кръв изпълни ноздрите ѝ: сигурно беше ранена много по-сериозно, отколкото си мислеше.

Бързо трополящи стъпки отново я изправиха на крака. Луната всеки момент щеше да изплува иззад облаците. Съществото за не

повече от тридесет секунди щеше да проследи кървавата диря и да я открие. И тогава острата миризма на кръв щеше да бъде заменена от чудния и в същото време ужасен аромат на цветя.

Сякаш по даден знак по стените на помещението плъзна призрачно сияние и лунната светлина отново нахлу в града. Нора се напрегна и се приготви за последния спринт през площада до предпазната стена. Дълбоко в себе си допускаше, че няма да успее. Ала не можеше да остане в тази стая, приклещена като плъх, в очакване на бързия жесток край.

Тя пое дълбоко дъх, после още веднъж и се обърна към входа.

И се вцепени.

Облян от мъртвешката лунна светлина, в отсрещния ъгъл лежеше Луиджи Бонароти. Изцъклените му невиждащи очи бяха широко отворени. Беше облян в тъмночервена кръв. Нора забеляза ужасяващите подробности: отрязаните пръсти, захвърлените настрана ботуши, частично скалпираната глава. Тя се свлече на колене и запуши устата си с длан, за да не повърне.

Сякаш от огромно разстояние чу кожносеца да се движи по уличката зад помещенията.

Бързо седна и пак погледна Бонароти. В кобура на кръста му видя чудовищния пистолет.

Без да се замисля, Нора се хвърли към него, отскубна предпазното ремъче и измъкна оръжието. Магнум „Супер Блакхоук“ четиридесет и четвърти калибър, огромен и смъртоносен. Тя избърса окървавената ръкохватка в дънките си и чула нови стъпки, се облегна на стената.

Изведнъж кожносецът се появи на входа със свръхестествена бързина. Белите петна по гърдите му синееха на лунната светлина и червените гневни очи се взираха в нея иззад цепките на кожената му маска.

За миг съществото безмълвно я погледна. После с гърлено ръмжене се хвърли напред.

Изстрелът прозвуча оглушително в тясната кирпичена стая. Ослепителният блясък принуди Нора да затвори очи. Тя остави лактите и китките си да поемат силния откат. Разнесе се див вой. Археоложката отново стисна клепачи и повторно дръпна спусъка. С писнали уши тя запълзя по посока на вратата, препъна се и се просна

навън на площада. Бързо се претърколи по гръб и насочи оръжието към изхода. Невероятно: там клечеше кожносецът, притиснал ръце към гърдите си. Чуваше се шуртенето на кръвта от двете ужасни рани. Съществото се изправи, видя я и със свирепо, грозно ръмжене се хвърли към нея. Нора отново стреля, този път в маската. Силата на едрокалибрения куршум го спря във въздуха, отметна главата му назад и рязко запрати тялото му встрани. Тя се изправи на коляно и продължи да натиска спусъка, докато разкъса маската на мокри парцали. Въздухът се изпълни с мирис на кръв и барут. Кожносецът тежко се мятеше в праха, гърчеше се и се свиваше в безумен танц, на лунната светлина лъщяха кост и разкъсана плът, струйки кръв шуртяха в нестроен ритъм, от гърлото му клокочеше яростен крясък. Ала Нора не преставаше да натиска спусъка: ударникът падаше върху празните гнезда с глухо щракане, което тя не можеше да чуе от собствените си викове.

Накрая настана тишина. Нора бавно и мъчително се изправи на крака. Направи две крачки към предпазната стена, олюля се и пак пристъпи напред. После се свлече на земята и пусна револвера. Всичко беше свършило.

Просната на каменния перваз пред мъртвия град, тя безмълвно заплака.

67.

След няколко минути Нора нестабилно се изправи на крака. Долината на Кивира беше окъпана в бледа сребриста светлина. Тъмни брилянти блещукаха и искряха по повърхността на бързо течащата река. Грамадата на древния град зад нея тънеше в каменна тишина.

Тя колебливо като сомнамбул се насочи към въжената стълба. Мъчително се спусна по нея, стъпало по стъпало, механично, все още в шок. Когато стъпи на земята, се обърна към лагера и видя медицинската палатка, все още мамеща с оранжева светлина. В гърлото ѝ се надигна ридание. Предстоеше ѝ най-тежкото нещо, което можеше да си представи. И все пак трябваше да се увери.

Направи две-три крачки и спря. Върху пясъка на няколко метра от скалите лежеше тялото на Слоун. Нора се приближи. Кехлибарените очи бяха черни и невиждащи, покрити с мътния блясък на луната. Пясъкът наоколо бе подгизнал от кръв. Тя потрепери и се извърна. Механично потърси с поглед трупа на кожносеца.

От него нямаше и следа.

Резкият пристъп на страх отново изостри сетивата ѝ. Огледа се по-внимателно. В пясъка на два метра от Слоун имаше голяма вдлъбнатина, покрита с петна кръв. Наблизо лежеше сребърна раковина. Но тялото на кожносеца го нямаше. Инстинктивно отстъпи назад, вдигна ръка към устата си и продължи да се озърта. Но в подножието на скалите нямаше нищо друго.

Нора се обърна и се затича към лагера, към медицинската палатка. На всяка крачка я пронизваше болка в ранения прасец. Беше по-лошо, отколкото се бе опасявала: вътре всичко беше раздрано на ивици, багажът и провизиите бяха разхвърляни, спалният чувал бе на парчета. Навсякъде имаше пръски кръв. Но нямаше тяло.

Разридана, археоложката излезе навън и се изправи на искрящата лунна светлина.

— Проклет да си! — извика тя и бавно се обърна в мрака. — Проклет да си!

И усети тънка, но невероятно силна ръка, която се плъзна по раменете ѝ и затисна устата ѝ. За миг Нора отчаяно се опита да се съпротивлява. После се отпусна, неспособна повече да се бори.

— Шшт — прошепна тих, нежен глас в ухото ѝ.

Ръката се отпусна и тя се обърна, ококорена от удивление. Беше Джон Беюдзин.

— Ти! — ахна Нора.

Плитките на стареца бяха като посребрени на лунната светлина. Той притисна показалец към устните ѝ.

— Скрих приятеля ти в отсрещния край на долината.

— Приятеля ми ли? — без да разбира, повтори Нора.

— Журналиста. Смитбак.

— Бил Смитбак? Жив ли е?

Беюдзин кимна с глава.

Обзеха я облекчение и неочаквана радост и тя с нова сила стисна ръцете на индианеца.

— Виж, липсва още един човек. Роско Суайър, нашият каубой...

Нещо в изражението му я накара да замълчи.

— Човекът, който се грижеше за конете ви — каза той. — Мъртъв е.

— Мъртъв ли? О, не, не, не и Роско!... — Нора се извърна. Не можеше да го понесе.

— Намерих тялото му до реката. Кожоносците са го пипнали. Сега трябва да вървим.

Той се освободи и понечи да се обърне, като ѝ даде знак да го последва. Нора постави длан върху ръката му.

— Убих единия в града — каза тя и си наложи да преглътне горчивите сълзи. — Но има още един. Ранен е, още е жив. Някъде в долината.

Беюдзин кимна.

— Знам — протичко отвърна той. — Тъкмо затова трябва веднага да тръгнем.

— Но как?

— Знам таен път. Онзи, по който влизат в долината самите кожоносци. Изключително труден е. Вие двамата трябва да напуснете това място.

Индианецът бързо и безшумно закрачи в сенките, излезе от лагера и се запъти обратно към надвисналата скала. Под прикритието на мрака в подножието на скалите двамата заобиколиха свлачището до отсрещния край на долината, където придошлата река навлизаше във втория тесен каньон и изчезваше с ужасяващ водопад. Там ревът на водата беше много по-силен и входът на каньона бе обгърнат в обичайната мъгла. Без да спре, Беюдзин мина през завесата от водни пръски и изчезна. Нора се поколеба само за миг и го последва.

Озова се на малък полегат скален перваз. Изсечената в скалата пътека започваше точно зад завесата и се спускаше на няколко метра над ревящия водопад. Отразената лунна светлина беше слаба и археоложката предпазливо прекоси хлъзгавата, обрасла с мъх скала. Знаеше, че ако направи дори само една грешна стъпка, ще падне във въртопа, където я очакваше сигурна смърт.

Скоро пътеката се изравни. Падащата отвисоко вода вдигаше студена мъгла и обгръщаше Нора като с наметало. Постоянната влага бе образувала странна микросреда от мъхове, висящи цветя и гъста зеленина. Беюдзин разтвори с ръце увисналата завеса от буйни папрати и в сумрака зад нея Нора едва различи очертанията на Смитбак, седнал, обгърнал краката си с ръце.

— Бил! — извика тя, докато журналистът удивено се изправяше. На лицето му грейна радостна усмивка.

— Боже мой! — ахна Смитбак. — Нора! Мислех, че си мъртва. — Той немощно я прегърна, целуна я веднъж, после пак.

— Как си? — попита го Нора и докосна отвратителната цицина на слепоочието му.

— Трябва да благодаря на Слоун. Сънят направи с мен чудеса. — Но слабият му глас и последвалата накъсана кашлица опровергаха думите му. — Къде е тя? Къде са другите?

— Трябва да вървим — настойчиво каза Беюдзин.

Той посочи напред и Нора проследи ръката му. Различи тясна пътека, която водеше нагоре по стената на каньона, минаваше през цепнатини и скални кули, провираше се през пукнатини. На бледата лунна светлина изглеждаше ужасяващо: призрачна пътека, предназначена за привидения, не за хора.

— Аз ще вървя пръв — прошепна индианецът. — После Бил и накрая ти.

Той изпитателно я погледна за миг. След това се обърна и започна да се изкачва, като накланяше тежестта си към стената на каньона и се движеше с изненадваща за толкова възрастен човек пъргавина. Смитбак се хвана за един камък и с усилие се изправи. Нора го последва.

Бавно и мъчително поеха нагоре по опасната пътека, като внимателно избягваха хлъзгавия мъх по скалния перваз. Ревът на водопада отекваше отдолу, силно вибриране раздвижваше въздуха. Нора виждаше, че Смитбак едва се държи на крака. Всяка стъпка изискваше огромни усилия.

След няколко ужасни минути излязоха от микросредата на водопада. Каньонът се стесняваше и тъмнината още повече затрудняваше напредването им. Нора видя, че по-нагоре пътеката прави остър завой и изчезва. На завоя имаше нисък скален парапет, издаден над ревящата бездна.

— Как си? — попита Смитбак тя.

Журналистът не отговори веднага. После се закашля и вдигна палци нагоре.

Изведнъж Беюдзин се закова на място и предупредително вдигна ръка.

— Какво има? — попита Нора и сърцето ѝ отново бясно се разтуптя от страх.

И тогава освежителният ветрец донесе до ноздрите ѝ сладникавия аромат на грамофончета. Тя безмълвно погледна индианеца.

— Какво има? — попита Смитбак.

— Следи ни по пътеката — каза Беюдзин. Годиците внезапно проличаха на набръчканото му изпито лице. Той мълчаливо се обърна и продължи изкачването.

Последваха го колкото можеха по-бързо. Нора прехапваше устни, за да изтърпи болката в ранения си крак.

— По-бързо — рече старецът.

— Той не може повече... — започна Нора, но рязко млъкна.

Пред тях на острия завой на пътеката се беше появила фигура: черно петно на мътно сияещата скална повърхност. Гъстата козина вдигаше пара, космите по долния и край бяха покрити с кръв. Съществуването се затътри към тях и отново спря. Вцепенена от страх и

ужас, Нора чуваше неравномерното му дишане през отвора на подгизналата от кръв маска. Стори й се, че в сумрака различава червени очи, блестящи от гняв, болка и злоба.

Беюдзин неочаквано закрачи напред. Когато стигна надвисналата скала преди завоя, той предпазливо стъпи върху нея. Кожоносецът неподвижно го наблюдаваше. Старецът бръкна в пазвата си, извади знахарското си вързопче, разтвори го и пъкна ръката си вътре. Без да откъсва очи от чудовището, той тихо запя и поръси тесния перваз помежду им със счукана царевица и цветен прашец.

Пред ужасения поглед на Нора кожоносецът пристъпи напред към тясната ивица прашец. Индианецът изрече една-единствена дума:

— Кишлинчи.

Съществуването спря и се заслуша. Беюдзин тъжно поклати глава.

— Стига, моля те — каза той. — Нека сложим край.

Кожоносецът продължаваше да чака. Старецът протегна пред себе си орлово перо.

— Мислиш си, че злото те прави силен. Всъщност злото е липса на сила. Сега те моля да бъдеш силен и да сложиш край на всичко това. Няма друг начин да спасиш живота си, защото накрая злото винаги се самоунищожава.

Кожоносецът с гневно ръмжене извади обсидианов нож, отново пристъпи напред, прекрачи линията от прашец и вдигна ножа на една ръка разстояние от сърцето на Беюдзин.

— Ако не се върнеш с мен, моля те да останеш на това място — с бърз, треперещ глас каза старецът. — Ако избереш злото, остани с него. Вземи града, щом трябва. — Той кимна по посока на Нора. — Вземи тези чужденци, щом нищо друго не може да утоли жаждата ти за кръв. Но остави народа, остави селото на мира.

— Какво говориш? — изненадан и разгневен извика Смитбак.

Ала не го чува нито кожоносецът, нито Беюдзин. Старецът бръкна под дрехата си и извади втора торбичка: много по-стара и изтъркана, обшита със сребро и тюркоаз. Обзета от гняв и страх, Нора премести смаяния си поглед от него към знахарската торбичка и обратно. Чувстваше се предадена. Тя скришом постави ръка върху лакътя на Смитбак и бавно го забута надолу по пътеката.

— Знаеш какво е това — продължи индианецът. — В тази торбичка е миражният камък на отците. Най-ценната вещ на народа

нанкоуип. Някога и ти го почиташе. Предлагам ти го като залог за своето обещание. Остани тук, престани да измъчваш селото ни.

Той бавно и почитателно разтвори торбичката и я протегна напред с треперещи ръце — Нора нямаше представа дали от страх или от възрастта.

Кожоносецът се колебаеше.

— Вземи го — прошепна Беюдзин.

Косматата фигура се приближи, пресегна се към торбичката и се наведе.

Внезапно Беюдзин с мълниеносна бързина блъсна разтворената торбичка към съществото.

От нея изригна гъст облак прах, обгърна маската на кожоносеца и поръси окървавения кожух на дълги сиви ивици. Съществото изрева от изненада и ярост, завъртя се, свирепо задърпа маската си и изгуби равновесие. Старецът с котешка пъргавина скочи от надвисналата скала обратно на пътеката. Кожоносецът отчаяно зарита и за миг се олюля над ръба на бездната. После с бесен вой полетя надолу. Нора проследи с поглед падането му в лилавите сенки: сплъстената козина диво се развяваше, крайниците му се мъчеха да се хванат за въздуха, маската се откъсна и смразяващият кръвта вик се сля с рева на пороя. После изведнъж всичко свърши.

Последва миг на тишина и застиналост. Беюдзин погледна Нора и Смитбак и мрачно кимна.

Нора с мъка помогна на Смитбак да продължи нагоре по пътеката към стареца, който стоеше на завоя и се взираше в бездната.

— Съжалявам, че ви уплаших така, но понякога единствената защита е да се престорим на мошеника който — тихо рече той.

Без да вдига глава, индианецът се пресегна и пое ръката на Нора в своята. Дланта му бе студена, лека и суха като листо.

— И толкова много смърт — промълви той. — Толкова много смърт. Но поне злото се самоунищожи.

После я погледна и Нора видя в очите му доброта и съчувствие, както и безмерна тъга.

За миг настана тишина. След това Беюдзин отново проговори.

— Когато си готова — с тих ясен глас каза той, — ще те заведа при баща ти.

ЕПИЛОГ

Четиримата конници спокойно яздеха по каньона, известен като Дерето на бога на дъжда. Водеше ги Джон Беюдзин, яхнал великолепен жълто-сив кон. Следваха го Нора Кели и брат ѝ Скип. Край тях тичаше огромният Теди Беър, чийто гръб почти достигаше коремите на конете, докато лъкатушеше между краката им. Най-отзад беше Бил Смитбак. Рошавата му коса бе скрита под велурена каубойска шапка. Лечението с антибиотици, на което бяха подложени с Нора, беше завършило преди две седмици, но под периферията на шапката се виждаше, че кожата на журналиста все още се опитва да си възвърне естествения цвят.

Късното августовско небе бе осеяно с бели облачета, които се носеха по яркотюркоазен океан. Наоколо пърхаха мушитрънчета и изпълваха малкия каньон със звънливите си крясъци. По меко пясъчно корито весело течеше поток, скрит в сянката на благоуханни канадски тополи. На почти всеки завой на каньона имаше малки пещери със селища на анасазите: не повече от две-три помещения, прелестни в скромното си съвършенство.

Нора оставяше коня сам да избира хода си и не мислеше за нищо друго, освен за прежурящото слънце, за ромона на водата и за поклащането си на седлото. От време на време се усмихваше под нос, чувайки Смитбак да ругае едрия си жребец, който често спираше да попасе детелина или да отхапе някой магарешки бодил, без да обръща внимание на ужасните заплахи и проклетия на ездача си. Човекът просто нямаше дарба за контакт с конете.

Имаше страхотен късмет, че Смитбак е с нея. Имаше страхотен късмет, че самата тя се спаси. Мислите ѝ за кратко се върнаха към битката в пустинята преди месец. Ако Скип и Ърнест Годард не ги бяха пресрещнали по средата на пътя с нови коне и ако при езерото не ги бяха чакали моторница и хеликоптери, сигурно щяха да умрат от инфекцията с гъбичките. И все пак в един момент ѝ се бе сторило, че е по-лесно да умре, отколкото да разкаже на Годард за случилото се: за

тяхното невероятно откритие, превърнало се в ужасна лична трагедия за него.

И сега, на петдесетина километра северозападно от руините на Кивира, районът изглеждаше съвсем различен: дружелюбен, зелен, с много вода. Джон Беюдзин беше прекъснал дългия си разказ — често бе спирал по време на ездата, за да имат време да го възприемат.

Докато мълчаливо язدهа, Нора остави мислите си да се насочат от Годард към собствения ѝ баща и онова, което беше успяла да научи за последното му пътуване по този каньон. Не взел почти нищо от Кивира. Тъй като не бе иманяр, грижливо запълнил сондажите си, от чиято прецизност би останал доволен дори Арагон. Ала тъкмо поради това се изложил на смъртоносна концентрация на отровния прах и се разболял. Докато яздел на север с надеждата да намери помощ, болестта му се развила до такава степен, че вече не бил в състояние да седи на седлото. Нора се чудеше как се е чувствал. Дали е бил уплашен? Примирен? Като малка го беше чувала да казва, че иска да умре на седлото. И се случило точно така. Почти — накрая вече не можел да язди. Тогава освободил конете си и зачакал да умре.

— Братовчед ми намери тялото — завърши Беюдзин. — Било в една пещера на върха на ниско възвишение. От около шест месеца. Койотите не са могли да го достигнат, затова беше непокътнато.

— Как го е открил братовчед ти? — попита Скип.

— Търсеше изгубена овца. Видял нещо цветно в пещерата и се покатерил да хвърли един поглед. — Беюдзин замълча и се прокашля. — До тялото имало бележник — онзи, който сега е у Нора. От предния джоб на ризата му стърчало писмо, адресирано и с марка. А в чантата до него имало череп от пума, с инкрустиран тюркоаз. Та братовчед ми се върна в Нанкоуип и какъвто си беше бърбив, скоро цялото село научи за мъртвия бял човек в каньона на юг. И заради тюркоазения череп скоро разбраха, че този бял човек е намерил града, който от толкова много години пазехме в тайна.

Той провлачи глас за миг, после продължи по-тихо, по-замислено.

— Това не е град на нашите прадеди. Малцината, които са ходили там — моят дядо беше ходил веднъж, — казваха, че е град на смъртта, на потисничеството и робството, на магьосничеството и злото. Нашите предания разказват, че в миналото от юг дошъл народ,

който поробил анасазите и ги принудил да построят тези големи градове и пътища. Но те били унищожени от същия онзи бог, който им дал властта. Които отивали в града, се връщали с призрачна болест и скоро умирали. Това било много отдавна. Оттогава никой от моя народ не е ходил там. Доскоро.

Беюдзин сръчно сви цигара с една ръка.

— С откриването на тялото племето се изправи пред сериозен проблем, защото тайната на града лежеше при трупа на белия човек. Да разкрием присъствието му означаваше да издадем тайната на града.

— Защо просто не унищожихте писмото и бележника? — попита Нора.

Той запали цигарата и дръпна дима.

— Ние вярваме, че е изключително опасно да докосваш вещите на мъртвите. Това е сигурен начин да се разболееш от призрачната болест, И всички знаехме от какво е умрял белият човек. Затова тялото шестнайсет години остана да лежи там. Непогребано. Просто ни се струваше най-лесно да не направим нищо.

Беюдзин рязко спря коня си и се обърна към Нора.

— Това беше грешка. Защото всички знаехме, че човекът в пещерата е имал семейство. Че някой го е обичал, чудил се е къде е отишъл и дали още е жив. Беше жестоко да не направим нещо. И все пак това ни изглеждаше най-лесно, най-безопасно. Но така нарушихме равновесието. И то все повече се нарушаваше, докато накрая вие дойдохте тук и се случиха всички онези ужасни убийства.

Нора спря коня си до този на индианеца.

— Кой прати писмото? — тихо попита тя. От много седмици копнееше да зададе този въпрос.

— Имаше трима братя. Живееха в каравана извън селото ни с баща си, който беше алкохолик. Майката беше избягала преди години с друг мъж. Те обаче бяха умни момчета и получиха стипендии да учат в колеж в Аризона. Контактът с външния свят ги нарани, но по съвсем различен начин. Две от момчетата напуснаха и преждевременно се завърнаха. Бяха отвратени от света, който бяха открили, и все пак той ги беше променил. Бяха станали неспокойни, гневни, мечтаеха за богатство и власт, които не можеха да получат в село като нашето. Вече не се вписваха в моя народ. Започнаха да се отвръщат от естествения ход на нещата, търсеха забранено знание, изучаваха

забранени практики. Намериха един старец, зъл старец — братовчед на човека, който уби дядо ми. Той им помогна, разкри им най-черните от всички изкуства. Селото започна да ги отбягва и те на свой ред ни отблъснаха. След време се насочиха към най-голямото табу — древните руини — и жадно събираха онези тъмни сведения за неговата история, които се бяха съхранили в селото ни.

Третият брат завърши и се прибра у дома. Също като другите двама — там нямаше работа за него, нито надежда да си намери някаква. За разлика от братята си той се беше покръстил в религията на белите. Презираше нашите вярвания и страха ни от призрачната болест. Смяташе ни за суеверни и невежи. Знаеше за трупа в пещерата и смяташе, че е грях да го оставим там. Затова го намери, грижливо подреди вещите му, зарови тялото с пясък и заби кръст. И прати писмото до една фактория.

Беюдзин сви рамене.

— Естествено, за някои от тези неща мога само да се досещам. Не съм сигурен защо го е пратил. Не може да е знаел дали ще стигне до адресата шестнайсет години след написването му. Може би е искал да изкупи злото, което е смятал, че е извършено. А може да е бил гневен на нашите „суеверия“, както ги наричаше. Възможно е да е постъпил правилно, не знам. Но постъпката му доведе до ужасен разрыв с другите двама братя. Напили се, започнали да се карат. Те го обвинили, че е издал тайната на града на външния свят. И двамата братя убиха третия.

Беюдзин отново замълча. Той обърна главата на коня си и групата продължи бавното пътуване по каньона. Конете на всеки завой прегазваха потока. Веднъж изненадаха елен, който избяга от тях, като вдигаше кристални пръски вода, искрящи в нажежения от слънцето въздух.

— Онези двама братя отхвърляха всякакви връзки със света на белите. Но отхвърляха и добрите традиции на народа. Виждаха съдбата си в злия град. Като използваша разказваните шепнешком предания на нашия народ, накрая те откриха най-голямата тайна — скритата кива — и влязоха в нея. Щяха да влязат вътре само веднъж — не заради нейните съкровища, естествено, а заради запасите от трупен прах. Това щеше да е тяхното оръжие за всяване на страх. После внимателно щяха да запечатат кивата. — Индианецът поклати глава. —

Те искаха на всяка цена да запазят тайните ѝ, тайните на целия град. Във всичко останало, освен по име, те вече се бяха превърнали в магьосници. И преобразяването завърши с убийството на брат им. Според нашите вярвания последното изискване, за да станеш кожносец, е да убиеш някого, когото обичаш.

— Смяташ ли, че наистина са притежавали свръхестествени способности? — попита Скип.

Беюдзин се усмихна.

— Долавям съмнение в гласа ти. Вярно е, че забранените корени, които дъвчеха, им даваха огромна сила и бързина, способност да не усещат болка. Знам също, че според белите хора магьосничеството е суеверие. — Той погледна младежа. — Но аз съм виждал магьосници и в обществото на белите.

Те носят костюми вместо вълчи кожи. И куфарчета вместо трупен прах. Като малък дойдоха и ме заведоха в интернат, където ме биеха, когато говорех на родния си език. По-късно ги виждах да идват сред нашия народ с договори за добив на въглища и петрол.

Когато завиха зад следващата скала, видяха тополова горичка. Беюдзин спря и даде знак на всички да слязат. Освободени, конете се отдалечиха, за да пасат в тучния килим от трева покрай потока. Теди Беър скочи върху една скала и се протегна. Приличаше на лъв, който бди над семейството си. Скип се приближи до Нора и я прегърна.

— Как си? — попита той.

— Добре, а ти?

Брат ѝ се огледа наоколо и пое дълбоко дъх.

— Малко съм нервен. Обаче всъщност съм добре. Честно казано, не си спомням да съм се чувствал по-добре.

— Ще ти бъда благодарен, ако си дръпнеш лапите от гаджето ми — каза приближилият се Смитбак.

Тримата видяха, че Беюдзин отвързва знахарския си вързоп от седлото. Индианецът набързо огледа съдържанието му и кимна с глава към тясна пътека, която водеше нагоре по склона към обла скала. Нора видя скалния навес, под който беше лежал скелетът на баща им.

— Какво прекрасно място! — промълви Скип.

Беюдзин ги поведе по пътеката и по ниската скална гърбица на върха. Нора спря, внезапно обзета от нежелание да погледне в малката пещера. Тя се обърна и отправи очи към каньона. След дъждовете там

бе поникнал пъстър килим от цветя. В резултат на дълги обсъждания двете деца на Падрейк Кели бяха решили да оставят тялото в сегашния му гроб, сред червения пясъчник, който толкова много беше обичал, над един от най-красивите и усамотени каньони на Ескаланте. Никой друг гроб нямаше да му осигури такова достойнство, такъв покой.

Нора отново усети ръката на Скип на рамото си и най-после се обърна към пещерата.

На слабата светлина различи напуканата и избеляла от години кожа на седлото и самара на баща ѝ, внимателно поставени до задната стена на скалната ниша. До тях беше тюркоазеният черен, красив и смътно зловещ, дори тук, даден от злата атмосфера на Кивата на дъжда. Под тънък пласт пясък лежах бащините ѝ кости. На отделни места вятърът бе отвял пясъка и беше разкрил изтълял плат, мътнобяла кост, облия череп — Нора разбра, че е умрял, гледайки към долината под възвишението.

Всички мълчаха. Накрая Нора бавно бръкна в джоба си. Пръстите ѝ стиснаха малък бележник: дневника на баща ѝ, който Бюодзин бе взел от магьосника, когото бе застреляла. Тя го разтвори и извади избелял плик, пхнат между страниците. Писмото, с което бе започнало всичко това.

Беше адресирано до майка ѝ и написано точно преди той да влезе в града. Ала последните думи в дневника на Падрейк Кели, отправени към децата му, бяха написани след откриването на руините в същата тази скална ниша, където бе умрял. И сега в присъствието на баща си и брат си Нора се приготви да прочете сетните му думи.

Тя пристъпи напред и спря до самия гроб. Кръстът все още беше там — два кедрови клона, завързани с ремък от сурова кожа. Усети ръката на Смитбак, която стисна дланта ѝ, и признателно отвърна на жеста. След ужаса на последните дни в Кивира, въпреки болестта и силните болки, присъствието му я бе успокоявало. Той я беше придружил до паметната плоча на Питър Холройд в Лос Анджелис, където Нора положи орфаната му „Издръжливост“ до камъка, поставен вместо гроб: така и не откриха тялото му. Смитбак се беше върнал заедно с нея за заупокойната служба на Енрике Арагон при езерото Пауъл и двамата излязоха с лодка до мястото, където на триста метра дълбочина лежеше любимият Музикален храм на антрополога.

Знаете, че след време ще се върнат в Кивира. Специално избран екип от института, въоръжен с противогази и скафандри, щеше да документира обекта. Откритието на Слоун — слюдестата керамика с божествена красота и невъобразима стойност — грижливо щеше да бъде проучено и документирано в института под ръководството на самия Годард. Й може би след време Смитбак дори щеше да напише книга за експедицията — или поне за онази част от нея, която нямаше да причини непоносима мъка на Годард.

Нора тежко въздъхна. Кивира щеше да я чака. Местонахождението й нямаше да стане публично достояние — за това щеше да се погрижи отровният прах. Вяха мъртви почти всички, които знаеха къде се намира градът, освен народа на нанкоуип. Живите щяха да запазят тайната.

Беюдзин се надвеси над скелета, развърза кожената си торбичка и сведе глава, после загреба малко жълт царевичен прах и цветен прашец, поръси гроба и запя тих ритмичен напев, красив с простата си монотонност. Другите също наведоха глави.

Когато песента стихна, индианецът погледна Нора. Очите му блестяха, набръчканото му лице се усмихваше.

— Благодаря ти, че ми позволи да възстановя равновесието! — каза той. — Благодаря ти от свое име и от името на нарова си!

Беше ред на Скип. Той взе писмото от Нора и го заобръща в ръцете си. После коленичи, внимателно разрови пясъка и пъкна плика в джоба на бащината си риза. Известно време остана на колене, след това бавно се изправи и се върна до Нора.

Тя пое дълбоко дъх, пригответи се, разтвори дневника на последния запис и започна да чете.

До моите скъпи, чудесни деца Нора и Скип!

Когато прочетете тези думи, мен няма да ме има. Разболях се от болест, с която, боя се, съм се заразил в града, който открих: Кивира. Макар да не съм сигурен, че това писмо ще стигне до вас, в душата си вярвам, че то ще ви намери. Защото искам за последен път да поговоря с вас чрез този дневник.

Ако е по силите ви, оставете руините на Кивира непокътнати и в забвение. Това е зло място — вече го знам въпреки краткото си проучване. Напълно е възможно то да е причина за смъртта ми, въпреки че не разбирам защо. Навярно е най-добре някои знания да бъдат забравени, да умрат и да се върнат в земята, също като нас.

Имам към двама ви по една молба. Скип, моля те, не пий. Това е семейна черта и ти гарантирам, че няма да можеш да се справиш. Аз не успях. А ти, Нора, моля те, прости на майка си. Знам, че в мое отсъствие тя ме е обвинявала за случилото се. Когато пораснеш, ще ти е трудно да простиш. Но не забравяй, че в известен смисъл тя е имала право да ме обвинява. И винаги искрено те е обичала.

Това е красиво място да умреш, деца. Нощното небе е обсипано със звезди, потокът ромоли в долината, в далечината вие койот. Дойдох тук за богатства, но видът на Кивира промени намеренията ми. Всъщност аз не оставих следи от присъствието си там. И взех само едно нещо, което е предназначено за теб, Нора, като доказателство, че баща ти наистина е открил легендарния град. Защото тъкмо там научих, че съм оставил истинското си съкровище — вас двамата — в Санта Фе.

Знам, че не бях страхотен баща, нито поне добър баща, и искрено съжалявам за това. Пропуснал съм безброй много бащински задължения. Но обичам и двама ви. И винаги ще ви обичам. Обичта ми към вас пламти по-ярко от хилядите звезди по небето над мен. Може да умра, но обичта ми към вас ще остане жива.

Татко

Нора замълча ѝ затвори очи. За миг целият каньон сякаш потъна в почтително мълчание. После тя вдигна клепачи, затвори бележника и внимателно го остави на земята до баща си. Обърна се и през сълзи се усмихна на Смитбак.

Четиримата се спуснаха по тясната пътека и се отправиха към очакващите ги коне и към дома.

БЕЛЕЖКА НА АВТОРИТЕ

Археологията в този роман на места е спекулативна, но се основава на факти. Историята на анасазите, загадката на упадъка на Чако и изоставянето на платото на Колорадо, отдавна търсените доказателства за връзка с Централна Америка, използването на радар за откриване на праисторически пътища, както и канибализмът и описаните магьоснически практики, се основават на истински научни открития. Освен това един от авторите, Дъглас Престън, е пътувал и живял сред индианските народи в Югозапада, както разказва в своята документална книга „Да разговаряш със земята“.

Авторите са използвали сведения от редица други публикации, най-важните от които са следните: Клайд Клъкхон — Магьосничеството на навахо; Блекбърн и Уйлямсън — Каубои и пещерни обитатели; Археология на кошничарите в Голямото дърво в Юта; Краун и Джъдж (съст.) — Чако и Хохокам; праисторически регионални системи в американския Югозапад-, Катрин Гейбриъл — Пътища към центъра: културен атлас на каньона Чако и анасазите-, Джеймс Макнили — Свещеният вятър във философията на навахо; Дейвид Робъртс — В търсене на Старите-, Джордж Пепър — Пуебло Вонито, Хестър, Шафър и Федър — Полеви методи в археологията; Лин Себаетиан — Анасазите от Чако; Леви, Нютра и Паркър — Трепереща ръка, диво магьосничество и пеперудена лудост; Мауч Месинджър (съст.) — Етичен кодекс за колекциониране на културни богатства; Крие Кинкейд (съст.) — Пътният проект на Чако, фаза I: преоценка на праисторическите пътища в долината Сан Хуан; Тим Д. Уайт — Праисторическият канибализъм при Манкос 5MTUMR — 3246; Кристи Търнър — Човекът царица: праисторически канибализъм и насилие в американския Югозапад; Фарук Ел-Баз — Археология през космическата ера. Сайънтифик Американ, август 1997.

Трябва да отбележим, че племето нанкоуип е измислено, както и Археологическият институт в Санта Фе. Описаните тук магьоснически

практики и вярвания не целят да обрисуват в отрицателна светлина вярванията на която и да е съществуваща култура. Всички герои, събития и повечето местности в този роман също са плод на въображението на авторите.

Издание:

Дъглас Престън, Линкълн Чайлд. Златото на Кивира

Американска. Първо издание

ИК Бард, София, 2003

Редактор: Радка Бояджиева

Компютърна обработка: Линче Шопова, ИК „Бард“ ООД

Оформление на корица: Петър Христов, „Megachrom“

ISBN: 954-585-449-9

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.